

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

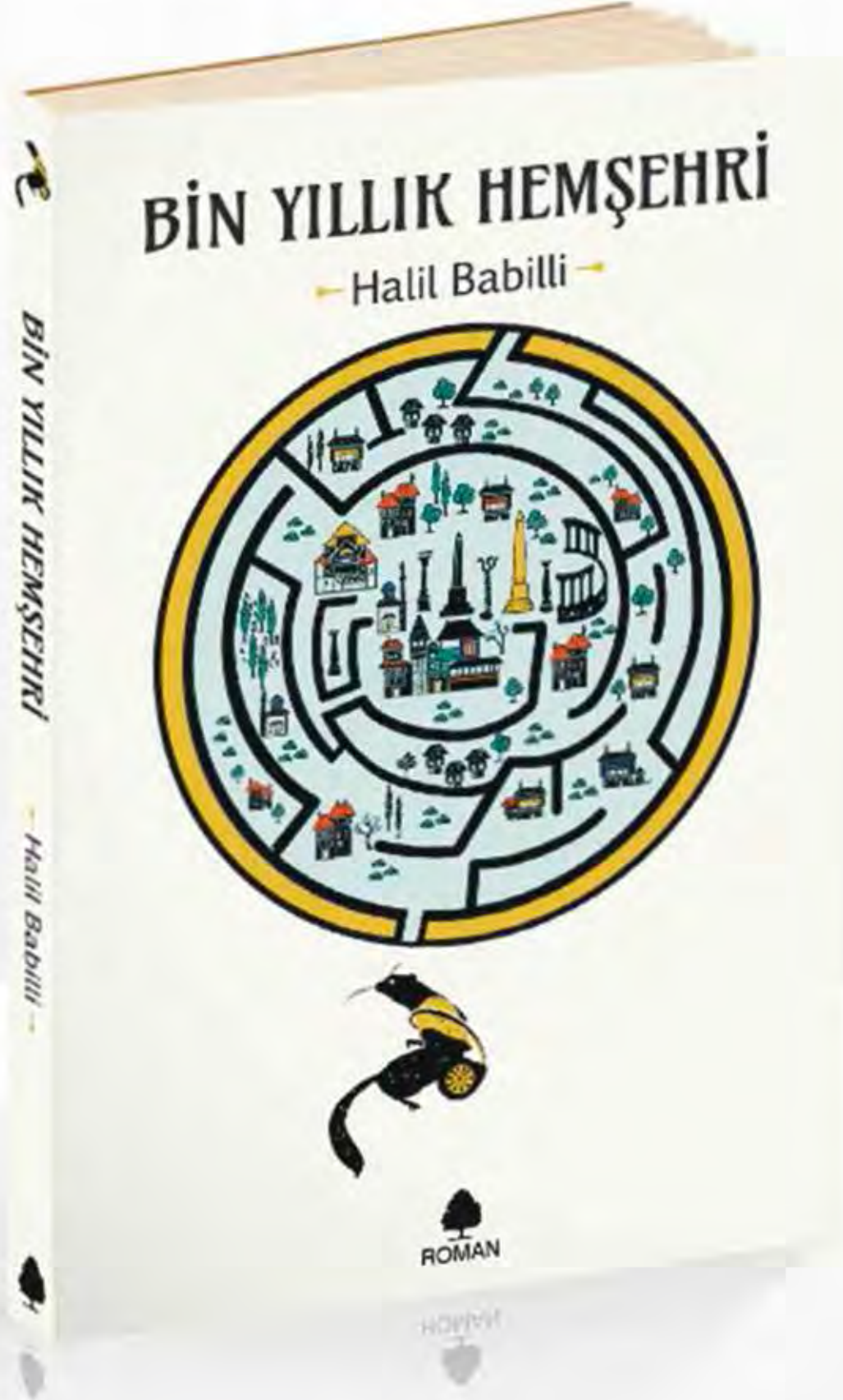
T

SAYI 32
EKİM 2015
FİYATI 6 TL
KKTC FİYATI 6.75TL

ÇIKARTMALARINIZ İÇERİDE!

Hazırlanın, ölümsüz Theo'nun rehberliğinde
zamanda yolculuğa çıkıyoruz.

HEPİNİZ MEZARISINIZ KENDİNİZİN

Çocukluğun kendini saf bir biçimde akışa bırakması ne güzeldi. Yiten bu işte!..

Neden büyüdüğünüz, genleştiniz, yayıldınız gövdelerinizle, aletlerinizle, anlaklarınızla, aşklarınızla, ağlattıklarınızla, güldürülerinizle, yüceliklerle, bayağılıklarla; bu yerküreyi nasıl iyeliğinizin bir yapıtı olarak algılıyor onu altetmeye çalışıyorsunuz?

Herkes evinin önündeki çölü süpürmelidir, içerideki çölü dışarıdan sızmış olarak görüyorsa, beklesin, ağır ağır aksın kum tanecikleri, biriksin ve dışarının çölüne bitişsin, o zaman herkes yine evinin önündeki çölü süpürmeyi sürdürebilir.

Delilik sevgilim, bir sözcük üzerine kurulmuyor, var olanı dürtüyor, eşeliyor, o bölgede yer ediniyor. Bir sabah, bedenimin tüm hücrelerini ele geçirmiş bir acıyla uyanıyorum, bundan böyle, nereye baktığı bilinmeyen gözlerinizle her karşılaştığımda katlanacak bir acıyla.

Kentlerin havaalanlarından çok düş alanlarına gereksinimi var.Yeni düş alanları yapılmalı, onlar restore edilmeli ya da tümünden yok edilmeli.

Üzerimden trenler, kamyonlar, tırlar ve tüm araçlar geçiyor sana doğru yürürken bu sonsuz evcilik oyununda.

Geliyorlar, bu evde doğan yeni bir ölümü görmeye; koşarak, düşe kalka yuvarlanarak, sürünerek... Nasıl olursa olsun; görmek için bu eski dostların yeni cesetlerini ve göstermek için kendi dirimlerinin kıvılcımlarını geliyorlar! Uyuyan arzusunun düşün imgelemenin anlağın belleğin leş kokularını duymaya geliyorlar. Ölüm sessizliği, toz ve küf kokan evden ayrıldıklarında seviniyorlar canlıyız diye.

Maskelerinizi kuşanıp yalanlarınızı çoğaltın, Hepiniz mezarısınız kendinizin... ✱

YEDİUYUYANLARIN DİLİNDEN (II)

Sahipleneni az diye hakikate hürmet etmekten vaz mı geçeceğiz?

- Biz hakikati nasıl görelim, üzerinde örtü var?
- Düşünmek demek karanlıkta görmek demek, örtü hakikatin üzerinde değil, gözlerinde.

Hiç tereddüt etme, Cenab-ı Hak sadece fillerin, kurtların, çakalların değil, karıncaların, arıların, kuşların da rabbidir

Öğrenilmiş hakikatlerin hakikat olup olmadığından kuşku duymaktır irfan.

Kuşkulanmak kuş gibi ürkek olmak demek. Ürkeklik düşünmenin haysiyeti, hakikatin kefareti, ilim-irfanın en has alameti.

Dikenlerden, ısırganlardan şikayeti bırak da yürü, ne istediğini bilen adamın önünden tüm âlem çekilir.

İnsanlar ancak büyük korkular aracılığıyla eşitlenirler, demek ki sürüye katılmak istemiyorsan korkmayacaksın!

Kurt sürüden ayrılanı kapar, ayrı olanı değil.

İnsanlardan beklentiyi azaltmak demek dertleri azaltmak demektir. Beklenti demek dert demektir çünkü.

Seni senden uzaklaştıran ne varsa ondan uzaklaş!

Çevresindekiler azaldıkça değil, kalabalıklaştıkça yalnızlaşır insan.

Putlarını terket, çünkü hepsi bir gün seni terkecekler. Sen seni terketmeyecek olanı ara, ama öfke içinde değil, şefkatle.

Hakikatle yüzleşmedikçe geç kaldığını anlayamazsın.

Farkında mısın, zaman geçiyor, sen geçiyorsun, hakikat geçiyor.

Pişman olabileceği denli eylemlerinin sonuçlarıyla karşılaşma olanağı bulamayan kişinin irfanı

olmaz, çünkü irfan yıkımın idrakiyle oluşur.

Olan olmalıydı. (Pişmanlığı bırak!)
Olacak olan olur. (Kuruntu yapma!)
O halde olan olur. (Telaş etme!)

Kimse kimseyi inanmadığına inandıramaz.

İnsan yaşarken değil, yaşadıklarını yorumlarken akla ihtiyaç duyar.

Yaşamın gizemi yalın oluşundadır; bu yalınlığı din kutsar, bilim sınırlar, sanat betimler, felsefe yorumlar.

Yarım kalmışlık yaşamın özüdür, telafi edilemez.

Üzülme, âlem senin kusur ve eksikliklerinle tamamlanıyor.

Aşk namus ister, haysiyet ister, ama unutmaya ey talib, aşk her şeyden evvel Leyla'ya evet değil, hayır demiş olmayı ister.

Sahip olmadığın şeyi terkedemezsin!

Kendisine bir neden, bir anlam icad etmedikçe, insan, varoluşun ödül mü, ceza mı olduğu sorusuna yanıt veremez.

Aptalsa insan yaşama daha kolay anlam verir.

Anlamak için önce durmalısın!

Episteme (yun.)

Understanding (ing.)

Verstehen (alm.)

Vakafe (ar.) gibi anlama'nın kökü hep durmak'tır.

Durmazsan ne huzur bulabilirsin, ne sükûn!

huzur ve *sükûn* sözcüklerinin kök-anlamı 'durmak'tır:

• *Hazır ol* (Dur!)

• *Sakin ol* (Dur!)

İrfanın özüdür tevbe. Eksiklerini, yetersizliklerini, günahlarını kibirle örtmeye alışmış zekâlar nezdinde suçlu hep başkalarıdır.

Aklını özgürlüğe kavuşturmadıkça kula kulluktan kurtulamazsın!

Çekişmenin aksine rıza ve teslimiyette tuhaf bir kudret vardır, sırf karşı koymadığı için ateş İbrahimi yakmaz, bıçak İsmaili kesmez.

Adam olmanın sermayesi hüzündür.

Şımarıysan, artık başka bir düşmana ihtiyacın kalmamış demektir.

- Kibir ve şımarıklığın şifası kaybetmektir.

- Neyi?

- İnsanı ne şımartmışsa, onu: para, güzellik, şöhret, itibar, oy, vs.

Aklı olmayanın vicdanı olmaz.

Yaşamda öyle suçlar vardır ki kendileri zaten birer cezadır.

Tevbe etmek demek ayağa kalkmak demek, her düşüşünde yeniden ayağa kalkmak.

Küstahlık hakedilmemiş bir özgüvenin dışavurumudur.

Kendini meşgul edemeyeni başkaları işgal eder.

Bizi insan yapan hüzündür, çünkü sadece hüznle en saklı yanımız ortaya çıkar: insan yanımız.

İnsanın yazgısı böyle, kendisiyle hep karanlıkta karşılaşır.

Dünyayı karşıma alamam, daima içindeyim.

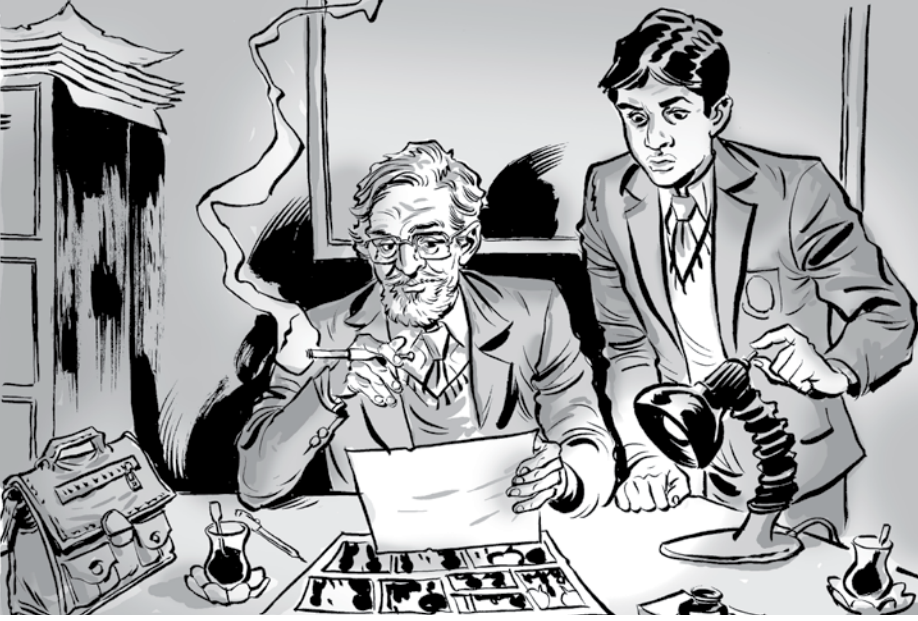
İnsanı da karşıma alamam, daima içimde.

Karşıma aldığım bir tek "sen"sin, sensizim çünkü. ❀

ÇEKİLMEMİŞ FOTOĞRAFLAR

REWHAT

Toprağı bol olsun, Üstat Eflatun Nuri'nin çizimlerine baktığı yıllar... Lisedeyim. Üstadın gözleri bozuk. Süveterliyim diye yaşımlı kestiremiyor. Her sözüne "Rewhat Bey" diye başlıyor. Benim hoşuma giderken...

Puşi takmanın İstanbul gibi bir yerde göze battığı yıllar... Ortaokuldayım. Yana yakıla puşi arıyorum. Bir nevi göze batmak istiyorum. Aile dostu, tedirgin bir siyasi abimiz tedarik ediyor puşiyi. Ve fakat ulu orta vermek istemiyor. Bir kuytuda buluşuyoruz. Puşiyi, bu tehlikeli alışverişi kamufle etmek için gazeteyle sarmış. Gazete "Azadiyâ Welat". Ben şok!

Yıllar bu yıllar... Eski sevgilinin evinin önünden geçerken hâlâ wifi'sine bağlandığıma fark edip, bedava internetin sevinciyle kapısının önüne çökmüşken...

Ama Arkadaşlar İyidir

METİN TEKİN

OT

METİN TEKİN ANLATIYOR FEYYAZ UÇAR

1981 yılıydı. Genç Milli Takım kampından lise imtihanları için ayrılmıştım. Ben imtihanlara gidince de Milli Takım yerime genç bir oyuncu çağırılmıştı. Balkan Şampiyonası başlarken takıma geri döndüm. Orada elimi uzattığım kişi yüzüme bakıp şöyle dedi: "Ben Avcılar'dan Feyyaz." "Ben de Kocaelispor'dan Metin" dedim. İlk tanışmamızdı. Yerime Genç Milli Takım'a çağırılan kişi Feyyaz Uçar'dı. Daha sonra ise Balkan Şampiyonası'nda birlikte top oynadık. Yeri geldiğinde birbirimizin yerine oynayarak, forma rekabetiyle şampiyonayı tamamladık.

Futbolda rekabet doğaldır tabii ki ama Feyyaz'la hiç kötü bir şey yaşamadık. Beşiktaş'a transfer olunca bana "Sen de gelsene" dedi. Sanki her şey çok kolaymış gibi... Tam bir sene sonra ise Beşiktaş forması altında birlikte top koşturuyorduk. Kocaelispor'da oynayan genç bir futbolcu olarak, en büyük hayalim Üç Büyüklük'te top koşturmaktı. Kader bizi Beşiktaş A takımında tekrar bir araya getirdi. Daha sonraki yıllarda "Metin - Ali - Feyyaz" üçlemesini oluşturacağımızı kim bilebilirdi ki? Dostluğumuz hiçbir zaman yeşil sahalarla sınırlı kalmadı. Özel hayatımızı paylaştığımız tatillerimiz, keyif aldığımız seyahatlerimiz vardı. 89 yazında Ali, ben ve Feyyaz Tayland'a gitmiştik. Bir barda otururken Taylandlılarla aramızda bir atışma oldu. Tartışma kavgaya dönecek gibiydi ki, bir baktık Feyyaz ortada yok! Araya girenler, ayıranlar oldu. Bizim ise gözlerimiz Feyyaz'ı arıyordu. Kavgaya bitince nihayet çıkıp geldi. Meğer aklında planlamış her şeyi; kavgaya çıktığında hızla kiraladığımız kamyonete doğru koşmuş, arabayla yanımdan geçerken duracakmış, biz de filmlerdeki gibi kamyonetin tam arkasına atlayacakmışız. Sonraki yıllarda bu anımız epey gırgır konusu oldu. Feyyaz'ı aramızda hep kahraman sıfatıyla anladık...

5-1 kazandığımız bir Fenerbahçe maçı vardı. Artık palazlanmış futbolculardık. Feyyaz o gün maç öncesi soyunma odasında sürekli espriler yapıyor, her şeyi gırgıra alıyordu. "Feyyaz, takımın havasını hiç beğenmiyorum" dedim ve böyle devam ederse maçı kaybedeceğimizi söyledim. Sahaya çıktık ve tarihin en farklı Fenerbahçe galibiyeti geldi. O gün fark ettim ki, sahiden çok iyi anlıyordum soyunma odası atmosferinden... Bu dostluğun içinde araya sıkışan da; Beşiktaş'la kazandığımız 5 Türkiye şampiyonluğu, Türkiye ve Cumhurbaşkanlığı kupaları oldu...

Feyyaz'ın dostluğuyla, yaptıklarıyla hayatımda çok önemli bir yeri vardır. Şahsına münhasır bir adamdır, çok duygusaldır ama asla belli etmez... Babam vefat ettiğinde İzmir'deydi. "Gelme, boşver" dedim. "Ben sana gelmiyorum ki, Tarık Amca'ya geliyorum. Ben babanı senden daha çok seviyorum" dedi. Cenazede bir fotoğrafımızı çekmişler ve "Biri siyah biri beyaz, işte Metin işte Feyyaz" demişler.

O fotoğrafı gördüğümde öyle etkilendim, öyle duygulandım ki... Feyyaz'ın içtenliğini ve dostluğunu o fotoğrafta bir kez daha hissettim ve içimden "İyi ki Feyyaz gibi bir dosta sahibim" diye geçirdim...

TÜRK MİLLETİ ZEKİ MİDİR?

Çocuğun ışı ışı zekası ile ortalama bir yetişkinin
cılız zihniyeti arasındaki çelişki ne hazin!
[SIGMUND FREUD]

İnsan, beyninin %10'unu kullanıyormuş. Peki ya diğer %10?
[LARA BILLS]

Ben tam bir aptal değilim. Bazı parçalarım eksik.
[EMO PHILIPS]

CESETLERLE BAŞBAŞA

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Burhan Kuzu, 7 Eylül 2015
gecesi şu tweet'i attı: "Gebertilen teröristlerin muayenesi
mutlaka yapılmalıdır. Görülecektir ki, önemli bir bölümü
sünnetsiz. Uyan Kürt kardeşim, ne olur uyan!"

Kuzu'nun bu tweet'i üzerine binlerce yorum yapıldı.

Birkaç örnek:

"Hepimiz aynı anda birbirimize gösterelim, gerçek uyanış
böyle olur."

"Hocam insanları öldürüp öldürüp s.kine bakmak

biraz acayip değil mi yaa?"

"Ölü teröristin s2nden medet umacak hale

geldiyse, olayın bitmiş hacı."

"Almanlar da sünnetsiz, büyük resmi
görelim."

Maliye Bakanı Nihat Zeybekçi,
doların rekor yükselişle 3 lira olduğu
gün "Kriz gelmez arkadaşlar,
Allah aşkına, ben söylüyorum!" dedi.
[21 Ağustos]

"SEÇİM SONUCU NE OLURSA OLSUN..."

AK Parti Gençlik Kolları Başkanı ve İstanbul
Milletvekili Abdürrahim Boynukalın... Hürriyet
gazetesi binasına saldıranlara hitaben şunu söyledi:
"Seçim sonucu ne olursa olsun, seni başkan yaptıracağız."
[Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı kastediyor, 6 Eylül 2015]
Ardından "Bunlar dayak yememişler hiç. Bizim hatamız
bunlara dayak atmamak olmuş yani" dedi.
Sonra da Ankara Valiliği'nden koruma talep etti.

3 yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi'nin cesedi
Bodrum kıyısına vurdu. [3 Eylül]
Trabzon AK Parti Gençlik Kolları üyeleri, Karadeniz
kıyısına uzanıp Aylan Kurdi'yi anıştıran pozlar vererek
protesto etmeyi denediler...

Başbakan Davutoğlu bir şehit polisimizin
3 yaşındaki oğlunu maça götürdü. [6 Eylül]
Çocuk üzgün, başbakan ise sevinçliydi.
Aynı gün 16 askerimiz Dağlica'da şehit edildi.
Cumhurbaşkanı katıldığı tv programında "400 milletvekili
verilseydi durum bugün çok daha farklı olurdu" dedi.

TEKBİRLER EŞLİĞİNDE KUR'AN'I ATEŞE VERMEK

8 Eylül günü, bir grup vatandaşımız, tekbirler getirerek
Kırşehir'deki Gül Kitabevi'ni taşıyıp yağmaladı ve yaktı.
Kitabevinin sahibi HDP'li olduğu için.
Halbuki, o kitabevinde dinî kitaplar ve Kur'an-ı Kerim de
bulunuyordu. Tekbir getirerek, Kur'an'ı yaktılar.

Manken Tuğçe Kazaz, bir haber programında terör,
şehitlik, ülke bütünlüğü, din, iman konularında görüşlerini
açıkladı. [17 Eylül]

PEYGAMBER YAŞASAYDI, İHSAN ÖZKES'E Mİ TÂBİ OLURDU?

CHP'den istifa eden milletvekili [emekli müftü] İhsan

Özkes... Cumhurbaşkanlığı Sarayı'ndaki 30 Ağustos
resepsiyonuna katıldıktan sonra...
"Hz. Muhammed sağ olsa o saraya giderdi" yazdı.
İslam Peygamberini saray davetine gidip bundan
memnun olacak tipte biri olarak niteledi.
Daha sonra, Özkes, AK Parti'den aday gösterilmeyince
yazdıklarını sildi.

AK Parti İzmir Milletvekili Hüseyin Kocabıyık
"Şehitlerimizin vebali, HDP'ye oy veren şerefsizlerin
üzerindedir" dedi. [17 Ağustos]
Böylece, yurtiçi ve yurtdışındaki HDP seçmeni
toplam 6 milyon 56 bin insana hakaret etti.

HANGİ YILDA, HANGİ ÜLKEDEYİZ?

8 Eylül akşamı, bir grup vatandaşımız, oyuncu Beren Saat'i
protesto etti. Çünkü, Beren Saat'in, HDP'ye oy verdiği
izlenimi edinmişler. Aşk-ı Memnu dizisinin çekildiği köşkün
önünde toplandılar. Halbuki, dizi, 2011 yılında bitmişti.

Sabah gazetesi "Ünlü oyuncudan şok sözler:

Bu ülkeden çekip gitmek istiyorum"

başlıklı bir haber yayınladı. [9 Eylül]

"Ünlü oyuncu" Gerard Depardieu,

"ülke" ise Fransa'yı. Haberin altına,

Sabah okurları yorum yazdılar:

"S..tir git!"

"Ulan şerefsiz, gitmezsen şerefsizin

daniskası!"

"Hepinizin poposu sıkıştı. Nereye

giderseniz gidin. Memleket

temizlenir."

"Cehenneme git, defol..."

CENNET VATANDA ZEKA NEREDE?

Tüm bunlar 1 ay içinde maruz kaldığımız tuhafliklardan
sadece birkaçı.

PİSA'nın yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'de yaratıcı
zekaya ve problem çözme becerisine sahip gençlerin
oranı % 2,2!

OECD ülkelerinde bu oran ortalama % 11, 4.

Güney Kore'de ise % 28...

"KENDİNİ AŞMA KAPASİTESİ"

Ne yazık ki bariz bir zeka sorunuyla karşı karşıyayız.

"Zeka" dilimize Arapça'dan geçmiş. "Pırıltı" manasına
geliyor. Öz Türkçe'si "anlak", fakat günlük konuşmada
"anlak" diyene rastlamadım.

Zeka, zihin gücüdür. Anlama, bilme, hatırlama, öğrenme,
muhakeme, planlama, problem çözme... gibi zihinsel
fonksiyonları içerir.

Zekanın nitelikleri, türleri, işlevleri hakkında farklı
görüşler var. Alfred Binet, zekayı "Bireyin kendini aşma
kapasitesi" olarak tanımlamış. Bu tanımlı benimsiyorum.

Fakat mesela Robert Strenberg'in "Hedefe yönelik uyum
sağlama yeteneği" tanımına aklım yatmıyor.

Nöropsikolog Howard Gardner, 7 zeka türünden söz
eder. Meslek gruplarına özgülenmiş bir sınıflama.
Yazarların dilsel zekası, mühendislerin sayısal zekası...
falan filan.

BAŞKASINDAN AKIL ALABİLİRSİN FAKAT ZEKA ALAMAZSIN

Zeka ile akıl arasındaki farkın öneminden
bahsedilir.

"Bir kimseden akıl alabilirsiniz ama zeka
alamazsınız" denilir mesela.

Akıl; kuralları, ilkeleri kavrayıp

benimsemeyi, doğru davranma ve konuşmayı, dolayısıyla
toplumsal ilişkilerde uyumlu olmayı, makbul bağlar
kurmayı temin eder.

Akıl ne kadar toplumsal ise, zeka o oranda bireyseldir.
Akıl da dilimize Arapça'dan geçmiş. Bir de "Us" diyoruz.
"Uslu" derken, uyumlu, sakın, sorun çıkarmayan kimseleri
kastederiz.

Zekiler itiraz eder, sorgular, şüphe eder.
Akıllılar kendilerinden bekleneni iyi bir şekilde yaparlar.
Sanırım bu yüzden kimi vatandaşlarımız "Falanca akıllı
olsun!" türünden tehditler savuruyor.
Yani "Zeki olmasın, kendi zihnini kullanmasın, topluma
uysun..."

AVRUPA'NIN ZEKASI "NORMAL"

Avrupa çapında zeka düzeyi araştırması yapan
Heiner Rindermann'ın elde ettiği sonuçlara göre,
Türkiye'de IQ ortalaması 88...

88 IQ, "donuk zeka" bandında yer alır.

En yüksek IQ Finlandiya'daymış: 103...

Eh bu da normal zeka düzeyidir.

Zekayla ilgili mesele şu: 20 yaşından sonra gelişimi
duruyor. Hatta birçok uzman zekanın 4 yaşa kadar
% 75 oranında ortaya çıktığı, 12 yaşa kadar geliştiği, sonra
işte birazcık daha ilerleyip 20-30 yaşlarda durduğunu
belirtiyor.

ŞİDDET, ZEKAYA KARŞI

Çocukların zeka gelişimi, çevre şartlarının, zihinsel
potansiyeli harekete geçirmesine bağlıdır.
Teşvik edilmeyen, öğrenim görmeyen, güvenli
sağlanmamış, elinde materyal bulunmayan,
konuşulmayan, sevilmeyen, himaye
edilmeyen, azarlanan, dövülen
çocukların zekası gelişmiyor.
Görebildiğim kadarıyla,

Düşünü-
yorum...

Hiç, sadece
düşünüyorum.

bu durum yetişkinler için de geçerli. Bilgiye değer verilmeyen, hoşgörüsüz, tekinsiz, iletişimi yetersiz, sevgisiz, hoyrat, yasakçı, cezacı, neşesiz, kindar, açgözlü, bencil... toplumlarda zeka duruyor, donuklaşıyor, ortadan kalkıyor. ***

Zekanın gerilediği toplumlarda şiddet yükselir. Şiddet yükseldikçe de zeka geriler. Şiddeti savunan söylem, şiddetin desteğiyle meşrulaştırılır ve yüceltilir. "Şehitler kutsaldır, liderimiz harikadır, şanlı tarihimize gurur duyuyoruz, milletçe şahlanıyoruz, herkes bize düşman, hepsini cezalandıracağız, bizi kışkırtıyorlar, en büyük biziz, onlar terörist, zafer bizimdir..." Tüm bunlar gerçeklerden kaçma, sorumluluğu reddetme, zekayı ve zeki kişileri dışlamanın jargonudur. Şehitlerin ne uğruna, hangi ihmallerden ötürü, ne tür hesaplar gereği can verdiğini sormak melunluk kabul edilir. Gencecik çocukların ölmesi, iyi bir şey gibi gösterilir. Şehitlerin şahsında, şiddet, zekayı yok eder. Şehitler adına soru sormak da muhaldir. İktidar, şehidi sever. Çünkü en zeki şehitler bile hiç soru sormaz.

EEE, HUKUK YOK, KALMADI

Ne olmalı?

Hukuk.

O zaman kimse, kimseye bireysel ceza veremez.

Kocalar eşlerini dövemez. Milletvekilleri dayak atmaktan bahsedemez...

O zaman aptalın zorbalığı karşısında, zeki bireyi savunan bir mekanizma harekete geçer.

Mahkemelerde, gerçekler konuşulur. Gerçekler.

"Sayın yargıç, bildiğiniz üzere, şehitler ölmez ve tüm dünya bize düşman..." gibi sözler, duruşmada bir mana ifade etmez. Doktor raporu, 20 yaşında bir gencin kurşunlanarak öldüğünü belgeler.

O zaman iktidar, zekayı yok etme yolunda ilerleyemez.

Prusya Kralı Frederick'in meşhur olayındaki gibi.

Frederick, saray yaptırmak için bir değirmencinin arazisini almak istemişti. Değirmenci vermedi ve krala "Berlin'de yargıçlar var" dedi.

Yani "Sen ve ben hukuk karşısında eşitiz."

WJP'nin [Dünya Adalet Projesi] açıkladığı 2015 raporuna göre, adalet sisteminin güvenilirliği bakımından Türkiye 102 ülke arasında 80. sırada!

2014'de 59. sırada bulunan ülkemiz, 80'e geriledi.

Gerilemeye devam ediyor.

Yani memleket hızla suçlular için konforlu bir yer haline geliyor.

Cinayet, yolsuzluk, iftira, tehdit, saldırı, yakma, yıkma, kırma, dökme, vurma, indirme... gibi vahşice işler peşindeyseniz, burada hayat size güzel.

Korku yaygınsa, zeka geridir.

Zaman değersizse, demokrasi zayıfsa, mimari bozuksa, eleştiri yoksa... zeka geridir.

ASİLERİN IQ'SU

Baskı dönemlerinde zeka ancak

direnış itiraz, muhalefet söz konusu olduğunda devreye girer. Gezi eylemlerinde olduğu gibi. Zeka soru sormaya, itiraza, alternatif üretmeye yönelir. Aptallık ise itaate, rızaya, kabullenişe, boyun eğmeye. "Ben hep böyle yapıyorum" der bir aptal. "Herkes böyle yapıyor" der.

Kurnazlığın çoğaldıkça aptallığa dönüştüğünü bilmez.

Putperesttir.

Bir genç kadını tecavüzcüsüyle evlendiren de odur.

"BATILILAR BİLE BATI'YI ELEŞTİRİYOR, BAK!"

Bir aptalın düşünmekten anladığı, rasyonalizasyondur. Boş bir lafı, manasız bir davranışı mantıklı göstermektir.

Böylece asla değişmez, pişmanlık duymaz, aydınlanmaz, tazelenmez. Odlunlaşır.

Mesela... "Batı o kadar kötü ki, Batılı düşünürler bile Batı'yı eleştiriyor" diyenlere bakalım.

Hakikaten de, Bertrand Russell, Batıların savaşlarını, işgallerini kıyasıya eleştirmiştir.

David Cooper aileyi yerin dibine batırmıştır.

John Zerzan teknolojiye karşı ilkeliği savunmuştur.

Michel Foucault iktidarın türlerini tespit etmiş, hepsine karşı çıkmış, "özneyi" savunmuştur.

Ivan Illich, Catherine Baker gibi yazarlar zorunlu eğitime itiraz etmiştir.

Benzer şekilde Dostoyevski, Kafka, Orwell, Dickens... gibi yazarların eserlerinde hukuk

sistemi, toplumsal hiyerarşi, eğitim uygulamaları... tenkit edilmiştir.

Yönetmen Haneke mesela, Batı toplumunu bir kabus, Batılı bireyi takım elbise veya tayyör giyen bir maymun olarak sunmuştur.

Peki, kendi toplumunu, kendi kültürünü, inancını, medeniyetini... eleştiren bu aydınlarla birlikte, biz de onların dünyasını eleştirmeli miyiz? Bu biraz ayıp değil mi?

Yapmamız gereken asıl iş kendi kültürümüzü, medeniyetimizi, toplumumuzu, inancımızı, kurumlarımızı... sorgulamak değil mi?

Sen de kendi ülkedeki hukuksuzluğu, sömürüyü, yolsuzluğu eleştirmelisin.

Batı'nın gücüne kaynaklık eden en büyük değerlerden birinin, bu nitelikli özeleştiriler, eleştiri özgürlüğü olduğunu görmelisin.

Bugün milyonlarca Arap, Kürt, Türk... Batı'da yaşamak için yollara düşüyor, planlar yapıyor, hayaller kuruyor değil mi?

"TÜRK MİLLETİ ZEKİDİR"

Ben, halkımızın geri zekalı, donuk zekalı olduğuna inanmıyorum. Bizim IQ ortalamamız 88 filan değil, çok daha yüksek. Fakat zekanın tezahürleri, yansımaları, sonuçları yok. Ferdinand Von Schirach'ın muhteşem kitabı Suç'ta, Kirpi adlı bir hikaye vardır. Suçlu salaklar arasında büyümüş üstün zekalı Karim'i anlatır. Karim çevresindekiler ve koşullar yüzünden her zaman aptal numarası yapar ve yazdığı bilgisayar kodlarından hiç kimseye bahsetmez. Çünkü, Karim'in zekasının hayatta bir yeri yoktur. Şahsiyet sahibi, saygın bir insan olmak, Karim'in başını belaya sokacaktır... Türkiye, Karim'lerin çenesini tuttuğu bir ülke mi olmalı?

DİN VE Zeka

"İlahilerde zeka kelimesi geçmez" diyen büyük filozof Bertrand Russell'a da katılmıyorum. Evet, ilahilerde "zeka" kelimesi yok, fakat mühendislik kitaplarında da "ahlak" kelimesi yok. Birçok araştırma, ateistlerin daha zeki olduğunu belgeliyor, doğru. Ülkelerde, dine verilen önem azaldıkça, zeka ortalaması da yükseliyormuş. Ona bakarsanız, dua etmenin beyne alfa dalgası yayarak olumlu etkilediği de bir gerçek.

Dinin genelden özele [toplumdan bireye] çekilmesi, zekanın ise bireyden topluma açılması gerekiyor.

Dine önem veren ve bireyleri dinî bağlılıklarına göre değerlendiren toplumlar kaybediyor.

Dindarlığın bireysel bir tercih, kişisel bir kabul, özel bir tutum olması lazım. Aksi takdirde, İhsan Özkes gibi kimseler, Peygamber'e hakaret ediyorlar. Dinî inanç saygın bir gizem iken, aleni bir acayıplığe dönüşüyor.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ YOKSA, Zeka NEYE YARAR?

Konuya dönelim. Bizim sorunumuz zihinsel yetersizlik değil. Biz özgür değiliz. Demokrat değiliz. Mesele bu. Demokrasi, bireyin haklarını korumak, bireye alan açmak suretiyle zekayı teşvik eder.

Otoriter rejimlerin önceliği ise zekayı baskı altına almak, bireyi köleleştirmektir.

Köleler düşünmez. Düşünürse, konuşursa, soru sorarsa dayak yer. Köleler uslu olur, zeki olmaz.

Bireylerin özgür hissetmesini sağladığımızda, zekamız açığa çıkacak. "HDP'liler şerefsizdir" demek, "seçme özgürlüğü yok" demektir.

Bunu söyleyen kimse, bizi aptallığa davet ederken kendi ahmaklığını açığa vuruyor. Burhan Kuzu'nun tweet'leri sadece gülünç değil, aynı zamanda zalimce.

Hukuk uzmanı Kuzu, ölümlerin penislerini kontrol etmenin siyasi bir faydası olabileceğini düşünüyor.

Ve giderek, penis görenlerin bir "uyanış" bir aydınlanma yaşayacağından emin.

Başbakan, 3 yaşındaki bir yetimin, esasen bir yetişkin eğlencesi olan futbol maçında neşeleneceğini, şehit babasını tümüyle unutacağını sanıyor.

Ve İstanbul milletvekili, kendisini vekil yapan demokrasiyi hiçe sayıyor. Şiddet, zorbalık, baskı ile budalalık, sersemlik, aptallık hemen her zaman yan yana, iç içe.

Hiç kuşkusuz "ortak akıl"a ihtiyacımız var.

Fakat bir o kadar, zeki bireyler yetiştirmeye, zekanın gelişmesine ortam sağlamaya, zekice olanı makbul addetmeye bakmalıyız.

GRUP YANILSAMASI

Bir de sosyal psikologların "grup yanılması" dedikleri durum var. Konuyla ilgili deney şöyle: 20-30 kişilik bir odada, insanlara iki çizgi gösterilir.

"Hangisi daha kısa?" diye sorulur.

Çizgilerden biri, bariz şekilde daha kısadır.

Gruptaki herkes, deneyi yapanlarla anlaşmalıdır, bir kişi hariç. 20 kişi, uzun çizgiye "kısa" deyince, denek de gruba uyar ve uzun çizgiye "kısa" der.

Yaygınlık kazanmış hataları, kusurları, giderek suçları

"normal" doğru, iyi, munasip görmek ne yazık ki insani bir eğilimdir. Zeka bu nedenle gruplar, kalabalıklardan ziyade bireye özgüdür.

BEYİNSİZİN AHLAKI, EBLEHİN VİCDANI

Yazar Hilmi Yavuz, bir keresinde şöyle demişti: "Enis Batur'la çokça polemik yaşadık. Onu fazlasıyla eleştirdim. O da bir soru üzerine 'Hilmi Yavuz bana âşık, o yüzden sürekli hakkımda yazıyor' dedi. Ağır bir söz, fakat çok zekice. Sesimi çıkarmadım. Çünkü gerçekten zekice." Zekayı şeytani bir potansiyel olarak mı görüyorsunuz, yoksa bireysel ve toplumsal kazanımın vazgeçilmez unsuru mu?

Helal, temiz, onurlu bir hayat için... Şanstan, iktidardan, paradan, bodyguard'dan... ziyade, zeka gerekir.

Atatürk'ten sonra hiçbir siyasetçimizin zekadan bahsetmemiş olması da üzücü doğrusu.

"Ahlak ve vicdan" mı dediniz?

Zeka yoksa ahlak "namus bekçiliği"ne dönüşerek zalimleşir; vicdan ise "sürgit bir yakınma" şekline girerek işlevsizleşir. ❀

Neyi düşünüyorsun?

KUŞLAR, ANNEME SICAK ÜLKELER GETİRİN

Geçen ay Cizre’de sıkıyönetim ilan edildi. Dediklerine göre “teröristler temizleniyordu.” Ölenlerin arasında hastalanan ve sokağa çıkma yasağından dolayı hastaneye yetiştirilemediği için can veren 35 günlük bebek Muhammed’den, fırından dönerken vurulup, başucunda ekmek torbasıyla 3 gün boyunca düştüğü yerde kalan 70’lik Mehmet Dede’ye kadar pek çok sivil bulunuyordu. Aşağıda okuyacağınız işte o “teröristlerden” birinin hikâyesidir. Kapısının önünde oynarken vurulan, sokağa çıkma yasağından ötürü günlerce toprağa verilemeyince, anneciğinin buzlarla ovup derin dondurucuda saklamaya mecbur kaldığı Cemile’nin çilesidir.

A dim Cemile. Herhalde daha evvel öğrendiniz.Yine de hatırlatacağım; bilirim unutmayı seversiniz.

10 yaşındayım. Siz yaş alarak, yaşlanarak, sevinerek, ağlayarak, unutarak, hatırlayarak, birbirinizin kalbine dayanarak yahut aksine herkesten uzaklaşıp topyekün çıldırarak yaşamaya devam edeceksiniz. Değişecek yaşınız.Yüzünüz, sesiniz değişecek. Bense hep fotoğrafta gördüğünüz halimle kalacağım. Büyüme öğrenmeden ölü olmaya alışacağım.

Siz de alışsınız sevgili büyüklerim. Benim ölümüne, askerdekini, dağdakini inşaattakini, madendekini ölümüne, yani kendinizinkinden başka herkesinkine alışsınız. Başkasının canı nedir ki, yeri geldiğinde istatistik yapar, abaküsteki boncuklar gibi güle oynaya toplar çıkarırsınız.

BİRAZ MASUMİYET HERKESE İYİ GELİR

Şimdi lütfen dikkatle yüzüme bakın.Aynaya bakacak yüzünüz kalsın diye, suretimin masumiyetini kalbinize kazıyın.

Biraz masumiyet herkese iyi gelir.

Hoş, hayat galesi diye aşırı fırfırlı bir şeyiniz var sizin. Kredi kartı ekstrelerinden, pazar kahvaltılarında, ufaklığın okul masraflarından, patronun huysuzluğundan, sınav sorularından, domatesin kilosundan filan müteşekkil. Biliyorum zamanla ona dalecek, beni sis bulutlarının ardında bırakacaksınız. Ölenle ölmeyecek muhakkak ve umursamayışınızın adını “her şeye rağmen yaşamaya çalışmak” koyacaksınız. Derken yıllar sonra bir gün adım geçecek zamansız bir sohbet. Tanıdık gelecek kulağınıza ama tam da çıkaramayacaksınız. Sonra birisi “buzdolabındaki kız” diyecek, işte o zaman ürpererek hatırlayacaksınız. Beni, 10 yaşında ölen ve bir derin dondurucuya gömülen Cemile’yi.

Siz yeniden unutuncaya dek güzelce tanışalım iyisi mi...

ORDA BİR KÖY VAR UZAKTA

Cizre diye bir yer var, belki bilirsiniz. Oralıyım ben.

Size çok uzaktır evim, herkese çok uzaktır. Bazen hiçbir yerden görülmez, duyulmaz; sanırsınız kainatın öbür ucundadır. Gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür dediklerinizden hani; ölümüne sahiplenirsiniz ama sevmeyi bir türlü beceremezsiniz.

İşte oradaydım. Hayat gailenizin dışında, neden yandığını bilmediğim bir ateşin ortasında.

Çocuktum. Masumdum. Bütün oyunlara yenik doğmuştum.

Cizre’ydi. Eylülü. Ölümdü. Annemin elime tutuşturduğu salçalı ekmeği kemirirken mütemadiyen gökyüzüne bakıyordum. Kuşlar hızla göçüyordu. Buna anlam veremiyordum.

“AY, ANNE!”

O gün evimin önünde oynuyordum, bilirsiniz çocuklar hep böyle yapar.

Cudi Mahallesi’nin tepelerine zırlı araçlar yerleştirmişler, bilmiyorum büyükler neden hep öyle yapar.

Sonra bir ses duydum ben ve yere yığıldım. Gümüş kanatlı kuşlar gelip usulca göğsüme kondular. Gagalarıyla okşayıp acıyan yerimi, nefesimi geriye doğru çekip saydılar.

Annem koşup yanıma geldi. Gözlerini açık yaralar gibi yanan gözbebeklerime dikti. Ben de ona baktım o zaman. Annem dünyada gördüğüm ilk ve son şeydi.

Ağlı bir sır vermek ister gibi güçlük araladım dudaklarımı. İnleyerek, ağlayarak ve nihayet anlayarak, vedalaşır gibi fısıldadım:

“Ay, an-ne!”

Sonra düştü gözkapaklarım. Bir daha hiç açamadım. Annem uzun bir çığlık attı. Cizre, annemin çığlığıyla ağır yaralandı.

ANNE BEN TERÖRİST MİYİM?

Bazen her şey çok çabuk olur; insan yaşadığını bile anlamadan ölür. Yarıda bırakılmış hayatlar sonsuza dek kanar; bu sızının dilinden sadece ölümler, anneler ve bir de kuşlar anlar.

Arkamdan kimileri kaza dedi, kimileri nişan alınmış. Ben bilemem, çocuğum. Bildiğim şu; devlet baba ağırlı delikler açtı vücudumda. Kanadım.

Açıkçası neden öldüğümü hâlâ anlayamadım.

Bir savaş varmış; ama ben savaşmıyordum.

Düşman da varmış; düşman edinecek kadar uzun yaşamadım.

Kazanılacak ve kaybedilecek şeylerden söz edenler oluyor; ben hayatımı kaybettim kazanmaya çalışmadığım bir şey yüzünden, gerisiyle ilgilenmiyorum.

Ha bir de teröristmişim, öyle laflar da duydum. Artık anneme de soramıyorum ki, anne ben terörist miyim?

Kapının önünde oynamakla büyük kabahat mı işledim? Sadece kuşlara bakmak istemişim. Özür dilerim.

BİTİMİŞ BİR ÖYKÜNÜN DEVAMI

Bir öykü olsaydım, burada biterdim. Ama doğduğum yerde neyin ne zaman ve nasıl biteceğini kestiremezsiniz. Velhasıl çilem ölünce de bitmedi. Zaten siz de hikâyemin buraya kadar olan kısmı yüzünden tanıyorsunuz beni. Sonrasında başıma gelenler olmasa, belki ölümüm dikkatinizi bile çekmezdi. Malum, dünyada çocuklar doğar, büyür ve ölür. Cizre’deyse çocuklar doğar ve büyümeden ölür. Çoktan kabullendiniz bu minik aksiliği. Bu yüzden ölümünden çok toprağa kavuşamayışım çekti dikkatinizi.

Merak etmeyin, sonrasını da anlatacağım. Ama bilirim, çok içlisiniz ve kolay incinirsiniz. Bu yüzden fazla uzatmayacağım. Ben kısa anlatayım, siz uzun anlayın.

Bakın aynen şöyle oldu:

BEN ÖLDÜKTEN SONRA

Kuşlar gelip ruhumun omuzlarından tuttular. Beyaz tombul bulutlara doğru uçurdular içimi.

Ruhumun yükseldiği yerden kanlar içindeki kendime ve karanlık dünyanıza baktım. Babam kendini dövüyor, annem eğilmiş saçlarını okşuyordu. Sokakta polis ablukası olduğundan, kimse benden geriye kalanları dışarı çıkaramıyordu.

Dışarıda hava kırk dereceye vuruyor, evimizin içi fırın gibi cayır cayır yanıyordu. Anneciğim, bir yandan beni, benden geri

kalanları yani, öpüp kokluyor, bir yandan da kokmayayım diye buzdolabından çıkardığı buzlarla cesedimi ovuyordu.

O gece kırgın bir hayalet gibi yanıma uzandı, cenazemi koyununda yatırdı annem. Ben sonsuz bir uykudaydım ama o gözünü dahi kırpmadı. Gözyaşları bedenimin etrafında eriyen buzlara karışıyor, duaları odanın çatlak duvarlarından içeri sızıyordu. Ben öylece yattım, hiç ağlamadım. Ölümler ağlamaz diye değil, annem daha da üzülmesin diye.

DERİN DONDURUCU

Zaman geçti. Adına abluka dedikleri o feci şey bitmedi. Cenazemi evden çıkaramadılar. Hava sıcaktı, anlatabiliyordum, çok sıcak.... Diyelim öldürülmek fıtratımdı sevgili büyüklerim, elinizi vicdanınıza koyup söyleyin, toprağa dahi girmeden cürüyüp kokmak da mı fıtrat!

En nihayet anacığım, son nefesin verir gibi, titreyen elleriyle alıp derin dondurucuya yerleştirdi beni. Söylemeye dili varmadı tabii ama kokmayayım diye yaptı bu işi. Orada, işte o derin dondurucunun içinde kaldım ben günlerce. Annemin gözyaşları sancılı bir nehir gibi çağlayarak sızdı içeriye.

Diriler beni duymaz artık ama ben onları işitebilirim. O derin dondurucudan bozma sunakta, ne uğruna verildiği meçhul bir kurban gibi yatarken ben, evladını toprağa koyabilmek için dualar eden annemin paramparça sesini dinledim. İki cihanda işittiğim en acıklı, en acıklı şey buydu benim.

İnleyerek fısıldadım ama duymadı tabii kimse:

“Ay, anne! Ah, anne!”

ANNEMİN RÜYASI

Şimdi halimi soracak olursanız, iyiyim. Bazen kendimi hafıflemiş bile hissediyorum. Açık pencerelerin önünde şişen tül perdeler gibi, kuşların kanatlarındaki renkli tüyler, sokaklara üflediğimiz baloncuklu köpükler gibi, ferah fahur uçuşuyorum. Ömrümün yırtıldığı yer kanamaya devam ediyor ama yaralarım artık canımı yakmıyor. Canım yok ki benim. Yok vardan az acıtıyor.

Diyeceğim o ki beni merak etmeyin. İlle de endişelenecekseniz, ölümler değil diriler için endişelenin. Neticede cennet de cehennem de dirilerin.

Burada şimdi benim tek derdim, kalbimi çitleyen özlem. Ölümüne bile alışılıyor da ona bir türlü alışılmıyor. Annemi özliyorum, hem de çok. Rüyalarına girivermek için geceleri sayıyorum ama annemin nicedir uyku nedir bildiği yok.

“Anne, bu gece geleceğim, uyu artık ne olur.”

Gözlerini fotoğrafımı astığı duvarın çataklarına dikip, günler ve geceler boyu öylece bekliyor. Fotoğrafım her geçen gün biraz daha soluyor. Duvardaki çatlaklar günbegün büyüyor. Sabahlara kadar sıtmaya tutulmuş gibi titriyor annem. İçinden bir yerlerden çok ama çok üşüyor.

“Kuşlar, canım kuşlar, yeter artık sıcak ülkelere gittiğiniz. Geri gelin. Anneme sıcak ülkeler getirin.”

Yarıda bırakılmış hayatlar sonsuza dek kanar; bu sızının dilinden sadece ölümler, anneler ve bir de kuşlar anlar.

Antik Yunan sanatından internet sanatına, Rönesans'tan Pop Art'a... Dünyanın sanat tarihi *Tarih Boyunca Sanat'ta...*

Tarih Boyunca Sanat, İÖ 9. yüzyıldan günümüze sanatın tarihini üsluplar ve akımlar üzerinden sunuyor. Dünyanın dört bir yanında ortaya çıkmış sanat akımlarını önemli örnekleriyle birlikte en yetkin biçimde ele alıyor.

Tarih Boyunca Sanat bizleri sanata yepyeni bir gözle bakmaya, çevremizi, dünyayı yorumlamanın yollarını yeniden şekillendirmeye çağırıyor.

Tarih Boyunca Sanat
Dünya Sanat Tarihinde Üsluplar ve Akımlar
Çeviren: Dilek Şendil, Süreyya Evren
Sanat, 368 s.

YKY'DEN YENİ KİTAPLAR...

**Antik Dünyayı
Şekillendiren Kentler**
Hazırlayan: John Julius Norwich
Çeviren: Nurettin Elhüseyni
Tarih-Arkeoloji, 240 s.

İmge ve Göz
Görsel Temsil Psikolojisi Üzerine
Yeni İncelemeler
E.H. Gombrich
Çeviren: Kemal Atakay
Sanat, 320 s.

YANA YANA

İnternet denen şey bana ilk anlatıldığında, aklım almamıştı. Kafamda bir yere oturtamamıştım ve konuya dair herhangi bir ışık yanmadığından henüz, soracak sorum bile yoktu. Bir süre dilsiz gibi durdum, dinledim. Tepkilerim, “Aaa!”, “Eee!”, “Oooo!” “Neee?” den öteye gidemedi. En son, “Peki evdeki televizyona takabiliyor muyuz?” diye sorunca ben, anlatan arkadaşımın bir anda canı sıkıldı, mevzudan soğudu, konuyu kapattık. Aradan biraz zaman geçti, bi gün geldi bu arkadaşım yanıma, “Vakko’da internet kafe açılmış gidelim mi lan?” dedi. Durmadık, atladık gittik. Hayvan gibi çay içtim. Arkadaşım; Altavista, Yahoobişeyler yazıp duruyo, Mirc, Zurna ilerliyo. Hiçbir şey anlamıyorum tabi. Oralardan birileriyle yazıyor, onlardan cevaplar geliyor. Ben, onların gerçek insanlar olduğuna, ihtimal dahi veremiyorum. Derken, bana e-mail adresi almaya karar verdik. “Oğlum dur yanımda fazla para yok” dedim. Arkadaşım söylediğimle ilgilenmedi. Çayından bi yudum aldı, gözlüğünü düzeltti. Adımı adres kutucuğuna yazdı. Kabul edilmedi. Bana dönüp, “Kabul etmedi” dedi. “Neyi?” Dedim. “Adını” dedi. Panikle, “Eee!” dedim, “N’apıcaz?” “Ekle bişeyler” dedi. “Nereye?” dedim. “Adına” dedi. Durdum... Uzun bir süre.

Sonra arkadaşım beni tamamen devre dışı bırakıp bütün kontrolü eline aldı.

Abuk sabuk eklemeler yapıp adıma, bi e-mail adresi aldı bana. Hala kullandığım e-mail adresini. Adresi ve şifresini bir kağıda yazıp elime tutuşturdu. Artık bir e-mail adresim vardı. Kağıda baktım, çocuğa baktım, ve kağıdı katlayıp cüzdanıma koydum. Hayırlı olsun. Günlerce kaldı o adresi yazdığımız kağıt cüzdanımda. Şifresini ezberledim. Birkaç gün sonra yine gittik Vakko’ya. Korkunç pahalı bir yer, geçen seferden tecrübeliyiz, dikkatli içiyoruz çaylarımızı. Ama internet bedava. Gidince çaylar söylendi ve benim ilk işim e-mail sayfamı açmak oldu. Hotmail’den bi mesaj gelmiş. Başka da bir şey yok. Ama yine de sevindim bu duruma. “Mesaj mesajdır aga!” dedim. Teknolojiyle bir bağ var aramda, nefis durumdayım. Sadece bir çay içip, saatlerce aynı sayfaya baktıktan sonra da dükkandan çıktık. İlk PC oyunumu da aynı arkadaşımınla oynadım. “Eleventh Hour” diye bir oyun, bizi yerden yere vurdu haftalarca. Sonra; İcq, Facebook derken, heyecanımızı kaybettik internetle ilgili. Hayatımıza tamamen girdi. Son dönem yeni internet mevzularına pek ısınmadım. Uzak kalmak bana daha iyi geldi, anlayamadığım bir sebepten, ilgimi kaybettim.

İşte tam o dönemlerde. İnterneti hayatıma sokan çocukluk arkadaşım, bana bir siteden bahsetti. Bu siteye bişeyler yazıyorsun, ve kendi e-mail adresine mail atıyorsun. Ama yıllar sonrasına. Uzun yıllar sonrasına. Gelecekteki kendine. Benim o ufakık beynim, bunu da algılayamadı hemen, ama oturup yazmaya başladım. Tam yirmi sene sonrasına bir mail attım. Ne yazdığımı takip bile etmeden, aklıma nasıl geliyorsa. Hiç düşünmeden. 19 yaşında bi çocuğun bütün heyecanıyla. “Nasıl olacak bu vaat ettikleri şey. Bana bu mail asla gelmeyecek. Zaten internet dediğin, o kadar uzun soluklu bir şey mi ki?” diyerek, oyun oynar gibi, bi günlük tutar gibi, bütün sırlarımı, beklentilerimi, acılarımı, hayallerimi yazmışım. Yazmışım diyorum, çünkü bu sabah, o mail geldi bana. Kendimden bir mail aldım yani. Geçmişten. Maili yazdığım gün ne kadar heyecanlandırıysam, mail geldiği gün de o kadar heyecanlandım. Hatta iki katı. Belki de on katı. Açamadım bir süre. “Eyyah!!” dedim. “Nasıl olur lan?” Anlamsızca tutuldum duruma. Ne yazmıştım acaba? Zerre hatırlamıyordum. Sonra telefonumu kapadım.

Kimse aramasın istedim. Bir kahve koydum kendime, biraz durdum ve okumaya başladım.

“Merhaba” diye başlamışım mektubuma. Okuyunca ilk gülümsedim. Selam verir gibi kafamı salladım. “Nereden başlayacağımı bilemiyorum” diyerek devam etmişim, ama sayfalarca yazmışım. “Walkmande, Fikret Kızılok’un ‘Yana Yana’ kaseti var, onu dinliyorum şu anda...” yazmışım. Hatırladım. O albümü de, o walkmanı de. Pillerini taktığım yerdeki bantları bile hatırladım. Pilleri bitmeye başladıkça içindeki kasetin nasıl yavaşladığını da. Açtım ben de aynı albümü, başından sonuna kadar dinlemeye başladım. Ne kadar olmuş dinlemeyeli. Ben Mektubumu okudukça, Fikret Abi, laptopumdan eşlik etmeye başladı bana. Ses walkmanden geliyormuş gibi hissediyordum ama. O günkü walkmanden. Çocukluğumun götü bantlı walkmaninden. Yazdığım an’ı daha iyi hatırlamaya çalışıyorum. “İlk film

denememizi yaptık. Çok kötü oldu, yarım kaldı.” demişim, ama nedenini söylememişim. Fakat ben nedenini hala hatırlıyorum. Bi balığı, içi yeşilliklerle dolu bir akvaryuma bırakıyorduk filmde. Sonra teker teker tuğlalar düşüyordu suya. Tuğlalar çoğaldıkça, balık o tuğlaların içinde sıkışıp yüzememeye başlıyordu. En sonunda da, iyice sıkışmış balığa zoom yapıp, nefes almaya zorlanmasını çekmeyi planlıyorduk. Süresi bir dakika olacak bir filmde, doğa katliamını anlatmaktı asıl amacımı. Tuğlalar binaydı, ezilen yeşillikler ağaç, balık da insan. Ama katliamın en büyüğünü biz yapmıştık. On dan fazla balığı öldürmüştük. Bütün balıklar bitmiş, paralar suyuna çekmiş, filmimiz de yarım kalmıştı bu yüzden. O filmi hatırladım işte. O günkü heyecanımızı. Akvaryumcuya gidip bütün paramızı balıklara ve eski bir akvaryuma yatırışımızı. Ölü balıkları topluca gömmeye gidişimizi. Dönüşte yediğimiz ekmek içi patates kızartmasını... Sonra birden, eve döndüğümüz anı hatırladım. Döndükten kısa bi süre sonra, sevgilimden gelen telefonu... Hatırladım... O telefonda sonra, hayatımın nasıl değiştiğini... Altı aydan fazla, ceset gibi dolaştığımı hatırladım. Bir gece Bakırköy’de, meydanın ortasında arkadaşlarına çaldığı bi şarkıyla hayatıma Daan!! diye giren kız, yine bir gecede kayıplara karışmıştı. Telefonda, “Biz gidiyoruz, sakın beni arama!!” dedi, ve ben daha “Nereye gidiyorsunuz?” diyemeden telefonu kapadı. Nerede olduğu belli değil, neden kaybolduğu belli değil, cep telefonu yok, haber alabileceğim kimse yok. İki yıldır her günümü birlikte geçirdiğim kız, şimdi ortalarda yok. Altı ay hiçbir haber alamadım O’ndan. Altı ay, çok uzun zaman. İki koca mevsim. Yüzseksenden fazla gün. Ve bir gecede oldu bütün bunlar. Yalnızca bir telefonla.

Bir insanın ölmesini anlayabilirsiniz, hasta olmasını, sizden kopmasını, uzaklaşmasını, artık sevmemesini, hatta nefret etmesini bile. Fakat kaybolmak, bir anda ortadan yok olmak, onsekiz yaşında bir çocuğun daracık omuzlarıyla kaldırabileceği bir yük değil. Hele ki o çocuk kalbindeki delik yüzünden günden güne zayıflıyorsa. Apartmanlarının önünde sabahladım günlerce. Bir şey olmasını bekledim apartmanın önünde. Ama ne? Bilmiyorum. Evleri bir günde boşaltılmıştı. Belki o boş daireden bir ışık gelmesini bekliyordum. Evet bir ışıktı beklediğim, belki o daireden,

belki tanıdık birinden. Bir şey öğrenmem lazımdı, bilgi almam lazımdı. Bunun için günlerce sabahladım. Bi zaman sonra, bu sabahlamalarıma, bana interneti tanıstıran arkadaşım da katıldı. Beraber işi gücü, okulu mokulu sallayıp konuşa konuşa sabahlamaya başladık. İlk sarhoşluğumuzu burada yaşadık. Birbirimizi sırtlanıp eve taşındık sonra. Defalarca. Bazen oralarda uyuduk. Analarımıza, birbirimizde kaldığımız yalanını söyledik. Bakırköy’deki o ismilazımdağil apartmanının kuytularında; saçmasapan, bomboş hayaller kurduk. Hayaller kurdukça içtik. İçtikçe daha iyi arkadaş olduk. Ve bir gece öyle sarhoş olduk ki, kalktım İzmir e gittim. Öylece, bir anda. Hiçbir şey yokken aklımda. Oradan buradan topladığım paralar bitene kadar orada kalmayı planlıyordum. Otelde kalmayacaktım. Kalamazdım. Param yetmezdi. Uyku meselesini çözebilirsem eğer, bu para bana epey bir süre yetecekti. Okula devam edemiyordum. Hayatıma nasıl devam edeceğimi düşünmüyordum. Sadece bir isim vardı aklımda. O’nu bulacaktım. Başka hiçbirşeyin önemi yoktu. O ismi bağıra bağıra dolaştım Karşıyaka sokaklarında. Sanki önümde, ilerleyen birine sesleniyormuşum gibi yaptım. Bulana kadar bağıracaktım. Bağırmaı bırakmayacaktım. Bağıra bağıra bulacaktım O’nu. Kalbim teklemesin yeterdi bana.

Tekledikçe çünkü, çok yoruluyordum.

Yoruldukça bi yerlerde oturup çay içtim. Birer çay içimlik, bütün kafelerine oturdum Karşıyaka’nın. Kimbilir nasıl görünüyordum ki, herkes bana bakıyordu. Ya da bana öyle geliyordu. Ama ben onlara bakmamaya çalıştım. Utandığımdan değil, O’na benzeyen birini görmemek için. Çok zayıf düşmüştüm ve boşa heyecanlanıp kalbimi yormak istemiyordum. Ben adını bağırıyordum, o beni duyacak ve yanıma gelecekti. Planım buydu. Ve bundan daha büyük bir plan, hayatım boyunca kurmadım. Üç gün kaldım İzmir’de. Ne yemek yedim, ne uyudum. Gündüzleri bağırardım, geceleri uyumamak için denize bakarak oturdum. Sonra yine bağırardım, ama bulamadım...

İzmir’de olabileceği hissi o kadar kuvvetliydi ki bende. Bir gecede aklıma düşmüştü bu fikir. Ne bir bilgi, ne başka birşeydi beni İzmir’e getiren. Sadece burada olduğunu hissediyordum. Nedenini düşünmemiştim bile. Cebimde sadece dönüş parası kalmıştı ve bu parayla, ya bir gece daha burda kalacak ve otostopla geri dönecektim ya da bu gece bir otobüse atlayıp İzmir’i aklımdan çıkaracaktım.

Kaldım. Yine bulamadım.

...

Eve döndüm. İki gün aralıksız uyudum. Okula gittim. Kimseyle konuşmadım. Apartmana gitmeyi bıraktım. Normale dönmek istedim. Gülmeye başladım. Yemek yedim. Kızlara baktım. Televizyon izledim. Televizyonda, 'Kare Bulmaca' dönemi başlamıştı. Geceleri onları aradım. Soru cevapladım. İki kişilik yemekler kazandım. Gittim onları yedim. Ve bir gece sabaha karşı saat ikide telefon çaldı. Ev telefonu. Açtım, ses yok. Bekledim. Ses yok. "Alo!" dedim. Durdum. İçim daraldı bi an. Ellerim titremeye başladı. Sonra bi ses geldi.

"Alo..!"

Cevap veremedim. O da konuşmadı. "Neredesin?" diye bile sormadım. Aylar geçmişti. Aylar. Konuşamayacak kadar çok zaman.

"İyi misin?" dedi burnunu çeke çeke, "İyiyim!" dedim aynı şekilde.

Biraz daha durduk. Sonra kapattı telefonu. Elimde telefonla kaldım aynanın önünde. Telefonu yavaşça yuvasına oturttum, balkona çıktım, ilk sigaramı yaktım.

Hayatımın ilk sigarasının dumanı ağızmdan çıkarken, öksürerek kendime yüksek sesle şunu sordum.

"N'apıcım?"

Hiçbir şey yapamadım. Her şey kendiliğinden oldu. Günler geçti yine. Ben yine normale döndüm. Gezmeye, konuşmaya başladım. Sarhoş oldum. Boş hayaller kurdum. Sonra bi akşam, bana interneti öğreten çocukluk arkadaşımın evine giderken geçtiğimiz sokaktaki apartmanlardan birinin giriş katından, bir gitar sesi duydum.

Bir kız şarkı söylüyordu, allahın belası bir şarkı. Allahın belası!!! Delik kalbim dizime düştü. Arkadaşımdan uzaklaşıp, sakince pencerenin dibine gittim. Kızın söylediği şarkıyı dinledim.

Şarkı diyordu ki:
'Ben gidersem ruhum, sen kal dünyada.
Sırlarımı sakın aşikar etme..'

Hassiktir!!! Bu O'nun sesi. Şüphe yok.

Arkadaşıma "Sen git!" dedim. Daldım apartmana. Çaldım zili. Gitar sustu bir anda. Bi adam açtı kapıyı, tanıyorum sanki. Evet tanıyorum. O'nu bu eve bırakmıştım bayağı zaman önce. Tanıdıklarının evi burası. Belki akrabaları bile olabilir. Bilemiyorum.

Direkt konuya giriyorum. O'nu soruyorum. Gözleri yerinden fırlamış, arka tarafımda kalan apartman girişine doğru bakarak, şaşkınlık ve panik içinde, "Yok!" diyor adam. "Nasıl yok?" diyorum ben de. "Hayır!!! Şarkı söylüyodu, duydum demin dışardan, biliyorum burda!!" Bunları söylerken nasıl titriyorum ama. Adam git dedikçe,

apartman merdivenlerine yığılıp kalıyorum. Tutunuyorum korkuluklara. Kalbim teklıyor. Allah belasını versin böyle kalbin. "Oğlum kalksana! N'apıyosun?" diyor adam. "Görmem lazım abi, bilmiyosun neler yaşadım, Allah aşkına!! Bir kere göreyim gidicem, Allah belamı versin gidicem nolur!!" diyorum. "Oğlum, manyak mısın? Burda değil!!", dedikçe adam, "Burda!!" diye bağıriyorum. "Biliyorum!!" İçeriden beni duyduğunu da biliyorum. O yüzden daha yüksek bağıriyorum, kapının aralığından içeriye doğru böğürüyorum.

"Seni seviyorum, köpek gibi seviyorum seni...!!" Derken, gözlerim kararıyor.

Adam tutuyor kollarımdan, atıyor apartmanın dışına. Ayaklarımı sürüye sürüye bırakıyor kaldırımın ucuna. Bırakmıyor, çöp poşeti gibi sallıyor. Sonra ellerini açıyor, tövbe çekip eve yöneliyor. Göz kapaklarımdan aralığından, parlayan bir gölge gibi görüyorum bunları. Sonra aniden dönüp yanıma geliyor ve eğilip kulağıma, "Sakin gelme bir daha buraya, sakın!! Senin için söylüyorum. Gelme!! Bırak bu işleri, bak işine, hadi!!" diye fısıldıyor. Eve giriyor. Pencerele kapıyor. Perdeler çekiliyor ve ben sokak köpeği gibi kaldırımın kenarında kalıyorum.

Bakırköy'ün apartmanlarının genellikle arka tarafında bir bahçe olur. Evlerin arka odaları bu bahçelere bakar. Ortak bahçe gibidir bu. Bütün apartmanlar bu bahçeden nasiplenirler. Çocuklarını bu bahçelere yollarlar oynamaları için, çünkü bu bahçelerde salıncaklar olur. Genellikle. Bu apartman da öyle bir apartmandı ve ben bu gece kim ne derse desin, O'nun yüzünü görmeye niyetli olduğumdan, apartmanın yan tarafındaki küçük bir aralıktan parka giriyorum. Oturuyorum salıncağa. Saatlerce. Gece yarısına kadar. Biliyorum. Artık bu gece göreceğim yüzünü. N'olursa olsun.

Hiç kalkmadan oturduğum yerden, bekliyorum. Saat gece yarısını buluyor. Gıkımı çıkarmıyorum. Arka taraftaki odalardan birinin ışıklarının yanmasını bekliyorum. Umut etmiyorum, biliyorum. Yanacak. Ben burda nasıl yanıyorsam, o ışıklar da yanacak. Yanacak, biliyorum...

Aşk, insanı iğrenç bir yaratığa çevirir. Sefilleştirir. İçindeki bütün organları kalbe dönüştürür ve bütün organların aynı anda kan pompalamaya başlar. Bir de bu kalplerin hepsi delikse, kanın o kadar hızlı akar ki, ve nereye akacağı o kadar belli değildir ki... Bilincin, şuurun o anda kaybolur, ve en sonunda da seni gecenin bir yarısı, hiç bilmediğin, zifiri bir parkın ortasında böyle sik gibi bırakır. Derken, sol taraftan bi ses geliyor. Karanlıktan. Demir parmaklıklı bir balkonun içinden biri bana sesleniyor. Fısıltıyla. Adımı duyuyorum.

Dönüyorum... Donuyorum... Orda...

Aramızda beş on adım var yok. Parmaklıklara tutunmuş bana bakıyor. Yaklaşıyorum. "Gelme!" diyor, "Git! N'olur git". Bunları söylerken ağlıyor. Çok ağlıyor. Ben ağlayıyorum. Ağlayacak gücüm yok. Balkona doğru yürüyorum. Yaklaştıkça nasıl ürperdiğini fark ediyorum. Belli ki deminden beri orda beni izlemiş. Karanlıkta. O da titriyor. Korkudan mı? Soğuktan mı? Demirlere tırmanıyorum. Geri çekiliyor, uzanıp ellerini tutuyorum. Hiçbir şey demesine izin vermeden dudaklarından öpüyorum. Gözlerine son kez bakıp, sessizce "İyi geceler sevgilim!" diyorum, iniyorum balkondan. Gitmek zorundayım. Öyle olması gerekiyor. Öyle istiyorlar. Hepsı gitmemi istiyor sadece ve bana birşey söylemiyorlar. Çok kötü şeyler olmuş, hissediyorum ama tam olarak anlayamıyorum. Giderken geri dönüp bakamıyorum. Sesini duyuyorum, sesi arkamdan uzuyor. Duruyorum. Balkona doğru dönüyorum, yavaşça. Şimdi sokak lambasının ışığı dışarıdan vuruyor yüzüne. Her karesini aklıma çiziyorum bu anın. Görebildiğim kadar. Gri demirleri, demirlerin kenarındaki katlanmış mutfak masasını. Arkadaki çamaşır iplerine asılmış uçurtmanın altından bana bakan gözlerini, ellerini. Saçlarını. Her şeyini aklıma kazıyorum. Dudaklarına bakıyorum. Sessizce bi şey söylemeye çalışıyor. Odaklanmaya çalışıyorum dudaklarına. "Unutma beni!!"

demeye çalışıyor. Unutma beni.

Köpekler gibi titreyip dururken o sokağa açılan küçük aralıkta, O'nu ilk gördüğüm anı hatırlıyorum. Kahverengi uzun hırkasını, yuvarlak güneş gözlüğünü. Söylediği şarkıyı. Gülüşünü. Kalbimdeki deliğin bir anda nasıl büyüdüğünü. Yüzünü ezberlemeye çalışıyorum. Gözyaşları artık sümüklerine karışmış. Demirlere tutunmadan, elleri iki yanına düşmüş bana bakıyor. Kalbim o kadar hızlı çarpıyor ki, bayılmamak için derin bir nefes alıyorum... Bırakıp gidiyorum kızı orda. Kolu kırılmış küçük bi çocuk gibi inleye inleye İncirli Caddesi'ne kadar yürüyorum. Bu onu son görüşüm oluyor.

....

Babası karanlık mevzulara girmiş ve bu yüzden bir gece apar topar gitmişler burdan. Kaçmışlar. Geride hiçbir iz, hiçbir tanıdık, hiçbir anı bırakmadan. Silmişler bütün geçmişlerini. Bir gecede. Herkes razı olmuş buna. Kimse başına iş gelsin istememiş. Bir tek ben razı olmamışım beni de silmelerine. Hastaneye kürtaja gidecek bir annenin, rüyasına girip fikrini değiştirerek, hayata tutunan bir cenin gibi, tutunmuşum geçmişime. Kurtulamamışlar benden. Korkmuşlar bana zarar gelmesinden. Mafyanın bana bulaşmasından. O yüzden kovmuşlar kapılardan. O yüzden benimle irtibata geçememiş kız, aylarca. Biliyor çünkü ararsa beni, bulacağım onu. İstememişler bulmamı. Unutalım istemişler birbirimizi. Bütün korkular hep ondanmış, o eve de yer değiştirmek için sığınmışlar, bir geceliğine... Buraya nereden geldiklerini öğrendiğimde sokak ortasıydım. Tepki bile verememiştım. Ortak bir

tanıdığımıza rastlamış, konuşuyordum onunla. O söyledi. Görmüş onları, konuşmuşlar. Ne acayip lan!! Diye düşünmüştüm sonra. Ben bunları biliyorum, ama o benim ne yaptığımı hiç bilemeyecek. Onun için İzmir'e gittiğimi bile hiçbir zaman öğrenemeyecek. Ama ben biliyorum. Her şeyi öğreniyor insan zamanla, çok isterse. O eve İzmir den geldiklerini de biliyorum artık. Karşıyaka da kaldıklarını da.

.....

Büyüdüm. Hayatım değişti. Normalleştım. Okuldan mezun oldum. İş güc sahibi oldum.

Evlendim. İki çocuğum oldu. Çocuklarım büyüdü. Okula başladılar. Ameliyat oldum. Kalbimdeki deliği kapadılar. Kızı oraya tıkadılar. Bana O'nu unutturdular.

Sonra bi gün, bir alışveriş merkezine girerken, iç kısımlardan gelen bir konser sesi duydum. Bir kadın konser veriyordu. Geçtim kapıdaki dedektörü. Durdum biraz, dinledim, sonra vazgeçtim girmekten. "Ben gidersem.." diyordu çünkü şarkıcı kadın, "Ruhum, sen kal bu dünyada."

Hava soğuktu. Kapıdan dışarı çıkarken cama asılmış afişi fark etmeden ellerim montumun cebinde yürüyüp gittim oradan. O afiş o camda haftalarca kaldı. Ve ben önünden defalarca geçtim durdum. Hep kafamı çevirdim, bakmamaya çalıştım. Ama inatla kaldırmadılar afişi. Bir gece gittim AVM'nin kapısına. Söktüm afişi. Fotoğrafa baktım. O gece balkonda bıraktığım gibi bakıyor bana. Ama gülüyor burda. Fonda bir orman var, ormanın önünde de 'bu', duruyor. Hiç değişmemiş. Soyadı dışında. Evlenmiş o da. Gülerek bana bakıyor. Çöktüm kaldırıma, çıkardım çakmağı, tutuşturdum ucundan afişi. Başladım yanışını izlemeye. O güzelim hatlarının yandıkça nasıl büzüştüğünü gördüm. Kağıt yandıkça yaşlandı kız, yaşlılığını gördüm.

Tutuşan kağıdı öylece bıraktım orda, uzaklaşmaya başladım. Fakat, kağıt peşimden geliyor. Yana yana. Rüzgarla bi yükseliyor, bi alçalıyor ama peşimi bırakmıyor. Dönüp bakmıyorum artık. Sıcaklığını hissediyorum. Ellerimi cebime sokuyorum, yürüyorum. Yürüdükçe büyüyor kağıt, büyüdükçe harlanıyor. Arkamdan alev alev bir orman geliyor. İçinde saçların yanıyor. 🌸

KONU: Memleketim

KONU: Akla Yalnızlık Geliyor

dum vita est spes est*

İyimserin uzaklaştı sandığı her türlü bela kötümserin peşinden gelir gibidir. İyimserin gül diye baktığı bahçede kötümser yalnızca diken görür. Bu iyidir. Çünkü gül güzel kokuludur. Akli çelebilir. Oysa dikenden sakınmak için güle aldanmamak gerekir. Hayat böyledir. Gül de hayattır dikenini de. Ele gelmezliği, biraz da bundandır.

İyimser olmak bir talihsizliktir. Dünyayı pürüzsüz bir cam küre gibi görmek, körlüktür biraz. Hakikat olan hiçbir şey el sürmemiş olmak demektir. Her nasılsa hiç yara almamış, almışsa da her seferinde toparlanabilmiş olmaktan ötürü şerbetlenmektir biraz iyimserlik. Akıl yerini tevekküle bırakmaktır. Tevekkül iyidir iyi olmasına ya, akıl daha iyidir yine de.

Kötümserlik yaralıdır. Yarayla öğrenir. İyimserlikse yararsızdır. Çünkü kainattaki yeri mikrop kadar olmayan şu koca dünya iyimser olmayı öğretmez. Uyanık olmayı, tetikte kalmayı, tedirgin durmayı öğretir. Öyle ki, yaranmadan yararlanmak da olmaz. O yüzden dünya, o yüzden hayat böyle büyütür insanı, kötümserlikle. İyimser olmak bir sorundur çünkü. Bir rahatsızlıktır, insanı hayal kırıklıklarıyla paramparça eder.

Bir şeyin olmama ihtimali varsa, o şey, kuvvetle muhtemel ki, olmaz. Bir şeyin olma ihtimali varsa, hatta bu ihtimal çok kuvvetliyse bile bu kez de istendiği gibi olmaz. Dünya, hep olmasını istediklerimizin hayaliyle şenlenip olanlara razı gelmekle terbiye eder insanı. Bunu kötümserler bilir, sezer. Gittikçe incelen bir iple bağlı olduğunu bilir onlar dünyaya da hayata da. Ama iyimserler için bir şeyin olma ihtimalinin olup olmaması bile o anda hayatta olmaktan daha önemli değildir. Onları dünyaya ve hayata bağlayan şey, bir ip bile sayılmaz. O koca bir yanılgıdır.

Kötümser için ölümü düşünmek, iyimser içinse ölümü hiç gelmeyecekmişcesine unutmış görünmek farzdır. Kötümser ağacın köküne yakın durur, iyimserse en uçtaki en taze yapraklara. Oysa biri ağacın başladığı, biriyse bittiği yerdir. Nikbinlik edeninki büyük bir aldanmadır.

Kötümser olmayı anne baba başlar öğretmeye. Sonra okullar, işler, arkadaşlıklar, birliktelikler. Kulaktan kulağa yayılan bir fısıltı gibi, dilden dile geçen bir beddua gibi hızla yayılır. Örüle örüle ilerler. Ama iyimserlik öyle değildir. O doğustandır ve tedavi edilemez. Ömrün penceresinden vuran o solgun gaz lambası ışığı sönene kadar da böyle sürüp gider. O zamana kadar lamba devrilip ortalığı aleve vermemişse.

Kötümser çok ve çabuk kırılır. Ama eninde sonunda iyileşir. Çünkü hayat, daha birçok belayla boğuşulacak kadar uzundur yeterince. İyimserin kırığı iyileşmez. O, olani karşı kıyıya fırlatan dev bir mancınıktır çünkü. İyimserin ölümüdür.

İyimser insanların yüzünde herkesin fark edebileceği bir aydınlık vardır. Nur olsun adı. Ya da ışık, şua, akis. Ama yine de bu nurlu akis, lezzetine doymadığımız dünyanın, aslında toprağına çocuk kanı aktılan, o toprakta yetişenin bir türlü yoksulun kursağına girmediği bir zavallı gezegen olduğu, hayatın kimisinin hakkı, kimisininse şansı sayıldığı hakikatini aydınlatmaya yetmez.

İyimser razıdır. Kanaatkardır. Dünya'dan memnundur. Hiç değilse şu kötü karanlık dünya içinde bir sığınak bildiği kendi dünyasından memnundur. Kötümser dünyanın sonunun geleceğini, en azından kendi dünyasının sonunun illa ki geleceğini bilir.

O yüzden başka dünyaların düşündedir hep. Başka gezegenlerde esen fırtınaların fotoğraflarını çekecek cihazlar yapar, buradakine bir şeyler olursa yepyeni bir hayat kurabileceği, evrenin başka köşelerine gitme hevesiyle gemiler yapar. Bilim kötümserdir. Bilim ancak kötümserler varsa yürür.

İyimser ummaz, inanır. Çünkü inanmak ummaktan daha iyileştiricidir. Her şeyin iyi olacağına inanmak her şeyin iyi olacağını ummaktan daha konforludur. Oysa umut kötümserin yüzüğünde saklı zehirdir. Çünkü kötümserliği doğuran rahim, basbayağı hayatta kalma umudunun kendisidir. Çok sıkışınca kötümser, kapığını kaldırır ve yutuverir yüzüğündeki zehri. *

* yazıya Latince başlık koymak kadar havalı şey de yokmuş şu dünyada!

SELÇUK ALTUN'UN YENİ ROMANI İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA

"Doksanıncı yaş günümde karım bana acı bir sürpriz yaptı; öldü!" Yaşına göre dinç, kendini sevdirmeye çalışmayan, kitap tutkunu gizemli bir anlatıcının bu cümlesiyle başlıyor roman. Yabancı kentler, sıra dışı sohbetler ve çarpıcı tasvirlerle çağdaş bir yazım. Serüvenli ve sürprizli bir hikâye, ucu açık, sarsıcı bir son. Tekrar okumak isteyeceğiniz yeni bir Selçuk Altun kitabı.

Sol Omzuna Güneş'i Asmadan Gelme'nin devamı...

"Yeryüzü insanın kâğıdı, hayatsa kalemidir. Yazabildiğimiz kadar yaşar, kâğıdımız tükendiğinde bitmez, acı içinde şekil değiştiririz. Bir harf oluruz götük. Ve *Buraları Rüzgâr Buraları Yağmur*'da da olduğu gibi bir mektuba eklenir, kendi yazarımızı aramak için postaya veriliriz. Ölmeden önce de yazarını bulabilir insan; bunun koşulu iyi bir okur olup kuvvetli bir yazara gönderilmektir. Selçuk Altun bu göreve yıllardır talip. Hem mektup olmaya hem de gelen mektupları okumaya."

küçük İskender

Buraları Rüzgâr Buraları Yağmur
Selçuk Altun
112 sayfa, 10 TL

f /iskultur @iskultur iskultur.com.tr

Konya kitabeviniz açıldı.
İhsaniye Mah. Müneccimbaşı Sok. Konevi
İş Merkezi No: 3/C Selçuklu - Konya
Tel: (0332) 351 16 07

Kitabevlerimiz: İstanbul - Kadıköy, Tel: (0216) 348 97 84 Eminönü - Mısra, Tel: (0212) 511 13 37
Caddesi, Tel: (0216) 386 65 62 Beşiktaş, Tel: (0212) 258 77 43 Bakırköy, Tel: (0212) 571 20 32
Nişantaşı, Tel: (0212) 234 80 71 • Ankara - Yenisehir, Tel: (0312) 430 33 66 Tunah Hilmi, Tel: (0312) 324 10 73
İzmir - Karşıyaka, Tel: (0232) 364 71 42 • Diyarbakır - Ofis, Tel: (0412) 228 42 16 • Balıkesir - Tepebaşı,
Tel: (0222) 220 49 13 • Trabzon Merkez, Tel: (0462) 326 98 39 • Manisa, Tel: (0324) 238 18 14
Samsun - Çiftlik, Tel: (0362) 233 38 30

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

YAŞ 35 YOLUN YARISI

Cahit Sıtkı Tarancı'nın meşhur "35 Yaş Şiiri"nden yola çıkarak Dante gibi ömrünün ortasında olanlarla, yolun yarısını, 35 yaşlarını konuştuk...

35 YAŞINDA MÜZİSYEN OLMAK

Elif Çağlar Muslu

Aslen 35 yaşın spesifik bir önemi olup olmadığını düşünmemiştim. Benim için o eşik 30'du. 30'dan sonra algılarım farklılaşmaya başladı. O yaştan sonra hayatta sizi neyin mutlu ettiğini daha derinlemesine düşünür halde buluyorsunuz kendinizi. Dolayısıyla '35 yaşında olduğumu pek hissetmiyorum' gibi bir klişeye başvurabilirim. Şu an tek düşündüğüm, sevdiğim şeylerin kıymetini bilen birisi olarak onları daha yoğun yaşamaya çalışmak ve peşinden gitmek. Tek farklılık gençlikteki telaşlı ve hızlı hal yerine daha sakin bir yaklaşıma sahip olmam.

Sanatsal anlamda bir değişiklik fark edecek pek zamanım olmadı. Belki üretmenin yolları çok daha fazlalaşmaya ve farklılaşmaya başlıyor diyebiliriz. Eskiden daha kısıtlı düşünürken şimdi daha kompleks düşünebiliyorum.

'Otuz Beş Yaş' şiiri, lise dönemimde Orhan Veli ile başlayan şiir yolculuğumun önemli duraklarından biri idi. 'Acaba 35 yaşında bu şiiri okurken ne hissedeceğim' diye düşündüğümü hatırlıyorum. Şimdilerde çok daha net anlıyorum Tarancı'yı. Bir yandan şiirle empati kurmayı becerebilirken bir yandan da lisedeki o halimin heyecanını korumaya çalışıyorum.

35 YAŞINDA FUTBOLCU OLMAK

Necati Ateş

Futbol hayatımın keyfini sürmeye 30 yaşından sonra başladım. 35'in yolun yarısı olduğunu söylüyorlar. Eğer gençken her şeyi çok hızlı yaptıysan 35 yaşından sonra daha keyifli, daha hazmederek, daha düşünerek yaşamaya çalışıyorsun. Böyle olunca her anlamda daha kazançlı oluyorsun. Tecrübe sahibi olmak çok önemli bir şey. Çünkü bu dönemde hayatı tecrübelerle anlamlandırmaya çalışıyorsun. Ticarete, iş hayatında, aşk hayatında... Zaman biraz daha ağır işliyor ama doğru hareket etmeyi becerebiliyorsun. Hayata çok daha olgun bakabildiğimi hissediyorum artık.

Bundan on yıl öncesine kadar 35 yaş Türkiye'de futbol için emekliliğe yaklaşıldığı bir dönemdi. Şimdilerde işler değişti. Ben bir beş yıl daha oynamak istiyorum. Bu gücü kendimde görüyorum ve performansımın da iyi olduğuna inanıyorum.

35 YAŞINDA AKTÖR OLMAK

Caner Cindoruk

On beş yaşındaydım. Torosların karı Çukurova'yı ayaza kesmişti. Buna rağmen çarşı ana baba günüydü. İnsanlar soğuğa aldırış etmeden yeni yılı karşılama telaşındaydılar. Adana'da, Kuruköprü'de, beş yıldızlı Sürmeli Oteli'nin önünde işporta tezgahında terlik satıyoruz babamla. Böyle özel günler en fazla satış yapıp para kazandığımız günlerdi. Babam dergilere hikaye yazıp gönderiyordu. Gündüz karalamalar yapıyor, akşamları eve gittiğimizde onları daktilo ediyordu. Müşterilerle genellikle ben ilgileniyordum. Okuldan çıkınca babama yardıma gidiyordum.

Ertesi gün babamın doğumgünüydü. Doğumgünü yılbaşı gecesinin gölgesinde kalıyordu. Dedemler babamın doğduğu günden emin olmadıkları için kimliğine 1 Ocak yazdırmışlardı. Başı hep kimliğiyle dertteydi babamın. Bir süre önce, kimliğinde 'doğum yeri: Bitlis' yazıyor diye Kürt işportacılarla birlikte nezarete atmışlardı onu. Sabah eve geldiğinde kaşında yara vardı. Babamın kimliğiyle ne kavgaları var ki diye düşünüyordum. Kederli ve suskun bir adamdı. Geçim sıkıntısı yüzüne yansıyor. Mesleği yazmaktı aslında ama yazmak hiçbir zaman para kazandırmıyordu. Şu sıralar daha bir korkuyla bakıyordu çakır gözleri. Okuduğu gazeteyi sertçe yere fırlattı. Gazetenin üstünde dağda ölmüş bir çocuk fotoğrafı vardı. Bir küfür mırıldandı. Tabakasından sarılı tütünü soğuğa nispet yaparcasına yaktı. Bitlis tütünü sert olmalıydı ki yüzü dumanlar arasında bir yitip bir belirliyordu. Noel Baba'yı çağırıyordu bana bu görüntüsü.

"Noldu baba?" diye sordum.

"Ülkenin hali hal değil" dedi sıkıntılı bir ses tonuyla. Kaşınıyor olmalıydı ki elinin tersiyle kabuk bağlamaya yüz tutmuş yarasına dokundu birkaç kez. Otuz beş yaşın ne derdi olabilirdi eve eli boş gitmekten başka? "Bugün yılbaşı, yarın doğum günün. Satışlar da iyi... Niye bu kadar mutsuzsun ki baba?" diye sordum. "Ne iş yaparsan yap cahil kalma oğlum, oku mutlaka." dedi. Bir süre sustu, sonra, "Okumayanın kimliği olmaz. Dediklerimi büyüdüğünde daha iyi anlayacaksın" dedi. "Senin gibi otuz beş yaşında mı büyümüş olacağım?" diye sordum. Gülümsedi. Gülümsemesi mor bir asma filiziydi. Hüzünlü, buruk bir türküydü. "Bir şiir okuyayım mı sana?" dedi. "Oku" dedim ben de gülümseyerek. "Yaş otuz beş. Yolun yarısı. Dante gibi ortasında..."

"Terlik kaç para Dante?" Adnan amca yüzünde muzip bir gülümsemeyle başucumuzda duruyordu. Gülüştük. Adnan Yücel, babamın şair arkadaşıydı. Yürekli, candan, güzel gülen bir adamdı. Torbasında hep güzel haberler taşırdı. En son geldiğinde iki amca daha vardı yanında. Babam gibi geçim sıkıntısı çekmiş bir başka yazar'ın, Orhan Kemal'in adına verilen öykü ödülünü babam kazanmış. Hem müjdeyi vermek, hem de işportacılık yaparken yazdığı öykülerle ve nitelikli bir ödülle yazın dünyasına merhaba diyen bu yazarı

tanımak için gelmişlerdi. Ne kadar değerli olduklarını sonradan anladığım bu iki insan Fikret Otyam ve Muzaffer İzgü'ydü. Babamın böyle ağız kulaklarında güldüğünü pek nadir görmüştüm. Adnan Yücel şöyle diyordu bir şiirinde: 'Bitmedi bu kavga, bitmeyecek. Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek...' Bitmedi dediği bu kavga neyin kavgasıydı acaba?

Bir gün yine güzel bir haber getirmişti Adnan amca. Hürriyet gazetesi babamla röportaj yapmak istiyormuş evimizde. Birkaç güzel medya da olacaktı.

Allöööş, çok güzel bi haberdı bu! Televizyona çıkacaktık. Okulda iyi bir forsum olacaktı. "Hadi toplayın tezgahı, yeter bugünlük" dedi Adnan Yücel. "Önce size geçer, çocukları da alır bize geçeriz. Beraber kutlarınız yılbaşını. Tabii başka planınız yoksa." Babamın tezgahı erken kapama fikri pek hoşuna gitmese de gerek Adnan amca'yı çok sevdiğinden, gerek aldığı güzel haberden, sanırım biraz da rakı saatinin yaklaştığından, "Olur", dedi gülümseyerek. Gülümsemeyi unutmasındı sakın. Terlikleri çuvala koyup otelin arkasındaki kahvehanenin deposuna bıraktıktan sonra Adnan amcanın 'Serçe'sine binip yola koyulduk...

Şimdi otuz beş yaşındayım. Yolun yarısı mı gerçekten? Televizyonda cenaze görüntüleri, kavga, kin, öfke, bağrıışan kızgın insanlar, savaş...

ve çocuklar her zamanki gibi ölmeye devam ediyor... 🌸

50'DEN AYŞE'YE MEKTUP

Ayşe'm güzel kızım; Cahit Sıtkı'nın "35 Yaş Şiiri"ni okumuşsundur. "Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder. Dante gibi ortasındayız ömrün." diye başlar hani

Sana bu mektubu 50 yaşına girdiğim günden, şair zamaniyla yolun yarısını çoktandır -neredeyse senin mevcut yaşı kadar- geride bıraktığım yerden yazıyorum.

Biz seninle biyolojik bağlarla birbirine mühürlenmiş, iki ayrı beden, iki farklı akıl, iki uzak deneyim ve şükür ki; iki benzer ruhuz.

İnsanın ailesini seçme şansı yok. Fikrin alınmadan eklemlemediğin aile envanteri, sınav kağıtlarındaki gibi çoktan seçmeli değil. Bu nedenle ben genetik benzeşliklerden ziyade ruh benzeşliğini önemserim.

Ana rahmine düşerken milyonlarca ihtimali sollama başarısı gösteren sırça bedenlerimiz, kutsal ana sütü sayesinde görüp göreceği ilk ve tek eşitlik bahçesine açar gözünü. Memeden kesildiğimiz yani büyük yalnızlığımızla yüzleştirdiğimiz o ilk günden başlayarak, ya gümüş kaşıkla ağzımıza dürtülen "zengin minerali" bir mamayla devam ederiz yola, yahut hayat yeni ezberimizi tutuşturur elimize; Ekmek! Dünyaya gelmiş olmanın organik eşitliği orada sona ermiştir artık.

İnsanlık tarihinin kullanım süresi en çabuk dolan konservesidir eşitlik.

Aklımız, elimiz erdikçe; yediğimiz, içtiğimiz, gördüğümüz, işittiğimiz, duyduğumuz herşey eşitlikten çok eşitsizliği içselleştirmeye zorlar bizi.

Öyle ki; "Dünya eşitsizlik üstüne kurulmuş ve vazifemiz, varlığımızın biricik nedeni eşitler arasından sıyrılmak ve ön almak"mış gibi.

Benim otuzlu yaşlarımda tanıştığım, seninse içine doğduğum "Toplum Mühendisliği" denilen -sözde- "üst akıl" şunu dayatıyor hepimize; "İnsanlar doğarken eşittir fakat; giderek dinsel, cinsel, coğrafi, sosyolojik, lojistik, ekonomik, politik vb nedenlerle farklılaşır, ayrışır, tribünleşirler. Hayatın doğal akışı budur!"

Ne dersin Ayşe'm? Bu "üst aklın" ağız kalabalık, otoriter, çatık kaşlı ve ısrırgan doğrusuna inanmalı mıyız? Büyük doğru bu mudur sahiden?

Ders kitaplarında okutulan İpek Yolu'nu hatırla güzel kızım. Yüzyıllar önce ilk kez doğunun zenginliklerini batıya taşımak için katedilmiş o İpek Yolu'nda, bugün çocukluğundan gayri herşeyini doğuda, anayurdunda bırakmış perperişan insan yığınları yürüyor Avrupa'nın içlerine doğru. Yalın ayak, aç, susuz. İtilip kakılarak, aşağılanarak.

Kıyısında yaşayan halkların kendilerini şanslı saydıkları Akdeniz'in, Ege'nin sahillerine, dünyanın doğusunda doğmaktan başka bir kabahati olmayan mültecilerin cansız bedenleri vuruyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşanan en büyük ve en trajik göç hareketi bu.

Dünyanın güneyi de kuzeyinin insaf ve ihsanına terk edilmiş durumda. Güney coğrafyada yaşanan açlık, yoksulluk, eşitsizlik, zamansız ölümler de "hayatın doğal akışı"nın bir sonucu gibi sunuluyor açın halinden anlamayanlara.

Doğu coğrafyasına özgürlük getirdiklerini (!) iddia eden savaş baronları, doğunun doğal kaynaklarını zimmetlerine geçirip arkalarına bakmadan zengin bağlarına dönerken, arkalarında vaat ettikleri gibi özgürlük değil, acı, kaos ve kan denizi bıraktılar.

Yüzlerce yıl ticaretin, sanatın, bilimin öncülüğünü üstlenmiş doğu kültürü, şimdi yakılmış, yıkılmış, yağmalanmış bir halde, birbirini yeryüzünden kazımaya and içmiş acımasız çıkar gruplarının, mezheplerin, devletlerin körüklediği bir ateş çemberi artık. Acı kere acı.

İnsanlık tarihinin mirası anıtsal mimari yapılar, fanatiklerin saldırılarıyla yıkılıyor birer birer. Binlerce yılın kültürel nemasını koruyan kütüphaneler yakıldı. Çaresiz seyrettik.

Yanan yıkılan sadece taş ve kağıt değil, insanlığın ortak belleği.

Canım kızım; "Hayatın doğal akışı" diye yutturulmaya çalışılan bu içler acısı kaostan bizim ülkemiz de payına düşeni alıyor, alacak.

Sadece güney sınırimıza dayanan ve giderek ülkemizi de içine çekmekte olan kirli savaş nedeniyle değil elbette. Esasen içeride yaşadığımız kitlesel kutuplaşmalar, din, dil, ırk, cinsiyet, mezhep farklılıklarının öfkeli yığınların önüne birer çatışma vesilesi olarak sürülmesi, olup bitene karşı edilgenliğimiz toplumsal barışımızı tehdit ediyor.

Oysa ayrımcılık, ötekileştirme hezeyanının varıp varabileceği son nokta, birlikte yaşama kültürünün parçalanmasıdır. Tarihte bu türden parçalanmalar yaşayan toplumlar iflah olmamışlardır. İstisnası yoktur.

Brecht'den ödünç alarak kulağına bir inci küpe takayım kızım; "Savaş yalnızca ölümlere adalet dağıtan bir hakimdir."

Ruhum; bunları senin temiz, yalansız dünyanı alt üst etmek, geleceğe olan inancını kırmak, karartmak için sıralamadım elbet.

Bir yandan yaşadığımız karanlığın dramaturjisini yaparken, diğer yandan bu karanlıkta yolumuzu aydınlatabilecek ışığın görmeye çalışarak geçiriyorum geçim mesaisinden artan vaktimi.

Tıpkı benimle aynı dine, dile, ırka, milliyete, cinsiyete, siyasi görüşe mensup olmadıkları halde, bir insani ortak akıl için yanıp tutuşan tüm benzemezlerim gibi. Bak bilerek, seçerek "benzemezlerim" diyorum.

Benzerlerin daima burada ve yanındadır. Meseleleri benzemeyenlerle, benzemediklerimizle de çözmeyi denemeye ne dersin?

Benzememek ille de karşı olmak değildir. Dahası karşı görüştekilerle birlikte düşünmeye koyulmadan ortak bir yaşam biçimi düşlemek biraz saflık, hayli burnu büyüklük olmuyor mu sence de?

Ortak akıl, ortak yaşama kültürü çok taraflı, prizmatik düşünmeyi gerektirir. Yok saydığın birilerinden, yok sayılmak dışında bir tutum beklemek tuhaf değil mi? Ama işte insan kimi zaman eski akıllarla yeni sonuçlar elde edebileceğine inanacak kadar garip bir mahluk.

Daha da somutlaştırayım muradımı;

Bize "hayatın doğal akışı" diye dayatılan formatı, kapatıldığı o tırnak işaretlerinden kurtarıp özgürleştirerek benzemezlerimizle ortaklaşmayı deneyelim.

Hayatın doğal akışı deyince belleğimden işaret fişeği gibi bilincime fırlayan birkaç şeyi sıralayacağım senin için;

Sen belki birkaç haftalık bebektin. Yatağının başucuna elden kurmalı, sallantılı, müzik çalarak dönüp duran bir

oyuncak kurduk annenle. Yattığın yerden müzik eşliğinde dönen renkli balık ve kuşları algıladığın ilk anda yüzünde beliren hayretle karışık dev gülümsemeyi hatırlamayı dene. Yüzündeki ifadeye tanık olmak, hayatımın en büyüğü anlarından biriydi. Oyunculuk hayatımın, konservatuvar eğitimim de dahil en unutulmaz dersiydi.

Serçe parmağımın ucuna buladığım çukulatayı kuş kadar damağına sürdüğümde bir yaşında bile değildin. "Gözleri fıncan tabağı gibi büyümek" ne demekmiş o gün anladım. Dünyayı bir parmak çukulataya değiştirecek gibi görünüyordun. Hayret eden her insanın yüzünde seninle yaşadığım o anı hatırladığımı söylesem inanır mısın bana?

Boyundan uzun tahta korkuluğu kendi gayretinle tırmanıp -bunu nasıl başardığını hala bilmiyoruz- yatağından fırar ettiğinde ilk yaşını yeni kutlamıştık. Sallanarak ve sırtarak salona geldiğinde annenle aklımızı yitiriyorduk.

Annen aksini iddia etse de çıkardığın ilk anlamlı ses "ba ba" idi. O iki hece kendimi dünyanın hakimi zannetmeme yetmişti.

Anneannen arkadaki belediye parkına evin beşinci kat penceresinden kendini bırakıp kuş gibi uçarak gidemeyeceğini anlatmaya çalıştığında iki yaşındaydın. Ben o sırada öfke ve korkuyla pencere kilidi monte ediyordum doğramalara.

Üç yaşında -adı bende saklı- ilk aşkını güvercinlere anlattığını duydu şimdi ellisine girmiş kulaklarım. Bu anekdotları sayfalar dolusu sıralayabilirim. Ama izinle muradımın ucunu bağlayayım.

Dayatılmamış bir doğal hayat akışı aslında sana hatırlattığım bu hayat parçalarından oluşur canım Ayşe'm.

Bunlar sadece ikimizin değil, tüm anne, baba ve evlatların ortak hikayesidir. Dilleri, inançları, kültürleri, aidiyetleri ne olursa olsun tüm insanlığın unutulmaz ortak hikayesi budur aslında. Bize benzemeyenlerin de, hepimizin hikayesi.

Bize unutturulmak istenen işte bu ortaklık ve birlikteliktir.

Sütten kesildiğimiz gün zedelenen eşitlik duygumuzu, benzediğimiz, benzemediğimiz tüm insanlarla ortak hikayemizi, ortak belleğimizi diri tutarak koruyabiliriz ancak.

Endişe, öfke, yılgınlık ve teslimiyeti, vicdandan yoksun kurgulanmış ve tırnak içine hapsedilmiş "doğal hayat akışlarını" insanlığımızın ortak hikayesiyle takas etmeyi reddetmeliyiz.

Bellek ruhun zırhıdır ve onu yenmeye muktedir bir "üst akıl" henüz icat olunmamıştır.

Ve kuşkusuz bir başka dünya mümkündür küçüğüm.

Seni elli yaşının külyutmaz hafızasıyla selamlarım. 🌸

İnsanlık tarihinin kullanım süresi en çabuk dolan konservesidir eşitlik.

PSİKOLOJİM SANA BAĞLI

1. Gözlerimi açtığımda halıyı gördüm. Deseni midemi bulandıran, kahverengi, çirkin halıyı... Ensem kaskatıydı. Boynum uyuşmuştu. Kafamı kaldırıp etrafıma baktım. Odanın orta yerindeki rahatsız sandalyedeydim. Turuncu üçlü kanepenin hemen yanında. Ellerim arkadan sıkı sıkı bağlı. Başımda ağrıyla karışık bir zonklama. Burnumda bayılmam için kullanılan eterin silikleşmiş kokusu. Midemi bulandıran da halının deseni değil, bu koku.

Kısa bir panik çarpınmasından sonra iplerden kurtulamayacağıma ikna olup yeniden hareketsiz kaldım. İçimden bağırarak geliyordu ama belki kaçmayı başarırım diye tuttum kendimi. Göğüs kafesimde buz gibi bir panik duygusu genişlemeye başladı. Soğuk hava üflenene siyah bir balon... Şişmeye devam etse de patlamıyordu.

Biraz sonra karşımdaki sehpa duran cep telefonu titreyerek çalmaya başladı. Game of Thrones dizisinin jenerik müziği ile... İçeri saçları uzun, kasları abartılı, ayakları çıplak bir işkencecinin girmesinden korktum.

2. Gelmeli mi üst üste gelir denir ya... Öyle oldu. Aynı hafta içinde beni artık görmek bile istemediğini söyleyen karımdan ayrıldım, on iki yıldır çalıştığım işimden hiçbir açıklama olmaksızın atıldım ve dokuz yaşındaki köpeğime araba çarptı, kurtaramadık. Hepsi bu kadar üst üste gelince bir şey hissedemedim önce. Uyuştum. Hemen ardından müthiş bir bunalım evresi geldi. Daha önce yaşadığım hiçbir buhrana benzemeyen boğucu bir hal. Acayip bir üşengeçlik... Ölümcül bir tembellik. Alkol dokunduğu için kendimi içkiye de veremedim. Mal gibi kaldım.

Ancak bu gidişata bir son vermeliydim. Kendimi toplayıp iş aramaya başlamalıyım. Hayatımı, en azından düşüncelerimi bir düzene sokmalıyım. Kendimi toparlamam için profesyonel desteğe ihtiyacım olduğunu biliyordum. Yakın bir arkadaşım faydalarını anlata anlata bitiremiyordu bu işin. Psikoloğa görünmeye karar vermiştim ancak psikoloğa verecek param yoktu. Boşanma sonrası apar topar tuttuğum evin kirasını zor ödüyordum.

3. Çalan telefonun sesiyle biraz daha kendime geldim. Hayal meyal hatırlıyordum. Sıradan bir iş günüydü. Son hastamla görüşmem bitince muayenahanemden çıkıp otoparka yürüdüm. Otoparkın benim arabamın durduğu katında birinin arkamda olduğunu hissettim. Dönüp bakmak istedim. Gerisini hatırlayamıyordum. Onu görememiştim. Odaya girip çalan telefona baktı. Onu şimdi görüyordum. Kendi halinde, tıfıl bir tipti. Uzun saçlı, kaslı, çıplak ayaklı işkencecinin yerine saçları biçimsizce dökülmüş, vitaminsiz, ev terlikli bir adam girmişti içeri. Ne işkenceciye benziyordu ne de adam kaçırarak birine. Benimle ne işi olabilirdi? Burada ne işim vardı? Bunları öğrenmek için konuşmasının bitmesini beklemem gerekiyordu.

4. Param yok diye vazgeçmek istemedim. Kendimi yok oluşa terk edemezdim. Ben de internetten iyi bir psikolog bulup kaçırmaya karar verdim. Bir zarar vermeyecektim. İstesem de veremezdim. Dördüncü tavsiyelerini dinleyip salacaktım onu. Psikolog adam, insan psikolojisinden anlardı herhalde. Peşime düşmezdi sonrasında. İlk başta çok tuhaf gelen bu düşünce, düşündükçe aklıma yattı. Öyle ki, iş sadece iyi bir psikolog bulmaya kalmıştı. Google'ı açıp "İstanbul psikoloji doktorları" yazdım. Özgeçmişlerini bir bir incelemeye başladım. Kadrosunu genişletme kararı almış bir hastane genel müdürü gibi...

Kısa bir araştırma sonunda seçip beğendiğim doktor içeride bağlıydı. Birazdan uyanmış olurdu. Telefonumun sesini duyunca açmak için koştum.

5. Konuşmasını bitirip bana döndü. Nefes bile almadan dinledim.

"Merhaba. Panik yok. Öncelikle çok özür dilerim sizden. Mecbur kalmazam yapmazdım bunu. Uzatmayayım hiç. Sizi de bu durumda tutmayayım fazla. Benim bir psikoloğa ihtiyacım var. Öyle böyle değil. Fena halde. Ancak param yok. Hiç yok. Yani bu ara sıkışığım biraz. Kötü bir dönem... Sizi internetten araştırıp buldum. Bedava bir mesai rica ediyorum sizden. Sonra serbestsiniz."

"Seans."

"Nasıl?"

"Mesai değil, seans."

"Evet, bedava bir seans rica ediyorum. Sonra..."

"Anladım. Belediyenin ücretsiz psikolojik destek hizmeti olduğunu bilmiyor muydunuz? Gayet iyi meslektaşlarımız görev ya..."

"Belediyeye güvenilir mi bu memlekette Allah aşkına. Sakat kalır sonra psikolojim."

"Olur mu canım? Son derece..."

"Güvenmiyorum ben. Sizi seçtim. Size güvencim çünkü. Kötü bir niyetim yok inanın."

"Bilemiyorum. Yardımcı olmak isterdim ama bu şekilde... Kendimi iyi hissetmiyorum tahmin edeceğinize üzere."

"Sizi çözemem yalnız, kusura bakmayın. İşim bitmeden yani. Fiziksel açıdan kendime pek güvenmiyorum. Psikolojik açıdan da tabii... Bence beni çok rahat döversiniz. Silahım falan da yok."

O yüzden şöyle yapalım: Ben şu kanepeye uzanayım. Siz de başucumda bağlı durun bu şekil. Seans sonrası sizi yine bayıltıp uygun bir yere bırakırım ben. Söz."

"..."

"Çok rica ediyorum. Lütfen. Yapmadığınız şey değil ki, sadece eliniz bağlı olacak."

"Peki, başka seçenek yok gibi görünüyor. Elimden geleni yaparım."

"Harika. Su falan bir şey önden? İçirebilirim ben size."

"Yok, gerek yok. Bir an önce bitirelim şu işi. Fazla uzun duramayacağım bu şekilde."

"Tamamdır. Ben şöyle uzanıyorum o zaman."

Yanımdaki turuncu kanepeye attı kendini. Bir güzel yerleşti. Boğazını temizledi. Yabancı filmlerden ve karikatürlerden gördüklerinden esinlendiği kadarıyla bir hasta-psikolog görüşmesi sahnesi kurmuştu evinin salonunda. İlerde hatırlayınca güleceğimi hissettiğim bu manzara, o an için beni geriyordu. Elim bağlı olduğu sürece rahat bir nefes almama imkân yoktu.

6. Yattığım yerde derin bir nefes alıp anlatmaya başladım. Her şeyi en baştan... Önce tutuktum. Anlattıkça açıldım. Psikologum da yamuk yapmadı. Gerçekten ilgilendi benimle. Sorular sordu, önerilerde bulundu. Dertlerime hiç düşünmediğim açılardan yaklaştı. Soyut sıkıntılarımı somutlaştırarak hafifletip onlarla yüzleşmemi kolaylaştırdı. Seansımız verimli geçmişti. Çok teşekkür edip bayılttım kendisini. Sonra aynı otoparka bıraktım.

Eve dönüş yolunda hızlı hızlı yürürken kendimi çok daha iyi hissetmeye başladığımı fark ettim. Yavaşladım. Kendi kendime gülümseyerek sakın sakın yürümeyi sürdürdüm. Uzun zaman sonra ilk defa kanepeye çöküp sabaha kadar duvara bakmayacaktım. Tavuk çevirmeciden yarım tavuk alıp Game of Thrones'un yeni bölümünü izlemeye karar verdim. 🌟

"Psikoloji diye bir şey yoktur; sadece biyografi ve otobiyografi vardır."

Thomas Szasz

BAZEN KENDİ KENDİME DİYORUM Kİ

- Keşke şarkı sözü yazarı olsaydım.
- Vur kafasına kafasına kötünün.
- Git bir kıyı kasabasına yerleş, balıkçılık yap.
- Keşke Cemal Süreya yaşasaydı.
- Bildir hadsize haddini, öksüze kaftan giydiren gibi.
- Keşke Ege ve Akdeniz'de mülteci tekneleri için cankurtaranlık yapsam.
- Sınanamamış dostluğa dostluk dememeliyim.
- Keşke ülkemiz "namuslular" ve "namussuzlar" diye tam ortadan ikiye bölünse.
- Burkina Faso'da olsam tankın üzerine çıkar mıydım acaba?
- Uğur Mumcu "bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olanlar" diye bir cümle kurmasaydı... Birçok kişi "argümentsiz kaldım anne" diye ağlaşırdı.
- İyi ki kelimelerim Sekter var.
- Gerçek İslam bu değil.
- "Proletarya" kelimesini telaffuz etmek çok zevkli...
- Aşk üzerine ahkam kesenlerden neden bu kadar nefret ediyorum ki ben?
- Bir tane alkolsüz meyve kokteyli söylesem mi? 🌟

14. İSTANBUL
BİENALİ

05
EYLÜL
2015

TUZLU
SU

01
KASIM
2015

#BienaldeBen

BENAL.KOC.COM.TR

Kendini
Hazırla

İSTANBUL BİENALİ 2007-2026 SPONSORU
KOÇ HOLDİNG, TÜM SANATSEVERLERİ
BİENALE DAVET EDİYOR.

 Koç

İSTANBUL BİENALİ
2007-2026
SPONSORU
KOÇ HOLDİNG

SONBAHAR

Mihail Gorbacov'un 'glasnost ve perestroyka' sayıklamaları eşliğinde iyice oyuncığa dönen Sovyetler Birliği'nin, tuzla buz olup bin parçaya dağılmasının ardından, artık dünya tek kutuplu, az tutkulu bir yerdi ve mevzu dair konuşmak üzere, iktisat dedikleri yalan bilimin profesörleri, şovu başlatmakta gecikmedi. Tekelci sponsorları sayesinde zengin sofralarının müdavimi olan bu sahte bilginler, geleceğe dair öngörülerini vaaz ederken, biz ölümlülere, artık dünyanın en kuytu köşelerinin dahi sonsuza dek liberalizm rüzgârıyla serinleyeceğini müjdeliyorlardı. Anlattıkları uyku garantili masala göre liberalizm, özgürlük ve barış demektir. Belki şaşırtıcı gelebilir ama o günlerde bu söyleme inanmayan da yok gibiydi. Gazete manşetlerinde, yazar kasaların köşelerinde, yıkılanların yıkılmakta nasıl geç kaldıkları anlatılıyor, dünyanın özgürlüğe doğru yelken açtığından dem vuruluyordu.

Soğuk savaşın sertliğinden, nükleer silah tehdidinden, 'bizim çocuklar'ın tezgâhında üretilmiş darbelerden, yegâne gücünü katliam, işkence ve zorbalıktan alan diktatörlerden daralan halklar ise bu palavralara inanmaya oldukça teşneydi ve o yüzden maya çabuk tuttu. Liberalizmin, ilelebet payidar kalacağı zaten biliniyor gibiydi ve sana, bana, ona, buna, herkese; sonsuz ve sınırsızca alma, satma özgürlüğünün bahsedileceği bir hayatın umudu bile, hemen gönüllerde taht kurmayı başardı. Rahatlık kapımıza dayanmıştı adeta. Herkes liberalizmin heybesine doldurup getirdiği özgürlükten, serbestlikten, sınırsızlıktan payına düşeni fazlasıyla alacak ve bu sayede savaşlar da tamamen gereksiz hale gelecekti. Tehditler azalacağı için hudutlar gevşeyecek, devlet ve orduların hacmi, sembolik bir boyuta inecek, demokrasiler ise büyüyecekti. Biraz dişimizi sıkmayı becerirsek, geleceğin bolluk toplumu; dalında olgunlaşmış armut misali 'gürp' diye kucağımıza düşmeye hazırdı ve sularını akıta akıta yemeye başlamamıza ramak kalmıştı. Ha gayret, azıcık omuz versek tamamdı bu defa ve üstelik hiçbir bahanenin geçerliliği de kalmamıştı artık.

Kapitalizm, sadece sosyalizmin beceriksizliğinin sonuçlarını değil, yıllardır onun damarlarına zerk ettiği tüketim zehrinin tahrifatıyla birlikte gelen, ikinci bir bahar yaşamaktaydı o günlerde. En inançlı kapitalizm karşıtlarının bile beynini bulandıran, anıklarının hiç değilse bir köşesine 'sonsuz kadar dünyayı onlar mı yönetecek?' sorusunu, bir çentik gibi kazıyan neo-liberalizm gerçeği, taşların bağlandığı köpeklerin salındığı bir zeminde, kısa süreliğine de olsa yalnızca kendi sesini dinlemenin keyfini sürdü. Düne kadar kapitalizmin mezar kazıcısı gözüyle el üstünde tutulan proletaryanın ardından el sallanıp 'bye' edilmiş, Lenin'in heykelleri yıkılmış, sınıflar arası iş birliği döneminin resmi açılışı yapılmıştı.

Entegre borsalar ve dünyanın dört bir köşesine yayılmış çok ortaklı sermayedarlar nedeniyle patronun kimliğinin belirsizleştiği; duruma göre sınırların bile yok sayılmaktan çekinilmediği için ülkelerin, bayrakların giderek manasızlaştığı bir dönemdi bu. Herkes toplam kalite yönetiminde, en iyiyi, en fazla üretebilmek için çaba sarf edecek, bu uğurda bazen işçi, bazen de işveren rolüne girecekti. Öyle bir aşamaya gelmişti ki dünya; hak aramaya, dolayısıyla sendikal örgütlenmeye de hiç mi hiç gerek

kalmamıştı. Direnmek out olmuştu, entegrasyon ise in! Emekçilerin kulaklarına da şöyle bir öğüt fısıldanmaktaydı: Direnerek bir şey kazanamazsın, asıl olan bütünleşmektir. Tren kaçmadan vagonlardan birine atla ki bu baş döndürücü gelişmeden sen de payını al. Merak etme, çok çalışırsan ve yüksek yeteneğin varsa, neo-liberalizmin bol kepe lokantasında, zaten kusana dek doyacaksın...

Bu dönemin müktehirleri; kapitalizmin ilkbaharında, feodal mütegalibeyi asar-ı atika müzesindeki tunç ve baltanın yanına gönderirken 'eşitlik, özgürlük, kardeşlik' maskesini yüzünden çıkarmamaya özen gösteren atalarından feyz almıştı. Ve tıpkı onlar gibi, yerkürenin neredeyse tamamını, herkesin özgürlüğü için yanıp tutuştuğuna dair ikna etmeyi de başarmıştı. Üstelik gün olur, lazım olur diyerek, elinde tuttuğu çok tirajlı gazeteler, sesi sonuna kadar açılmış radyolar, reytingi yüksek televizyonlar, görevlerini fazlasıyla yerine getirmişlerdi doğrusu. Ama yine de bir eksik vardı. Öyle ya, sınırsız sömürü özgürlüğü dışında tüm özgürlüklere rezerv koyduğu bilindiği için çoktan ipliği pazara çıkmış eski kuşakla, araya ciddi bir mesafe koyulmalı; 'vahşi' diye damgalanmış kapitalizmle; sınırları aşmış, sofistike, taze özgürlükçü günümüz burjuvasını ayıran yepyeni bir kavram bulunmalıydı. İşte, sermayenin yapısal gelişiminin de yardımıyla 'küreselleşme' böyle doğdu. Finans ve bilişim sektöründeki gelişmeler,

sermayenin, dünyanın çevresini sadece birkaç saniyede dolanma kabiliyetine kavuşmasını sağlamıştı zaten. Yerinde sayan emek ise yer kürenin tamamına hükmeden bu dev imparatorun lütfuna mazhar olmak için, bir yandan bütün örgütlülüklerini dağıtmakla; diğer yandan da köleler gibi, serbest pazarda iyi kalpli bir patron tarafından fark edilip, iş gücünü daha adil bir fiyata satabileceği günü beklemekle meşguldü. Henüz küresel ısınma bu kadar bilinmezken kutuplar erimiş, soğuk savaş nihayete ermiş ve herkes birbirine daha fazla yakınlaşmıştı. Neredeyse 2. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan sahte mutluluk dönemine benziyordu her şey. Bunlar bir rüya değilse eğer,

savaşma, seviş; volume II kıvamındaydı hayat... Başka bir ifadeyle, sertliğin anlamsızlığı hep beraber keşfedilmiş, komünizm tehlikesinin savuşturulması, üçüncü ülkelerin tepesinde bir kara bulut gibi dolanan darbe iklimini de sonlandırmış, nükleer silahların dünyayı yok etme tehlikesi bir anda ortadan kalkmış, bilgi ve teknoloji çağı, kara Afrika'nın balta girmemiş ormanlarında dahi yankısını bulmuştu. Doğrusunu söylemek gerekirse, bundan iyisi Şam'da kayısıydı...

Ama cicim ayları çabuk geçti. Artık dünyanın dört bir köşesinde borusu ötmeye başlayan neo-liberaler de, çıkarlarına uygun düşmeye görsün, selefleri kadar, hatta yer yer daha da gaddar olabileceklerini, kısa bir zaman diliminde kanıtlamayı başardılar. Sadece bu da değil, yerküreye zaten kök salmış olan eşitsizliği fena halde derinleştirdikleri gibi, bu eşitsizliklerin ortaya çıkaracağı muhtemel tepkilere karşı önlem olarak; halkları birbirine düşürüp bölgesel savaşları körüklemenin, kendileri için en güvenli yol olduğunu da keşfettiler.

Bu keşif sayesinde ki, 1994 Nisan ve Haziran aylarında Ruanda'da yaşanan Tutsi- Hutu boğazlaşması, çoluk, çocuk, genç, kadın, ihtiyar demeden 1 milyon insanın canına

mal oldu. Yine 1991- 1995 yılları arasında meydana gelen Yugoslavya iç savaşında, Sırpların Srebrenitsa'da Boşnakları katletmesi, hafızalardan asla silinmeyecek kadar korkunçtu ve ünlü 'böl ve yönet' politikasının hazin bir sonucu olarak tarihe geçti. Bu daha başlangıçtı ve halkların kanı, durup dururken ya da laf olsun diye akıyordu.

Evet, itiraf etmek gerekir: Neo-liberalizm dönemi, dünyada zenginlikleri artırdı, gelirleri katladı. Yapılan araştırmalara göre örneğin, 2015'te küresel servet, 2000'li yılların başlarıyla kıyaslandığında tam iki kat artarak 263 trilyon dolara yükseldi. Öte yandan veriler, gelir artışına paralel olarak, paylaşımındaki eşitsizliğin de derinleşerek, kapatılması çok zor bir uçuruma dönüştüğünü de ortaya koyuyor. Uluslar arası yardım kuruluşu Oxfam'ın araştırmalarına göre, 2015 dünyasında, en zengin yüzde 1'lik kesimin mal varlığı, geri kalan yüzde 99'un mal varlıklarıyla eşitlenmiş durumda. Dünyadaki en zengin yüzde 1'lik kesimin mal varlığının, 2009'da yüzde 44 iken, 2014'te yüzde 48'e yükseldiğini anımsadığımızda, gelir uçurumundaki hızlı derinleşmenin daha iyi görülebileceğine kuşku yok.

Küresel güçler, gelirin dağılımındaki bu müthiş adaletsizliği en çok bölgesel savaşlar sayesinde elde etmeyi başardıklarını ve bu dengesizliğin dengelemenin yolunun ise yine şiddetten geçtiğini biliyorlar. İşte bu kısır döngü nedeniyle, yaşlı dünyamızda silah sesleri asla eksilmiyor. Nasıl kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası iki büyük paylaşım savaşına neden olduysa, küreselleşme de giderek sertleşen bölgesel savaşları üretti. Ama önemli bir farkla: 11 Eylül'de ikiz kulelere çarpan uçakları, bir yol kazası sayarsak, savaş büyük oranda gelişmiş ülkelerin sınırlarının dışına sürülmüş; az gelişmiş ve yoksul ülkeler ise bitmek tükenmek bilmeyen cehennemi acıların kucağına terk edilmişti. Bölgesel savaşlar açlığı, işsizliği doğuruyor, yaşam güvencesini yok ediyor, bu da kitlesel göçlere neden oluyordu. Göçmenlerin bir bölümüne el altından göz yumuldu başlangıçta. Bedava yakın iş gücü, metropollerin doymak bilmez iştahına iyi gelmişti. Fakat sonra, ucuz iş gücü pazarı da doyuma ulaştı. O günden itibaren de, kıylılara öncesinde sağ salım ulaşabilen göçmen teknelerinin açık denizlere gömülmesi, neredeyse kural haline geldi ve savaşın acı yüzü, yine gelişmişlerin sınırlarından çok ama çok uzaklarda kaldı.

Bölgesel savaşların, göçlerin, köle ticaretinin, açlığın, yokluğun, yoksulluğun, kadın ve çocuk istismarının, kronikleşmiş cehaletin, bu dünya için yazılan ama hiçbir şekilde sonu gelmeyecek olan trajik romanlara benzediği, artık daha iyi anlaşılıyor. Ekonomi ve Barış Enstitüsü'nün hazırladığı 2015 Küresel Barış Endeksi raporu, dünyadaki 162 ülkeden 78'inin savaşlar, çatışmalar açısından bir önceki yıla göre daha da kötüleştiğini ortaya koyuyordu. Endeksin son sırasında, küresel ve bölgesel aktörlerin karıştırmak için elini hiç eksik etmedikleri Suriye vardı kuşkusuz. ABD işgalinin sürdüğü Irak ve Afganistan ise Suriye'den halliceydi. Arap Baharı denilerek darmadağın edilen ülkelerden Libya, 162 ülke arasında 149. sırayı mesken tutmuştu. Libya'yı Ukrayna takip ediyordu. Çatışmalarda hayatını kaybedenlerin sayısı 2010'da 49 binken yaklaşık 3,5 kat artıp 2014'te 180 bine ulaşmıştı. Tüm bu çatışma ve savaşların ekonomik yükü ise dünyadaki bütün ülkelerin toplam gayri safi yurt içi hasıllarının yüzde 13.4'üne denkti.

Tabii ki bu rakamları, savaş ve çatışmaların sürdürülmesinin asıl olarak silahlanmaya bağlı olduğunu bilerek de okumak gerek. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi beş üyesi olan ABD, Britanya, Fransa, Rusya ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin aynı zamanda

dünyanın en büyük silah tedarikçisi ve ihracatçısı ülkeleri arasında olduklarının farkına varmanın ise yararları saymakla bitmez.

İnsan hayatlarının küresel kapitalizm için kolaylıkla feda edildiği bu uzay-zaman kategorisinde, çok üzücü ama kimlik, kişilik, onur, şeref, namus, ahlak gibi kavramlar da alınıp satılan metalar haline dönüştü. İnsanlık, doğal hak olarak kabul ettiği her şeye, dün olduğu gibi, kapitalizmin en küçük hücresi olan parayla ulaşılabilirdi gerçeğine, günümüzde de toslamış durumda. Ve bu doğal haklarına, örneğin su, besin, barınma gibi yaşamını sürdürebileceği en basit haklarından bile yoksun bırakıldıkça da yabancılaştı. Oysa eskiler boşuna demezlerdi, “Binin yarısı beş yüz, o da sende yok. O halde ne düşünüp durursun?” diye...

O yüzden küreselleşmenin her şeyi alınıp satılan bir nesneye dönüştürdüğünü söylersek, bu kuyruklu bir yalan olur. Hayır, parasız elde edilen şeyler de var elbette. Mesela seyahat etmek bu dünyada özgürdür; cebinizde pasaportunuz, vize alacak kadar banka hesabınız varsa tabii. Hatta barınmak da parasız çözülebilir. Herhangi bir ülkede köprü altları, boş bankların üzeri, karton kutular ya da çöp konteynırları, konaklamak için idealdir ve üstelik kimseden izin almaya da gerek yoktur. Fazla mesaiye kalanların uykusu gelmesin diye dağıtılan doping hapları da, tıpkı fabrika atıklarından yükselen zehirli gazı solumak gibi bedavadır... Ya da tersanede inşa halindeki geminin en yüksek direğine, güvenlik kemeri dahi olmadan tırmanırken, görülen en güzel manzara gibi, asbestin ciğerlere yapışması da kar hanesine yazılabilir.

Ayrıca, insanlığın kolaylıkla elde edebildiği bu ve benzeri bedava imkânlarla burun kıvrıranlara ya da itiraz niteliğinde büyük cümle kurmaya heves edenlere peşinen yanıt verebiliriz. Çünkü ekmek kömür madeninin ağzındaysa eğer; grizu da patlasa, galeriler de çökse, illaki yer altına inilecek, özgür emek, yumuşacık elli, kıvrımı bol beyinli patronlara bir tas çorba karşılığında kiralananacak. Ve insanlık, açlıkla baş etmenin yolunun, alın terini sermayedarın hizmetine sunmaktan geçtiğine inanıp, boyun eğdiği süreç; asrımızın yüz karası bu sefalet hali, yaşamın algoritması olmaya devam edecektir.

Yani kazın ayağı hiç de gösterildiği gibi değil. Küreselleşme, dünyaya vaat ettiği özgürlük, barış ve bolluğu getirmediği gibi daha bismillah etmişken eski sosyalist cumhuriyetlerin dibini oyup, çarlık döneminden beri kardeşçe yaşamaya alışmış halkları birbirine düşürdü. Ruanda ve Yugoslavya'dan sonra eski Sovyetler Birliği'nde halkların birbirlerini boğazlaması için yapmadığı provokasyon kalmadı. Irak'a ABD'nin başlattığı 'özgürlük harekâtı', bir milyondan fazla insanın canına mal olurken, istikbali hep karanlık olan Ortadoğu fırınına, kocaman bir odun daha attı. Afganistan'ı işgal ederken yürüttüğü askeri operasyonun adını 'sınırsız özgürlük harekâtı' koyarak, ezilen halklarla açıktan dalga geçti. Aynı dönem, Afganistan'ın yakın komşusu Pakistan da, içine düştüğü ateş çemberi yüzünden bir daha iflah olmadı. Sonra Arap Baharı geldi, çattı... Libya'yı, Tunus'u, Cezayir'i, Mısır'ı, Sudan'ı, Suriye ve diğerlerini; sınırsızca tüketip, burnunu asla borçtan kurtaramayanların dünyasıyla kaynaştırmak için bir hayli kan döküldü. Akan kan çok fazlaydı ve sadece bu bile yaşam biçimiyle, inancıyla farklı olmalarına rağmen, o güne değin bir arada yaşamayı başarmış olanların arasına derin bir nifak soktu. O andan

itibaren, bütün 'özgürlük' sloganlarının yerini 'nefret' çağrılarına bırakması da, son derece doğaldı.

Türkiye ise dünyanın beş kıtasını da etkisi altına almış, nefret ve şiddetin kol kola girip oluşturduğu bu girdaptan uzak duramazdı elbette. Vahşi kapitalizmin bu yeni biçimiyle, 1980'in 24 Ocak günü resmen tanıştırdık ve 12 Eylül darbesi; Turgut Özal'ın başbakanlığı döneminde adını sıkça duyduğumuz küresel dünyaya entegrasyonun, en şiddetli ve en büyük adımından başka bir şey değildi.

Darbe sonucu yaşanan büyük travma, ülkeyi zamanın ruhuna denk düşecek şekilde, yeterince alıklaştırmıştı zaten. Onca şiddet, onca yasak, onca katliam ve idamlara rağmen, yurdum insanı; otomatik telefon görüşmelerine, renkli, çok kanallı televizyona, dijital dünyaya gönderilen selama, zoraki döşenen pembe taşlı kaldırımlara, çikita muza, ithal otomobile, özgürleşmiş doların kokusuna, vitrinlerin göz kamaştıran ışığına, orta direğe düzülen iltifata ve iki anahtar vaadine çarçabuk tav oldu. Tek kanalın, iki kanal olmasını coşkuyla selamlayanların, daha sonra yüzlercesinin karşısına oturunca tüm den embesil hale dönüşmesi, çok anlaşılır bir durumdu. Bu yüzden işsiz kalan, ses çıkarmak yerine pembe kaldırımların mühendisliğini yaptı, ışıklı vitrinlere uzaktan bakmanın tadına ise hiç doymadı. Çok geçmedi, pahalı markaların satıldığı AVM'ler kurulunca, bir şey alacak gücü olmayanlar bile kışın içeri girip ısındı, yazın ise serinledi ve her defasında şükretmeyi bildi.

Savaş ise bu ülkenin insanlarından hiçbir zaman uzak olmadı ama patlamaların sesini kendi kulağıyla duyamadığı için olsa gerek, bilmiyormuş taklidini güzel yaptı. İnsanlar öldü bir yerlerde sürekli. Yıllar geçince bir de baktı ki, ortada 40 bin ölü var. Bu kez de katiller arasında anılmak yerine mağdurluğu ehven gördü. Öldürenleri değil de ölüleri düşman bellemesi, tam da bu yüzden.

Gazeteler, televizyonlar kime küfrediyorsa, o da oturduğu kahvenin iskemlesinden, masanın üzerine yumruğunu vura vura kalayı bastı. 'Bebek katili' dedi, 'terörist' dedi, 'vatan haini' dedi, 'bölücü' dedi, 'Ermeni piçi' bile dedi ki, 'affedersiniz Ermeni', bir vahiy olarak henüz insanlığa indirilmemişti. Ne dediğinin farkına varmadan, durmadan saydı, sövdü. Çocuklar öldürüldü o ara. Gençlerin ortasında bombalar patladı, pırıl pırıl yavruların bedenleri parçalanıp, duvarlara yapıştı, toprağa karıştı. İlçeler, kentler işgal edildi. Bebeler öldürüldü, cesetleri kokmasın diye günlerce buzdolabında gizlendi. Daha bıyığı terlememiş gençler katledildi, dilleri ve kulakları kesilip çöplüklere atıldı. Ölümler zaten konuşmazdı ama geride kalanlara gözdağı içindi tüm bunlar.

Herkes bu sonu gelmez vahşet toplamını görmezden gelirken, sokaklardan oluk oluk kan aktı. Sokaklardan kan akarken de birileri durmadan mülk aldı. Bu fasit daire dönüp dururken, kulaklar tıkanı, ağızlar kapandı, gözler yumuldu. Çünkü küreye entegre olmak, üç maymun oynamayı gerektiriyordu.

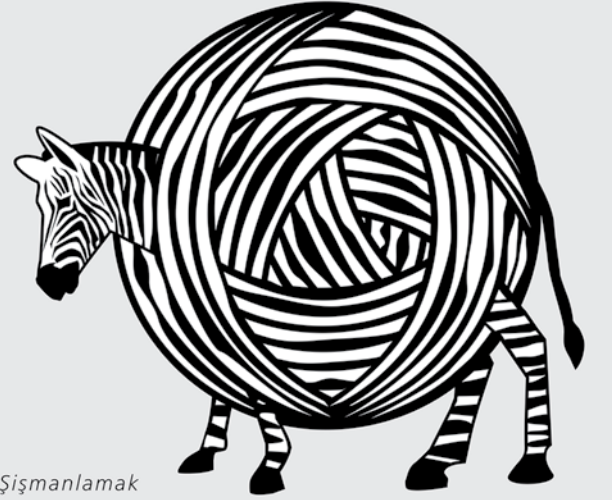
Ama bu devr-i saadet, bu saray, bu sultan sofrası, kimseyi aldatmasın. Çünkü yaşadığımız coğrafyayı çoktandır mideye indirip, sindirenler; barış vaadiyle doldurdukları dünya sahnesinde, artık ne yazık ki kendi sonlarını da hazırlayan büyük bir yıkımın fitilini ateşlemekle meşguller. Onların ikinci bahar sandıkları mevsim, gerçekte sonbahar... O halde, yakında kapılarını çalacak kışın ayazından asla kaçamayacaklar... ❄️

LEKE OYUNLARI

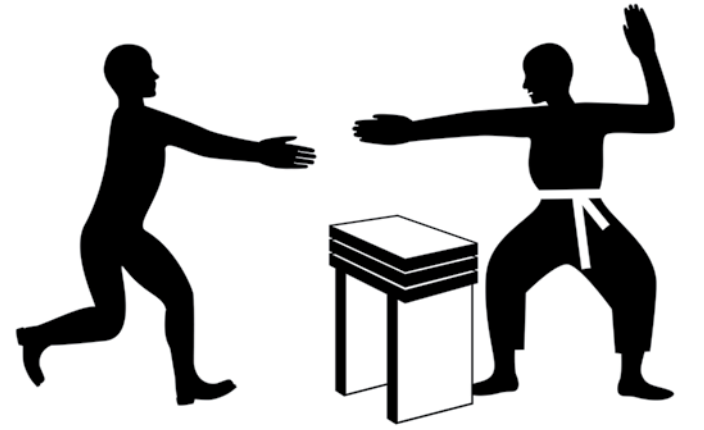
Cemil Cahit Yavuz

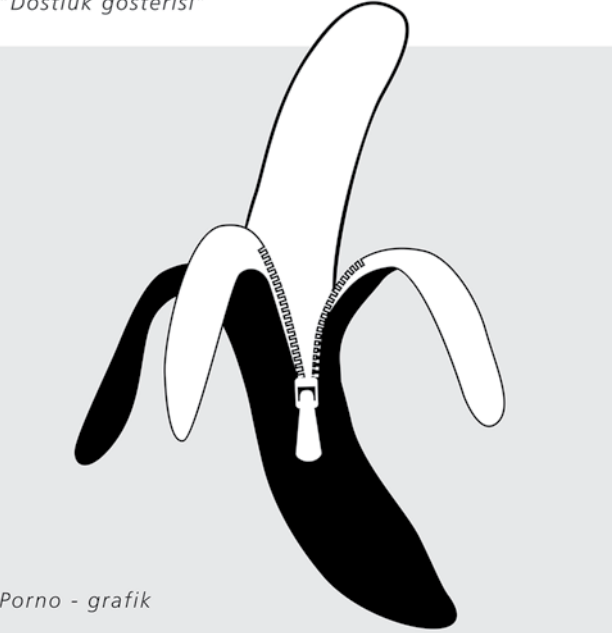
Korku politikaları

Şişmanlamak

"Dostluk gösterisi"

Porno - grafik

X kökenli vatandaşgiller familyası

Bitki ve yurttaş familyalarının varlığı açısından kök, ehemmiyeti hayli yüksek bir organdır. Bitkileri olduğu gibi, yurttaşları da ülke toprağına bağlayan malumunuz köktür. Ana, yan ve emici kökler vasıtasıyla aidiyet ve beslenme/haklardan faydalanma ilişkisinin esasları belirlenir.

Bitkilerde kazık, saçak ve depo olmak üzere üç tür kök mevcuttur. Vatandaşlık müessesindeyse kökler asal, yan ve sözde olarak üçe ayrılır. Asal kök çoğunluğu, normal ve de kıymetli olanı işaret eder, "kök" düşer. Misal Türkiye'de "Türk kökenli yurttaşlar" tamlaması kullanılmaz, hatalıdır. Türk denir, yurttaş, vatandaş denir, anlamamak sizin ayıbınızdır.

Yan ve sözde kökler ise muhtelif durumda girift kullanımlar icap ettirebilir, itina gerektirir. Türkiye'den devam edersek, örneğin tek başına "Kürt" denmez, "Kürt köklü", daha doğru bir ifadeyle "Kürt kökenli" denir. Böylelikle aslen çoğunluğa ait olduğu işaret edilen toprakla bağlar hatırlatılır. "Kürt kökenli kardeşlerimiz", söz edilen vatandaşgiller familyasını ikincil derecede değerlendirmeyi salık verir. "Kardeş", "o da bir bitki/o da bir canlı" şeklinde tefsir etmek mümkündür.

Bazı hallerde köke bir kimlik vermemek / verip de abartmalarına mani olmak için ilişki, yön üzerinden kurularak "Doğu kökenli" tamlaması tercih edilir. Ara ve ana yönlerin etnikleşmesi ilerde ayrı bir maddede incelenebilir. "Kürt" hiç anılmak istenmezse literatüre katkı olarak "dört harfli" tamlaması sunulabilir. Herkes burada kastedilenin Kürt olduğunu anlayacak, lakin propaganda yapılmasının önüne geçilecektir.

"Sözde kök"ü bir cümle içinde kullanacak olursak "sözde Ermeni kökenli vatandaş" diyebiliriz. Ermeniliğin mi, vatandaşlığın mı sözde olduğunu belirleyecek olan doğru tonlamadır. Lütfen ayna karşısında çalışınız. "Sözde Ermeni kökenli kardeşlerimiz" yanlış bir kullanımdır, asal kökün kafasının karışık olduğunu gösterir. Asal kök, sana yakışan bu değildir.

"X kökenli vatandaşgiller familyası", her ulus-devlette farklı şekilde tezahür eder, uzmanlaşma gerektirir. Yanılgıya düşülmemelidir.

**Dünya
siyasi haritasında
kimi çoğunluk
familyaları açısından
azınlığın varlığı dahi
tahrik gerekçesi
sayılır.**

Kimilerine mahsus hassasiyet hakkı

"Asal köken" konusunu idrak etmişler açısından bu tamlamayı özümsemek çok daha kolay sağlanacaktır. Çoğunluk, yani asal kök, nicelik olarak mutlak çokluk, nitelik olarak daha büyük kıymet içermesine rağmen çok hassas bir yapıya sahiptir. Alındır, içlidir.

Bunu bilimsel çerçevede, yapılarındaki kılcal damarları andıran, tüysü saçak köklerin yoğunluğuna bağlamak mümkündür. Yani yazık, onların da elinde değildir. Zaruret, yasalarla da -öyle ya da böyle- korunan "hassasiyet hakkını" doğurur.

Bu maddenin ek tamlamaları: Milli Hassasiyetler, Belli Hassasiyetler, Genel Ahlak.

Çoğunluk, bu ek tamamlamalarda yer alan mevzularda fazlasıyla kolay tahrik olabildiğinden, yaşamsal süreklilikleri için yan ve sözde kökenlilerden dikkatli davranmaları beklenir. Bu onların yararınadır. Aksi takdirde linç edilmeleri öngörülebilir bir tabiat hadisesi haline gelir. Çoğunluğun "Bize ters" çıkışı diyalog kanallarını kesip atar. "Ama bize..." diye cümleye başlayanın devamını getirme ihtimali yüzde 5'lik dilimde yer alır. Pumanın, antilopun bir ceylanı parçapınçık etmesi gibi düşünebiliriz. Vahşi doğa...

Etnisite, din, mezhep, cinsiyet kimliği açısından azınlık teşkil edenleri, vahşi ulus-devlet doğasında hakikaten zorlu bir yaşam bekler. Çünkü çoğunluğun hassasiyet hakkını kullanması için, azınlık unsurlarının bilhassa tahrik edici edimlerde bulunması dahi gerekmez. Dünya siyasi haritasında kimi çoğunluk familyaları açısından azınlığın varlığı dahi tahrik gerekçesi sayılır.

Şunu da eklemek gerekir ki bu yapıdaki vahşi ulus-devlet türünün çok uzun ömürlü olması beklenmez. Tarih laboratuvarı ziyadesiyle numuneyle doludur. Bir puma, bir antilop kendi kendisini parçalamaz, lakin bu canlı çeşidi kendini yiyip bitirerek parçalanma niteliğini hücrelerinde ihtiva eder. Bu da bir tür tabiat bilgisidir. Unutulmamalıdır. 🌿

İŞTE BU, HER ŞEYİ AÇIKLAR!

181

Bazen sanmakla kalıyor insan.
Kalakalıyor.

182

Belki de hâinliğin ilk kuralı, emin olmaktır.
Çünkü hiç kimse,
sevgisinden emin olmadığı birine
ihânet etmez.

183

Kediyi öldüren meraksa da
bülbulü kanatan kendi merâmıdır.

184

Verilen sözler,
zamanın öptüğümüz yanağıdır.
Dondu ve yüzünde kaldım.
Çöz çözebilirsen.

185

Acı, daima dibe çöker. Doğru!
Ama kuvvetli bir sarılma da
demidir bu dünyanın.

186

Çırpınmanın,
bir varlık gösterme biçimi olduğunu
inkâr edecek değilim.
Yine de gözümü,
hareketsizliğin zarâfetinden
alamıyorum.

187

Çünkü takvim de kader gibi
ağır ve mühürdardır.
Doğru kalbin duvarına asılmazsa
ya vakitsizce düşer
ya da hep yanlış yerden yırtılır.

188

Beni asıl üzen şey,
kuşun uçup gitmesi değil de
gittiği yerde mutsuz olma ihtimali.

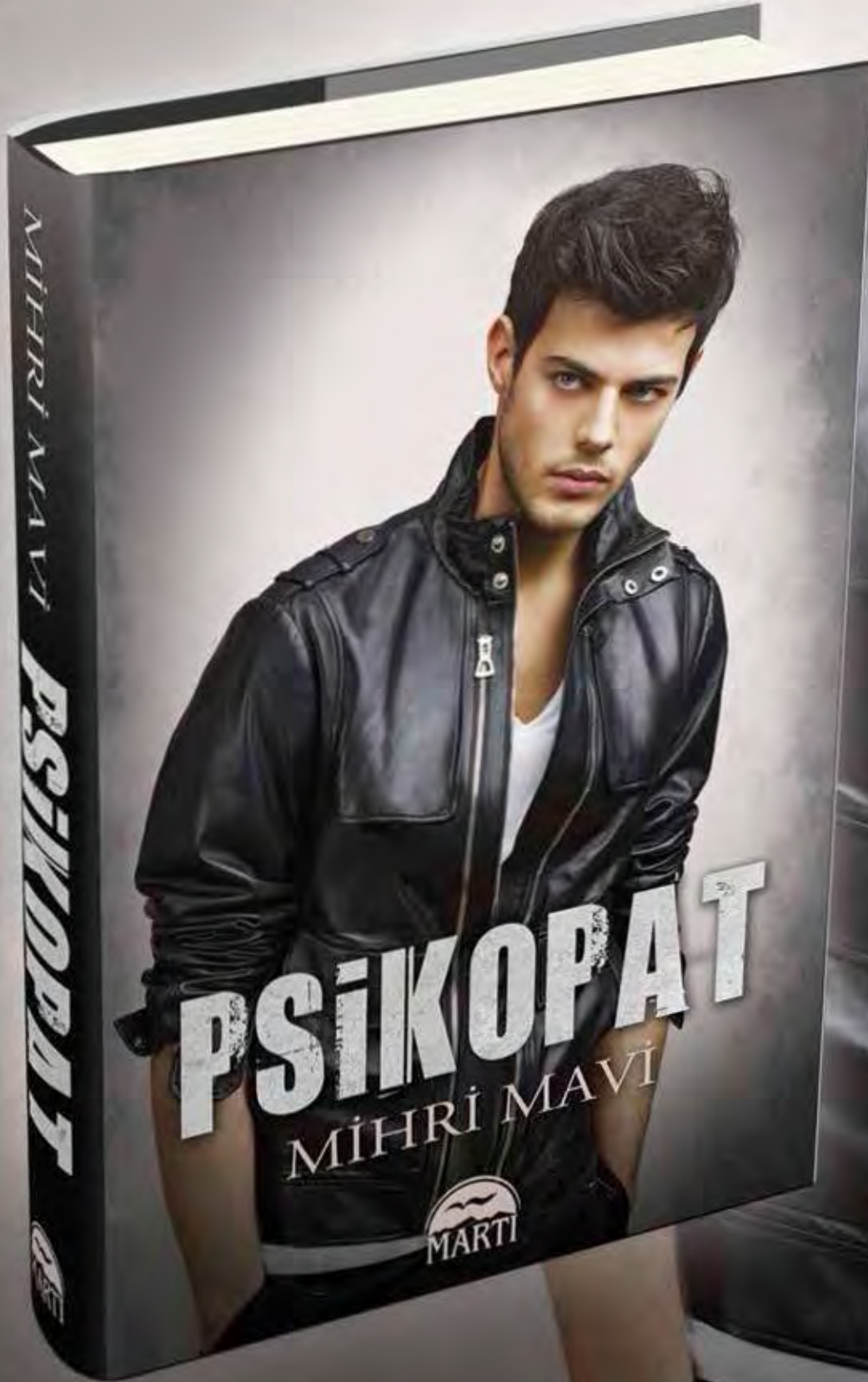
189

Böle çarpa uykularımı,
tüm yollar ona çıkıyor.
Halbuki toplasan toplasan
bir kere görmüştüm onu.
Matematik ne tuhaf şey!

190

Çocukken, ikimiz de
aynı aptal şarkıyı sevmişiz.
İşte bu, her şeyi açıklar!

Wattpad'de 70 milyonun üzerinde
okunma sayısına ulaşan *Psikopat*
ŞİMDİ RAFLARDA
YERİNİ ALIYOR!

[instagram.com/martiyayinlari](https://www.instagram.com/martiyayinlari)
[facebook.com/martiyayinlari](https://www.facebook.com/martiyayinlari)
twitter.com/MARTI_YAYINLARI

ŞAİRLER EKMEK YİYOR FIRINCILAR ŞİİR OKUMUYOR

BİR: 'ACIYA KURŞUN GEÇMEZ'

Şiir yazma bahanesi oldukça ilginçtir. Çocuktur, bir akşamüstü içine bir sıkıntı düşer. Babası gibi şiir yazmak gelir içinden. Bir şeyler karalar, içindeki sıkıntı hafifler gibi olur ama hiç dinmez. Babası, antolojilerde yeri olmayan, devrik şair Durmuş Dede'dir. İlk o tutar elinden; ABC Extra, Ekspres, Ana gibi dergilerde çıkan ilk şiirlerini topladığı Şairler Üzülmesin isimli şiir kitabını kaldırımlarda babası satır.

Şairler Üzülmesin'i 1973'te -şimdi olduğu gibi, plakçılar çarşısının rolünü üstlenen tüccar yayınevleri o zamana da vardır. Bayraktar Yayınevi basar ama masraflarını babasıyla birlikte karşılarlar. İkinci şiir kitabının ismi Acıya Kurşun Geçmez'dir. 1976'da ilk baskısı yapılan kitap, on iki kez basılır. Babası yorulmuştur artık. Kendisi düşer yollara, kaldırımlara, cami köşelerine. Kendi kitaplarının yanı sıra Urfalı Babi'nin kitaplarını satır en çok. İlhami Bekir Tez, sık sık yanına gelir, onu yüreklendirir. Çünkü; Babiâli'nin dışında kalıp kişisel çabalarla şiir kitabı bastırıp dağıtmak, satmak kolay değildir.

Beyazıt'ta, Çınaraltı'nda eski para alıp satsa da Hüseyin Avni Dede'nin esas işi şairliktir. "Şair ekmek satın alır / fırıncı şiir okur mu?" dediği bir dünyaya sitemkârdır.

İKİ: İLAÇ NİYETİNE ŞİİR

İlaç niyetine şiir kitabı sattığı olur. Daha çok 90'lı yıllarda Tokatlıyan Pasajı'nın önüne açar tezgâhını. Çevresine toplananların şiir kitabı almak istemediklerini görünce, şiir kitabının ilk boş sayfasını gösterip "Dostlar, gördüğünüz bu boş sayfayı kopartın ve iyice kaynatıp kesme şekerle karıştırıp için... Ne başınızda ağrı, ne midenizde ülser, ne de böbreğimde taş kalır, hepsi geçer." der. İnananlar da olur, gülüşenler de... Kimisi yaptığı ince alayın farkına varır, kitabını özellikle almak ister. Sokaktaki insanlar arasında bir şiir okuma alışkanlığı yaratır. Şiiri gibi bakar, şiiri gibi yaşar.

ÜÇ: 'ŞAİR OLDUN MU / SÜRÜNÜRSÜN'

Kimi zaman, salaş bir meyhanede işportacılarla, gece işçileriyle, pavyon çiçekçileriyle, yoksul şairlerle ucuz şarap içerek başladığı akşamı, Alman Kültür Merkezi'nin, bir sanat galerisinin kokteylinde ya da bir caz konserinin davetlisi olarak tamamlar. Kimi zaman da ucuz içkilerle ıslanan uzun sakallıyla ölü otların resmini çizer geceye. İstiklâl Caddesi turunu "Şair oldun mu - Sürünürsün - Süründün mü - Şair olursun" dizeleriyle sürdürür.

DÖRT: DÜNYASI ÇANTASINDA BİR YOLCU

Kimi zaman, İngiltere'ye davet edilir. İngiltere'deki Ozanlar Kahvesi'nde şiirlerini okur. Kimi zaman, bir konaktan çağırırlar. Tezgâhını toplayıp gider. Osmanlı paraları, yerli yabancı geçer akçeler, manda gözü, kolye ve küpeler, 1800'lerde yaşamış bir Rum güzelinin fotoğrafları, taş baskılar, kitaplar... Serüveni sahafa düşmüş bir geçmiş serilir ortaya. Konağa süs, teşhir aksesuar sunan çantası, biraz para gördüğünde, Beyoğlu'nun arka sokaklarına, daha çok Kalyoncukulluk Sokağı'na açılır.

BEŞ: YORUCU BİR YAKALAYIŞ

Gözlerinin perdesinde, yorucu bir yakalayış saklar.

Gecenin kendi içinde ne kadar çok türü olduğunu en çok da bu sokakta görür.

Kimi zaman, şiirlerinde sıkıntılarından yer yer söz ettiği, gece kadınlarıyla karşılaşır. Çınaraltı'nda eline değerli, değersiz birçok ziynet eşyası geçer. Firuze bronzlar, opal ya da akik yüzükler, gümüş kolyeler, kedi gözü, nefes, yıldıztaşı... O kadınlardan bazıları, etrafını sarıp ondan bunları isterler. Çekinmeden verir. Sevinçten deliye dönerler. Cebindeki kehribar tespihi, parmaklarındaki gümüş ve opalin yüzükleri bile isteyenler olur.

Yaşları otuz ile altmış arasında değişen, Beyoğlu'nun müstesna barlarında beğendikleri her erkeği sistemli bir biçimde reddedip gecenin üçüne doğru ortamın en sıradanına razı olan kadınları; "Ben bu adamı bir yerlerden tanıyorum; ya ressam olmalı ya da şair..." dedirtip de aslında hiçbir şey olmadıkları ortaya çıkacak diye az konuşan sakallı, pipolu ihtiyar delikanlıları seyredir.

Yeşilçam'da figüranlık yapan, zaman zaman dizilerde görünen şairin, Beyoğlu izlenimlerini ve sahafılık hatıralarını anlattığı kitabı merakla beklenir.

ALTI: ÂŞIK DENVİADE VE GÖKAY CAN

Kitaplarını, matbaalara borçlanarak bastırır. Kitaplar satıldıkça borçlarını öder. Her şeyin bir karşılığı olduğunu bilir. "Karşılığı ödenmeyecek olan, yalnız güzel dizelerdir." der. Sonra uzun bir yalnızlık ister, hem şiir yazmak, hem de yaşadıklarını tanıtmak için... Âşık Denviade ve Gökay

Can imzalarını da kullanır. 1993'te, günün modası gereği, bir şiir kaseti de çıkarır.

Beyazıt Cami, Beyazıt Kütüphanesi, İstanbul Üniversitesi giriş kapısı, Sahaflar Çarşısı, Çınaraltı, güvercinler, gidenler gelenler, tarihi dokuyla dalga geçen plastik sandalyeli çay bahçeleri, işportacılar, turistler, özellikle yıkılmış duvar pozundaki Rus kadınlar, taşra özeti şaşkın erkekler ve Hüseyin Avni Dede... Hepsi Beyazıt meydanıdır. Tarih denilen kavramın böylesine hor kullanılıp böylesine kolayca bitirilemediği yer...

Belediye; Beyazıt Meydanı'ndaki işportacılarla mücadele kapsamında, meydandaki Çınaraltı'nda yaşayan, çalışan Hüseyin Avni Dede'yi de yerinden eder. Şiir kitaplarına, eski paralarına, fotoğraflarına zabıta tarafından el konulur. Mallarını almak için zabıtaya gittiğinde, kendisine kitapları için, 'İmhaya yollanacak!' denilir. Çınaraltı ve Hüseyin Avni Dede öyle bir fotoğraf öyle bir hikâyedir ki yolu oralara düşenin içine kendiliğinden girerir. Şiir yazması, uzun saçlı, bol yüzüklü olması değildir onu ilginç kılan. Onu ilginç kılan, kiralamadığı, satın almadığı, gasp etmediği bir mekânı güzelleştiren duruşudur. Sonra, on bini aşan bir imza kampanyası sonrası, Hüseyin Avni Dede'ye çınarı geri verilir, Çınaraltı'nı o kollayıp gözetler. O da bütün şairler gibi gitme ustasıdır. Gidileceği zaman, kendiliğinden bilir.

YEDİ: TEK ŞEKER ÇINARALTI

Cezmi Ersöz'ün Son Yüzler'inden Hüseyin Avni Dede'nin

ziyaretçisi çoktur. Turistler, fotoğrafını çekmek için kuyruğa girer. Bu durumu kanıksar ve poz verme yerine, bacağına sürünen kedilerle ilgilenir.

Yaşayan ve yaşatılmaya çalışılan her şeyi sever. Tarihe bir nesne olarak dokunur. Bir gün birinin işine yarayabilir, başka birinin işine yaramasa da çok hoşuna gidebilir ya da bir gümüş rozet büyük bir hikâyenin, şiirin kapısı olabilir, düşüncesiyle serüveni sahaflara düşen nesnelerin boşalan dünyasına anlam yüklemeye çalışır.

Çantasını bir tek kendisine güvenip emanet ederek camide 'şükür namazı' kılanlardan zekâtını, adağını doğru kişilere dağıtması için kendisine teslim edenlere; yırtık bir pusulaya, kendini emekli banka müdürü diye tanıtan yaşlı bir adamın 'Hüseyin Avni Bey, sizden 1000 lira borç rica edeceğim.' notundan 'Ben de şiir yazıyorum. Okumak ister misiniz?' diyen şair heveslilerine kadar her gün birbirinden farklı birçok misafiri olur.

SEKİZ: YOLARKADAŞI

Her gün, 1970'ten beri yaşadığı Kadıköy'den kalkarak Beyazıt'a gelip o çınarın altından bakar dünyaya, hayata ve insanlara. Kadıköy'den Eminönü'ne geçerken sabah simidini martırlarla Çınaraltı'na gelince de öyle yemeğini kedilerle paylaşır. Hasılatının önemli bir bölümünü, şiir heveslisi gençlere çay ısmarlayarak tüketir.

Ziverbey yolu üzerinde evine dönerken görebilirsiniz otobüste; upuzun sakalı ve saçlarının yanı sıra yüzükleri ve kolyeleri ile ilginizi çekebilir. Aynı otobüsle yolculuk yapanların, yolu kısaltan dostudur. İçten, hoşsohbet biridir. Söylenilen her söze önem verir, karşısındakini şaşkınlıkla dinler. Merhaba dediği bir insanı bir daha unutmaz.

DOKUZ: SAKAL VE SİGARA

Saksıda köy özlemi çeken bir çiçek gibi açar sergisini Çınaraltı'na. Bitmeye yakın sigarasını dikey bir biçimde bırakır bir kenara. Yananı söndürmez, tükeenmeye terk eder. 'Uzun Samsun İçenler Aşireti'dendir. Sakallıyla sigarası arasında güzel bir benzerlik vardır.

Eskiye düşkündür, eskide biriken önemser. Yeniliğin yenilgisinde, kendini korur gibi farklılaşır. Şaşkınlıkla hüznün arasında bir çizgide yaşayıp dünyaya bir derviş edasıyla dokunur.

ON: HEP 61 YAŞINDA

1954 İstanbul doğumludur. Sanki, 30 yıldır hep 61 yaşındadır. İstiklâl Caddesi'nin ve Beyazıt'ın en çok bilinen sûretlerindenidir.

Bir kez imam nikâhıyla evlilik yapar. Evliliklerinden çocukları olmaz. Ancak eşinin eski evliliğinden bir oğlu vardır ve onu büyütür. Zor günler, 1998'de eşini, ondan iki ay sonra da annesini kaybedişiyle başlar. Onların vefatından sonra babasıyla omuz omuza verirler. 1999'da o da vefat eder. Annesi, babası, eşi ve kendisi, hayatta üç sefer bir araya gelebilir, dördüncüsü olmaz.

Berbere en son, 1980'lerin sonunda gitmiştir. Uzaktan bakıldığında, tuhaf giyinişi, ilginç takıları, uzun saç ve sakallıyla bir sokak insanını çağrıştıran bu adam, kendisine yaklaşıldıkça upuzun saçları, rüzgârda savrulan sakalı ve insanın gözünün içine içine bakan hâliyle ortaçağdan kalma bir dervişe dönüşür. 'SEK'in Makinisti' İlhami Bekir Tez ve 'Şiir Yazarı Şair' Muharrem Coşkun'un ardından şiiri sokağa saygıyla taşıyan son isimdir. 🌟

ZÜCCACIYE

-Son Kullanım Tarihi-

- 1
"Umumî helâ"dan söz etmişim, "umumî belâ" çıkmış dizgide. Şeytan, araya girip bir şiir tadı bırakmak istemiş.
- 2
İnsan ilişkileri konserve gibi: Üzerlerinde ilk bakışta okunamayan bir son kullanım tarihi kazılı.
- 3
Birini tanıdım, hiç yalan söylemez, çünkü hemen hemen hiç konuşmazdı.
- 4
Tanrının olmaması, her şeyi mübah kılmaya yetmez.
- 5
KANITLANASI OLMAYAN GERÇEK
Yazının, yazmanın, öylesine değil ölesiye yazmanın, Hayat'ın ortasındaki bir kutunun kapağının aralanmasına yol açabileceğine inanıyorum. Hiçbir inanç öbüründen daha boş, dolu değildir bana kalırsa. Peki bunu, bu aralama hikâyesini kanıtlayabilir miyim? Bir şey doğruysa, bunu kanıtlamak gerekmez.
- 6
Boş olmaya durmasın baş. (Gitgide daha fazla konuşuyor insan).
- 7
Çocuklarını başlarından atıyorlar.
- 8
Kiralık katil hangi dilde var? Satılık katil neden yok?
- 9
Kimsenin aramadığı, arayıp sormadığı, onu aklından geçirmediği, varlığını yokluğunu hatırına getirmediği, kimsenin hiçbir durumda anımsamayacağı biri ol(un)abilir mi?
- 10
Adam kel, belden üstü çıplak, bisiklete binmiş, istiyor ki onu takip etsin köpeği - etmiyor.
- 11
Kendinden ne kadar ilerledin, ilerliyorsun - yoksa, öteden beri dolap beygiri misin?
- 12
Eve, yemeğe misafir çağırmışlar. Yemek masasında, sonra salondaki koltuklarda konuşuyorlar gece boyu. Gözleri, sık sık, kapalı duran televizyonun ekranına kayıyor.

LAN GARDAŞ BU NASIL YARA!

Tepemizde bir askeri helikopter dönüyor. Ben de burda bulunan hemen herkes gibi önceden askeri helikopter görmüşüm; 'Bizim köyün üstünden geçiyorsa askerdir' diyerek anlamışım menşei. Şimdi tepemde dönen helikopterin askeri olduğunu, askeri kamufraj desenli olmasından anlıyorum. Bir adım atıyoruz, bir askeri helikopter daha, bir adım daha, bir helikopter daha... Vızır vızır... Herkesle bir tedirginlik, lan bu bizim kafamıza çakılmasın!

Helikopter uğultularının arasında bir ses... "Siz benim nasıl yandığımı nerden bileceksiniz..." Ahmet Kaya. Aksaray metronun önünden Yusufpaşa'ya çıkan alt geçitteyiz. Oyuncakçılar, elektronikçiler vitrinlerinin hemen önüne tavana oyuncak helikopterler asmış. Misinayla tavana tutturulmuş onlarca helikopter vızır vızır dönüyor. Her an misinası kopacak da tepene düşecek tedirginliği veriyor.

Sene 98-99 falan... İstanbul Aksaray, zorunlu göçle gelenlerin yoğunlukla yerleştiği semtlerden. Zaten köyü yakılıp buraya göçmüş insanların en sık geçtiği yerlerden birinde askeri helikopter oyuncakları fır fır dönüyor.

Ahmet Kaya'nın sesi kasetçinin hoparlöründen yükselmeye devam ediyor: "siz benim nasıl yandığımı nerden bileceksiniz?" Bu alt geçitte neredeyse bütün a'lar kısa. Şarkıyı söyleyeninki de dinleyeninki de...

Lisedeyiz, sınıfta bir çocuk var. Onun a'ları normalde uzun ama o kısa söylüyor. Çünkü Ahmet Kaya seviyor. İsmi Ali değil ama sonradan kendisine aşık olduğumdan kod isimle anayım. Ali bana Ahmet Kaya'nın üç tane kasetini getirdi: İyimser Bir Gül, Başım Belada, Sevgi Duvarı...

Lisedeyiz dediysek, rakının tadını biliyoruz şükür. Sanki ben eve kapanıp her dinlediğimde, biz Ahmet Kaya'yla kafa kafaya verip bir büyük rakı içiyoruz. Dertleniyorum, dertleşiyorum, ağlıyorum, gülüyorum, kalkıp oynuyorum... Biz Ahmet Kaya'yla çok dağıtıyoruz.

Lisede sözelciyim, o sebeple biraz da Ahmet Kaya'yla tamamlıyorum tahsilimi. Can Yücel, Atilla İlhan, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Ahmed Arif... Hepsinin şiirlerini ilk onun ağzından duymuşum oy havar! Ahmet Kaya'dan, saçıma jöle sürüyorum diye notumu kıran edebiyat öğretmenimden öğrendiğimden daha çok şey öğreniyorum.

Suphi'nin bir cebinde Das Kapital var diye Kapital okuyoruz. Anlamıyoruz ama... Olsun. Bizim köy enstitümüzü Ahmet Kaya...

Sonra Ahmet Kaya öldü. Biz Ali'yle inanmadık. Neden dersiniz... Bir adam belirdi Aksaray metronun orda. Sakalı, bıyığı, atkısı, paltosu... Ahmet Kaya yani. Sabahları geliyor. Hafif kambur, metronun az ötesindeki banka oturup gelen geçene bakıyor. Sabahları Ali'ye buluşup Ahmet Kaya'ya bakıyoruz. Yanına gidip konuşmuyoruz. Kimseye de anlatmıyoruz, Ahmet Kaya yaşıyor diye. Madem kendini gizliyor, rahatsız etmeyelim. Dünya'nın en kısa a'larıyla ömrü dediklerinden uzun bir Ahmet Kaya'mız var bizim.

Lisedeyken bir dondurmacıda garson olarak çalışmaya başladım. Oradaki garson arkadaşlardan biri de Ahmet Kaya dinliyor. Dükkanın تنها zamanlarında kimse duyuyor mu diye etrafını kollayarak yanıma gelir, "Seray be" derdi "bir Ahmet Kaya söylesene..." ben kısık sesle şiire girerdim; "Titrek bir mum alevinin havaya bıraktığı

bulanık bir is ve göz gözü görmez bir sis değildik biz. Beni bilimle anla iki gözüm, felsefeyle anla ve tarihle yargıla." Kimsenin bizi bilimle, felsefeyle anlayıp tarihle yargılayacağı falan yoktu! Berbat bir üniforma giyerek, günde 15 saat çalıştığımız, yemek molalarını yarım saatten uzun tutmamamız için ikaz edildiğimiz, fırsat bulup çay molası verebilirsek ancak mutfaktaki büyük tüpün üstüne oturarak dinlenebildiğimiz, sanki matah bir bokmuş gibi sabah akşam personel toplantısı yapılan ve toplantıda kollarını bağlamanın yasak olduğu; kaşıkçı olarak işe başlayacaklara içi boş dondurma topu sarma eğitimi verilen bir yerde, arada birbirimize Ahmet Kaya'nın ağzından sözler söyleyerek şifa buluyorduk. "Titrek bir mum alevinin havaya bıraktığı bulanık bir is ve göz gözü görmez bir sis değildik biz" demek, bu sıçtığımin yerine mahkum değiliz biz, ilerde hepsinin canına okuycaz demektir.

Bir de... İşçi kızlar birbiriyle konuşuyordu. Mesela Ahmet Kaya'nın Tezgahar Nebahat'ıyla Cem Karaca'nın fabrikada çalışan Safınaz'ı iş çıkışı buluşuyor gibiydi...

Biz üç kişiydik Nebahat, Safınaz ve ben...

Beni bir tek Ahmet Kaya anlıyordu.

Ahmet Kaya, Aynalar belgeselinde anlatıyor: "Öyle bir bunaldığım andı ki hiç unutmuyorum. Fındıkzade'den döndüm Kocamustafapaşa'ya doğru geleceğim. Bir düğün salonunun önünden geçtim... Girdim içeri. Yahu ne biçim oynuyor insanlar içerde. Ama inanılmaz bir şekilde. Göbekler atıyor insanlar. E şeyin tabii hesabını yapıyorum, nasıl olacak bu işler? Şimdi devrimci olduk ya artık geri dönmek de yok. Attım kendimi insanların ortasına, nasıl oynuyorum biliyor musun? Acayip... Ama geleni atıyorum böyle. Göbekler atıyorum, ters dönüyorum, düz dönüyorum. İnsanlar nerden geldi bu adam diye bakıyorlar. İyice böyle oynadım oynadım oynadım dışarı çıktım..."

O gece ağlayarak evine yürür. Bir araç onu beklemektedir. Alır karakola götürürler. Hapse girer.

Hapisten çıktıktan sonra dışarda da çok zorlanır. Geçim sıkıntısı, fişlenmiş, iş bulamıyor, yalnız... Çareyi tekrar hapse girmekte bulur. Tamam da nasıl? "Sistemin tersine gitmek gerek" diyerek 85'te ilk albümünü yapar: 'Ağlama Bebeğim' Hapse girmez. Albüm 15 günde 450 bin satar.

10 yılda 12 albümü 20 milyonu aşkın satar. İnkâr edilemiyor, yok sayılmıyor. Popüler kültür mecralarının tam ortasında a'ları kısa, üstelik onları uzatma çabasına girmeyen bir acayip adam...

90'larda canlı yayınlarda "gerilla da asker de ölmesin" diyor. "İnsan ölüye sevinir mi? Bu 19-20 yaşındaki çocukların cenazelerine alışmak istemiyoruz gözüm. Bütün mesele bu" diyor. "Barış" diyor.

Yargılanıyor, eleştiriliyor ama yok sayılmıyor. Kasetleri sürekli liste başı. Şarkılarım Dağlara diye albüm yapmış biri olarak Top Pop dergisine kapak bile oluyor. Hayatın nahoş bir esprisi olarak, derginin o sayısının eşantyonu, Serdar Ortaç posteridir.

Magazin Gazetecileri Derneği ödülleriyle yılın müzik yıldızı seçildiğinde; "Bu ödülü İnsan Hakları Derneği adına, cumartesi anneleri adına, magazine emek veren bütün insanlar adına, bu ödülü bütün Türkiye

adına alıyorum..." diyor.

"Önümüzdeki kasette Kürt asıllı olduğum için Kürtçe bir şarkı yapıyorum ve Kürtçe bir de klip çekiyorum. Ve bu klipi yayınlayacak yürekli insanların olduğunu da biliyorum..."

Salondakilerin hınçlı bakışlarından askeri helikopterler havalanıyor. Serdar Ortaç sahneye çıkıyor: "Atatürk yolunda bu vatan bizim, ellerin değil." Serdar Ortaç göğsüne vura vura sol yanını çürütmek pahasına 10.Yıl Marşı'nı söyletiyor bütün salona...

Reha Muhtar çıkıp, "Herkesi Bir Başkadır Benim Memleketim'i söylemeye davet ediyorum" diyor. Hepsini koşuyor sahneye... Salondan bağırışlar... "Kürt diye bir şey yok!" "Atın bu adamı..." Ahmet Kaya'ya çatal fırlatmaya başlıyorlar. Kaya'yı çatal yağmurundan mekânın garsonları koruyor. Muhtemelen bombok şartlarda çalışan ve ancak Ahmet Kaya şarkılarıyla şifa bulan garsonlar.

Ardından bir turne için Paris'e gidiyor. Basının başlattığı linç kampanyası ve hakkında açılan davalardan dolayı memlekete dönemiyor.

Paris'te bir görüntüsü var, bir bankta oturmuş gelen geçene bakıyor. Gülten Kaya'nın ailesiyle tanışmaya gittiğinde "bakma cüsseye yürek kuş kadar" diyen adam olarak. 3-4 yaşındaki kızına "senin baban ne iş yapıyor?" diye sorulduğunda "makara kukara" diye anlatılan adam olarak... Bizim Aksaray'da oturup etrafa bakan Ahmet Kaya'mız gibi. Sanki birazdan ilk gördüğü düğün salonuna girip oynayıp oynayıp ağlayarak oradan ayrılacak...

Ahmet Kaya, Avrupa'da verdiği bir konserde: "Geceleri çok üşüyorum. Sorun kalorifer sorunu değil. Sorun yorgansızlık sorunu da değil... Ben vatansızlıktan üşüyorum... Bir gün mutlaka döneceğiz. Ama öyle ama böyle."

28 Ekim doğum günü. Yaşasa şimdi 58 yaşında olacaktı. Paris'te kalp krizi geçirerek öldü. Eşi Gülten Kaya son dönemini şöyle anlatıyor: "Dönüş yolları daha da kapanıyordu burada. Anladık ki bu bir karar. Onun bizden ayrılmasını ağır çekim bir cinayet olarak tanımlıyorum. Bu ağır çekim bir cinayettir."

Ne demişti Ahmet Kaya: "Kürt asıllı olduğum için Kürtçe bir şarkı yapıyorum ve Kürtçe bir de klip çekiyorum..."

Şimdi yine helikopterler havalanıyor. Ve Cizre'deki katliamın ardından başbakan diyor ki; "Artık anadilde ağıt yakılabilir." ❀

Halkın nabzını tutuyorum ve
çok hızlı atıyor kanaatimce...

İÇİMDEKİ KOKU

“tenhayım ben! / uzayan saçlarıma gece ve barbarlıklar edinirim. / ben giderim.”

Hüseyin Atlansoy

Bir yandan üniversitede felsefe okurken bir yandan da Beyoğlu'nda bir pasajın alt katında güneş görmeyen bir dükkanda penye satıyordum. Sabah önce dükkana temizleyip sonra müşteriler gelene kadar Platon, Hegel, Kant okumakla geçiriyordum zamanı. İnsan sabahın erken saatlerinde güzel şeyler olsun istiyor. Onca sene içinde hiç mi olmadı? Oldu. İki kadının kapıdan girişi çok güzeldi; Zuhall Olcay'ın ve Neslihan'ın.

Bir sabah dükkana açıp etrafı süpürdükten sonra bizim için ayrılan rızkı getirip önümüze bırakacak müşterileri beklerken kapıdan içeriye Zuhall Olcay girdi. Kibarca gülümseyerek selam verip askılardaki penyeleri karıştırmaya başladı. Ben de gülümsemesine karşılık vermeye çalıştım ama aptalca bir yüz ifadesinden başka bir şey elimden gelmedi. Gülümseyemedim. Yüzümün kasları tutuldu. Zuhall Olcay bu. Biraz evvel ağlamış kadınların yüzü.

Felsefe okumak iyi, güzel ama işte geçinebilmek için İstiklâl Caddesi'nde Odakule'nin hemen karşısındaki Beyoğlu İş Merkezi'nin alt katında ihraç fazlası penye satıyordum. Bir yandan okula giden üç kardeş diğer yanda yedi aydır hastanede yatan bir baba olunca geçinmek çok kolay değildi. Babam gırtlak kanseri teşhisiyle Haseki Hastanesi'nin kanserliler koğuşunda, altı tane kanserli adamla aynı koğuşta, gırtlak, ses tellerini feda edip hayatta kalmaya çalışırken, refakatçiler için yatak olmadığından, annem oturduğu sandalyeyi yatak bellemiş, oda bellemiş, ev bellemiş, tam yedi aydır babamın başında bekliyordu. Doktorlar babama sezdirmeden, usulünce “beklemeyin yaşamaz” anlamına gelecek şeyler söylüyorlardı ama annem duymazdan, anlamazdan gelip tespih çekmeye, babamın başında beklemeye devam etti. Hafta sonları ziyarete gelen tek tük insana “ölüm de hayat da Allah'tandır” diyordu. Anneme göre Ayet-el Kürsi okursan ölmezsin. Ölsen de mutlak manada ölmüş olmazsın. Ayet-el Kürsi hayattır, hayatta tutar.

Bunlar bir yanda dursun şimdi, Zuhall Olcay diyordum. Sabah dükkandan içeri girip askıdaki penyeleri karıştırmaya başladı. Bir şeyler beğendi ve fiyatını sordu. “Ne münasebet Zuhall hanım” dedim. Ama dinleyip parasını ödedi ve çıktı. Çok güzeldi. Çok güzeldi ama asıl mesele Neslihan.

Bazı kadınların yüzü, ağır bir hikayenin yaşandığı sokaklar gibidir. Bir Metin Kaçan hikayesinin sokakları gibi darmadağın, acıttıcı, insanı nefessiz bırakan. Kalbiyle bakmayı bilen herkes, o sokakların her bir tarafına sinmiş keskin kokulu hüznüleri fark eder.

Bazı kadınların yüzü, birazdan buralara yağmurlar yağacak yüzüdür. Bazı kadınların yüzü, bir kez olsun gerçekten gidenler, dönmek isteseler de bir daha dönemezler yüzüdür. Bazı kadınların yüzü, ben gitmek istesem de beni bırakma yüzüdür.

Neslihan da bir sabah vakti erkenden geldi dükkana. Üzerindeki tişörtte kan lekeleri vardı. Askıdaki penyeleri karıştırmaya başladı. Gülümsemiyordu. Üzerindeki tişörtte kan lekeleri olan kadınlar gibiydi yüzü. Kan dökülmüş sokaklar gibi. Üzerindeki kanın nereden geldiği hemen anlaşıyordu. Dudaklarından. Yüzüne kimin eli değdiyse, gülümsemesini çalıp oraya bir kan lekesi, bir geçmez yara, kadınların yüzündeki yaralar geçmez, kadınların yüzüyle kalbi aynıdır, ikisindeki yaralar da geçmez, yüzüne bir kan lekesi, bir geçmez yara bırakmış.

Penyelere daha rahat bakabilmek için sırtındaki çantayı yere bıraktı. Hafifleyince ağlamaya başladı. Sanki ağlamak için ağırlıklarından kurtulmayı bekliyordu. Bir yandan ağlayıp elinin tersiyle gözlerini silip burnunu çeke çeke askıdaki tişörtlere bakıyordu.

“Bir şey içer misiniz?”

Gidip omuzlarından tutup sıkı sıkı sarılıp “ağlama artık” demek istiyordum aslında ama “bir şey içer misiniz?” dedim.

“Bir bardak su var mı?”

Yaşlı gözleriyle, endişeli gözlerimin ta içine içine bakıp “bana sıkı sıkı sarıl ve ağlamam bitene kadar öyle kal” demek yerine “bir bardak su var mı?” diye sordu. Koşarak pasajın çaycısına gittim ve bir şişe su ve bir bardak kapıp dükkana geri döndüm. Elinin tersiyle gözlerini sildi. Burnu sızlaya sızlaya ağlamaya devam ediyordu. İçini çeke çeke bir bardak suyu bitirdi, bir bardak daha doldurdum, onu da bitirdi.

Kendisine bir tişört seçti, kabine girip üzerindekiyle değiştirdi ve “bunu çöpe atar mısınız lütfen” deyip kan lekeli eski tişörtünü bana doğru uzattı. Aldım.

“Borcum ne kadar?”

“Borcunuz yok.”

“Aa olur mu öyle şey. Söyler misiniz lütfen?”

Elindeki cüzdanının fermuarını açmış para uzatmak için benden cevap bekliyordu ama para almadım. Bir süre ne yapacağını bilemedi ve son bir denemeye ısrarını sürdürdü. Para almadım. Teşekkür edip çıktı. Arkasından baktım. Elimdeki tişörtü çöpe atmadım. Gayriihtiyari bir şekilde kokladım. Saçma olduğunun farkındayım ama ne yapayım? Kokladım. Sonra bir kere daha koklayıp bir dolaba sakladım.

Birinin eşyasının kokusunu içine çekmek, keşke şimdi yanımda olsaydın demektir. Seni o kadar çok özledim ki, anlatması zor demektir. Neslihan o dükkanda toplam on dakika kaldı ama çıkar çıkmaz tişörtünü kokladım.

O sıralarda yeni bıraktığım sakalım ve alt dolapta henüz yepyeni bir seccadem vardı ama bir kadının ardından, kokusunu unutmamak için içime kadar çektim. Ben kişisel felaketimi yaşarken o sırada Şırnak'ta çığ

düşmüştü ve 91'i asker 151 kişi ölmüştü. Zonguldak'ta bir maden ocağında grizu patlaması sonucu göçük altında kalan 122 işçinin cenazesine ulaşılmıştı, kalan 150 işçinin hayatından umut kesilmişti.

Neslihan'ın adını ilk karşılaşmamızdan hemen hemen bir ay sonra ikinci karşılaşmamızda öğrendim. Bir gün iş çıkışı hava kararmışken Tünel'e kadar yürüyüp önce Şeyh Galip'in türbesinin önünde bir Fatıha okudum, sonra da akşam namazını türbenin hemen aşağısındaki Şahkulu Camii'nde kıldıktan sonra Kuledibi'ne doğru yürürken onunla karşılaştım. Beni görünce yüzünde bir gülümseme belirdi. O zamanlar Galata, Kuledibi filan tekinsiz yerler. Hele yanında güzel bir kızla vukuatsız yürünebilecek ortamlar değil. Ben de gülümsemeye çalıştım. Zuhall Olcay'a gülümsemeye çalıştığım gibi, tuhaf bir yüz hareketiydi.

“Beni hatırladın mı?”

Ben senin kokunu içime çektim. Bir daha hiç unutmayayım diye kokunu ezberledim. Bunu tuhaf ve abartılı bulacaksın. Haklısın. Ben de öyle düşünüyorum. Hatta namahrem bir kadının kokusunu içime çekmek beni utandırıyor. Allah affetsin. Gayriihtiyari oldu başlangıçta ama sonra devam ettim. Dursaydım affedilebilirdim ama durmadım, daha da içime çektim. Üzerindeki kan lekesi, ağlayan, yüzün. Tarifi imkansız. Yüzündeki hüznü sokakta bir evin kapısı açık kalmıştı ve içeri girdim. Burası neresi, ben neredeyim bilmiyorum. Sen kimsin? O pasajdaki onlarca dükkanın arasından benim olduğum yere gelmen nasıl bir tesadüf? Şimdi doğru kelimeleri bulabilirsem sana kokunu uzun uzun anlatabilirim.

“Hatırladım. Alışveriş etmiştiniz değil mi?” Hepsi hepsi bu kadarmış gibi.

“Sana borcum var. Hadi gel bir bira ısmarlayayım.”

Gülümsüyordu.

“Sağol benim biraz işim var.”

“Kesinlikle olmaz. Geliyorsun ve benimle oturuyorsun.

“Ben içki içmiyorum.” Kısa bir sessizlik oldu böyle söyleyince.

“Tamam gel çay içeriz” deyip kolumdan tutup Kuledibi'ndeki çay bahçesine doğru yürümeye başladı. Kolumdan tuttu evet. Kolumdan tutmasını ve beni bir yere götürmesinin heyecanı henüz dinmemişken masamıza doğru yaklaşan uzun boylu, yakışıklı, otuzlu yaşlara yaklaşmış bir adam dikkatimi çekti. Çok barışçıl gözüküyordu. Neslihan o esnada oyuncu olduğundan, birkaç yönetmenin yeni çekeceği filmde oynayabilmek

Birinin eşyasının kokusunu içine çekmek, keşke şimdi yanımda olsaydın demektir. Seni o kadar çok özledim ki, anlatması zor demektir.

FİDEL CASTRO

“Bir katilin, bir hırsızın başbakan olduğu bir cumhuriyette, dürüst kişilerin yerinin ya mezar ya cezaevi olduğunu anlayabilmek zor bir şey olmasa gerek.”

Fidel Castro Ruz

Castro'ya dünyaya tekrar gelirse kim olmak istediği sorulduğunda cevabı hiç tereddütsüz Gabriel Garcia Marquez olmuş. Castro ve “Gabo”nun bu “sıkı” arkadaşlıkları diplomatik bir etkinlikte tanıştıkları 1977 yılına uzanıyor, dostlukları ise bir ömre, en azından şu an için bir Marquez ömrüne. O yıl birbirlerine duydukları siyasi ve edebi hayranlığın yanı sıra aralarında güçlü bir mutfak kardeşliği de doğuyor. Birer uslanmaz deniz ürünleri tutkunu olan bu iki mide, arkadaşlıkları boyunca birbirlerine nice yemekler hazırlayıp, bir masanın etrafında ne uzun sohbetlere daldılar kim bilir... Bir istakoz sevdalısi Marquez'in Castro'nun chili biberli peynirli omlet sevgisine yaşarken pek ses etmediğini tahmin edebiliyoruz ama Castro'nun en sevdiği yemek olan kalamarlı spagetti tarifini biz burada verirken O “Yine mi spagetti Fidel!” diye hayıflanıyor belki de öte bir evrende.

Fidel Castro | Kalamarlı Spagetti

250 gr kalamar, temizlenmiş ve 1 cm kalınlığında halka şeklinde kesilmiş
250 gr kepekli undan yapılmış spagetti
1 yemek kaşığı zeytinyağı
1 küçük bir soğan, küp şeklinde doğranmış
1 diş sarımsak, dövülmüş
2 ançüez, suyu süzölmüş ve iyice doğranmış
1 küçük kırmızı acı biber, çekirdeği ayıklanmış ve iyice doğranmış
300 ml domates sosu
1/4 bardak tavuk veya balık suyu
1 yemek kaşığı maydanoz, doğranmış
tuz ve karabiber

İsimsiz, 100x70cm, Kağıt üzeri kurşun kalem, Desire, 2014...Yıl 1960, Castro oldukça Amerikan bir sofrada; Çin yemeği ve Coca Cola

Bir tavada yağı orta ateşte kızdırın. Soğan, sarımsak, ançüez ve acı biberi ekleyin. Soğan yumuşayana kadar karıştırarak 5 dakika pişirin. Domates sosu ve tavuk/balık suyunu ekleyin ve kaynatın. Ateşi orta-kısığa azaltın, tavanın kapağı aralık 5 dakika pişirin. Kalamarı ekleyin, yumuşayana kadar 3 dakika daha pişirin ve tavayı ateşten alın. Maydanozu ekleyin. Bir sos tavasında spagettiye tuzlu ve kaynamış suda paketteki pişirme süresini dikkate alarak pişirin. Suyunu süzün ve tekrar tavaya koyun, kalamar karışımını ekleyin. Kısık ateşte ısınana kadar hafifçe çevirin. Tuz ve karabiber ekleyip servis edin. 🌿

için görüşmeye gideceğinden söz ediyordu. Cihangir henüz icat edilmemişti.

Her şey çok kısa zamanda oldu. Adam yanımıza geldi, Neslihan'ı hırpalarcasına elinden tutup kaldırdı, kız öfkelenip bir şeyler söyledi, ben ayağa kalktım, adam bana döner dönmez bir kafa attı, dudagım patladı, iki elimle yüzümü tuttum, görmüyordum ama Neslihan'ın bağırdığını duyuyordum, adamı yeteri kadar iyi göremesem de üzerine saldırdım, bir iki tane vurdum, adam bana bir tane daha sağlam vurdu, yine düştüm, Neslihan'ı artık hiç göremiyordum, tekrar ayağa kalktım, çay bardağını alıp saldırdım, adam bir tane daha vurdu, artık hiçbir yanıma acımıyordu, tişörtüm kan olmuştu, Neslihan'ın tişörtüne kan bulaştıran da aynı adamdı, ben yere düştükçe kalkıp adama tekrar saldırıyordum, ben bir tane yumruk sallıyordum, değişiyordu, değmiyordu, adam üstüne iki tane vuruyordu, Neslihan'ı göremiyordum, şimdi duyamıyordum da...

O ara nasıl oldu, kimler geldi, götördü hiç bilmiyorum ama hastaneye gitmem gerekirken karakola gittim. O adam da oradaydı. Başkaları da vardı. Üç kişi daha. Kim olduklarını bilmiyorum. Ama polislerle gayet iyi konuşuyorlardı ve polisler de onlara gayet iyi mukabele ediyorlardı. Kavga ettiğimiz adamı da alıp dört kişi çıktılar. Ben orada kaldım.

“Onu bırakıp beni burada tutamazsınız!” diye bağırdığımı hatırlıyorum. Çok sinirlendiler. Karakoldaki herkes sinirlendi. “Lan terörle mücadeleye verelim de ebesinin a.ını görsün” dedi birisi. Yapmadılar, ben de sustum. Karakolun nezaretinde bir gece kaldım. Ertesi sabah bıraktılar. Doğruca dükkana gittim. Üzerimdeki tişörtte kan lekeleri vardı. Çıkardım yensini giydim, kan lekeli olanı da Neslihan'ın tişörtünün yanına koydum.

Uzun zaman Neslihan'ın gelmesini bekledim. Gelmedi. İki tişörtü de çöpe attım. Neslihan'ınkini atmadan önce son bir kez kokladım. 🌿

PAPATYA

Kimden duydum hatırlamıyorum.
Üniversitede başlıca haber kaynağımız
fisiltı gazetesi.

Ofisinde hamağı olan antropoloji hocası
öğrenciye sarkıntılık mı yaptı?
Bir saati geçmeden yüzlercemizin haberi olmuştu.
İstifaya mecbur kaldı.
Tatilde nereye gitmeli?
En çılgın parti nerede?
İmtihanda ne sorulacak?
Hepsi fisiltı gazetesinde.

Savaşa karşı yürüyüş yapılacağını haberi
kantinde aldım.

68 kuşağının tarihe “March on the Pentagon”* diye
geçen eylemine katılmak üzere olduğumuz çoğumuz
farkında değildi. “30 yaşından büyük kimseye güvenme”
sloganımızı doğrularcasına yürüyüşte otuzdan büyük
kimse yok gibiydi.

Washington’da Abraham Lincoln’un heykelinin
önündeki açıklıkta toplanmak, protestolara,
mitinglere katılmak sıradan bir olay olmaya başlamıştı.
Amerika’nın bağımsızlık günü 4 Temmuz’da,
şenliklere katılan protestocularla
birlikte binlerce aileye de polis göz
yaşartıcı bombayla saldırdığında,
teyzemin torunlarıyla
oradaydık. Yüzbinlere hitap
eden zenci hareketinin
öncüsü Martin Luther
King’i orada dinledik.
Eşeklerinin çektiği kırık
dökük arabalarla binlerce
yoksul zencinin çocuk
çocuklarıyla gelip aylarca
başkentin göbeğinde çadır
kuracağı “Poor Peoples
City”nin (Yoksullar Şehri)
müdavimleri arasındaydık.
Amerika dikişlerinden
sökülüyordu.

Amerikalı kimliğinden soyunan
zencilerin, kızıldırılilerin, latinoların,
eşcinsellerin, kadınların “aitliklerini”
sergiledikleri kaos karşısında, polis ya da asker
üniformasıyla sersemlemiş, şiddet yanlısı devlet vardı.
Muhtemelen derin devlet in katlettiği Martin Luther
King’in ölümünden sonra alev alev yanan başkent
Washington’da sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti.
İki sene önce, Nisan 1965’te Washington’da savaşa
karşı yürüdüğümüzde 25,000 olan sayımız Vietnam’da
Amerikan askerinin sayısına eşitken şimdi, savaşmak
için Asya’nın bir ucuna gidenler 500,000’e yükselmişti.

Artık sonuç alamadığımız protestolarımız
otomatiğe bağlanmıştı.
Şimdi gene yürüyecektik.

Asıl hedefimizin Pentagon olduğunu Lincoln
heykelinin önünde kalabalığa katıldığımızda öğrendim.
Amerika’nın genelkurmay başkanı, kuvvet komutanları,
savunma bakanının, beş köşeli sığınağı andıran çirkin
gri betondan karargâhına eylem yapılacaktı. Ama artık
hepimizde, bir protesto toplantısına daha katılmayı iş
edinmiş olmanın baygınlığı vardı.

Hislerimizi, bizlerle eyleme katılıp tutuklanan, o
yıllarda akademik hayatının başında olan, Noam
Chomsky, “Muhalefet yapmak yerine direnmenin
zamanı geldi,” diye ifade edecekti. Halka seslenmekten
egolarının şiştiği her hallerinden belli, birbirlerine
kim daha devrimci nisbeti yapan konuşmacıların,
barıştan yana papazların, kadın hakları savunucularının,
annelerimizin bizi büyütürken kullandıkları el kitabının
yazarı çocuk doktoru Benjamin Spock’un saatler süren
sıkıcı konuşmalarını dinledik.

Meğer bizi neler bekliyormuş.
Potomac Nehri’nin üzerindeki daracık Arlington
Köprüsü’nde bir süre sıkışıp kaldıktan sonra, aniden
önü açılan sel gibi akışa kapılıp kendimizi Pentagon’u
savunmak için kuşatan askerlerle burun buruna
bulduk. Arkaları binaya, yüzleri bize dönük olduğundan,
Pentagon’la birlikte, onları da kuşatmış olduk. Ne
yapacağımızı bilemedik. Biz askere, asker bize,
gerginleşen bir ortamda, bakakaldık. Ön sıralardaydım.
Arkamızda biriken onbinler bizi askerin üzerine
itiyordu.

Bu günü, Armies of the Night
(Gece Orduları) adlı kitabında
romanlaştıran ve askerlerin
arasına dalıp kendisini
tutuklattıran Norman
Mailer’a göre, eylemlere
katılanların gerçek
sayısını bulmak için
polislin rakkamlarını
dörtle çarpmak ya da
göstericilerin tahminlerini
ikibuçuğa bölmek
gerekiyordu. Polisin 50.000,
göstericilerin 500.000
iddialarına göre, o gün biz
200.000 kişiydik. Köprüyü geçip
Pentagon’a varabilen bizler ise
35.000 bin.

Gece boyunca süren oturma eyleminde
yaktıkları ateşler etrafında sadece barış şarkıları değil,
yurtsever sözleri de olan** şarkılar söyleyen, esrar
çeken, sevişen, basın ayrıldıktan sonra karanlıkta polisin
saldırısına maruz kalan, buna rağmen pasif direnişlerini
sürdürüp yerlerinden kılmılamayıp dayak yiyenler
1000, tutuklananların sayısı 250 kadardı.
Sonradan öğrendiğime göre, Pentagon’un başka
bir alanında toplanan yüzlerce kişi de, binayı, kötü
ruhlardan, arındırmak için Budist tekerlemeler
eşliğinde konsantre oldukları ispiritizma kuvvetiyle
Pentagon’u havalandırmaya çalışmışlar. Troçkistlerden
Baptislere kadar 150 küsur grubun koalisyonundan
oluşan yürüyüşte her tür çaba vardı savaşı sona
erdirmek için.

Nasıl olduysa Pentagon’a ilk varanlardandım.
Binayı koruyan askerlerle yüz yüze geldik.
Bulduğumuz yer Amerikan emperyalizminin kalesi
de olsa biz yine alıştığımız türden gösteri yapıyorduk.
Karşımda, bizim yaşımızda hatta bizden genç askerler.
Kimi hayatlarında Washington gibi büyük bir şehre
ilk kez gelmiş. Şaşkın, korku içinde, hazırolda dur

emri almış, Binlerce insanın toplanmasını, sözde
gözlerini kırpmadan, hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi
seyrediyor, etraflarındaki protestocu çemberin giderek
daraldığını görüyor.

“Silahını bırak bize katıl” çağrılarını, kimi göstericilerin
taşıdığı Vietnam bayraklarına aldırılmaz gözüküyor,
bunlar yetmiyormuş gibi aramızdan bazı kızların
“Savaş değil aşk yap” diyerek bluzlarının düğmelerini
çözüp, sutyen kullanmadıkları için bir anda peyda
olan göğüslerini fora etmelerine tepki göstermeden
dimdik duruyorlardı.

Askerlerin durumunu komutanları hazmedememiş
olacak ki, “Süngü tak” emri verildi.
M-14 tüfeklerine süngü taktılar. Ardından “Mars,” emri.
Tüfeklerinin ucunda süngü, bize doğru bir adım atıp
durdular. Beklediler. Tekrar bize doğru ileri bir adım.
Tekrar durdular. Adım adım üstümüze geliyorlar...
Hâlâ köprüyü geçip Pentagon’a gelen binlerce kişi
arkamızdan sıkıştırıyor. Asker, geri gidemeyeceğimizden
bihaber, süngüsü tüfeğinin ucunda, bize doğru yürüyor.

Bundan sonrasını bence 68 kuşağımızın barışsever
özellikliğini simgeleyen bir fotoğraf en iyi anlatıyor.
İkinci sıradaydım. Tam askerin süngüsü göğsüne
değecek, ön sıradan biri, birdenbire elinde peyda olan
papatyayı önündeki askerin tüfeğinin namlusunun içine
koydu. Bir an duran askerin şaşkınlığından yararlanarak,
sıraya dizilmiş diğer askerlerin de, önlerinde durup
elindeki papatyaları teker teker bize doğrultulan
namlulara yerleştirdi. Pentagon’un etrafını garip bir
sessizlik kapladı Gerilim dağıldı. Birkaç saat sonra,
karanlık çökünce, biz de dağıldık.

Olan kalanlara oldu. Akşam karanlığının çökmesiyle
devreye giren polis, pasif direniş eylemindekileri tahrik
etmek için önce coplarla kızlara saldırmış ki, erkekler
döğüşmeye başlasın. İstedikleri olmayınca erkeklere de
girişmişler.

Ertesi günkü, 22 Ekim 1967 tarihli New York Times
gazetesi kana bulanmış Pentagon merdivenlerine
rağmen ciddi bir yaralama olmadığını yazarak olayları
örtbas etti.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi bir kez daha devlet,
şiddete bağımlı tabiatının doğrulamak istercesine,
pasif direnişçilere saldırmıştı.
Devletler, ya protestoları canlı tutmanın, beslemenin
en büyük ilacının, onu şiddetle bastırmak olduğunu
hâlâ anlayamamanın gafletinde, ya da başka hesaplar
peşinde. 🌸

* Vassaf, G. 40 yıl Önce 40 yıl Sonra: Amerika- Rusya, İletişim
Yayınları, 2006.

** “Bu ülke senin ülken, / Bu ülke benim ülkem, /
California’dan New York adasına, / Servi ormanlarından Gulf
Stream akıntısına kadar / Burası bizim, ülkemiz.” Savaş
karştı mitinglerde düşmanın bayrağını sallayan, düşmanın
liderleri Ho Şi Minh ile General Giap’ı kahramanlaştıran
Amerikan gençliği, Paris’te, Roma’da, Tokyo’da akranlarının
tersine, yürüyüşlerde, mitinglerde en çok dini ya da milliyetçi
türden halk şarkıları söylerdi.

Hakan Bıçakcı'dan kafa karıştırıcı, hatıra didikleleyen hikâyeler

Hakan Bıçakcı, gezinen, bir görünüp bir kaybolan insanları anlatıyor. Küçük takıntıları, manasız paniklemeleri, yenilgileri, gelip geçenleri resmediyor. Tuhaf suçlulukları, belki de Sartre okuyan kızı, genişleyen gökyüzünü, köprü trafiğini, beyaz masa örtülerini, baş ağrısını, tesadüfleri, uğultuları, İstanbul'u, metroyu... *Hikâyede Büyük Boşluklar Var*, kafa karıştırıcı, hatıra didikleleyen Bıçakcı hikâyeleri... "Hayaller Paris, Gerçekler Eminönü..."

YENİ

HAKAN BIÇAKCI KİTAPLARI

HİKÂYEDE BÜYÜK BOŞLUKLAR VAR

Türkçe Edebiyat, 179 sayfa

DOĞA TARİHİ

Türkçe Edebiyat, 227 sayfa

4. BASKI

BEN TEK SİZ HEPİNİZ

Türkçe Edebiyat, 162 sayfa

3. BASKI

RÜYA GÜNLÜĞÜ

Türkçe Edebiyat, 152 sayfa

3. BASKI

BOŞ ZAMAN

Türkçe Edebiyat, 147 sayfa

3. BASKI

APARTMAN BOŞLUĞU

Türkçe Edebiyat, 254 sayfa

2. BASKI

KARANLIK ODA

Türkçe Edebiyat, 176 sayfa

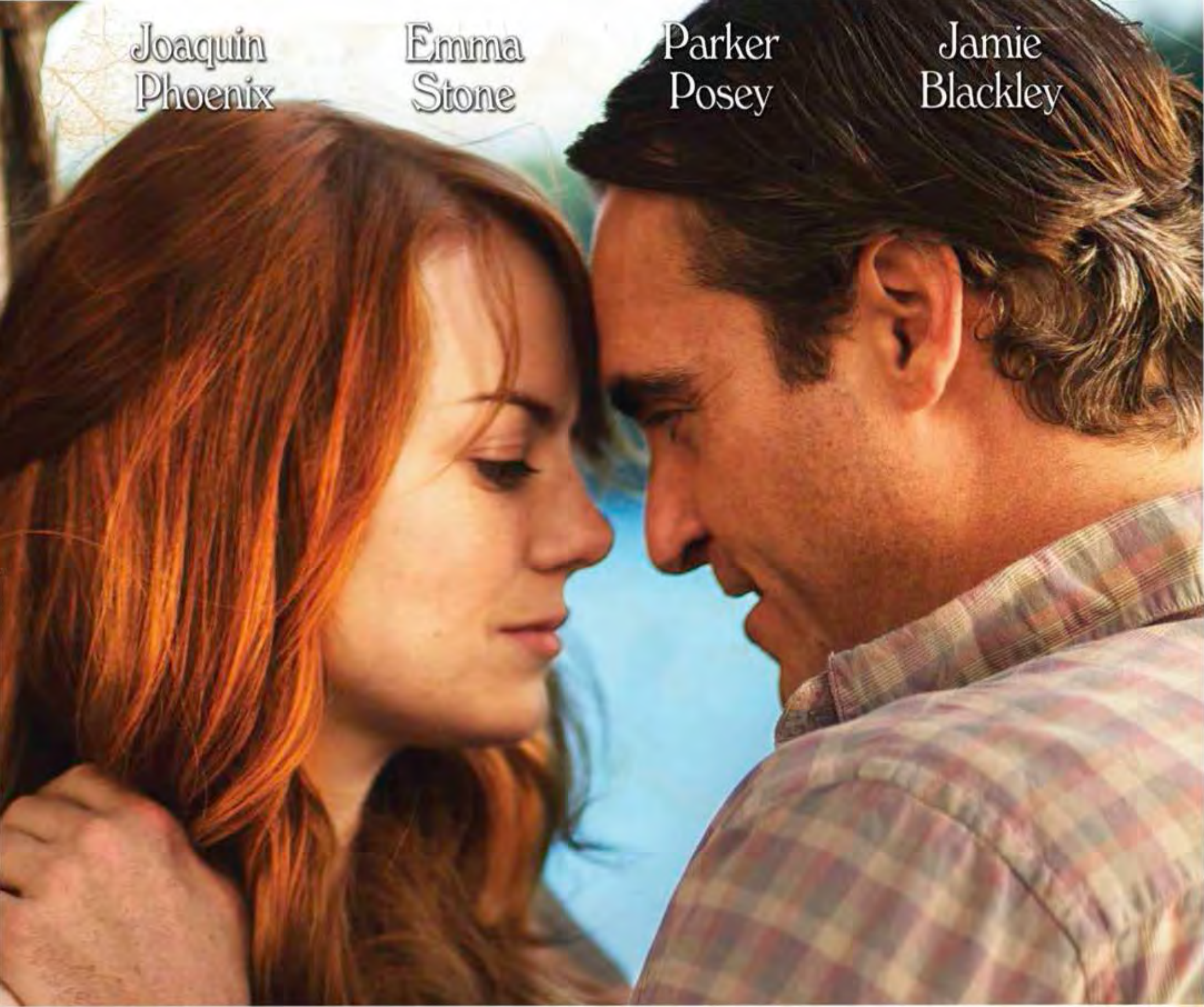
3. BASKI

Joaquin
Phoenix

Emma
Stone

Parker
Posey

Jamie
Blackley

Yazan ve Yöneten **WOODY ALLEN**

Mantıksız Adam

Irrational Man

9 EKİM'DE SİNEMALARDA

bir
wjj

DOLBY
DIGITAL

D-SMART

SONY PICTURES CLASSICS™

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Twitter /birfilm

Facebook /birfilm

Instagram /birfilm1

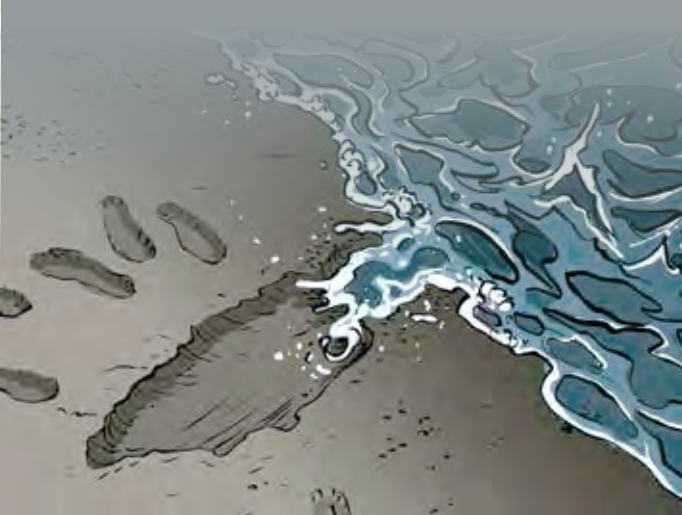
CİĞERİM

Kanı kanla
yıkamazlar ciğerim
Yıkadılar kanıyoruz işte
Kör olduk hepimiz
aynı ateşte
Yan yana kardeşçe
yanıyoruz işte

ÇOCUKLARIMIZ

Sular karanlık
Umut doluydu yüreğimiz
Yanıyorduk
Akdeniz'in dibinde
Ölü balıklar gibi
kıyılara vurdu çocuklarımız

RENKLİ

Fuat Benli, Karabulut mahallesine, Eylül ayında, yazdan kalma bir günde taşındı. Küçük bir kamyonete sığdırdığı eşyasını meraklı bakışlar altında apartmana taşırken çevreye gülücükler dağıtmayı ihmal etmedi. Birbirlerine sıkıntıdan başka duygu sunmayan mahalleli için gülen bir surat yeterince garipti. Adamda daha büyük bir tuhafılık olduğunu fark eden, mübaşir Cevdet Bey'in oğlu Caner oldu. Burnunu karıştırırken "Oğlum, herifin gözüne bakın lan!" diye bağırdı.

Fuat Benli, soyadının hakkını veren bir adamdı. Dört kuşaktır Benli erkeklerinin sol gözünde, pirinç tanesi büyüklüğünde renkli bir ben vardı. Büyük büyükbaba Semavi Bey'in mor beninden bu yana doktorların nedenini bulamadıkları bu özellik, ailenin erkeklerine kimi zaman zorluklar çıkartmıştı. Eş bulmaktan iş bulmaya, türlü sıkıntı yaşasalar da, Tanrının bir lütfu olarak gördükleri bu özelliklerine her zaman sahip çıktılar. Fuat Benli de okulda, askerde, arkadaş ortamlarında adıyla değil soyadıyla çağrılmaya alışmıştı. Babası Mürsel Bey'in çağla yeşili beninden sonra, Fuat'ın fosforlu turuncu beni yeni bir çağın başlangıcı gibiydi.

Karabulut mahallesinin sakinleri, kısa sürede adamla ilgili bütün bilgilere ulaştılar. Otuzunda, bekar, kütüphaneci, hoşsohbet. Bir de memleketini öğrenselerdi daha iyi hissedeceklerdi ama yetinmeyi bildiler. Muhabbetine doyum olmuyordu bu renkli adamın. Akla gelebilecek her konuda ağzı laf yapıyordu. Bir ortamda Fuat Benli varsa, kahkahalar göğe yükseliyordu.

Büyükler 'Benli', çocuklar 'Renkli' diye çağırıyorlardı. Kendisine 'Renkli' denmesi hoşuna gidiyordu Fuat'ın. Yıllardır yeni bir yüz görmemiş, farklı bir sohbe oturmamış, üstüne sıkıntı tozu serpilmiş mahallenin rengi olmayı sevmişti. Kasım'ın ilk haftasında, havalar soğumaya başladığında bütün mahalleliyi sokakta toplayıp küçük bir şenlik düzenledi. Daha önce birbiriyle hiç tanışmamış olanlar kucaklaştı, sohbet etmemişler memleket meselelerini kurtarmaya oturdu, yemek tarifleri havada uçtu, çocuk bağrıışları sokağı sardı.

Renkli'nin Karabulut mahallesinde yarattığı değişim, yılbaşı doruğa ulaştı. Bütün sokak boydan boya süslendi. Elektrik direklerine kedi merdivenleri asıldı. Çöp tenekeleri çocukların yaptığı resimlerle kaplandı. Masalar, sandalyeler sokağa çıkarıldı. Bidonlarda ateşler yakıldı. Ertan Bey şiirler okudu, Vehbi Bey'in bağlamasına Sevdâ Hanım billur sesiyle eşlik etti. İsteyen rakısını içti, isteyen çayını. Halaya duruldu, eğlencenin dibine vuruldu. Yeni yıl, sabahın ilk ışıklarına kadar büyük bir coşkuyla kutlandı.

Artık herkes işini gücünü bitirip mahalleye koşmak için can atıyordu. Turuncu gözlü adam, sihirli bir değnek değdirmişti sanki. Onun yarattığı dostluk havasından güç alanlar, bilinmedik yönlerini göstermeye başladı. Emekli asker Durdu Bey bir satranç kulübü kurdu. Nükhet hanım haftada bir bakkalın önüne yöresel lezzetler tezgahı açmaya başladı. Bakkal Rüstem hafta sonlarında çocuklara ücretli çıraklık yaptırmaya başladı. Yıllardır birbirlerine bir selamı bile çok gören Karabulutlular, sarılmadan gün geçirmeye başladı.

Yetmedi, mahalleye park yaptılar. Yetmedi, kahvehaneyi kadınlara açtılar. Yetmedi, çocuklar için el işleri atölyesi yaptılar. Yetmedi, yetmedi, yetmedi. Biraz gücünden düşer gibi olduklarında, Fuat Benli turuncu benli gözüyle ortaya çıkıp herkesi harekete geçirdi. Sanki mahallenin üstündeki kara bulutlar, turuncu bir güneşle dağıtılmıştı.

Sonra o gün geldi...

Karabulut mahallesinin kaderini değiştiren o Mayıs gününde, her şey normal başlamıştı. Sokağın emekçileri omuz omuza parklarını süslemeye yürüyordu. Kadınlar en öndeydi. Çocuklar vardı kalabalığın içinde. Yıllardır evinden çıkmayan Demir Bey bile, tekerlekli sandalyesini ite ite ilerliyordu.

Derken siren sesleri duyulmaya başladı. Sokağın iki başından polis arabaları en tedirgin edici gürültüleriyle girdi mahalleye. Elleri silahlar, kafalarında kasklarla koşturmaya başladı polisler. Karabulut sakinleri ne olduğunu anlayamadılar önce. Huriye Teyze'nin iteklenmesiyle gördüler gerçeği. Polis, omuz omuza yürümelerini istemiyordu. 'Yürüyüş izni' diyorlardı, 'yasak' diyorlardı, bağırıyorlardı. Çocuklar ağlayarak çöp tenekelerinin arkasına saklandı. Kadınlar cesurca kalkanlara göğüs gerdiler. Adamlar dertlerini anlatmak için çabaladılar. Yürümeye devam etmekten başka dertleri yoktu. Aylardır mahallelerine sinmiş mutluluğu, dostluğu göstermek için yürümek.

Ama olmadı. Ne yaptılarsa olmadı. Karabulut sakinleri yerlerde sürüklendi, dövüldü, azarlandı. Dostlarının yaşadıklarını gören Fuat Benli daha fazla dayanamadı bu acımasızlığa. "Yeter ulan!" diye bağırdı. "Yeter ulan!"

Sol gözüne gaz kapsülü isabet etmeden önceki son sözleriydi bunlar. Menteşeleri sökülmüş ahşap bir kapı gibi düştü yere. Yüzünü kan kapladı. Öldü sanki herkes. Çıgıllıklar gözyaşlarına karıştı. 'Renkli'nin yere düşüşü, mahalleliyi olduğu yere mıhladı. O Mayıs gününde, zaman durdu.

Aylar sonra döndü mahallesine Fuat Benli. Davası süren bir suçlu olarak. Sol gözünü kaybetmiş bir adam olarak. Çocuklar korktu gözündeki korsan bandından, büyükler utanç içinde yüz indirdi. Konuşmak istedi herkesle ama söyleyecek sözü kalmamıştı. Gözündeki benle birlikte sanki ruhunu da kaybetmişti. Turuncu güneş batmıştı.

Karabulut mahallesi, kısa sürede unuttu sarılmayı. Parklarını yabancı otlar sardı. Yüzlerdeki gülüşler yok oldu. Kara bulutlar, sokaklara serilen ağır bir örtü oldu.

Ama Fuat Benli, soyadının hakkını veren bir adamdı. Dört kuşaktır Benli erkeklerinin sol gözünde, pirinç tanesi büyüklüğünde renkli bir ben vardı. O ben, bir korsan bandıyla yok edilemeyecek bir güce sahipti. Günün birinde Fuat Benli, bandı çöpe atıp yeniden sokağa çıktı.

Fuat'ın yürüyüşünü ilk gören mübaşir Cevdet Bey'in oğlu Caner oldu. Caner'in haykırışı Karabulut mahallesini kapladı: "Herkes toplansın, Renkli döndü!"

Yönetmen ZEKİ DEMİRKUBUZ ile buluştuk; dertleri, endişeleri ve dünya görüşü üzerine konuştuk. İşte anlattıkları...

KİMSE KENDİ ŞEHRİNDE PEYGAMBER OLAMAZ

CANIN ACIYOR, KORKUYORSUN, ENDİŞELENIYORSUN

Elli yaşımdayım. Yaşadığım elli yılın başında, ortasında ve şu an olanlara gerçekten inanmıyorum. Kendi kendime. Bir yandan da inanılmaz heyecanlanıyorum. Tüm bu kötülükleri yaşıyorsun, canın acıyor, korkuyorsun, endişeleniyorsun ama bir kenara geçip soğukkanlı şekilde düşündüğün zaman; acayip bir zamana tanık olduğuna görüyorsun. Nereye gidecek bu işin sonu diye düşündüğünde işin içindeki kötülüğü, ahlaki kısmı hesaba katmadan heyecanlanıyorsun. Düşünür olarak yani. Felsefi olarak bakacak olursak çok özel bir dönem bu. Yaşadığım dönemi yüceltmek için söylemiyorum bunu; tarih boyunca neredeyse herkes, yaşadığı dönemi yüceltmıştır. Kıyamete yakın olma duygusunu her zaman sever insanlar. Ama bu bahsettiğim öyle bir şey değil.

İSA'NIN CHE GUEVARA'DAN FARKI YOK

Bir rahip arkadaşım vardı. İnanılmaz umutlu ve iyi niyetli bir adamdı. Onlar bizim imamlar gibi değil, dinlerinin gereğini yerine getirirken hayatın akli yanlarını da önemsiyorlar. Bir süre sonra konuşmalarındaki iyi niyeti ve umudu beni sıkmaya başladı. Özellikle İsa'nın dirilişi ve yeniden geleceğine dair inancı. İsa üzerine ben de kafa patlatan bir insanım. Hayat hikayesi, çok ilgimi çekmiştir. Bir gün ona dedim ki; "Sen ciddi ciddi bu söylediklerine inanıyor musun?" "Evet" dedi. Ben de dedim ki: "Kötülüğün iyi bir şey olduğuna inanan biri değilim ama kötücül düşünmenin gereğine inanan biriyim." Buradan bakarsak basit bir mantıkla şunu söyleyebilirim sana: İsa bir kere geldi, üstelik insanlığın çok korkunç bir zamanında geldi. Ortadoğu'nun cüzzamdan kırıldığı bir dönemde... Peygamberliğin özelliği budur. İyiliğe en çok muhtaçlığın olduğu yere ve zamana gelir. Peki geldiğinde ne oldu? Akrabaları, kavmi ve kendi toplumu tarafından tükürülerek, aşağılanarak, olabilecek en onur kırıcı şekilde öldürüldü. Şimdi İsa geri gelse ne olur? Ortadoğu'da gelse yanar, Batı'da gelirse öldürmezler ama akıl hastanesine yatırılırlar. Amerika'ya, Türkiye'ye gelse terörist diye vururlar....Tıpkı Deniz Gezmişler gibi. Ama en önemlisi İsa'nın "O" olduğunu nasıl anlayacağız? Bir kere geldi kimse anlamadı, şimdi nasıl anlaşılacak, şimdi trajedisinin biliniyor olması yüzünden mi? Bu imkansız, çünkü İsa ve sonrasında da benzer trajediler ve kötülükler milyonlarca kez yaşandı, insanlık hangi birinde bilmenin tecrübesini kullandı. En fazla çıkarını düşünerek biraz durdu ama ahlaki olarak hiçbir ders çıkarmadı. Rahip "Mucizeyle" gelecek dedi. Bunu görüp inanacağız... O zaman da mucizeleriyle gelmişti, kim gördü, görenler

Bu ülke zor ama seviyorum. Makul da olsa, cennet de olsa başka bir ülkede yapamayacağımı ve yarım kalacağımı çok iyi biliyorum.

inandı mı? "O gün de bugün de mucize peşinde koşan adamlar hep öldürüldü, vuruldu, cezalandırıldı ve böyle olmaya devam ediyor. İnsanlığın doğası böyledir. Bırakalım İsa'yı Musa'yı, bugün bu ülkeye mesela Mustafa Kemal çıkıp gelse ne olur? Cehape'nin kurucusu diye geldiği yere geri gönderilir büyük ihtimalle.

KİMSENİN KENDİNDEN EMİN OLDUĞU YOK

Kimsenin bir şey düşündüğünü sanmıyorum. En kendinden emin görünen adam, herhangi bir satıcı veya inanç sahibi biri, hepsi gerçek bir soru sorulduğunda ya çirkeleşiyor ya da saldırıyor. Bundan şu çıkıyor: Kimsenin kendinden emin olduğu yok. Herkes iyi-kötü bir rol bulup bu rolü korumaya çalışıyor. Bütün mesele bu. Kendinden emin ve haklı olan kimseler dahi aynı şeyi yapıyor. O kadar saldırganlar ki, düşüncelerini, söylediklerini, hak aradıklarını unutup hak arama ve adalet duygusunu zavalılaştırıyorlar. Haksızların ve kötülerin adalet konusunda bu tip adamlar kadar kötü olduğunu düşünmüyorum. Gücün ve iktidarın sarstığı adalet duygusu bana o kadar zavalı ve tamir edilemez gelmiyor. Ama mazlumların ve kitlelerin haklılık rolüyle, haklı olmayı hiçlik duygusunun sınırlarına doğru çekmesi bana daha zavalıca ve tehlikeli geliyor. İnsan bu kadar akli, nesnel bir varlık olmadığından; gururlu bir varlık olduğundan, bir süre sonra "sokayım hakkına hukukuna, gururum kırılacağına haksızlığa uğrayayım" durumuna geliyorsun. O noktada da ne yapacağımı bilmiyorum ve büyük bir yalnızlık çekiyorum.

MAKUL YER

Yaşanacak makul bir yer üzerine düşündüğümüzde aklımıza ilk olarak Batı geliyor. Öyle de olmalı ki; her türlü inanç ve düşünceden muhalifler, siyasetçiler, kaçakçılar, devlet görevlileri, her zorda kalan ve kendilerini güvenlikte hissetmek isteyen oraya kaçıyor. Darbe dönemindeki solcular,

komünistler, sosyalist ülkelere değil Batı'ya kaçtı. Ülkücüler Orta Asya'ya değil Batı'ya gitti. İslamcılar, İslam ülkelerini değil de oraları seçti. Yezidiler, Süryaniler, Ermeniler, herkes. Kürtler imkanları olsa memleketlerini komple boşaltıp giderlerdi. Bugün Suriyeli Müslümanlar Müslüman Türkiye'de durmak istemeyip her şeyi göze olarak oraya ulaşmak istiyorlar ve biraz ötelerindeki İran'a, Katar'a hiç bakmayıp, Suudi Arabistan'ı akıllarından bile geçirmiyorlar. Fethullah Gülen bile Amerika'da yaşıyor, Zekeriya Öz Almanya'ya gidiyorsa, RTE çocuklarının eğitimi için El-Ezher'i değil Harvard'ı tercih ediyorsa hiç şüphe yok ki makul yer orası, Batı...

BAZEN "SOKAYIM ÜLKESİNE, GİDEYİM BURALARDAN" DİYORSUN

Bazen; zayıf, uykusuz ve yorgun olduğum zamanlar "Sokayım ülkesine, gideyim buralardan" diyorum; çocuğun var, karın var, senden geçti belki ama bari onları düşün diyorum ama... Soğukkanlı ve makul olabildiğim zamanlarda hemen vazgeçiyorum, yaşadığımız şeyler o kadar da kötü gelmiyor. Kötü şeyler oluyor, birçok şey mahvoluyor ama belki de bu yaşananlar birer arayış. Belki yaşanacak iyi şeylerin bahanesi, henüz gelişmemiş, medenileşmemiş bir ülkenin, yukarıdan inmiş bir cumhuriyetin, sonradan görme bir demokrasinin ve siyasetin göstergesi diye düşünmeye çalışıyorum.

12 Eylül yıllarında hapisten çıkmıştım. İş yoktu, yakın çevremden soyutlanmıştım. Her açıdan ihanete uğradığımı düşünüyordum. Biraz da insanın nefsinin kabarıp, kendini özelleştirdiği zamanlardı. "Buralardan gideyim, kurtulayım" düşüncesiyle "eski" arkadaşlarıma haber gönderdim. Birkaç ay sonra haber geldi, "Hazırlan, iki - üç gün sonra çıkış var" dediler. Buluştuk, kim olduklarını bilmediğim 6 - 7 kişiyle yola çıktık. Trenle Edirne'ye, oradan da Meriç tarafına gittik. Meriç Nehri'nden Yunanistan'a geçeceğiz. O dönem çok tehlikeydi o bölge, insanlar vuruluyordu; bir devriyeye denk gelsek biz de kurtulamayabilirdik. O arkadaşlardan dört tanesi benimle geçecekti, diğerleri ise rehberdi. İpe bağlı kara lastikten bir botla, sırayla karşıya geçiyoruz.

"Ben en son geçeyim." dedim. Herkes geçip sıra bana gelince birden duygusallaştım, annem ve bir sürü saçma, normalde asla hatırlamayacağım, aramayacağım şeyler gözümün önüne gelmeye başladı ve 'gitmeyeceğim' dedim, geri döndüm. Bu olaydan daha üç gün önce Güngören'den Haznedar'a yürürken ayağıma bir taş çarpmış "Taşını toprağını siktüğimin memleketi" diye taş tekmeleyecek kadar öfke dolu ve ülkeden sıtkım sıyrılmış olmama karşın, gidememiştin. Bu ülkede yaşamak yalnızca bugün değil, her zaman böyledi. Ahlsızlar, zenginler, sorgulamaktan nasibini hiç almamış kafasızlar bir kenara; biraz derdi olan, biraz arayışı olan, biraz soru soran, biraz yaşamını görebilen, bir şeyler yapmak isteyen insanlara bu ülke her zaman böyle bir cinnet hayatı dayatmıştır. Bu ülke zor ama seviyorum. Burada yaşadıklarımı başka bir yerde yaşamayacağımı, yiye içtiklerimi başka bir yerde yiye içmeyeceğimi biliyorum. Makul da olsa, cennet de olsa başka bir ülkede yapamayacağımı ve yarım kalacağımı çok iyi biliyorum.

UMUDU OLAN ADAM DÖVÜŞÜR

İki kişi bir yere gidecek ve iki tane yol var. Bir tanesi gayet güzel, aydınlık, tabelaları döşenmiş güzel bir yol. Diğeri ise karanlık, vadiden, mağaraların içinden geçen tehlikeli bir yol. Biri aydınlık yoldan gitmeyi, diğeri ise tehlikeli olanı seçiyor. Sizce bu adamlardan hangisi umutludur? Benim için karanlık yoldan giden, zoru seçen adam umutludur. Diğeri ise sıradandır, hadi normal diyelim. Umutlu olmak benim için böyle bir şey. Karanlıkta var olmayı seçen, karanlığa bakmayı seçen adam neden umutsuz olsun? Aksine meraklıdır ve yaşama sevinci vardır. Tanrının, doğanın ya da hiçliğin... adına ne dersiniz deyin, bize verdiği aklın, muhakeme gücünün, kalbin ve irade gücünün hakkını veren adamdır. Ben de bana verilen, bağışlananın hakkını vermeye çalışıyorum. Düşünebilen, sorgulayabilen, merak eden bir adam olarak, ahlaki dertleri olan, vicdanla ilgili dertleri olan bir adam olarak; bana verilen yaşamın, beynin, kalbin hakkını vermeye çalışıyorum. O yüzden karanlığa bakıyorum. O yüzden en görmezlikten gelinenin, en çok aşağılananın ruhunu anlamaya çalışıyorum. Ve bunu kalabalıkların, sıradanların, güdülenlerin beklentilerine göre değil; en kuşkucu, en karanlık seyirciye göre yapmaya çalışıyorum. Yeraltıdaki Muharrem'i anlamaya çalışmak böyledir. Bekir, bu hayatta kimsenin siklemediği bir adamdır. Ben onları anlamaya çalışıyorum. Bütün bunları da bir değer arayışı için yapıyorum. Bunları yaparken de "Gerçek budur, bunu kabul edin" demek için yapmıyorum. İster kendiyse olsun, ister başkalarıyla olsun. Kim dövüşür, kim dayak yiyeceğini bile bile kavgadan kaçmaz? Umudu olan, arayışı, ideali olan adam. Ben, başta kendimle olmak üzere sürekli dövüşüyorum. Önüme konan yöntemlerden başka yöntemler bulmaya çalışıyorum, başka şeyler yapmaya çalışıyorum. Sahip olduğum iyi şeylerle bile dövüşüyorum. Çünkü yaşam denilen şey benim için; belli bir hedefe ulaşip, birileri tarafından iyi, tamam denilen bir yerlere gelip, orada yatma yeri değil. Bunları yapan, varoluşuna bu şekilde bakan

adam neden karamsar olsun ki? Gerçeği seven adam neden umutsuz olsun? Aksine hayale, aksine olmayacak vaatlere inanan adam bence umutsuz adamdır. Sadece umutsuz da değildir, karaktersizdir, sıradandır.

SİGARAYI BIRAKMAK

Üç sene önce sigarayı bıraktım. Sigarayı bırakmak, üzerine daha çok düşünülmesi gereken, bayağı ağır bir mesele. Gençliğimde aşk acıları çekerdim, hastanelere düşecek kadar ağır şeyler yaşadım. Sigarayı bırakmak aşk acıları kadar, ayrılık zamanlarının yarattığı sinir ve ruh tahribatı kadar tahribat yaratıyor. Türkiye'de işlenen cinayetlerin bir kısmının ve birçok olayın gizli sebebinin bu olduğunu düşünüyor. Sağlık Bakanlığı'nın, sigarayı bırak diyen doktorların ve sosyal kampanyacıların bu dediğini ciddiye alıp konunun üzerine düşüncelerini istiyorum. Bu vesileyle Tayyip Erdoğan'ın, milletin cebinden sigara paketini almasını kınıyor, bu hareketi bir başkana yakışmayacak kadar düşüncesizce buluyorum.

SEVGİ VE İNANÇ İSPATLANAMAZ

Baba olmak çok yönlü bir şey. Tek bir cevabı yok. Kızım Yazgı bebekken sürekli kabus görüyordu. "Baba aslan ayağı yedi", "Baba timsah ayağı kopardı"... "Kızım ayağın burada, yerinde duruyor" dediğimde, "hayır", deyip ağlıyordu. Bir gece yine aynı şey oldu. Onu sakinleştirdim, sonra ben de yattım. Rüyamda bir yaratık kızımı almış, uçuruma doğru götürüyordu. Peşinden ben de uçuruma atladım. O anda uyanmışım ama yatakta değil yerdeyim ve canım acıyor.

Karım başımda şaşkınlık içinde bana bakıyor.

Uyur vaziyette yataktan uçmuşum, bir buçuk metre uzaklıktaki gardıroba çarpıp yere düşmüşüm. Tevrat, "İspat edilemeyen kanıtı inanmak, iman etmektir." der. Sevgi ispatlanamaz.

İspatlanamayan gizlenebilir olduğundan, yalana yakınlaşır. O yüzden "Sevgi", "Tanrı", "İnanmak" gibi olgular bu kadar çok istismar edilir. Ama ben kızıma duyduğum sevgiyi ispatladım çünkü insan rüyasında yalan söyleyemez. Babalığın bende yarattığı his "Sevmek, Sevgi" oldu. Bazen kızımın göz göze geliyoruz.

Önce "Bu kim ya?" falan diyorum kendi kendime, garip şeyler düşünüyorum. Sonra hepsi uçup gidiyor ve onu ne kadar sevdiğimi fark ediyorum. Bu hem büyük bir sevinç hem de acı duymama sebep oluyor. Yazgı şimdi dokuz yaşına giriyor. İşin ilginç yanı bazen onun da bana "Bu adam kim?" diye baktığını fark ediyorum. O da varoluşçu bir tip oluyor galiba.

ÖRGÜT İŞLERİNE BULAŞMASAYDIM FUTBOLCU OLURDUM

Futbol, zihnimi ve zamanımı çok meşgul ediyor. Bununla da kalmayıp hâlâ Beşiktaş ile ilgili hayaller kuruyorum, bazen rüyalarım bile giriyor. Kendimi Beşiktaşlı ve Beşiktaş'a yakışan bir futbolcu olarak hayal ediyorum. 14 yaşında devrimci olmasaydım, örgüt işlerine bulaşmasaydım, muhtemelen futbolcu olurdu. Araya hapishane yılları ve hayat kavgası girince futboldan uzak kaldım. Ama son üç yıldır, özellikle de sigarayı bıraktıktan sonra, yazları yaşadığım Trakya'da üç ay futbol oynuyorum. Bir arkadaş grubum olsa İstanbul'da da oynamayı isterdim. Futbol oynarken, çocuklar benden pek hoşlanmıyor. Onlara Eric Cantona'dan filan

bahsedip, "Her şey güzel bir pasla başlar." demem işlerine gelmiyor. Çünkü topu alan kendi efsanesini yaratmak istiyor. Herkes kendini Messi sanıyor. Zaten Türkler'in en büyük problemi bu: Esas oğlan egosuyla figüranlık yapmak zorunda olmaları. Kendilerini Messi zannederken aslında Sabri olmaları. O nedenle benimle futbol oynamak zor; ama dediklerimi yaptıkları bazı zamanlar, hava kararıp, sivrisinekler bile sahayı bassa, yine de kimse maçı bırakmak istemiyor. Herkes egosunu takıma emanet ettiğinde ortaya inanılmaz bir oyun çıkıyor. Ama bu çok az oluyor. Çocuklara Cantona'yı anlatıyorum, Liverpool'u anlatıyorum. Sonunda tam iyi bir yere geliyoruz, güzel oluyor derken iki dallama geliyor, güc savaşı, ego ve göt kalkması filan her şey başa dönüyor, yıkılıp gidiyor. Aynı hayat gibi. Güzel şeylerin ve güzel zamanların bitişine ve kötüyü dönüşmesine futbolda o kadar net tanık oluyorum ki. Kötülük hiçbir şeye izin vermiyor. Ama yaşamaya değer ve heyecan verici olan şu ki; kötülüğü ve kötüyü düzeltme, iyileştirme arzusu da çok canlı ve yaşamdan yana bir duygu. Ona da sevinıyorum. Geri vites de yapmıyorum ama çok yoruluyor insan.

DEĞERLİ BİR ŞEYE ULAŞMANIN YOLU DA DEĞERLİ OLMALI

Adorno'nun bir tespiti var: Müziğin Wagner'le, romanın Dostoyevski'yle, felsefenin de Nietzsche ile bittiğini söylüyor. Çünkü tüm bu eserlerin ve sanatçıların, 19.Yüzyıl'a kadar gelen birtakım koşulların sonucunda ortaya çıkabileceğini, özellikle 20.Yüzyıl'da kapitalizmin şu haliyle; roman yazma, resim yapma, müzik yapma nedenlerinin ve bunlarla kurulan ilişkilerin nitelik olarak değiştiğini söylüyor. Buna bir açıdan inanıyorum. Müzik, roman, felsefe bir açıdan elbette bitmedi ve mesela Pink Floyd bizi hâlâ heyecanlandırıyor ama müzikle, sanatla, edebiyatla ilişki kurma şeklimiz ve nedenlerimiz, insanların bunlarla o zamanki ilişki kurma şekline göre nitelik olarak değişti. Değerli bir şeye ulaşmanın yolu da, en az "şey" kadar değerli olmalı. Suç ve Ceza yazıldığı zaman, roman onu okuyan Rus halkı üzerinde öyle bir etki yaratmış ki, insanlar Dostoyevski'yi "Sen Rusya'nın geleceğini nasıl bir katil olarak gösterirsin" diye eleştirip, sıkıştırıyorlarmış. Bir romanın etkisine bakın. Bugün insanların bir romanla kurduğu ilişki şekline bakın. Bir romanın yazılma sebebi ile ilgili de aynı şeyi söyleyebiliriz. Suç ve Ceza'nın, Ecinniler'in yalnızca bir roman olmadığı, Rusya'nın geleceğinin katiller olduğu 50 yıl ve sonrasında ortaya çıktı. Çünkü Dostoyevski'nin roman yazma nedenleri, bugünkü roman yazma nedenlerinden gerçekten çok farklı idi.

OKUDUKLARIM

Düşüş, Bulantı ve Yeraltıdan Notlar'ı döne döne okurum. Zaten üçünün de aynı kitap olduğunu düşünüyorum. Diğer ikisinin de Yeraltıdan Notlar'dan çok etkilendiğini düşünüyorum. Octavio Paz'ın 'Yalnızlık Dolambacı'nı zaman zaman okurum. Yönetmen olarak tutkularımdan biraz şüpheye düştüğümde ilham almak için Van Gogh'un 'Teo'ya Mektuplar'ını okurum. Bir taraftan resimlerine bakarak ve utanarak. Bir yönetmen olarak sahip olduğum koşullardan hiç şikayet etmememin, hayatım boyunca da etmeyecek olmamın nedenidir Van Gogh. Suç ve Ceza'yı ve Dostoyevski'nin diğer kitaplarını sık sık okuyorum. Dostoyevski'nin Bir Yazarın Günlüğü kitabında anlattığı 1850'lerin Rusya'sıyla günümüz Türkiye'sinin dertlerinin, durumunun neredeyse aynı olduğunu görmek çok şaşırtıcı. İnsanların ruh halinden tutun da, geçirilen histeriye kadar pek çok benzerlik var. Gündelik hayatımızdaki küçük olaylar bile neredeyse o dönem Rusya'sıyla aynı. Bunu ancak Dostoyevski gibi bir adam hiçbir kötücüllüğünü ve gerçekçiliğini esirgmeden anlatabilirdi. Rusya ve Dostoyevski demişken yine benzer bir hayatı nasıl yaşadığımızı görmek isteyenler, onun en büyük mirasçısı olduğunu düşündüğüm Zvyagintsev'in Leviathan filmi izleyebilir ve dünyanın günümüzde nasıl bir yer olduğunu, bizlerin nasıl insanlar olduğumuzu Dostoyevski'nin anlattığı kadar basit ve açık şekilde görebilirler. ✨

Herkes kendini Messi sanıyor. Zaten Türkler'in en büyük problemi bu: Esas oğlan egosuyla figüranlık yapmak zorunda olmaları.

ABİ BİZİ BİR DİNLESENİZ?

Kaç yıl Dersim Festivali'ne emek verdik. İnsanlar için bir buluşma merkezi oldu, Sezen Aksu'yu orada ağırlamamız dünya basınında yer buldu. Sonra n'oldü? Çatışmalar başladı, festival iptal. Yılların emeği...

Festival iptal olunca, annemi Hozat'a götürdüm. Onu Hozat'a bıraktım, 23 yıl sonra ilk kez gelen abimle Munzur'a doğru yola çıktık. Çocukken hep alabalık tutardı Munzur'dan, ben de satardım. Ablam, Londra'da çalışan yeğenim, hep beraber yoldayız. Yeğenim ilk defa Tunceli'yi görecek. Tunceli Hozat yolunda bir kamyon iki arabayı yaktıkları yeri televizyonda görünce, "Aaa" dedim, "her gün geçtiğimiz yol". Görüyoruz zaten sürekli operasyon oluyor.

Ertesi gün, sakinleşmiştir herhalde diye gezmeye devam edelim dedik. Tam arabayı yaktıkları yerde bir baktık, önümüzde araçlar var. Gerilla çevirme yapmış. Ablam şaşırıp kaldı, abim dondu kaldı, yeğenim ilk kez böyle bir şey görüyor, heyecandan ölecek. Bana "Arabada in" dediler. Kimlikleri topladılar. Yeğenimin nüfusu İzmir'de, ilk o verdi; İzmir'i görünce "Ne işiniz var burada" dediler. O hemen beni işaret etti; "Dayım beni gezdiriyor, Hasan Saltık."... Onun kimliğini alan çocuk benim kimliğimi de aldı, göz göze geldik. "Evet, Saltıklardan" dedi. "Bu bir PKK-Tikko ortak eylemidir" diye açıklamaya başladı.

Beklemeye başladık. O sırada yanıma bir gerilla yanaştı, "Abi sen Hasan Saltık mısın?"

"Evet" dedim. "Abi biz dağda bir müzik grubu kurduk, çalışmalarımızı da telefondan çekip Youtube'a koyduk, bir bakar mısın, sizin değerlendirmeni istiyoruz" dedi. Ablam kurşuna dizileceğimizi düşünüyor, ben tedirginlikten ne yapacağımı şaşırışım, karşımızda el bombaları, kalaşnikoflar... Çocuk öyle gelince beni de aldı mı gülme. "Oğlum" dedim, "Dün burada operasyon vardı, siz bizi çevirirken, basılsak ne olur?" "Rahat ol abi, bir minibüs daha gelecek ondan sonra gideceksiniz."...

Kendince beni rahatlatı ya devam ediyor, "Abi Tikko Müzik Grubu, Youtube'da bulursun, izlersin. Bizim gibi sol gruplara daha çok destek vermelisiniz."...

"Yardım yataklık mı yapayım" dedim, "siz de haklısınız tabii" dedi.

"Oğlum" dedim, "Bütün Dersimli sanatçıların albümü bizden çıkıyor, daha ne yapayım?"

Sonra bir propaganda yaptılar, "AKP ve faşist uzantısı İŞİD" diye başlayan...

Bu şirketin kapısından elinde albüm giren çok olur ama müzik dağda da beni buldu.

Dinledim, üzüldüm de haline. Amatör tabii ama güzel sesi var. 🌸

ÇIKMA YASAĞI

Babam çok hastayken ben hayatımdoluydum. Evimizde bir döşek vardı. Babam yıllarca üzerinde yattı. Oturarak namaz kılar, hazır oturmuşken çokça kitap okurdu. Yorulunca döşeye uzanırdı. Oturmak onu o kadar yorardı ki yatınca uzun bir ah çekerti.

Sıkıyönetim vardı. O hastalık halinde, ihtiyaç duyduğu arkadaşları günlerce uğrayamaz olurdu. Ağrıdan çok, sıkıntıdan hayatı çekilmez olmuştu.

Bir gün sabah erkenden Mistik geldi. Babamın arkadaşının oğluydu.

"Babam gönderdi, asker evlere baskın yapıyor, arama var." dedi.

Tam gidecekken kıstırdım onu: "Nasıl çıktın olum dışarı?" cebinden bir ilaç kutusu çıkardı. "Babam dedi ki, seni durduran olursa bir hastaya ilaç götürüyorum de."

Her kapıda bir asker vardı. Hava şartları ne olursa olsun, Dolmabahçe sarayı önündeki askerler gibi silah omuzlarında, kimildamadan dururlardı. Annem çok acırdı onlara, hep ayran verirdik. Ondaki etkilenip ben de acırdım. Bir yetime bakar gibi bakardım yüzlerine.

Baskın yapılacağı zaman yapılacak işler olurdu. Annemin işi halıları toplamaktı. Netekim, asker içeri girerken postalarını çıkarmazdı.

Babam o gün çok halsizdi. Yavaşça doğruldu kitaplıktan seçtiği birkaç kitabı naylona sardı. Avluya çıktık. Hazır bir çukur vardı. Yirmi kiloluk boş yağ tenekesini toprağa gömmüştük. Hani eskiden çiçek ekilirdi, o tenekeden işte. Üstünü açıp kitapları yerleştirdi babam. Sonra üstüne tahta parçaları koyup toprakla düzelttik. Aslında kitapların çoğu Arapça'ydı. Ne olduğunu bile anlamazlardı. "Zaten mesele de bu oğlum," dedi babam. "anlamadıkları için götürürler."

Geldiler, kitaplıkta kalan kitapları karıştırdılar. Aradıklarını bulamadılar. Bir sürü soru sorup gittiler. Annem odayı yıkadı, halıları serdi. Hazırlıklı oluşumuza pek şaşmadılar. Ya da fark etmediler.

Sıkıyönetim yıllarca sürdü.

Lisedeyiz, Mistik bir kıza âşık. Kız, uzak akrabası. İlçeye çok yakın bir köyde oturuyor.

Önemli birileri öldürülmüş, sınıksı bir yönetim var. Mistik sıkıyönetim sevdalısı. Dışarı çıkma yasağını en iyi o deliyor. Bomboş sokaklarda tilki gibi geziniyor, bütün kümesler sahiptir.

Bahçe kapısı neredeyse yıkılacak, gelen kişi hayli büyük bir taşla vuruyor kapıya. Koştum, açtım. Mistik...

"Yarın akşam hazır ol, kız kaçıracağız." Pis işler için en uygun zaman, sokağa çıkma yasağı olduğu zamandır. Kimse görmez. Mistik bunu bilir. Bense böylesi maceralara atılmam, dışarı çıkmak için yasağın bitmesini beklerim. Telaşlandım, dilim dolandı. "İlan olum..." demeye kalmadan uzadı Mistik.

Ertesi akşam, beyaz bir Toros'la geldi.

"Olum arabayla gidersek yüz kere durdururlar bizi." dedim. Her ihtimali değerlendiriyorum, hiçbirinde mutlu son yok. Hepsinde sıcıyoruz.

"Bu arabayı durdurmazlar, kimse bir Toros'u durdurmaz."

Sırıttıyordu Mistik. Derin Mistik. Mikrop herif...

Yola çıktık, dünyanın en uzun yolunu gittim. Titriyorum arabanın içinde. Mısıtık sürekli yaptığı planı anlatıyor. Bi dünya boşluk var planlarında. Ama bunu söylesem de geri dönmeyeceği için bütün korkuyu tek başıma yaşıyorum.

Köye varmadan, farları söndürdü. Zifiri karanlık. Gözlerimiz alışana kadar gıdım gıdım gittik. Mistik, her adımı hesaplamış. Buradan sağa... biraz düz git... şimdi sola... güüüüm! Kızın evinin duvarına! Sesi duyan komşular el feneriyle dışarı fırladı. Beyaz Toros herkesi tedirgin etmişti.

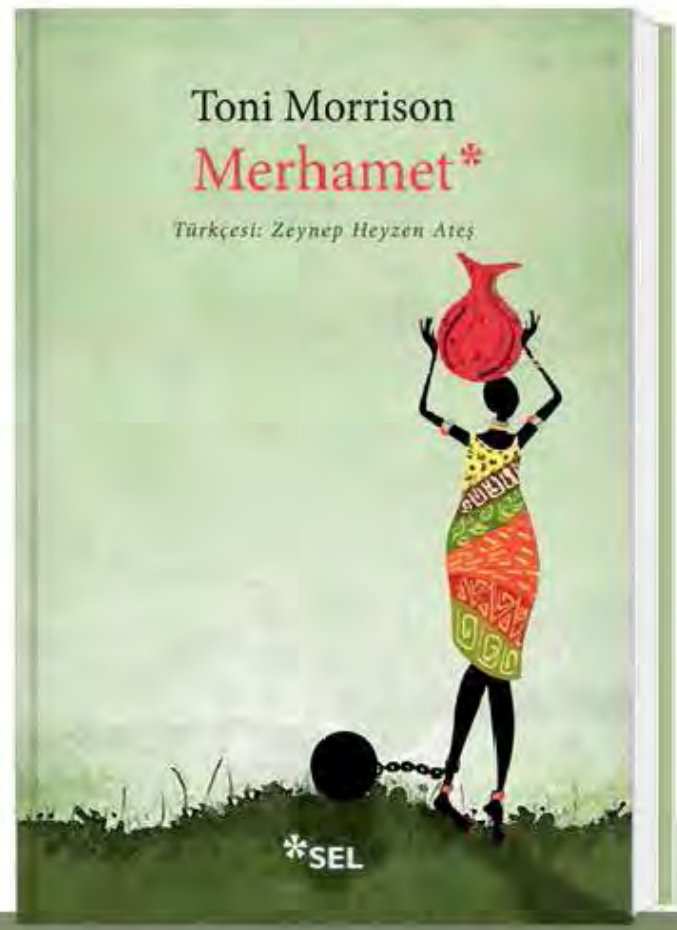
"Polis mi, polis mi? Amirim bi şey var mı?"

Bir dönüş fazla saymış ipne! Küçük bir çarpışmaydı ama ben boş bulunmuşum, ağzım burnum dağıldı. Mistik'ta bi şey yok. Benim, işlerin boka sardığı fikrimi de paylaşımadığı, bir "B" planının olduğu ortada. Gayet sakin indi arabadan. Kızın babasıyla burun buruna geldiler. "Kadri amca, Cemil evde mi?" dedi. Cemil, Kadri amcanın oğluydu. Adam telaşlandı. "Evde" dedi. "Çok sevindim valla," dedi Mistik, sonra arabanın önüne geçti. Kırılmış fara ve yamulmuş tampona baktı. Kadri amcanın kulağına eğildi: "Cemil'i arayan birkaç kişi var, bu hafta dışarı çıkmaya iyi olur Kadri amca. Neciler bilemedim. Sağdan soldan duydum, yarını bekleyemedim." Tekrar arabanın farına baktı. Okunu Kadri amcanın kalbine saplamıştı. Kadri amca bu minnetin altında kalamazdı tabii. Ertesi gün arabayı bir güzel yeniletecek ve Mistik'a şöyle diyecekti: "Oğlum, bir isteğin, ihtiyacın olursa kapım sana her zaman açık, ne olursa..." Krizi fırsata çeviren Mistik, bir ay sonra anası ve babasıyla, elinde bir paket çikolata, Kadri amcanın kapısında idi. 🌸

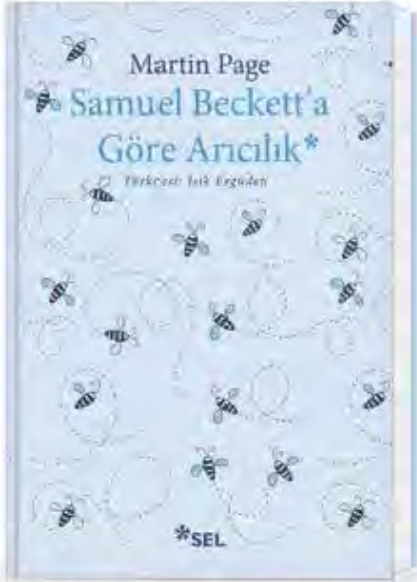
Merhamet Toni Morrison

Türkçesi: Zeynep Heyzen Ateş

Afro-Amerikan edebiyatının gelişmesine büyük katkıları olan Toni Morrison, köleliğin karanlık dünyasını tüm yönleriyle irdelerken, bireyin duygusal mücadelesini müthiş bir gerçeklikle aktarıyor. Güçlü dili, zengin karakter hikayeleriyle dikkat çeken, gözü kara, içten bir roman.

Nobel ve Pulitzer de dahil olmak üzere pek çok ödüle layık görülmüş Toni Morrison'ın etkileyici romanı *Merhamet*, başyapıtı *Körleşme*'nin yanı sıra denemeleriyle de kendini kanıtlamış bir usta; Elias Canetti'den *Sözcüklerin Bilinci* ve Fransız edebiyatının oyunbaz geleneğine selam çakan *Samuel Beckett'a Göre Arıcılık*, Ekim'de Sel'de...

**Samuel Beckett'a
Göre Arıcılık**
Martin Page
Türkçesi: Işık Ergüden

Sözcüklerin Bilinci
Elias Canetti
Türkçesi: Ahmet Cemalet

Gazap Üzümleri
John Steinbeck
Türkçesi: Belkıs Dışbudak

**Patafizikçi Doktor Faustroll'un
Davranış ve Görüşleri**
Alfred Jarry
Türkçesi: Işık Ergüden

***SEL**
YAYINCILIK

yeryüzünde düşler kurmaya
devam ediyoruz...

Gezide Dört Kadın

Sema Fener

Dört mevsimi farklı deneyimlerle yaşarken, ilkbaharı ruhunda taşıyan dört kadın, bireysel benlikleri ile toplumsal benlikleri arasındaki çatışmayı Gezi ruhu ile birleştirerek var olma ve özgürleşme arzusunun önüne dikilen engelleri yıkmaya çalışıyor...

Nihal tahta bir kaide üstüne avuç içi yukarı bakacak şekilde bileğinden oturtulmuş bir kadın eliyle, o elden uçmak üzere olan minik bir kuşun, metalden yapılmış zarif heykelini incelemeye başladı.

"Okan, gerçekten çok güzel! Hangi metal bu?"

"Kurşun. 18. yüzyılda geliştirilmiş bir teknik. Yıpranmaya açık bir malzeme olmasına rağmen ben kullanmayı çok seviyorum."

"Sanırım bir kadın elinden uçmaya çalışan kuş."

"Evet. Kuş özgürlüğü, kadın eli ise yaşamı temsil ediyor."

"Neden kadın eli de, erkek eli değil?"

"Kadın kutsaldır yavrum. Erkek ise ancak bir araç olabilir. Erkek tek başına bu dünyaya bir yaşam hediye edebilir mi? Bir kadın gibi o yaşamı edinip, besleyip, koruyup, sonra da zamanı gelince evrene sunabilir mi? Hayır."

yitiK ùlkE yaYınLARı

yitikulke.com
facebook.com/yitikulkekitap
twitter.com/yitikulkeyayin

genel dağıtım

PERRAN KUTMAN

ANADOL HİKAYESİ

Yıl 1979. Eşim Koral'la tanışıyoruz ama flört etmiyoruz. Birlikte Kenter Tiyatrosu'ndan çıktık, kardan göz gözü görmüyor...Arabalar bile görünmez halde, her yer karla kaplanmış.

Koral'ın Anadolu'yu vardı. "İzninizle sizi evinize bırakayım" dedi.

"Yok, zahmet etmeyin" dedim.

"Rica ederim; bu havada nasıl gideceksiniz? Ben sizi bırakırım" diye ısrar etti.

Ben hâlâ olmaz diyordum ve ısrarlarına rağmen Koral'ı reddediyordum.

Koral bir an durdu ve "Binin binin iyi olur, hem siz binerseniz araba kaymaz" dedi.

Bu sözüne rağmen, arsız arsız evlendim Koral'la... Arabasına bindim, çünkü arabasız gidilecek gibi değildi. O zor gündeki birlikteliğimiz, ilişkimizi hızlandırmış olacak ki, kısa bir süre sonra da evlendik. Bir anlamda o gün Anadolu'ya binerek, birlikte otuz altı seneyi devirdik.

Hayat Bilgisi dizisinde bir Cumhuriyet öğretmenini canlandırıyordum. Afet Hoca

olarak "Beyaz Güvercinim" adını verdiğim Anadolu'yla, Anadolu'yu karış karış geziyordum. Ama ters giden bir şeyler vardı. Sete alınan Anadolu'nun frenleri sürekli bozuktu...Yaptırıyorlar, ben çekimde kullanıyorum, aradan zaman geçiyor, frenler yine tutmuyor. Tekrar tekrar söylüyorum, "Çocuklar, bir kaza olacak, dizi yarım kalacak. Beni kaybedeceksiniz, bu arabanın frenleri tutmuyor."

Bir gün çekimden çıktık, arabayla kıyafetlerimizi değiştireceğimiz yere gideceğiz. Yönetmen, "Ben kullanayım Perran Hanım" dedi ve arabaya biner binmez "Aaa, bu arabanın frenleri tutmuyor!" diye söylendi. "E ben iki senedir kime söylüyorum?" dedim. Baktılar ki Anadolu yaptırmakla düzelmeyecek, senaryoyu değiştirdiler. Afet Öğretmen gerçekte bir türlü tamir edilemeyen Anadolu'yu yüzünden, dizide maddi sıkıntılarla boğuşmaya başlamıştı. Parasızlık baş gösterince de, son çare olarak "Beyaz Güvercinim" dediği Anadolu'yu satmak zorunda kalmıştı. ❄

"Beyaz Güvercinim" adını verdiğim Anadolu'yla, Anadolu'yu karış karış geziyordum.

YAŞ DESTANI

“Ağlatma ki beni, sen de gülesin / Ben yaşıyam, reva mı sen ölesin!”

Celal Güzelses

İnsanın üç yaşında anısı olur mu, emin değilim. Ama yine de silik de olsa bir sahne var aklımda. Darbe yeni olmuş ya da eli kulağında daha. Benimle yaşıt evimizin salonunda otururken silah sesleri geliyor aniden. Beni kucaklayıp odamızdaki üstü yastık ve minderlerle serili sedirin altına saklanıyor bizimkiler. Tabanca değil, uzun namlulu silah sesleri bunlar. Bütün mahalleyi tarıyor adeta. Saatlerce o sedirin altında bekliyoruz. Her çocuk babasını bir kahraman gibi görür o yaşlarda. Ben, babamın korkudan titrediğini gördüm o yaşta.

On yaşındayken OHAL ilan edildi kasabada. Düne kadar gidip geldiğimiz komşularımız, alışveriş yaptığımız kimi esnaf korucu oldu aniden. Kasaba adeta ortadan ikiye bölündü. Mahallemizin tüpçüsü de korucu başı oldu. Her gece çatışmalar başladı o günden sonra. Başlarındaki komutanla kilometrelerce spor yapan askerler bir daha geçmedi İstasyon Caddesi'nden. Kedi gibi canı vardı Tüpçü'nün. Elli saldırıdan sağ kurtulmayı başardı ama günün birinde durduk yere kalpten gitti adam.

On üç yaşındayken, 12 Eylül'de cezaevine giren kimi komşularımız, çıkar çıkmaz dağın yolunu tuttu. Bir zaman sonra da birer ikişer cenazeleri geldi dağdan. Biri ölsün de bir Fatiha okuyalım diye beklesen babam, o adamların taziyesine katılmadı. Polis zırt pırt mahalleyi basıyordu o günlerde. Ayakkabılarını çıkarmadan evlere girip ortalığı darmadağın ediyorlardı. Annemin gözleri daha yeni yıkadığı kiliminde kaldı bir baskında. “Terörist var mı evde dayı?” diye sordu bir özel tim. “Bir solcu oğlum var İstanbul'da ama onu da adam edeceğim hayırlısıyla!” Özel tim parmağını uzatıp beni gösterdi. “O daha bebe,” dedi babam, “kısmetse yatılı okula yazdıracağım seneye.”

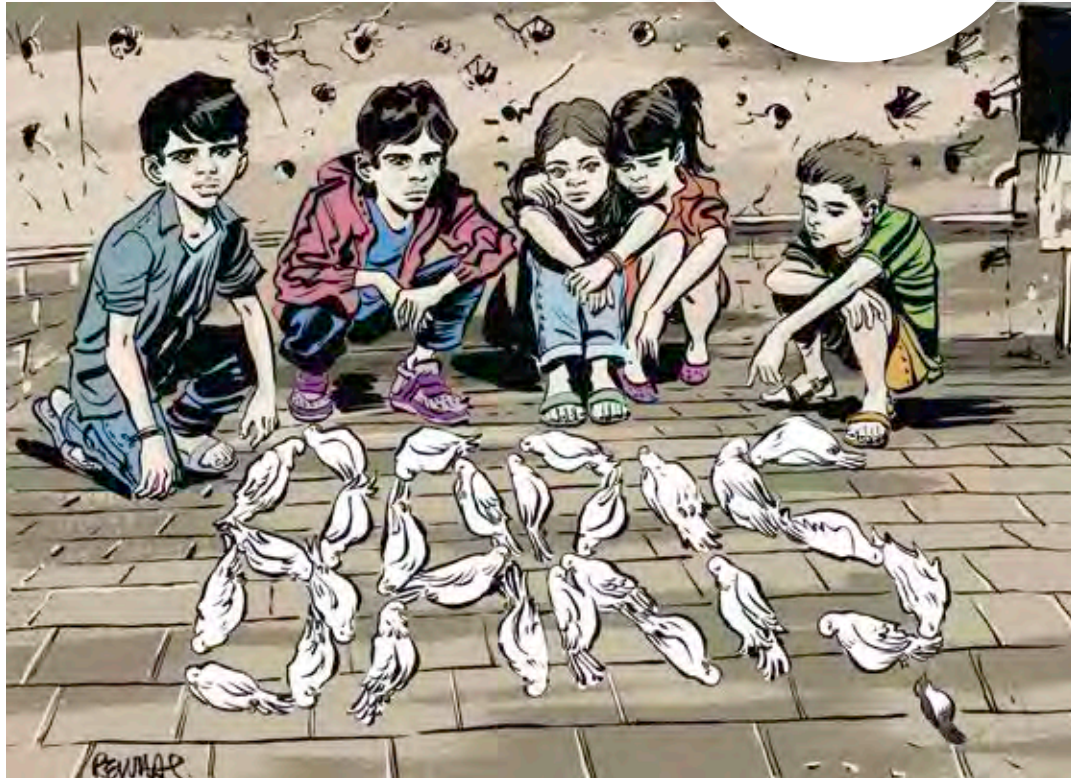
On dört yaşındayken Vedat Aydın öldürüldü. Cenazesini almak için yola çıkan konvoyun bir ucu Elazığ'a vardığında, hâlâ akın akın araba geliyordu Diyarbakır'dan. İlk faili meçhul cinayetti Vedat Aydın'ın ölümü. Bir daha o kadar kalabalık ve öfkeli insanı bir arada görmedim. O gün hayatımda ilk kez zafer işareti yaptım. Ama akşama cenaze törenine de saldırıldığı, onlarca insanın daha öldüğü haberi ulaştı kasabaya. Ömrü hayatında ilk kez havaya dikilmiş işaret ve orta parmaklarına baktım o gece kederle. Diğer parmakların yanına yerleşip yumruk oldular.

On beş yaşında ilk kez gözaltına alındım. Kolumun altında Özgür Gündem, sallana sallana eve giderken beyaz bir polis arabası aniden yanımda durdu. Arabada bir babayla kızı vardı. Evlerine baskın yapılmış, oğulları bulunamayınca babayla kızını almışlardı. Gazete bayisinden aldığım kolumun altındaki gazeteyle ben de eklendim onlara. Kasabadaki karakola vardığımızda babayla kızına ne oldu bilmiyorum. Yazdı ama beni sorgulamak için aldıkları odada bir soba vardı. Kömür karıştırmak için kullanılan ince demirle vücudumun her

yanına vurmaya başladılar. Bir hafta önce, “İşkenceye Düşecekler Notlar” diye bir yazı okumuştum ağabeyimin eve getirdiği bir dergide. “İlk kural, bağırın!” diye yazıyordu yazıda. Avazım çıktığı kadar bağırdım ben de. Hiç susmadım. Gece yarısına kadar demirle dövüldükten sonra “darp ve cebir görmedim,” diye bir belge imzalatıp saldırdılar beni. İçeri girerken benden aldıkları sigaranın yarısını içmişti adlarını bugün bile hatırladığım polisler. Eve gider gitmez, ilk işim sözlüğü açıp “cebir” kelimesine bakmak oldu. Osmanlıcayla hasbıhalim ta o güne uzanır.

On altı yaşındayken yatılı okula yazıldım. Okulda gündüzlü okuyan bir kıza aşkıttım. Okuldaki diğer kızlara benzemiyordu. Rica ediyordu, özür diliyordu, teessüf ediyordu, göz süzüyordu, o böyle bin alımla koridorlarda dolaşırken mest ediyordu herkesi. Ders mers çalışamaz olmuştum onun

**Kişiler
değişiyordu
ama oyun
her seferinde
aynıydı.**

yüzünden. Okulun önünde sıra olmuş İstiklal Marşı okunurken gözüm ondaydı. Bayrak direğine değil de onun çaprazındaki incecik saçlarına bakıp durdum tören boyunca. O gün, göndere bayrak değil de onun ipince saçları çekiliyordu sanki. Tören bitiminde, marş okunurken bayrağa bakmadım diye bir öğretmenimiz okkalı bir tokat savurdu suratıma. Sonra emekli oldu adam. Ege'de bir kasabadan belediye başkanı seçildi MHP'den. İki ay sonra da deprem oldu o kasabada. Kasabaya gönderilen yardım paralarını iç ettiği söylendi sağda solda. Galiba hapse de girdi sonrasında. Bense yanımdaki tokattan ziyade, sevdiğim kızın karşısında dayak yemenin acısıyla kaldım hep.

O yılın baharında, aşık olduğum kıza karşıma alıp “böyleyken böyle” dedim. Gözleri dolu dolu reddetti beni. “Sen de gideceksin!” dedi bana, “bunu göze alamam.” Haklıydı. Herkes gitmişti o sene. Okuldaki on

dört on beş yaşında çocuklar dağın yolunu tutmuştu. Hatta, sapsarı saçları ve masmavi gözleri olan Trabzonlu Serkan bile gitmişti. Bizimkiler neyse de, en çok onun gidişi ağır gelmişti kalanlara. Ağzımı açıp bir şey diyemedim kıza.

On yedi yaşındayken Diyarbakır'a yerleştim. Evimizi geceden taşımış, sabahla birlikte eşyaları düzenliyorduk. İki el silah sesi duydum Diyarbakır'daki ilk sabahımda. Elleri tabanca olan iki genç herkesin gözü önünde benim yaşlarımda birini vurdu o sabah. Kaçmaya bile gerek duymadan ellerindeki tabancalarla başka bir sokağa saptılar kaygısızca. Yarım saat sonra gelen polisler, “faili meçhul” deyip gittiler.

Yirmi yaşındayken Diyarbakır'daki yerel bir televizyonda çalışmaya başladım. Gündüzleri haber peşinde koşuyor, geceleri bir arkadaşım ile birlikte dönüşümlü olarak

televizyondaki ana haber bültenini sunuyordum. Televizyonumuz şehrin gözü kulağıydı adeta. Ama devletin hedefindeydik. Sık sık baskın yapıyor, ha bire kapatma cezaları alıyorduk. Başımıza bir şey gelmesin diye gruplar halinde çıkıyorduk televizyondan. Haberler bitince arkadaşımı eve bırakıp takip edilme veya her an faili meçhul bir cinayete kurban gitme korkusuyla eve dönüyordum. Yemek yediğimiz lokantalar, bindiğimiz dolmuşlar para almıyordu bizden. “Siz de olmasanız kim duyurur sesimizi!” diyorlardı.

Yirmi bir yaşındayken Bülent Ecevit geldi Diyarbakır'a. Elimde kamera, onun Diyarbakır'daki konuşmasını çektim televizyonumuz için. Mavi gömleği ve kasketiyle dimdik dursa da iyice yaşlanmıştı Ecevit. Konuşmasını bitirdikten sonra bir kutu uzattılar ona. Kutunun içinde bembeyaz güvercinler vardı. Birini avuçlarına alıp gökyüzüne saldı Başbakan. Havada bir iki süzöldükten sonra gidip bir ağaca kondu güvercin. Diğer güvercinler

de aynısını yaptı. Kamerayı bırakıp güvercinlere baktım. Ecevit'i izleyenler gökyüzüne salınan her güvercini deli gibi alkışlıyordu ama uçmuyordu güvercinler. Bir iki anonstan sonra dağıldı kalabalık. Bir adam, yüksekçe bir binanın tepesine çıkıp güvercinleri bir ısıklıkla geri çağırdı. Birer ikişer yanına yaklaşan barış güvercinlerini alıp tekrar kutuya koydu adam ve dükkânının yolunu tuttu. Barış güvercini diye tören ve mitinglerde havaya salınan bu güvercinler gerçekte özgürlük nedir bilmiyordu. Sahipleri bir ısıklıkla onları çağırıp tekrar kutularına sokuyordu. Sonrasında birçok miting veya gösteride hep aynı görüntüye rastladım. Kişiler değişiyordu ama oyun her seferinde aynıydı.

O günden beridir, ağzında zeytin dalı taşıyan o beyaz güvercinin figürünün bir düzmece ibaret olduğunu ve barışın gün yüzü görmemiş bu topraklara asla uğramayacağını biliyorum yalnızca. ✿

Şarkılarıyla hayatımıza derin anlamlar kattı, nevi şahsına münhasır karakteriyle sayısız insanı kendine hayran bıraktı. MAZHAR ALANSON ile geçmişe, bugüne ve geleceğe dair konuştuk...

ŞİİRİMİ ANLATMANIN YOLUNU MÜZİKTE BULDUM

Fotoğraflar: Emrah Gültekin

LAKABIM KASAP MAZHAR'DI

Çocukken lakabım "Kasap Mazhar" dı. Babamın vefatı, bir anlamda hayatımın kırılma noktası oldu. Ortaokula gidiyordum ve bir anda büyümek zorunda kaldım. Hayata karşı daha çok kuvvetlendim. Okula ara verip de serseriliğe merak salınca, adım "Kasap Mazhar" oldu. Ama hiçbir zaman korkulan bir tip olmadım; saksı gibiydim, nereye koysan orda oturur kalırdım. İki ablam var, bu anlamda üç anneyle büyüdüğümü söyleyebilirim. Herkesin belirli yaş dönemlerinde yaşadığı şeyleri ben de yaşadım; aşık oldum, okula gittim, kavga ettim. Daha sonra da konservatuvara girdim. Konservatuvar bana çok iyi geldi, çünkü kafamdaki okuldu. Rahat ve medeniydi; gece çıkıp temsillere gidebiliyorduk örneğin.

FUAT VE ÖZKAN BENİM KARDEŞİM

Orhan Pamuk ile Kadir İnanır askerlik arkadaşımı ama doğru dürüst tanışmıyorduk. Kadir İnanır ile yalnızca merhabalaşıyorduk. MFÖ dönemi kendimi bildim bileli vardır. Ne zaman bir araya geldiğimiz, müziğe ne zaman başladığımız bile aklıma gelmiyor. Geçtiğimiz günlerde bir telefon geldi "Sizin kurulma yıl dönümünüz varmış, şu şu tarihte" dediler. Dedim ki "Benim hiç haberim yok" Gerçekten de yok ama. Çünkü çocukluktan beri beraberiz. Fuat ve Özkan benim kardeşim. Çocukları bana amca dese ya da benim oğlum onlara amca dese yanlış olmaz. Üç kişi o kadar alıştık ki birbirimize, iyi de oldu, dağılmadan giden bir grup gördü dünya. Fuat, Özkan ve ben kara gün dostuyuzdur. Ciddi bir şey olduğunda hemen birbirimizin yardımına koşarız... Yavuz Çetin'i ise hiç sormayın bana. Aklıma geldikçe çok üzüldüm her defasında. Enternasyonal bir çocuktu Yavuz. Nasıl intihar ettiğini bir türlü anlamadım. Bir bunalımı, sıkıntısı vardı, belli oluyordu. "Yurt dışına gönderelim mi?" seni dedik. "Teşekkür ederim abi" dedi ve teklifimizi reddetti. Yurt dışında da çalışabilecek bir yetenekteydi. Bilhassa Blues'u çok iyi biliyordu.

YURT DIŞINDA YAŞAMAYI HİÇ DÜŞÜNMEDİM

Ankara'da doğdum, uzun yıllar boyunca da Ankara'da yaşadım. On iki yıl önce ise İstanbul'a yerleştim. Ankara'da yaşamak zordu ve en sonunda İstanbul'a geldim. Artık İstanbul dışında yaşamıyordum mesela. Türkiye adrenalini yüksek bir ülke. Belki de buna alışmışız. Yurt dışında yaşamayı da hiç düşünmedim. Bir sebep yok çünkü gitmem için. Belçika'da bir kültür gezisine çıkmıştım, üçüncü gün canımın sıkıldığını fark ettim.

KELAM SİHİRDİR

Günlerim oldukça sakin geçiyor. Yazdığım sözleri toparlıyorum. Şarkıların yazılma evresi var; sözleri önce şiir gibi yazıyorum, daha sonra ise kafiyeli hale getiriyorum. Şimdi ise yazdığım sözleri temize çekme aşamasındayım. Bir yandan da beste

yapmaya çalışıyorum. Sakin bir evde oturuyorum. Konserlere gidip geliyorum. Kış için birkaç proje üzerinde çalışıyorum ve herkes gibi yaşanan olaylara üzüleniyorum... Söz için müziği bahane etmek; kendimi bir çeşit ozan olarak görüyorum. Halkın sevdiği melodiyi bulmak elbette çok önemlidir ama söz benim için her şeyden önce gelir. Sözleri şarkılardan çıkardığın vakit, o şarkıların değeri yok denecek kadar azalır. Söz çok önemlidir, kelam sihirdir çünkü. Bir insana "Ne kadar iyi görünüyorsun" demekle "Ne kadar rezil, pespaye görünüyorsun" demek, aynı insanın üzerinde farklı ve büyük etkiler yaratır. Bir kelime ile cinayet işleyen insanlar da vardır, bir kelime ile yatışıp sakinleşen insanlar da... Ne dediğimiz önemlidir. Bu yüzdendir ki; kendi şiirimi anlatmanın yolunu müzikte bulduğumu söyleyebilirim.

BÖYLE GELMİŞ BÖYLE GİDİYOR

Kocaman bir defterim vardır; alırım o defteri yanıma, düşerim yollara ve yazmaya koyulurum. Otel odalarında daha rahat yazarım. Eskiden, yazdıklarımı toparlamak için otele gider, birkaç gün kalırdım. Oteller büyük bir zaman boşluğudur

Aşkın en değerli hali uzaktan olanıdır. Onun seni sevip sevmediğine emin olmayacaksın.

biz müzisyenler için. Gideriz bir şehre, otele varır ve konseri bekleriz. Böyle zamanlarda, arada kalan boşluğu yazarak değerlendirmeye çalışırım. Yazmak bir dönem işidir. İlham denilen şey, oturayım her sabah bir şeyler yazayım demekle de olmuyor. Bu yaşa geldim, hala daha şaşırdığım bir meseledir. Şarkılar bir şey anlatmalı, şarkıların bir hikayesi olmalı. Söz ortaya çıkarken melodiyi de beraberinde getirir. Melodi ile sözleri birbirine yaklaştırmak lazım. Doğrusu bu yaşta sahnede de olacağımı sanmazdım ama beste yapma isteğim hiç bitmedi. Besteler ortaya çıktıkça, o şarkıları seyirciye sunmak icab etti. Böyle gelmiş, böyle gidiyor...

HER ŞEY GİDEREK SAKİNLEŞMEYE BAŞLIYOR

Zaman geçiyor ve her şey giderek sakinleşmeye başlıyor. Buna tecrübe de diyebiliriz.

Görüştüğün insanların sayısını giderek en aza indiriyorsun, çünkü "Nerde çokluk orda bokluk" biliyorsun. Doğduğun günden öleceğin güne kadar, her gün yeni bir ders alıyorsun hayattan. Bir imtihandır ki bitmiyor, devam ediyor. "Çile bülbülüm çile" dedikleri şey; tam da bu olsa gerek. Aşkı da inancı da kendi yaşıyor insan, bazen karşı taraftan beklediğini alamayabiliyor. "Aşkta mutluluğu buldum" demek mesela; her gün farklı bir kadınla birlikte olmaktan bahsetmiyorum, çünkü aşkın en değerli hali uzaktan olanıdır. Onun seni sevip sevmediğine emin olmayacaksın. Ben ise kaygımı buldum ve karşıdan karşıya geçirebiliyorum.

65 YAŞINDAYIM VE SAHNEYE ÇIKMAYA DEVAM EDİYORUM

Her şeyin bir zamanı var, insanın her yaşına özgü yapacakları var. Heyecanı da yaşadık, hovardalık da yaptık. Bütün bunlar üç yaşında bir çocuğun altı yaşına kaçırması kadar normal.

Belli bir yaştan sonra sahneye çıkıp, saatlerce insanları eğlendireceğim hiç aklıma gelmezdi mesela. Şu an ise 65 yaşındayım ve sahneye çıkmaya devam ediyorum. Sahne bırakılabilecek bir yer değil; çünkü bir zaman sonra alkışa alışıyorsunuz. Her konserden sonra üç - dört gün üzerinize bir canlılık geliyor. Bunun adı da adrenalin olmalı; uçurumlardan paraşütle atlayamadığımız için sahnedeki heyecan bizi epey bir götürüyor...

MEMLEKETİN KEYFİ KAÇIK

İnsanı yalnızlaştıran ilgi değil, tanınıyor olmak. Bir restorana gidiyorsun mesela, yemeğe başladığın anda "Bir fotoğraf çekilebilir miyiz?" diyerek yanına geliyor insanlar. E hayır demek de olmaz. O zaman n'apıyorsun,

çok az dışarı çıkmaya başlıyorsun. Geçen gün Özkan'lara gittim. Ev Boğaz'a bakıyordu. Sanırsın ki her yerden şen kahkahalar yükselecek. Ama o gün orada kahkahaların yerini alan derin bir sessizlik vardı. Memleketin keyfi zaten kaçık. Dışarı çıkmadığınızda da yalnızlık kaçınılmaz oluyor.

HAYAT DEDIĞİN MEŞGULİYETLER ÜZERİNE KURULU

Günleri çok meşgul geçen biri değilim. Sabah kalkıyorum, yazımı yazıyorum, çalışıyorum; hemen hemen her gün aynı şeyleri yapıyorum. Bu işten para kazanmasam da durmadan yazacağım ben, elimde değil ki. Hayat dediğin meşguliyetler üzerine kurulu. Her an vakit geçiriyoruz; iş yapıyoruz. Geçmişten beri kendi kendime çizimler yapardım. Bir sene kadar önce resim yapmaya başladım. Çok zor bir iş olduğunu fark ettiğimde ise resim yapmayı resamlara bıraktım. Doğrusunu söylemek gerekirse, resim müzikten de zor bir iş.

GRAMERİ BOZMAYI EDİP CANSEVER'DEN ÖĞRENDİM

Konservatuvara gittiğimde; mecburen bütün dünya klasiklerini okumak zorunda kaldım. Sayısız piyes, oyun, roman... Şimdiye dek hep, o dönem topladığım malzemeyi harcadım. Şimdi nasıl besleniyorsun diye soracak olursan; son zamanlarda kitap okumaktan ziyade müzik dinliyorum. Bilhassa Beatles dinliyorum. Şairlerden Nazım Hikmet'i severim. Ahmed Arif'i çok severim; müthiş bir şairdir ve benim için yeri çok ayırdır. "Hasretinden Prangalar Eskittim" muhteşem bir kitaptır ve adeta imbikten süzölmüş şiirlerdir Ahmed Arif'in yazdıkları. Edip Cansever desen; grameri bozmayı ondan öğrendim. İsmet Özel oldukça şahsına münhasır bir karakterdir. Çok sever ve takip ederim İsmet abiyi. Çok hocam vardır benim; Leonard Cohen de hocalarımdan biridir. Keşke onun seviyesinde olabilsem. Cohen'e şarkı sözü yazarı demek ayıp olur; kendisi müthiş bir şairdir.

AMERİKA BANA BİR HiÇ OLDUĞUMU HATIRLATIYOR

Bana kalsa her gün aynı kıyafeti giyerim gibi geliyor. Sahnede giyeceğim kıyafetlerimi ise eşim Biricik seçiyor. Bu işi gerçekten iyi biliyor. Bana kalsa, Mao Dönemi'ndeki elbiselerden birini giyer, uzun uzun takılırım. Shanghai'ya gittiğimde her yerde Mao elbisesi aradım ve hiçbir yerde bulamadım. En sonunda, pazarda, yerlere atılmış dururken buldum o elbiseyi. Şimdi Mao çıkıp gelse ve Shanghai'ı görse aklını yitirir muhtemelen. İmkânınız varsa Fas'a gidin, Marakeş'e ve Tayland'a. Tayland'ın deniz tarafı müthiş. New York ise vazgeçemediğim ve çok sevdiğim bir şehirdir. Amerika tuhaf bir reaksiyon yaratıyor üzerimde. Belki de bana bir hiç olduğumu hatırlatıyor. Ne diyebilirim ki orda? Durup "Ben meşhur bir müzisyenim" mi diyeceğim? Amerika'da kendimi okyanusa düşen bir damla gibi hissediyorum. İnsan büyük ülkelerde bir hiç olduğunu daha kolay anlıyor. Farklı insanları görmek oldukça enteresan geliyor. Dinleri farklı, kültürleri farklı, dünya görüşleri farklı, ama birlikte yaşamayı öğrenmişler. Bu çok önemli. Avrupa'da da gördüm bunu, birbirlerini sevmiyorlar aslında, ama birlikte yaşamayı öğrenmişler. Her insanın belirli bir alanı var ve bu alanları korudukça birbirlerine müdahale etmeden yaşayabiliyorlar. Bizde ise ne olduğunu bir türlü çözemedim. Yine de ne varsa bizim insanlarımızda var. Yaşlanıyor muyum bilmiyorum ama, yurt dışına çıktığım zaman bu toprakları daha çabuk özlemeye başladım artık. Her şeyi özlüyorsun; dometesi, zeytini, sokaktaki adamları, Türkçe konuşmayı... 🌿

BENİM HÂLÂ UMUDUM VAR

DERYA ALABORA

- Yıllardır oynamayı beklediğim rollerden...
- On yıldır istediğim kilo verme hayalimden...
- Güzel yarınların elbet bir gün geleceğinden...
- Umutsuzluğu hiçbir zaman umut etmeyeceğinden...
- Mazhar Alanson'un 'Benim Hala Umudum Var' şarkısından **benim hâlâ umudum var.**

DERYA KÖROĞLU

- Boğazda hâlâ yunusların yüzdüğünü görebildiğim için...
- Doğanın insandan her zaman üstün olduğunu ve intikam alabildiğini gördüğüm için...
- Gezi ruhunun geçici bir şey olmadığına inandığım için...
- Abdülcanbaz'ın ve Noel Baba'nın yaşadığına inanan çocuklar olduğu için...
- Yeşil Yol gibi sinsi projelere karşı çıkan Havva analar olduğu için...
- Son kertede 10. kattan atlayıp, 'kurtulma' şansına sahip olduğum için **benim hâlâ umudum var.**

ALİ İHSAN VAROL

- 17 Ağustos depreminde işi gücü bırakıp bölgeye giden, haftalarca yardım ekipleriyle çalışırken dükkânı batıran Nalbur Fuat'tan...
- Hayattaki en büyük övücü komando olmakken, haberlerde vicdani retçileri görüp 'Aslında ..şaklı çocuklarmış helal olsun' diyen Osmaniyeli Muhammed'den...
- Taciz ve küfürlerine maruz kaldığı şoför kaza yapınca, adamı kalp masajıyla hayata döndüren motokurye Koray'dan...
- Daha bir yaşına bile basmadığı halde yediklerini insanlarla ve hayvanlarla paylaşmayı seven oğlum Can'dan...
- Yol kenarında bulduğu yaban domuzunu veterinerine kadar kucağında taşıyan müezzin Erkan'dan **benim hâlâ umudum var.**

ASLI AYDINTAŞBAŞI

- Yunan adalarının yakınlığından ve 'En kötü ihtimalle orada bir lokanta açarız' hayalinden...
- Toplumun en az yarısının hâlâ aklını yitirmemiş olmasından...
- Mustafa Sarıgül, Rasim Ozan Kütahyalı ve Hilal Kaplan'ın milletvekili olmayışından...
- Boğaz'ın hâlâ betonla doldurulmamış olmasından...
- Arada şu Eurovizyon belasından da kurtulmuş olmaktan...
- Her şeye rağmen Jan Vesely'nin hâlâ Fenerbahçe'de oluşundan **benim hâlâ umudum var.**

YÜKSEL AKSU

- Başkasının mutluluğunu görünce 'Maşallah' diyenlerden...
- İçkiye tövbe edip tekrar başlayanlardan...
- 'Ayıp ettin lafı mı olur kardeşim' diyenlerden...
- 'Bize para değil dost lazım' diyenlerden...
- Sürekli kazık yiyenlerden **benim hâlâ umudum var.**

CİZRE'DE YAŞAMAK

Cizre'de yaşamak;

- 73 Sokağa çıkma yasağının kalkmasına şaşırıp, yasağın ilan edilmesiyle hayatın normale döndüğüne kanaat getirmektir.
- 73 Geceleri yürürken şehirde kazılı hendeklere düşmemek için el feneriyle gezmektir.
- 73 Çatışmalardan etkilenmemeleri için annelerin bodrum katlarında çocuklarını Mem-û Zîn aşk destanıyla büyötmelerine tanık olmaktır.
- 73 Şehir içinde devriye gezen zırhlı araçları ilk kez taşıyan bir çocuğun, aracı yok etmiş gibi olayı heyecanlı heyecanlı anlatımını dinlemektir.
- 73 “Nuh’un gemisi Cudi Dağı’na mı, Ağrı Dağı’na mı oturdu?” tartışmasından sonra Hz. Nuh’un üç metre uzunluğundaki mezarına gidip Fatıha okumaktır.
- 73 Kışın Cudi’den gelen soğuk havayla donarken, yazın Suriye’den gelen sıcak havayla pişmektir.
- 73 Gençlerinin üçte birinin kamyon şoförü olduğu şehirde, evlerden daha çok kamyonun olduğunu fark etmektir.
- 73 Ağustos sıcaklığında gündüzleri asfaltta omlet yapıp, geceleri serin damda yıldızlara bakarak hayallerle uykuya dalmaktır.
- 73 Para olmasına rağmen bazı nimetlerden hep ‘yoksun’ olduğunu kabullenmektir.
- 73 Düğünlerde devrim türküleriyle halay çekip, halay bitince ‘Ne olacak bu memleketin hali?’ diyerek siyaset konuşmaktır.
- 73 ‘Bölücülük’ kavramını, şehri ikiye bölerek akan Dicle nehrinden öğrenmektir.
- 73 Sofrada hangi yemek olursa olsun, her yemekten sonra mutlaka demli bir kaçak çay içmektir.
- 73 Nüfusunun yarısı kadar olan Şırnak’ın il olmasını bir türlü kabullenmemektir.
- 73 Vaktiyle İstanbul, Antep ve Mersin’e yerleşen Cizrelilere, ‘bunlar beyaz Kürt’ deyip eleştirdikten sonra ilk fırsatta onların yanına gitmektir.
- 73 Karşıda heybetle duran Cudi ve Gabar dağlarında çıkan orman yangınlarını çaresizce izlemektir.
- 73 Sokağa çıkma yasağında kurşunla vurulan çocukların yanında, bir de Dicle’ye serinlemek için giren çocuğun boğulmasına kahrolmaktır.
- 73 Bayram için aylar öncesinden hazırlanıp, bayram günü zamansız gelen ölümünün yasını tutmaktır.
- 73 Sokaklarında özgür gezen inekler yüzünden şehre ilk kez gelenlerin ‘Ay burası Hindistan gibiymiş yaaa!’ tepkilerine maruz kalmaktır.
- 73 Biber gazı kokusuna bağışıklık kazanmaktır.
- 73 Neredeyse hiç kar görmemiş çocukların, dolu yağdıktan sonra doluyu kar sanıp doluyla kartopu oynamalarına tanıklık etmektir... ❄

“Hayat geçiyor. Hayat geçecek...
Aralarda böyle birbirimizi
ne kadar çok seversek,
yanımıza kâr kalacak.”

Nazım
Beş Kardeş

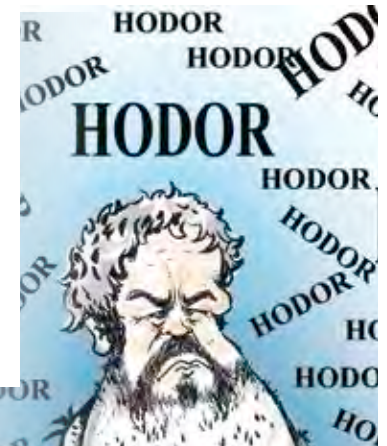
“Bana bir hayalci diyebilirsin
Ama ben tek değilim
Umarım bir gün sen de bize katılırsın
Ve dünya tek vucüt yaşar”

John Lennon
Imagine

“Bazı balıklar yakalanamaz.
Büyük veya hızlı
olduklarından değil.
Farklı bir yönleri olduğundan...”

Edward Bloom
Big Fish

“Hodor”

Hodor
Game Of Thrones

Ejderha Dövmeli Kız GERİ DÖNDÜ!

**Millennium serisi
dördüncü kitabıyla
bomba gibi geliyor.
Örümcek ağına
düşmeye hazır olun!**

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

GÖZ GÖRÜR DİL SÖYLER

Gürcü, köye gelin olarak gelmişti. Kocasının askerliği bitince de kaçıp köye gelmişlerdi. Aslında ismi Ana'ydı. Gürcü olduğundan değil, Gürcülere benzediğinden, yaşlıları Gürcü, küçükler ise Gürcü Ana diye seslenirdi. Gürcü Ana, gerçekten de tüm köyün anası gibiydi. Elinden her bir iş gelirdi. Çok güzel yoğurt mayalar, peynir yapar, hamur açardı. Köyün ebesi olmadığı zamanlar, tüm kadınları Gürcü Ana doğurttu. Neredeyse köydeki herkesin ebesi Gürcü Ana'ydı. Gürcü Ana nergis çiçeğini çok severdi.

Gürcü Ana'nın oğlu Hasan bir gece eve yanında bir adamla geldi. Gürcü Ana "Kimdir bu?" demeden önüne hemen yemek koydu. Birlikte yediler. Çaylar içilirken adamın isminin Hüdaî olduğunu öğrendi. Adam kendi deyimiyle Aşık'tı. Aşık Hüdaî. Kitabı bile vardı yanında. Zaten köye kitabını satmak için gelmişti. Aşık Hüdaî sabah köyden ayrılırken Gürcü Ana'ya kitabını hediye etti. Gürcü Ana'nın okuma yazması olmadığı için şiirleri kimi zaman torunu Can kimi zaman da diğer torunu Canan okudu.

*"Erenler Zehir Getirin, Balınan Öldürmen Beni
Bağırma Diken Batırın, Gül İlen Öldürmen Beni"*

Kara Zeynep, köyün misafir yerlilerindendi. Sonradan yerleşmişti köye. Evlendiği köyde kocası bir kavgaya karışıp birini yaralayınca beş seneye kadar mahpusa yatmış. Kara Zeynep ancak iki sene dayanabilmiş köyde. Sonra çocuklarının rızkını başka topraklarda aramak için aylarca eşek sırtında, bir çocuğunu da yolda toprağa vererek bu köye gelmişti. Misafir olarak gelip, köyün yerlisi olmuştu. Kocasıyla kaçarak evlendiğinden, ne kocasının ailesi, ne de kendi ailesi yiyecek ekmek vermemişti. O yüzden bu köye taşınmıştı. İki köy arasında aylarca yolculuk yaparken birçok köyde durmuş, yemek istemiş, kimi köylü vermiş, kimi köylü "bizim de ekmeğimiz yok," diyerek geri çevirmişti Kara Zeynep'i. Bu son köye geldiğinde yola devam edecek takati de sabrı da kalmamıştı Kara Zeynep'in. Köyün muhtarı, "Nereden gelip, nereye gidiyorsun?" diye sorunca, zaten canı burnunda olan Kara Zeynep, başından geçenleri ağlayarak anlatmıştı. Muhtar da durumuna üzülüp, "İstersen bu köyde kalabilirsin. Tarlada, bağda, bahçede çalışır, çocuklarını doyurursun," demişti. "Kocan gelince de bir hal çaresine bakarsınız artık." Kara Zeynep ağlayarak ellerine kapanmıştı muhtarın. Muhtar, Gürcü Ana'nın kocası Mehmet'ti. Köyde bir dönümlük bir arazi verdiler Kara Zeynep'e. Kara Zeynep ilkin cebinde getirdiği nergiz soğanlarını verdi toprağa. Gel zaman git zaman tüm köye dağıldı nergiz. Gürcü Ana'da aldı soğanlardan.

Kara Zeynep'in kocası üç sene sonra, toplam beş sene mahpus yatıp gelince özlemle sarıldılar. Kocasının minnet duydu bu köye. Karısını barındırmayan eski köyünü de anne babasını da bir daha ne aradı, ne de dönmek istedi. "Ben bu köylüyüm," dedi. Küçük bir dünya kurdular kendilerine. Bu köyden olup gittiler. Kocasının çok güzel saz çaldığı Kara Zeynep'in. Köylü toplanır, kocası saz çalar, Kara Zeynep söylerdi.

*"Genç yaşımda terk eyledim yurdumu
Geri dönüp gözlemedim ardımı."*

Yazın boğucu sıcağında, evin önünde, yer sofrası kuran Kara Zeynep'in oğlu Rafet ve ailesi, peynir, zeytin ve kuru incir reçelinden oluşan sabah kahvaltısını yaparken iki yabancı belirdi köyün taşlı sokağında. Kendileri kara kuru oldukları için, bu iki sarışın yabancı dikkatlerini çekti. Rafet hemen sofradan kalkıp yanlarına gitti. "Merhaba," dedi. "Hello," dedi yabancıardan erkek olan. Kadın çok güzel gülümsedi. Hiç bilmediği, anlamadığı dilde konuşan insanları buyur etti Rafet. Geldiler. Birlikte kahvaltı yaptılar. Çok güzel bir şey oldu o neşeli sabah kahvaltısında. Öyle bir şey oldu ki birbirlerinin lisanını anlamadan üç gün bir arada kaldılar. Gitmedi yabancılar. Birlikte yemek yaptılar, çay içtiler, kazanda su ısıttılar banyo yapmak için, çiçekleri suladılar. Yaptıkları en ortak şey gülümsemektir. Rafet'in büyük oğlu Ali ilkokula gidiyordu. Kızı Aliye daha küçüktü. Ali, iki yabancıdan elinden tutup önce köyün okuluna götürüp öğretmeniyle tanıştırdı. Öğretmen de İngilizce bilmiyordu ama çok güzel gülümsediler birbirlerine. Sonra köyün kahvesine gittiler. Kahveci gülümseyerek çay verdi. Okey, tavla, elli iki ve domino oynayanlar buyur ettiler masalarına. O üç gün boyunca gülümseyerek anlaşıldılar. Yabancılar giderken yabancı değillerdi artık. Rafet'in kızı Aliye'ye kolye, oğlu Ali'ye şapka, Rafet'e de spor ayakkabı bıraktılar giderken. Götürdükleri iki şeyden biri kuru incir reçeli, diğeri küçük bir tenekeye dikili olan nergizdi. Ha bir de gülümseten, yıllarca anlatılacak anılar.

*"Her kaynaktan akmaz böyle duru su
Bu yer gerçek erenlerin korusu"*

*Duygu çiçeğinden ilham arısı
Sevgiden bal yaptı önce biz tattık"*

Gürcü Ana'nın kızı Fatma evlendikten sonra büyük şehre taşındı. Bir gün balkonda duran, köyden getirdiği nergisleri sulamak için balkona çıktığında evin karşısındaki parkta oturan birilerini gördü. Orta

yaşlı bir adam, aynı yaşlarda bir kadın ve genç bir kız. Fatma'nın kocası bir süredir balkondan onları izliyordu. Parktakiler bir bankta oturmuş, domates, peynir ve ekmek yiyorlardı. Fatma, kocasına kısa bir an baktıktan sonra eve girip kapıdan çıktı, merdivenlerden inerek doğruca parka gitti. "Afiyet olsun," dedi. "Buyur beraber olsun," dedi kadın. Gülümsediler. "Siz burada ne arıyorsunuz?" diye sordu Fatma. Kadın, "Kızımız üniversiteyi kazandı teyzesi. Okul kaydına geldik." Fatma, "Hayırlı olsun," dedi. "Sağ ol," dedi kadın. "Kaydı yaptırmaya geldik de, yetiştiremedik. Yarına kaldı işimiz." Fatma, "Nerede kalacaksınız?" diye sordu doğal bir tonda. "Valla yemeğimizi yedikten sonra otel bakmaya gideceğiz," dedi kadın. Fatma, "Olur mu öyle şey? Misafir otelde mi kalırmış. Buyurun bize," dedi. Şaşırdı aile. "Çok sağ olun ama rahatsızlık vermeyelim," dedi kadın. "Olur mu öyle şey? Rahatsızlık mı olurmuş?" dedi Fatma ve bütün ısrarlarına rağmen aldı evine götürdü onları. Fatma akşam yemeği için mercimekli bulgur pilavı yapmıştı. Yetmez diye düşünüp, menemen de yaptı. Hem de ailenin parkta yemek istediği domateslerle. Yemekten sonra çaylar içilirken muhabbet edildi. O gece salonda yer yatağı yapıldı misafirlere. Üniversite öğrencisi yurda yerleşti ama hiç unutmadı Fatma Teyzesini, dört yıl boyunca ziyaret etti. Her ziyarete geldiğinde nergis kokan balkonda çay içti. Aileler kaynaşıp gitti. Nergis soğanları onlarla memleketine gitti.

*"Hiçlik Aleminde Mestim, Varlık Sevdasını Kestim
Yokluk Benim Eski Dostum, Malınan Öldürmen Beni"*

Sonra bir şey oldu...

Kara Zeynep'in Rafet'ten olma oğlu Ali ile Gürcü Ana'nın Hasan'dan olma oğlu Can fikir ayrılığına düştüler. Unuttular kendilerine anlatılan hikayeleri, unuttular ninelerinden dinledikleri masalları. Birbirlerine tahammülleri kalmadı. "Çocuklukları gitti de ondandır" dedi kimi. Doğru mudur bilinmez ama öldürecek kadar nefret eder oldular birbirlerinden. Bir bulut çöktü başlarına. Birinin nergiz dediğine, nergis dedi diğeri. Birinin nergis dediğine nergiz dedi diğeri. Nergiz diyen nergis, nergis diyen nergiz demek istemedi. Günler günleri, haftalar haftaları, aylar ayları, yıllar yılları kovaladı. Çiçek çiçekliğinden bir şey kaybetmedi ama insan insanlığından çok şey kaybetti.

Bir gün Gürcü Ana, kızı Fatma, torunu Canan ile Kara Zeynep ve torunu Aliye bir araya geldiler. Bir araya geldikleri yer köyün mezarlığıydı. Kara Zeynep'in elinde nergiz soğanı, Gürcü Ana'nın elinde nergis soğanı vardı. Birlikte verdiler torunları Can ile Ali'nin mezar toprağına. Birlik oldular ve "Ey oğullar, baktığınız aynı çiçektir. Toprağına dikilen aynı çiçektir. Birinizin nergiz dediği, nergistir. Birinizin nergis dediği nergizdir. Aynı çiçeğe baktığınızı bilmez misiniz? Siz ister nergiz deyin, ister nergis o çiçek aynı kokar," dediler.

*"Gelmiş iken bir habercik sorayım
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın
Gerçek erenlere yüzler süreyim
Niçin gitmez Yıldızdağı dumanın"*

Not: Son şiir Karacaoğlan, diğer şiirler Aşık Hüdaî'ye aittir.

Fotoğraf: Jehan Barbur

Her devrimin hayratı, kadındır

Bazen içime bir yosma oturuyor
 “Sadece bir gece” diyor
 “Yaşamak” diyor
 “Sadece bir gece”
 Gündüzden habersizler için...

Her şeyden haberi var mendireğin
 “Düşkünün teki” dedi o herif için
 Bu kıyamette aşkın gıybeti olmaz
 Ne kadar yanlışsa soyka
 O kadar çok sevişelim

**Bu yoklukta
 Dokunmaktan yana
 Yapılmaz hesabı
 Ne ar’ın
 Ne namusun da**

Yatıyorum kendi böğrüm
 Et et olmuş yaşanmış yerime

Başka anlatsalar inanacaktım
 Hayal dünyam!
 İnşâî haliyle hep bir sonrasına
 Olmamış evler
 Tezgâhta bir anahtar düşüşü

Güven bana!

Başka akılların izafiyeti, kusuruma bakma
 Dışarısı leş
 İçeri?
 Hâlâ ihtimal dolu
 Beni bırakma!

Bir değeri olmalı uzanışımın
**-‘Ben’ ne de cılız, bunca yok oluş
 varken-**

Bir değeri olmalı dirseğimdeki yay sesinin
 Uyumamın?

**-‘Ben’ ne de cılız, bunca uyku
 deşilirken-**

Başka anlatsalar inanacaktım
 Dış dünyam!

Güven bana!

Başka akılların izafiyeti, kusuruma bakma

Her şeyden haberi var mendireğin
 “Yaşayamıyor olmanın hesabını
 Kesmeli biri” dedi
 Kimin için?

**Uyumuşum...
 Böğrümde et olmuş
 Yay Sesi...**

ÇOCUKLAR ALLAH’IN YERYÜZÜNDEKİ GÖLGELERİDİR

Küçükken dünya herkesin zannediyordum. Elbistan’da kurduğumuz çocuk çetesi (en büyüğümüzün yaşı yediydi) ile farkında olmadan bir tür V For Vendetta kafası yaşıyorduk kendi kendimize. Her şeyin bize ait olduğunu, dünyanın biz oyun oynayalım ve eğlenelim diye yapıldığını zannediyordum. Ta ki mütemediyen daldığımız elma bahçesinin sahibi bir gün bizi yakalayıp, kuru elma dalından yaptığı sopayı sırtımda kırana kadar. O gün eve döndüğümde babamdan da yediğim tokat iyice anlamamı sağladı, yaptığımız hırsızlıkmiş.

O güne kadar her şey Allah’ın sanıyordum. O gün anladım evler, araçlar, ağaçlar hatta insanlar, her şey Allah’ın, yani herkesin değil birilerininmiş. Ama anlayamadığım bir şey vardı. Kiracı olarak oturduğumuz apartmanın girişinde “Mülk Allah’ındır” yazıyordu. Sormuştum bir keresinde babama bunun ne demek olduğunu, o da her şeyin sahibi Allah demektir demişti. Buna rağmen ev sahibi hacı amca kirayı birkaç gün geciktirdiğimizde kapımıza dayanıp avazı çıktığı kadar bağıyordu. Mülk Allah’ındıysa madem, hacı amca da Allah’ın kiralarnı toplayan avukat gibi bir şey olmalıydı. Tövbe de dedi annem. Tövbe dedim. Tövbe demeseydim anarşist olup çıkacaktım yedi yaşında. Tövbe!

Bodrum’da bedeni karaya vuran Suriyeli bebeği gördünüz değil mi? Ben de gördüm. Adı Aylan. Üç yaşındaymış, hep öyle kalacak. Artık ne Allah’ın, ne kendilerinin, ne de kimsenin; savaş denilen iğrenç yavaşaklığın teslim aldığı yerlerden yeni bir yaşama, umuda kaçırıyordu babası onu. Suya düştü. Yetmedi nefesi. Melekti, meleklerin yanına gitti. Yüzükoyun vurdu minik bedeni kıyımıza. Gözlerinize bakmaya bile değmez dercesine...

12-13 yaşlarında başka bir Suriyeli çocuk, kırık dökük İngilizcesiyle röportaj veriyor Avrupalı gazeteciye. Video oynatan sitede aratırsanız görürsünüz. Gözleri kocaman ve şaşkın. Kendisini ve ailesini kabul etmeyen Avrupalıların günlerdir beklettiği sınır kapısında, umudu iyice tükenmiş. Diyor ki ; “Siz savaşı bitirin, o zaman biz zaten sizin ülkenize gelmeyiz!” Nasıl da mağrur ve vakur. Hepimizden çok daha farkında olup bitenlerin. Savaşı bitirin diyor. Biliyor çünkü aslında bitirin dediği büyük devletler! başlattı bu savaşı...

Ahmed Ali...Yine Suriyeli bir çocuk. 15 yaşında. Savaşta bir bacağı kopmuş. O da Macaristan sınır kapısında bekletilenlerden. Şiir okur gibi konuşuyor mikrofona. “Babam bizi Avusturya’ya götürecektir. Orada yeni bacak takacaklar. Kardeşimle tekrar futbol oynayabileceğim...”

Yine aynı yerler. Başka bir sahne. Bir baba

karısını ve çocuğunu sıkı sıkı tutmuş, bir eliyle de tren raylarına yapışmış. Üçü de yerde. Ve tüm gücüyle bağıyor adam, “Merhamet!” Merhamet... Merhamet ölmüş. Polisler raydaki parmakları hınçla copluyor. Trene bindirip geri gönderecekler...

Bunların hepsini aynı gün, yarım saat içinde izledim. Siz de izlemişsinizdir.

İzlemediyseniz o video oynatan siteye girip bakın, hepsini görürsünüz. Fazlasını da görürsünüz. İçiniz, içimiz nasıl kaldıracak bu olup bitenleri?

Kalkıp bir şeyler içmeliyim dedim ve odamdan çıkıp bu satırları yazdığım parka geldim. Parkıma... Parkım...Allah’ım...

Şu parkı kocaman yapsan, savaştan kaçan bütün çocuklar sığsa buraya, etrafımda toplayıp hepsini Küçük Prenses’ten bölümler okusam. Ve iki büyük ağacın arasına asacağımız kocaman pankarta şey yazsak; “Mülk Allah’ındır. Çocuklar da Allah’ın Yeryüzündeki Gölgesidir.” Çocuklar, senin sadece ailelerine değil hepimize emanet ettiğin meleklerin Allah’ım. Ve biz emanetine sahip çıkamıyoruz. Affet. ✿

MEHMET'İN YIKILAN DÜNYALARI

Bundan yirmi beş yıl önce, güneşli bir 3 Ekim günü, Berlin sokaklarında süren şenlikte biralar su gibi akar, sosisler, Doğu Alman damağıyla yeni tanışmaya başlayan döner ve Türk pizzası olarak anılan lahmacun hızla tükenirken Mehmet deli gibi dönüp duruyordu evin içinde. Karısı Zehra'nın mutfakta yemek pişirirken gelip ara ara göz attığı televizyonda cumhurbaşkanı "Bugün Almanların en mutlu günü" diyordu. Zehra heyecanlanıyor, Mehmet'in midesi kasılıyor, içi içini yiyordu. Bir yıldır Rizeli Mahmut'un, Mardinli Şevket'in duvarı söküp parça parça turistlere sattığını, Tokatlı Burhan'ın kapitalist Batı'nın her şeyine açgözlülükle saldıran Doğululara ne satabileceğini kara kara düşünüp sonunda dönercilikte karar kıldığını, bir yıl içinde iki döner büfesi birden açıp köşeyi döndüğünü hatırlıyor, satılanların sanki duvar, döner, lahmacun değil de kendi hayatı olduğunu düşünüyordu. Ne yapacaktı şimdi? Duvar bir yıl önce insanlara engel olmaktan çıkmış, sınırlar kalkmıştı; şimdi de iki Almanya resmen birleşiyor, Mehmet'in dünyası kararıyordu.

Hâlbuki duvar varken nasıl da korunaklı bir dünyası vardı Mehmet'in. Hatta bir değil, iki dünyaydı bu. Hafta içi Zehra ve ailesi, hafta sonu ise duvarın arkasındaki Petra ve kızları Yasemin. Hangisi daha fazla yuvaydı, bilmiyordu şimdi Mehmet. Ama şundan emindi: Petra, Mehmet bir kez daha vize alıp duvarı aşabildiği için sevinir, olanaksızlıklar yüzünden beraber geçirebildikleri kısıtlı zamanlar için hep şükreder, hangi hediyeyi alsa mutlu olurdu. En çok Brandenburg kapısından başlayıp duvar boyu akan kanalın etrafındaki araba gezintisi, parkta yaptıkları piknik kalmış aklında. Bir araba gezintisi eksikliklerini gideriyor, küçük kızları Yasemin'e babasızlığını unutturuyor, Mehmet'e huzur ve tamamlanmışlık duygusu veriyordu. Ama bunlar olmayacaktı artık. Dünyaya açılıyordu Petra da, Batı'ya. Değişecek, bu vahşi, bu doymak bilmeyen dünyaya o da kendini kaptıracaktı.

Neden sonra televizyonun karşısında oturan Zehra'nın ağladığını fark ettiğinde, yüreği ağzına gelecek gibi oldu Mehmet'in. Bir şey mi öğrenmişti bu kadın? Suçlu suçlu karısına baktı Mehmet ve sonunda usulca yaklaşip neden ağladığını sorabildi.

"Neler çekmiş meğer insanlar bu duvar yüzünden. Biraz önce iki kardeşin hikâyesini anlattılar da, yazık... Duvar yapıldığında kardeşlerden biri doğu Berlin'de, diğeri de Batı'da yaşıyor. Duvarla birlikte tam otuz yıl birbirlerini görememişler. Düşünsene, hem de komşu iki sokakta yaşamışlar yıllarca, ortada da

duvar. Hele duvar yüzünden ayrılmak zorunda kalan iki sevgilinin yıllar sonra nasıl kavuştuklarını görseydin... İçler acısı. Biz de gurbette olduğumuzu zannediyorduk ama bunlar aynı mahallede kardeş kardeşe, sevgili sevgiliye hasret kalmış yıllarca"

Rahat bir nefes aldı Mehmet, yeniden televizyona gözünü diken karısının arkasında dikildi. Petra da Zehra'nın şimdi izlediği bu kanalı açar ve orada gördüğü Batı'yı, duvarın arkasını hayal ederdi. "Senin dünyanın orası" derdi. "Bak, özgürce dolaşıyorsun, Türkiye'ye gidiyorsun. İster Paris'e, Amerika'ya, istersen Hindistan'a uçarsın. Bizse hapsoldük duvarın arkasına."

Hiç görmediği Paris, gitmeyi aklından bile geçirmedeği Amerika Petra'nın hayalleriyle birlikte Mehmet için de büyüdü diyarlara dönüşürdü böylece. Dört bir yanı duvarla çevrili Batı Berlin'deki yaşamı, oto teknisyenliği işi gözünde güzelleşir; güçlenirdi Mehmet. Petra'ya bir sonraki ziyaretinde Amerikan markası bir şey alır, hem kendi hem de sevgilisinin hayallerini uçururdu böylece. O walkman'i götürdüğü gün mesela.

Sezen Aksu'yu sevmişti, ciddi ciddi sevmişti Petra. Yasemin'e hamile olduğu günlerde, 1985 yılıydı, bir VHS video götürmüştü. Bir de Ferdi Tayfur'un bir filmi. Ferdi Tayfur'u çok severim demişti Mehmet, Petra da sevmişti. Beraber filmi izlemiş, diyalogları Almanca'ya çevirmişti Mehmet. Nasıl da duygusaldı Petra, henüz yirmi yaşında, saftirik bir kız işte. Ferdi Tayfur'la siyah saçlı oyuncu kızın kavuşamamalarına ağlamıştı deli gibi. Mehmet bir sonraki hafta sonu ziyaretine gittiğinde, onu saçlarını filmdeki kızın saçları gibi kestirmiş, bu da yetmezmiş gibi siyaha boyamış olarak bulmuştu. Hele o filmde görüp de merak saldı göbek dansı, güzel kalçalarını kıvrması yok muydu...

Bunların hiçbirisi olmayacak, dedi kendi kendine Mehmet iç geçirerek. Kapılar açık artık. O çok merak ettiği Amerika'ya, Paris'e hatta Hindistan'a bile gidebilir, dilediği arabaya binebilirdi Petra. Duvar varken her şey nasıl da mümkün, nasıl da kolaydı. Petra'ya evli ve biri Yasemin'den iki yaş büyük, diğeri de onun yaşında iki oğlu olduğunu anlatması gerekmiyordu. Evlenelim diye geçiştirmesi kolaydı. Petra'nın aşamadığı, Mehmet'inse ancak günlük vizeyle geçebildiği duvar vardı çünkü ortada. Ama şimdi... Demek buraya kadarmış, diye düşündü Mehmet. Ne güzel de bir isim koymuşlardı kızlarına. Ortadaki e'yi at Alman, e'yi yeniden ekle

Türk ismi. Ama Yasemin olmayacaktı hayatında, Petra da. Zaten duvar yıkılıp Doğulular diledikleri gibi Batı'ya girebildiklerinden beri, işleri yüzünden Türkiye'ye gitmek zorunda olduğunu söyleyip sadece iki kere uğramıştı Petra'ya.

Televizyonda orta yaşlı bir kadın konuşuyor; artık acıların bittiğini, tek bir halk olduklarını söylüyordu. "Birleşsinler bakalım. Belki böylesi daha iyi," diye homurdandı Mehmet. "Tabii ki daha iyi," dedi koltukta oturan Zehra. Boş gözlerle arkadan karısına baktı Mehmet. İki hayatı birden idare etmek yoruyordu zaten son zamanlarda, dedi kendi kendine. Hafta sonları gece yarısına kadar kahve köşelerinde sürtmesinden, kazandığı azıcık parayı da böylece tüketmesinden bıktığını söyleyen şu kadın bir yandan, evlilik konusunda kendisini sıkıştırıp duran Petra öte yandan.

Zehra, "Ben sofrayı kurayım artık. Babanlar, çocuklar da gelirler birazdan," dediğinde düşüncelerinden sıyrıldı Mehmet. İçindeki sıkıntı geçmişti, birdenbire, sebepsizce. Mutfaka girdi Mehmet de ve o gün ilk kez karısına yardım etti. Yemek masasına tabakları, çatalları taşıdı, ekmeği dilimledi, babası için yazın memleketten getirdikleri rakıyı bile koydu sofraya. Eli işe pek yakışan kocasına bakıp sevinen karısının "Birleşmenin şerefine, ha," demesi canını sıkmadı Mehmet'in. Neşelenmişti o da Zehra gibi. Ya da içmek istiyordu. Sofraya babası ve kendisi için rakı bardaklarını koyarken Zehra televizyonu kapattı ve müzik setine bir Orhan Gencebay kaseti attı.

"Hah geldiler, tam zamanında," dedi Zehra. Mehmet duymamıştı ama kapının zili çalmıştı. Karıkoca hole çıkıp dış kapıya yöneldi. Mehmet dış kapının açma düğmesine basarken Zehra kaynanası ve kayınbabası için ayakkabılıktan terlik çıkarıyordu.

Önce bir çocuk başı belirdi merdivenlerde, beş yaşında bir kızın örgülü saçları zıplar gibi sallandı neşeyle iki yandan. Sonra sarışın genç bir kadın çıktı ortaya. Kocaman çakır gözleri parlayan küçük kız "Papa," diye bağırıyor sevinçle. "Yasemin?" dedi Mehmet. Sonra genç kadına baktı ve "Petra!" diyebildi şaşkınlıkla. Alt katlardan ise ayak patırtıları, "Çocuklar koşmayın," diyen babasının sesi, annesinin yorgun homurtusu yaklaşıyordu.

Karısı Zehra arkasında, Petra ve Yasemin önünde dikilmişlerdi Mehmet'in. Zar zor iştirilen bir Alman marşı Orhan Gencebay'ın "Ne sevenim var, ne soranım var, öyle yalnızım ki" diyen içli sesine karışmıştı. O 3 Ekim günü iki Almanya birleşiyor, dünyalar kavuşuyor, Zehra ile Petra öldürücü gözlerle birlerini bakıyor, duvarın ortadan kalkmasıyla birlikte bir dünyasının yıkılması yetmiyormuş gibi, şimdi de diğer dünyası yıkılıyordu Mehmet'in. ✿

**Zar zor iştirilen
bir Alman marşı
Orhan Gencebay'ın
"Ne sevenim var,
ne soranım var, öyle
yalnızım ki" diyen
içli sesine
karışmıştı.**

Tiyatro dünyasının en prestijli ödülllerinden olan Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri, 20. yılında yeni ödül heykeltçliğini arıyor. Birçok yetenekli tiyatrocunun kalbinde yer eden ödül heykeltçisinin tasarımcısı olmak isterseniz, katılımlarınızı bekliyoruz.

Ayrıntılı bilgi afife.org'da.

Afife

TIYATRO ÖDÜLLERİ 2016

 YapıKredi

 YapıKredi

Hızmette sınır yoktur.

HIKÂYELERE İNANIN

“Evren atomlardan değil, hikâyelerden oluşur.”
Muriel Rukeyser

AYNA NÖRONLARI

İtalya...1990'lı yıllar... Sıradan bir gün.

Parma'da bir nörobilim laboratuvarında Dr.Giacomo Rizzolatti ve Dr.Vittorio Gallase, ekibiyle birlikte makak maymunları üzerine bir deney yapmaktadır. Kafasına elektrotlar taktıkları makak maymunun, fındık yerken beyninin aktive olan bölgelerini gözlemliyorlardır. Görünürde her şey öngördükleri gibi gidiyordur. Maymun fındıkları yedikçe beyninin bazı bölgeleri uyarılıyor, ekipteki diğer araştırmacılar bunları kayıt edip, verileri bilgisayara giriyorlardır. Tüm bu bilimsel işlemlerle uğraşırken bir yandan da eşlerinden, çocuklarından, hayattan sohbet ediyor, işleri bitince birlikte bara gidip bira içmeyi konuşuyorlardır. Sohbet esnasında araştırmacılarından birisinin bakışları bir an bilgisayar ekranına takılır. Sonra tekrar sohbe geri döner. Fakat gördüğü şeyin yarattığı etkiyle istemsizce tekrar bilgisayar ekranına bakar. Deney maymununun biraz önce fındık yerken beyninin aktive olan bölgeleri yine aktive oluyordur. Fakat tuhaf olan bir durum vardır, maymun bu sırada fındık yemiyordur. Hemen Rizzolatti ve Galles'e söyler. Herkes şaşkınlıkla bilgisayar ekranına bakarken birden maymunun o sırada fındık yiyen bir araştırmacıya baktığını fark ederler. Maymun fındık yiyen araştırmacıyı gözlemlediğinde de beyninin aynı bölgesi uyarılmaktadır. Birçok önemli buluşta olan şey gibi burada da kendini gösterir; rastlantıların gizemli uyumu devreye girer. Ve o gün orada ünlü nörobilimci Ramachandran'ın ifadesiyle; bilim dünyası için DNA'nın keşfinden daha önemli bir şeyi keşfederler. Yani “Ayna Nöronları”nı.

İnsanlarda da mevcut olan ayna nöronları, motor komuta nöronlarının hareketi kendisi yapmayıp bir başkasında gördüğünde ya da duyduğunda da aktive olan kısımdır. Örneğin bir kitap okuduğumuzda veya bir film izlediğimizde biz farkında olmadan beynimiz filmdeki karakterler gibi davranır, düşünür ve hisseder. Bu yüzden Alis'le birlikte tavşan deliğinden içeri düşeriz, Babam ve Oğlum'da Sadık'ın masada öleceğinin haberini ailesinden birisi gibi alırız, tuttuğumuz takımın oyuncusu penaltı atarken topa vurur gibi hissederiz. Bu sanal gerçeklik simülasyonları bir başkasının üzüntüsünü üzüntümüz, sevincini

Petter Fetterman

sevincimiz, heyecanını heyecanımız yapar. Galles o gün orada ayna nöronlarını keşfettikten bir süre sonra şöyle der; “Sanat zaten yüzyıllardır ayna nöronlarını kendi yararına kullanıyordu.” Özellikle de hikâyeler..

YALVARMAK

Bizler yalnız hayvanlarız. Zamanımızı daha az yalnız olmaya uğraşarak geçiriyoruz. Hikaye anlatmak; dinleyicinin, “Sandığın kadar yalnız değilsin” demesi ve bunu hissetmesi için yalvarmaktır.

John Steinbeck

GÖRÜNMEYEN BAĞLAR

Hikâyeler ayna nöronlarını devreye sokarak gördüğümüz, işittiğimiz, okuduğumuz kişiler ve nesnelerle duygusal bağ kurmamızı ve anlam yaratmamızı sağlarlar. Temel Aksoy, hikâye anlatmanın kolektif bilinçaltına, ortak değerlere seslendiği için dinleyenlerin savunmasıyla karşılaşmadığını, aksine insanların hikâyelere kulak vererek bağ kurduklarını söyler. “İnsanlar birbirlerinin hikâyelerini dinledikçe ortak noktalarının daha fazla olduğunu fark ederler. Kalkanlarını indirip aynı fikirleri paylaşmaya başlarlar. İkna olurlar”

SIR

“Kainat yekvücut, tek varlıktır. Her şey ve herkes görünmez iplerle birbirine bağlıdır.”

Şems-i Tebrizi

KELİMELER

İnsan, hikâyesi hikâyesine benzeyeni yakın bulur kendine. Bu bazen birkaç kelime, bazen birkaç cümle, bazen de birkaç mısra olur. Dudaklarımızın arasından çıkan her kelime havada süzülerek ulaşır bir diğerine. Konuştukça anlaşıp, konuştukça anlar insan birbirini. Kabuğundan sıyrılıp, en saf halini gösterir benliğinin. Belki de bu yüzden kelime “yaralanmak” anlamına gelen “kelem” sözcüğünden türer. İnsan yazdıkça, hikâyeler anlattıkça yaralarını gösterir diğerine. Ece Ayhan'ın dediği gibi, “İnsan, yarası yarasına denk geleni sever ancak.”

PARVUM OPUS

(Ya da savaş halüsinasyonları gören
psikotik çocuğun taburcu belgesi)

Bebek melek gökyüzüne savurdu keleşini
Ecel büküldü

Teoride şeytan bir şey yapmıyordu ve
Dur dedi Tanrılardan en istikrarlı olanı

Kısa boyluydu

Önce Rachmaninoff yasaklandı

Bir şeyler daha söylemek istedi insanlar

Bazıları saksafonlarına asıldı bazıları saklandı

Bir rüzgarın içinden doğru esen başka bir rüzgara
Katılmıyordu Tanrı

Canlı olmak huzurlu olmayı gerektirmezdi

Öte yandan huzurlu olabilmek için de
canlı kalmak gerekirdi

Bu gözden kaçırdığı yüzlerce meseleden
yalnızca birisiydi

Melekler şimdi de bir ormanı istila ediyordu

Bir ormanın içine akarak

Bir ormanın içini açıp bakarak

Bir orman olmayı yakarak

Güneş yasaklandı

Saatler günlerin içine bükülüyor

zaman huzursuzlanıyordu

Kalabalıklar meydanlarda toplandılar

Duvara asılan posterlerde yine aynı yüzler vardı

Bebek melek düşen keleşini tuttu

Parmağını kesmişti

Olsundu

Keleş katladı ve arka cebine koydu

Koydu ve bir anda insanlar ikiye bölündüler

Şehirler ikiye bölündü

Irmaklar ikiye bölündü

Dinler ikiye bölündüler

Dur dedi Tanrılardan istikrarlı olanı

Burada bir kısım isimler fazla

İsimler ikiye bölündüler

Bir kısım şehirler bir kısım hayvanlar fazla

Bölündüler bölündüler bölündüler

Sonra kan çıktı

Çok fazla kan birbirini kanla yıkadı

Artık herkes ve her şey kırmızıydı

Müzik sustu

Biz küstük

Silkindi bebek melek

Artık bir yetişkindi

Silkindi yetişkin melek ve düşündü

Çünkü “Tanrılar” da “Mesih kompleksi” yaşarlar
Çünkü bütün bunların toplamını yaratan varlık
insandır

Çünkü insanlık üstünlükten değil

eşitlikten doğan bir kavramdır

Söz gelimi zehirli bir elmayı kutsarsa Tanrı

Yaşayanlar daha Tanrı

Ölenler inananlardır

karakter analizi

Son zamanlarda siyasiler ve siyasi yorumcular arasında yeniden popüler olan bir cümle var: "Büyük resme bakmak."

Biz de biraz geriye çekilip gözü detaylarla oylamak yerine ortalığa çıkmış olan büyük resme bir bakalım: İçine düştüğümüz insan avına... Ölüm istemeye, öldürme arzusuyla yanıp tutuşmaya, linç etme ihtirasıyla kavrulmaya, çözüme muhatapını imha ederek ulaşabileceğini düşünen mantığa...

Burada sayfayı Eric Fromm'a devrediyorum. Onun "Cinsellik ve cinsel sapmalar" kitabında, cinsel sapmaların değerlendirilmesi bölümüne. (Bu kitapla ilgili dar bir değinmeyi derginin 16. sayısında yapmıştım.)

Fromm, kitabında sapmaları üç grupta toplar: Anal karakter, nekrofilik karakter ve sadist karakter. Bakalım:

Anal karakter:

"Her şeyden önce anal karakterde sevgi duyma kabiliyeti sınırlıdır". "En basit halde anal karakter; malı, parayı, mülkiyeti, sahip olmayı ve pisliği sevmektedir. Mala tamah etme ve pis olma yönünde gerçekten bir eğilimi vardır (buradaki adilik/pislik mutlak fiziksel değil, psikolojik anlamda ele alınmalıdır)". "Tamahkârlık burada ya inkâr edilmek ve sahte davranışlarla gizlenerek, karşılıklı ilişkilerde yanlış olarak kullanılmak ya da kişisel değer yargılarıyla olan çelişkinin kolayca görünmesinin mümkün olmadığı alanlarda çıkmak zorundadır (mesela bir insanın duygularını göstermeyi ve kelimeleri kullanmayı esirgeyerek, kendi açgözlülüğünü ortaya koyması gibi)". "Anal karakter olmak yerine sahip olmaya yönlenmiştir."

"Anal karakterde dünyaya olan bütün bağlılık, sahip olmanın ya da daha doğru bir ifadeyle belirtmek gerekirse, ölü olan ne varsa onun deneyimlenmesi yoluyla belirlenir. Daha yumuşak ve deyim yerindeyse 'iyi huylu' yapısı içinde, anal karakter mülkiyetten ve sahip olmak isteğinden etkilenir. Daha şiddetli ve kötü huylu olduğu takdirde ise, anal karakterin zayıflıktan, ölümden ve ölümlerden, hastalıktan, yapısal bozulmalardan ve canlı olmayan ve yaşamın aleyhine faaliyet gösteren her şeyden etkilenmesi mümkün olacaktır. Anal karakterin kötü huylu türünde (nekrofilik karakterde) ulaşılması arzulanan hedef, ölüm ve yapısal bozulmadır."

Nekrofilik karakter:

"Nekrofilik karakter, yaşamı sevmekte olan biyofilik karakter ile çelişki halindedir". "Anal ve sömürge karaktere sahip olan bir insandan

farklı olarak, yaşamı seven bir insan, yaşamdan ve gelişme sürecinden zevk alır ve hoşlanır. Böyle bir insan gelişme sürecinden zevk alır ve hoşlanır. Böyle bir insan severek severek bir şeyler meydana getirir ve bu işi yaparken de sanki bunları kendisine saklayacakmış gibi itina gösterir. Bilinen şeylerin onaylanmasını ve güvencesini aramak yerine, hayret edebilmeyi becerir ve yeni bir şeyler keşfetmek için çaba gösterir. Güvencede olmak yerine macera yaşamayı sever. Hayata bakışı mekanik değil fonksiyoneldir. Sadece tek tek görüntüleri değil, bütünü görür; sadece fenomenlerin toplamını değil, onu oluşturan yapı taşlarını da algılar.

Nekrofilik bir insan nesneleri birbirinden ayırarak ve insanları da cansız nesnelermiş gibi bürokratik olarak idare ederek güç kullanma yolunu seçer.

Nekrofilik bir insan nesneleri birbirinden ayırarak ve insanları da cansız nesnelermiş gibi bürokratik olarak idare ederek güç kullanma yolunu seçerken, biyofilik karakter yapısına uygun bir kişi ise, bir şeyler ortaya koymak ister ve sevgi ve akıl yoluyla kendi kişisel yapısı üzerinde etkili olmaya çalışmaktadır. Biyofilik karakter, ortaya koyduğu bütün görünüş şekilleriyle birlikte hayatı sever ve bunu yaparken de doğal davranır, yani uyarılmayı ve teşvik edilmeyi beklemez."

Sadist karakter:

"Sadizm basit olarak bir incitme ve aşağılama isteği değil, başka bir varlık (bir insan ya da bir hayvan) üzerinde mutlak egemenlik talep etmektir". "Genel olarak sadizm, toplumsal olarak onaylanmış ve kolayca rasyonalize edilebilecek bir şekilde ortaya çıkar. Egemen olma ile acı verme arasında birçok geçiş şekli bulunmaktadır. Birini bağlamak, hareketsiz hale getirmek boğazını sıkmak ya da içten davranışlarını, çevresine olan uyumunu ve arzularını ifade etme şekillerini baskı altına almak (ki bütün bunlar ara formlardır) gibi davranışların, bariz bir gaddarlığın sebep olacağından daha az ızdıraba yol açıyor olmaları şart değildir. Bunlar yalnızca ve toplum tarafından kabul edilebilir niteliklerdir ve 'obje'nin ilgisi çerçevesinde kalarak daha kolayca tatbik edilebilirler". "...Yaşananların temelinde, görüldüğü kadarıyla, her şeye ve herkese hâkim olan mutlak ve sınırsız bir güç kullanma arzusu yer almaktadır". "...Mutlak güç sade canlılar üzerinde hissedilmez, nesneler de aynı duyguyu uyandırabilirler. Ortadan kaldırma ya da onları kullanma yoluyla nesnelere egemen olunmadığında, insan bu maddeleri parçalayarak veya başkaları tarafından kullanılmaz hale getirerek yine bu 'ilahi' gücünü ortaya koyabilir."

"Tüm sadist nitelikli çabaların hedefi hükümlanlık,

mutlak hakimiyet ve ilahi kudret, yan bunlara 'sahip olmak'tır". "Kendisini bir 'hiç' gibi hisseden ve aslında da zaten bir 'hiç' olan zavallı bir insanı varlık, bir ayaktakımı grubunun bir elemanı olarak kurbanını korkutmayı, yıldırma ve sonuçta da öldürmeyi becerebilirse kendisini tıpkı bir kral gibi hissedecektir". "Sadizm sadece toplumun alt tabakasındaki insanlarda veya diktatörlerde görülmez; diğer birçok toplum gruplarında, özel yaşantılarda bir kişi diktatör rolünün oynama şansına sahip olduğu takdirde ortaya çıkar."

Sadizm ve nekrofilik:

"Basit sadizm'de sadistin hedefinin yıkmak değil, hükmetmek olduğunun altının çizilmesi gerekir. Bu tür bir kişi, objesinin canlı olmasını ister, çünkü tam bir hükümlanlığın heyecanını ve tahminini ancak bu şekilde hissedebilecektir. Eğer objesine zarar verirse, o takdirde hâkimiyetini de kaybeder; çünkü böyle bir durumda kurbanın çaresizliğini ve aşağılanmasını gözlemlemesi mümkün olmayacaktır". "Yıkıcı ve nekrofilik bir insan, öncelikle hayattan nefret etmesiyle ve onu ortadan kaldırmak istemesiyle kendisini belli edecektir". "...deyim yerindeyse canlılar dünyasını terk etmiştir. Kendi kişisel yalnızlığının getirdiği ümitsizlik içinde, bu tür bir kişi, yaşamı yok edebileceğinin verdiği memnuniyetten başka hiçbir şekilde teselli bulamaz. Sadizm 'kudretli olmanın' ya da 'iktidar' tutkusunun bir sapması iken, nekrofilik, 'yakınlık' duygusunu (sadist ve kurbanı arasında bile) herhangi bir şekilde hissedebilme yetersizliğinin yaşamdan alınan en ağır ve şiddetli bir intikamıdır."

"Yıkıcı nitelik taşıyan sadizm için en iyi örneklerden bir tanesi, linç etme arzusu duymakta olan insan güruhudur; hiçbir sadistlik emaresi göstermeyen soğukkanlı bir katil türü ise, nekrofilik yıkıcılık için iyi bir örnek teşkil eder."

.....

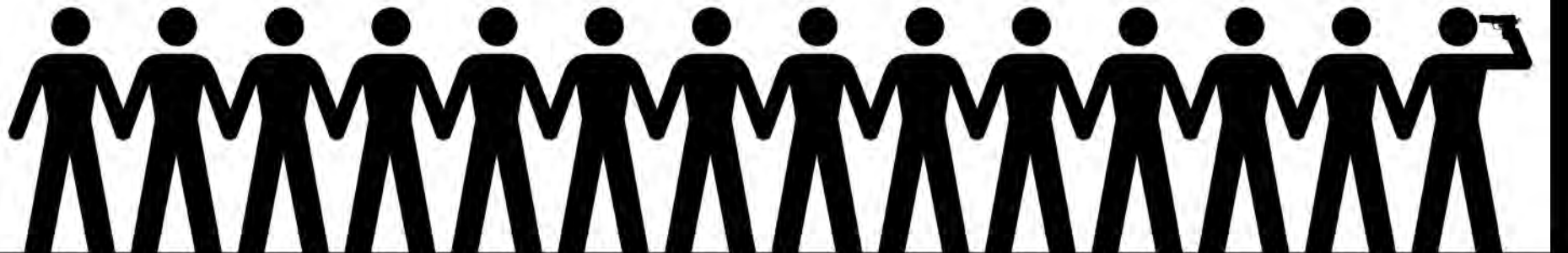
Yaptıklarımızı, maruz kaldıklarımızı, şahit olduklarımızı, duyduklarımızı, yapmayı planladıklarımızı, bizim adımıza planlananları, görmezden geldiklerimizi, taraf tutmamız için dürtüklenmemizi, ötekileştirile ötekileştirile öğrendiğimiz ötekileştirme dilini, bu dil üzerine düşünmeyişimizi vb. masanın üstüne yığınca bu tasvirler içinde büyük resmi görebiliyor musunuz?

İnsanlık çoktan hastalandı hem de ağır bir şekilde. Ve onun bir parçası olarak da bizlerde.

Tedavisi var mı? Tabii ki var ama tedavi olmayı istemiyoruz ki!

Hal-i pürmelimiz budur.

Cenâb-ı Hak, cümlemize acil şifalar nasip eylesin. Âmin. 🌸

NIHAT GENÇ

APRIL

www.nihatgenccanli.com

www.facebook.com/nihatgenccanli

[www.twitter.com/nihatgenccanli](https://twitter.com/nihatgenccanli)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HEPİMİZ KARDEŞİZ

O kadar çok kullanıldı ki bu kelime. O kadar çok içi boşaltıldı ki artık kimseyi etkilemiyor. Kimse ciddiye bile almıyor artık. "Hepimiz Kardeşiz!" Her şey slogan oldu bu ülkede. Türkiye herkes ile gurur duydu, hesaplar soruldu, bıçaklar kemiğe dayandı, vurduk vurduk inlettik. Daha nice sloganlarımız oldu; fakat bir defa olsun "Hepimiz Kardeşiz!" diye bağıramadık. Neden bağıramadık? İçimize sinmedi çünkü. Ayrımcılık oldu hep, ötekileştirme oldu, zulüm oldu. Evlatlarımız ve sevdiklerimizi kara topraklara gömdük. Mezhepler yüzünden, kültürel farklılıklar yüzünden acılar çektik.

Senin amcan, abin Diyarbakır zindanlarındayken; benim dayım, komşum Metris/Ulucanlar zindanlarındaydı. Sana bok yedirenler, bizi kola şişelerine oturtuyordu. Sen bunu anlamıyorsun ya da görmezlikten, bilmezlikten geliyorsun. Sen Güneydoğu'da zulüm çekerken, biz de İç Anadolu'da üniforması var diye postacıdan bile korkuyorduk. Esas duruşa geçiyorduk.

Sadece Kürtler değil; Aleviler, Roman demiyorum; Çingeneler, Bulgar göçmenleri de çile çekti bu memlekette. En acısı, bu ülkenin sahibi olduğunu iddia eden Türkler de çok acı çekti ve çekmeye de devam ediyor, tarihini kan ile yazan her ülkenin evladı gibi.

Devlet sadece sana zulüm yapmadı. Bana da yaptı, öbürüne de yaptı. Eline aldığı sopsını, ayırt etmedi. Bana ve sana zulüm yapan devletin başında, bugün seni mecliste temsil eden aşiret reislerinin, toprak ağalarının torunları var. Devlet bana ve sana zulüm yaparken dedeleri, ağabeyleri, dayıları da devletin başındaydı. Bugün senin için mücadele ettiğini söyleyen toprak ağası vekillerin, iki gün sonra benim vekillerim ile yine can ciğer kuzu sarması olurlar. Olan yine sana bana olur...Anlamak istemiyorsun.

Sen beni anlamıyorsun.

Ankara'da bir tepeye 6 tane hastane kurup, en basit tedavi hizmeti için insanları 1500 km getirtmek sana özel değildi. Artvin, Rize, Yozgat, Çankırı, Manisa'nın da adamı geldi binlerce kilometre yol teperek.

Sana 1500 kilometre yol teptirenler, bize radyasyonlu çay içirdi. Doğu Karadeniz'de kaç insan kanser illetinden öldü ve ölmeye devam ediyor. Bırak Diyarbakır'ı, Ankara'ya iki saatlik yol olan Çankırı, Çorum'a yol ne zaman gitmiş, su ne zaman gelmiş, okul ne zaman yapılmış bir araştır önce.

Sana gaz veren çakma entellerin birinin ayağına bassan otobüste, seni bir kalemde siler.

Görmek istemiyorsun. Kabullenmiyorsun.

Ben boklu yollarda hayat mücadelesi yaparken, birileri gösterişli kokteyllerde, komik smokinleri ile bu ülkeyi sömürdüler. Sen oralarda hayat mücadelesi verirken, haber kanalları aşiret düğünlerinde takılan kilolarca altınları ve kürek ile süpürülen dolarları anlatıyordu. Bugün belki beş yıldızlı otellerde yapılan iftarlar gözümüze sokulmuyor artık. Aynen o koluna takılan altınlardan kolunu kaldıramayan Aşiret gelinleri gibi. Bilmiyoruz, görmüyoruz sadece.

Sen beni anlamıyorsun.

Sen çile çekerken, ben de çile çekiyordum.

Sana "Sen dağ Türk'üsün" derlerken; bana "Müslümansın", Alevi kardeşime "Sünni'sin" diyorlardı. Hâlâ söylüyorlar.

Senin dilini yasaklayan zihniyet, en basitinden, bana Müslüm babayı, Orhan abiyi, Ferdi babayı yasakladı bir ömür. Neşet Ertaş babanın türkülerini yok sayan zihniyet, bana İtalyan aryası, Fransız kabaresi izletti bir ömür. Türkülerimi bile çok gördüler.

Benim de yazarlarım, şairlerim, türkücülerim, şarkıcılarım,

birbirinden güzel insanlarım yasaklandı. Yok sayıldı, sürgün edildi bir ömür. Zindanlara atıldılar, kitapları yakıldı. Ahmet Kaya'yı ülkeden kovanlar; Cem Karaca'yı, Bülent Ersoy'u nicelerini kovmadı mı? Ahmet Kaya'nın katilleri ile Kazım Koyuncu'nun katilleri arasında ne fark var? Görmüyor musun?

Senin ormanlarını yakanlar; benim de ormanlarımı yaktılar, peşkeş çektiler. Senin köylerini yakanlar; benim ülkemin en güzel köşelerine çöreklediler. Kalın duvarlar çekip, siyah gözlüklü buldogları ile beni uzak tuttular.

Siyah giydiği için, saç uzattığı için, küpe taktığı için genç avına çıktılar bizim buralarda.

Ama sen yıllardır; devletin senin aşiret ağaların ile bir olup sana yaptığı zulmü; benim arabamı, otobüsümü, ekmek teklemi yakarak bana ödetmeye çalışıyorsun.

Senin özgürlük anlayışın sindirme, korkutma, öldürme üzerineyse bana zulüm yapanlardan ne farkın var? Yüzümün bir kere gülmemiş olması yetmezmiş gibi şimdi sopayı sen mi aldın eline?

Taşın altına elimi sokmamı istiyorsun ama ben elimi taşın altına her soktuğumda sana gaz verenlerin kıskırtması ile taşın üzerine çıkıp zıplıyorsun. Ellerimi eziyorsun. Canımı çok yakıyorsun. Başındaki, seni yıllardır sömüren ağalarının dizinin dibinden ayrılmıyorsun. Biat kültüründen kurtulamıyorsun. Seni mecliste temsil edenlerin, beni temsil edenlerden ne farkı var? Bunu göremiyorsun. Çektiğin acıların hesabını bana soruyorsun. Dershaneye giden çocuğa ödetiyorsun. Ekmek derindeki esnafa soruyorsun hesabını. Yanlış adrestesin.

Dünya değişiyor. Sen özgür oldukça ben de özgür olacağım ama sen benim canımı yakmaya devam ediyorsun. Kapanmasını, kurumasını istediğim yaralarımı kaşımaya devam ediyorsun.

Bugün seninle omuz omuza, senin kültürün için mücadele ettiğini söyleyen çakma entellerin babaları dün, bana bu hayatı zindan edenlerin torunları.

Boyunlarına poşular bağlayıp meydanlarda seni gaza getirenler, senin ellerine taş ve molotof sıkıştıranların çocukları, ağabeyleri, kardeşleri X5'ler ile Antalya'da Rus kovalamak ile meşgul. Sana "Çocuğunu okula gönderme!" diyenlerin çocukları özel okullarda. Bana "Çocuğunu İmam-Hatip'e gönder" diyenlerin torunları Fransız Lisesi'nde okuyor, görmüyor musun?

Sana dayattıkları; "Kaybedecek hiçbir şeyin yok!!!" lafını bana bir ömür dayattılar. Kafanı kumdan çıkarıp etrafına bakacak olursan kaybedecek güzelliklerin olduğunu göreceksin. Bana çok yedirdiler. Ben yemiyorum artık.

Senin oralarda, benim buralarda kahraman olmak kolaydır. Ense

kökümüzde bizi kene gibi emenlerin tezgahı yürüsün diye.

Biz birbirimizi kırdıkça, çok kahramanlar çıkarırız bu topraklardan. Sen de, ben de bok yoluna gideriz. Arkamızdan "Unutursak kalbimiz kurusun!" diye Facebook'ta, Twitter'da ağlarlar en fazla iki gün. Ne kalpler kurur ne da hatırlanırız. Sen hiç bunları görmüyorsun. Sen beni dinlemiyorsun.

Acıları herkes yaşadı ve yaşıyor bu topraklarda. Evladını bir çuvala koyan baba ile askerde olduğu için kırık pencereden dolayı donan Ayaz bebeğin babasının acılarının bir farkı yok. Yok işte birbirimizden farkımız! Adına çocuk gelin denilen, bilinen sayısı 200.000'lerde olan pedofili mağduru çocuklar sadece senin değil, benim de evimden çıkıyor.

Biz kardeşiz. Aynı acıları farklı silahlar ile yaşamış ve yaşayan...Yok işte birbirimizden farkımız. Kimse gün yüzü görmedi bu topraklarda.

Birbirimize kıyıyor ve aşağılıyoruz. Çocuğunu okula göndermedi diye karşımızdakine kin kusarken, "Kadın börek yapmalı." diyenleri görmüyoruz. Doğusundan batısına, her tarafı kan, gözyaşı ve irin kokuyor bu topraklar. Ama halen acılarımızı yarıştırıyor; kendi ideolojimize hizmet eden katilleri kahraman, hiç yoluna gidenleri de şehit yapıyoruz. Onlara etiketler yapıştırıyoruz ve birbirimize kinleniyoruz.

Ne Kürt ağalarının çocukları dağa çıkıyor; ne de buradaki beylerin, hanımların çocukları şehit oluyor. Arabalara binip şampiyonluk kutlar gibi kornalara basarak, dörtlüleri yakarak, bağırarak, kin kusarak birbirimizi lanetliyoruz aklımızca. "Neden böyle oluyor?" sorusunu soramıyoruz. Gözümüzü kan bürümüş artık. Yok birbirimizden farkımız. Sadece çektiğimiz acılar değil. Zalimliğimiz de aynı.

Yıllar öncesinde bir haber okumuştum. Adını hatırlamadığım bir gazetenin üçüncü sayfasında.

Bir baba, elleri başında öylece bakıyordu ağzı açık bir rögara. Beş yaşında kız çocuğu düşmüş oraya, saatlerce aramışlar ve yaklaşık iki yüz metre ileride bulunmuş küçük bedeni. Çamurlar içerisinde. Hiç unutmam, Adana'da olmuştu bu olay. Kim hatırla, kim bilir şimdi o evladın anne ve babasından başka? Ne farkı var o annenin Berkin ya da Ali'nin annesinden? Hiçbir çocuğun katili bulunamıyor. Sadece oralarda değil buralarda da.

Devlet, kimseye şefkatli bir ana olmadı bu topraklarda. Elinde sopası ile sinirli bir babaydı her zaman.

Hepimiz kardeşiz. Eve geldiğinde hepimizi sıra dayığına çekecek hayırsız ve vicdansız babamızın gelmesini bekliyoruz bir köşede. Birbirimize sarılmamız gerekirken, tek yumruk olup babamıza karşı durmamız gerekirken, birbirimizin canını yakmak ile meşgulüz halen.

**Acılarımızı
yarıştırıyor;
kendi ideolojimize
hizmet eden katilleri
kahraman, hiç yoluna
gidenleri de şehit
yapıyoruz.
Yok birbirimizden
farkımız.**

Giydiğimiz gömleğin gerçek bir kullanım kılavuzu olsa, “Beni hor kullanmayın, şu pamuğu toplarken kaç insan öldü biliyor musunuz?” der. İçtiğimiz tütün burnumuzdan gelir, domateslerle rende olmak isteriz. Dile kolay, üzerinde bize gelesiye kaç insanın kanı var.

KULLANIM KILAVUZU

Okulların kapandığı, devrimcilik faaliyetlerin askıya alındığı günler.Yazın iyice yordduğu bir Ankara vakti, pineklemele harekete geçmek arasındaki uzun tembellikte salınırken, “Ayran aşısı mı yapsak” dedi. Parasızlıktan kırılıp sıcaktan bunalırken, bundan iyi teklif olamazdı. “Biraz ebegümeci toplayalım” diye çıktık evden.

Henüz Eryaman TOKİ’nin ayakları altında ezilmemişken sahipsiz duran ebegümeci, ısırgan, madımkak, yabani semizotu cenneti tepeler fakirlere umuttu. Bize de. Biz de idealizm fakiriydik.

Bir torba ebegümeci toplamanın yorgunluğuyla otururken karşıdan üç gölge belirdi. Bir kadın, iki çocuk. Biraz ötede başıboş duran semizotlarını çıt çıt toplamaya başladılar.

İnsanın hayatında bazı anlar vardır. Olmasa her şey daha iyi olur. Öyle bir felaket anında sosyalizm bilincinden ölen arkadaşım ağzından baklayı çıkarıverdi: “Pazarda mı satacaksınız?”. Bana öyle geldi ki bundan münasebetsiz soru o güne kadar sorulmamıştır. Kadın da bu kendi sınıfının terbiyesizliğinden habersiz iki sünepeye aynıyla mukabele etti: “Yok, siz?”

Çok değil, bir ay sonra o tepeyi çitlerle çevirdiler. Bir tabela taktılar. Semizotları, ebegümecileri, ısırganlar hep perişan oldu. Kadın ve çocuklarla yine orda karşılaştık. Parça pinçik kalanları toplarken.

Mahallenin derme çatma evlerinde oturanlar Hirfanlı kenarındaki tarlalara, Çubuk’un köylerine doğru yol aldı. Memleketlerine uğramayan gurbetliklerin geride kalan tarlalarını biçmek onlara düşmüştü.

Artık adını bildiğim Hatice’nin oğlu da okul harçlığı için ceviz bahçesine gidenlerdendi. Ankara sıcak tabii, Ahmet de küçük. Topla topla bunalmış. Ceviz karasından elini yıkamak istemiş, Hirfanlı kenarına doğru inesi.

Cenazesine gitmedik, Hatice’yi gördük ama. Ahmet’in kan parasını almış, diğer oğlu Veysel’i yazdırmış okula.

Aradan bir 4 yıl geçti, benim sünepeliğim geçmedi. Sakarya’nın fındık bahçelerinde, “Aman da ne zor imiş yar yar burçak yolması” diye gezişim ondan. Çalışmaya dair her şeyi kutsayıp gerçeğiyle hiç karşılaşmamış olmanın rahatlığı içinde türkü söylemek kolay gelir insana.

Allah’tan hayat gerçek, hayat kaba. Derin hülyalardan uyandırır. Ben de bir gürültü sesine uyandım ki, öyle böyle değil. Üç kişi aralarına aldıkları bir adamı bir

yerden alıyor, bir göğe çarpıyor. “Ne oldu, n’aptı” demeye kalmadı, bahçe sahibi yetiştirdi.

Dövenlerden biri terini toprağa döküp, “Kürtmüş bu abi” deyip bütün izahların tükendiği noktadan anlatmaya devam etti: “Bak getirdin bu adamları buraya ses etmedik ama çalışırken bir de Kürtçe şarkı söylüyorlar. Bölücüleri beslemek sana mı düştü?”

Batının Kürtlerin emeğiyle tanıştığı, diliyle tanışmadığı yıllar. Uzun sessizliği adamın isyanı bozdu: “Söylersem söylerim şerefsiz. Üç kuruşa bütün bahçeleri biz kırıyoruz, keyfimizden mi?”

Bir sene sonra gelen işçilerin otobüsleri taşlandı. O yıl gelenler geri gittiler. İki yıl sonra yarıcı kalmayınca, deniz aşırı Gürcü işçiler geldi. Onları da ahlaksız buldular. Kadınlar çalışırken çok gülüyormuş.

Gürcü işçiler Kürt işçiler gibi bu ülkenin yokluğuna ortak olmadıklarından çekmediler bu derdi. Bir fiyat istediler ki, duyanın aklı uçtu.

İki yıl da öyle yattı bahçeler. Fındık işi kolay mı?

Üçüncü yıl Urfa’dan bir otobüs Kürt işçileri taşıdı. Bahçelere Şivan Perwer kuruldu, “Hey hey Nazê” diye şenlendi ortalık.

Bir ağacın gölgesine attığı muşambayı düzleyen Sema, kenarlarını taşla sabitliyor.

Kızı üç gündür ateşli. Orada gözünün önünde uyusun istiyor. Bir kutu vişne suyu almış ve bütün umidi onda. Bu çadırdaki geçirdikleri üçüncü ay. Burdur’da kimyon, Bepazarı’nda havuç topladıktan sonra üçüncü durakları Gebze. Henüz nerede çalışırlar bilmiyorlar. Tek bildikleri ille çalışmak zorunda oldukları.

Manisa’da devrilen kamyondan konuşuyoruz. “O ne ki” diyor:

“Manisa’ya geçen yıl domates toplamaya gittik biz de. Mevsim sonuna doğru kalan mallar artık iyice ucuzlar, bizim yevmiye de 5 liraya kadar düşer. Adam topladığı ürünü yola döküyor, bize mi para versin. Dönüşte dediler ki, ‘kamyonda yer yok, yürüyerek gelen olur mu?’ Yürüyerek gidene fazladan beş lira vereceklerdi. Ben lohusalıktan yeni çıkmıştım ama kardeşim kabul etti. Bize yetişmesi tam 12 saat sürdü. Ne diyorlar bu yüzyıla, 21 mi? Batsın batsın. Bize yıl değişir mi? Eskiden köleler neyse, şimdi biz de oyuz.”

Sema 25 yaşında, 9 yaşından beri yollarda. Her yılın 5 ayını Mardin’de geçirip başlıyorlar oradan oraya göçmeye:

“Fındık, havuç, kimyon, mercimek, pamuk, domates,

tütün, pancar, şeftali, zeytin. Hepsinde çalıştım. Zeytinde eğilip kalkmayı, kimyonda el kavrulmasını, pamukta her tarafınızı delen tozu iyi bilirim. Tütün için sabahın köründe kalkmak gerekir. Taze taze tatlı tatlı kırılır tütün. Zaten güneş doğarsa hemen pörsür. Biz bütün bir mevsim çalışır kışın erzağını hazırlarız. Kışın zaten iş olmadığı için biraz da ona para ayrılır. İşte geçinmek değil de ölmek halimiz.”

Sema konuştuğu penyesinin ucundaki ipten tutuyor, tuttuğu sökülüp ipte gözüm. Sökülüyor sökülüyor. Bana bir fenaliktir geliyor.

“Sökme allasen.”

Aklıma başka şey gelmiyor, ne diyeyim? Gel Sema, al şu kızı da, sıcak yataklara yatıralım, masal anlat sen, bir tas çorba yapalım?

Doktora götürüyoruz. Bronşit. Doktor sıkı sıkı istirahat diyor. Dönüşünde bir tas çorba içiyoruz. Yüzünün pembesi sarısına karışıyor.

Üç hafta sonra arıyor, kızın durumu iyice fenalaşınca göndermiş memlekete. O Mardin’de nenesine emanet, Sema tarlaya.

Muson yağmurundan mı havanın sıcaklığından mı sıırılsıklamım? Bangladeş’in kuş uçmaz kervan geçmez bir kasabasında Arakan’dan kaçıp bu 100 milyonluk ülkede bir lokmalık yer bulmaya çalışan insanları bekleyişimin bilmem kaçınıcı günü.

Çarşıya inip barakadan bozma bir dükkana atıyorum kendimi. Satıcı gülerken karşılıyor, 5 dolarlık yatak örtülerini seriyor önüme. Bir örtüye 3 kişilik aile sığar ama ederi 5 dolar. Aylığı 3 dolar olmayan eller dokumuş. Bu küçücük, kabına sığmaz ülkenin Bangladeş’li, Hintli, Arakanlı işçileri kibrit kutusu kadar yerlerde nefes almadan dünyayı giydireyor. Buradan yayılıyor AVM’lerin yüzünü süsleyen ayakkabılar, evlerinin nevresimleri ve son moda pantolonlar ve rengiyle gözünüzü alan çantalar...

Çok değil, dönüşümün dördüncü ayında bir apartmanda 120 kişi yanarak ölüyor. Kaçak tekstil atölyesi.

Hayatlarını ancak haberlerden okuduklarımızın vebali, üstümüzden taşıyor.

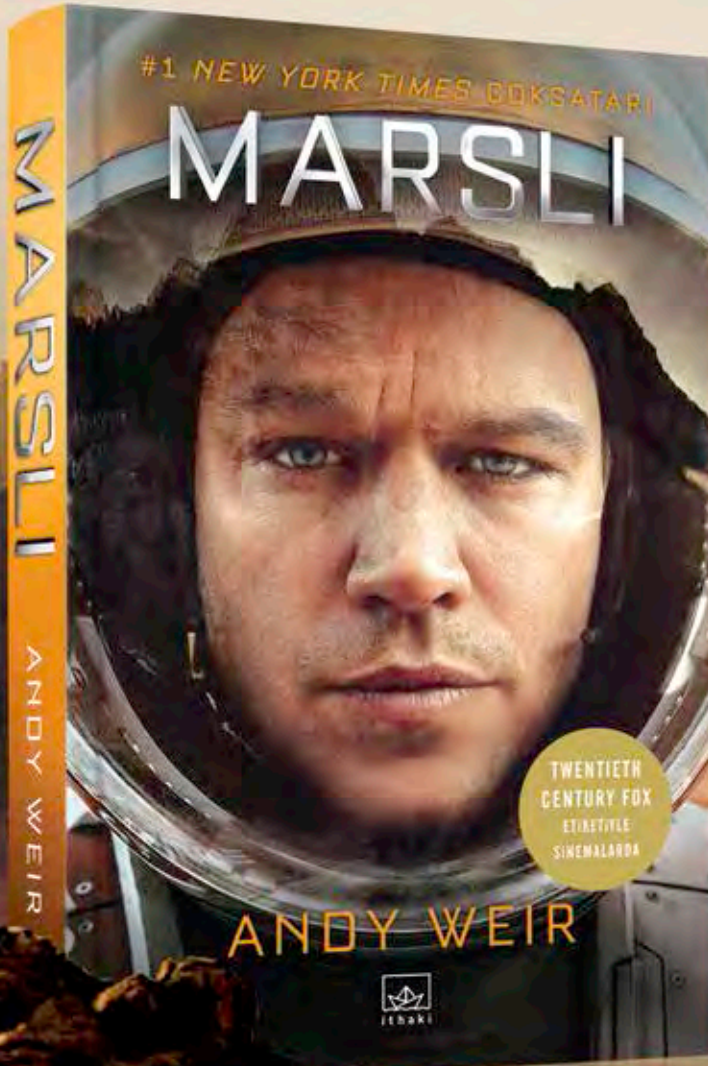
Domatesleri iyice yıkayın. Kimyonu güzelce ezin. Dükkandan aldığınız gibi giymeyin gömlekleri, bir dönsün makinede.

Çünkü şahit olmadığımız şeylerin acısı da yaşanmamıştır. Her giden yerini daha çaresizine terk ederken, bir kamyon devriliverir.

Bizim değil yine, onların başına. 🌸

MARSLI

2 Ekim'de sinemalarda,
ŞİMDİ VE DAİMA, KİTAPLIĞINIZDA.

"Çok uzun zamandan beri okuduğum en iyi kitap. Zeki, eğlenceli ve gerilim dolu. Marslı, bir romandan isteyebileceğiniz her şeye sahip."

—Hugh Howey, *Silo*'nun yazarı

www.ithaki.com.tr
İnternet satış: www.ilknokta.com

twitter.com/ithakiyayinlari
facebook.com/ithakiyayin

Genel Dağıtım **PUNT**

UNUTMAMALI

1992'yi 1993'e bağlayan yılbaşı gecesi kırmızı giysiler içinde genç bir popçuyu tanıdık, ülkece. Bir anda. Tam biz, kentli beyaz yakalı sınıf oluşmaya başlıyorduk. Bir idole ihtiyacımız vardı. Elimizdekilerden Orhan Baba fazla arabesk, Ahmet Kaya fazla muhalif, Sezen fazla herkese mal olmuş, Ajda fazla elit, Barış Manço biraz çocuk işi, Bülent Ersoy fazla kokoş idi. Her biri farklı toplumsal kesimleri kapsıyordu. Tam oturmuyordu bizim beyaz yapımıza. Bize, biraz batı kültürü almış, biraz çocuksu, havası-endamı yerinde, oturmayı kalkmayı bilen bir yüz lazımdı. Almanya doğumlu, Karadeniz kökenli, kentli Tarkan tam bizim kalemimizdi. Anında sevdik, kentlerimize marş yaptık şarkılarını. Sarıldık el üstüne taşıdık. Ayağa düşürmedik Tarkan'ımızı.

Bir iki yıl sabredip, 1994'te Megastar yaptık Tarkan'ı. Aldık en tepeye oturttuk. Dünya star görsün. "You are the best you are the top, hadi emrine amadeyim." dedik. 1994 Mayıs ayında çıkan AAçayipsin albümünün en popüler slow şarkısında Megastarımız, tam adıyla Tarkan Tevetoglu şöyle söylüyordu bize;

Unutmamalı o güzel günleri
Anılarla gönülleri hoş tutmalı
avutabilmeli
Hatırlamalı sevgiyle anmalı
Ümitlerle yarınları hoş tutmalı,
ayırmamalı!!!

Tarkan unutmamalı dediği günlerde gencecik bir çocuktuk. Dış görünüşü farklıydı, ön iki dişi biraz ayrıktı. Genç Türkiye Cumhuriyeti henüz 70 yaşındaydı. Eski Türkiye idi.

Sanat, spor ve politika dünyasını devrin Televole, Show Haber ve Anadolu'dan Görünüm'ünden derlsek şunu derdik. Uzun Hepar hayatının son bir kaç gününü yaşıyordu. Galatasaray, Alman ekolüyle üst üste ikinci şampiyonluğunu kazanalı iki hafta, DEP'li milletvekilleri Meclis'ten tutuklanarak götürüleli iki ay olmuştu. Demirel Cumhurbaşkanı, Tansu Çiller Başbakan idi. Bir milletvekili, Mehmet Sincar birkaç ay önce yol ortasında öldürülmüştü. Memleket beyaz renkli Toros marka arabaların hakimiyetindeydi. Savaş Buldan'ın öldürülmesine günler vardı, 6 ay sonra Özgür Gündem bombalanacaktı. 90'lar denilen şey her ne ise en derini yaşıyordu. Kabustu. Biz o kabustan unutarak, koşarak, savaşarak ama bir şekilde kaçmaya çalışırken; Tarkan buğulu bir tınıdan bize eski güzel günleri hatırlamayı salık veriyordu. Unutulacak gibi değildi hiçbir şey. Tarkan

sevgiyle, biz ise aksine acıyla anıyorduk o günleri. Ne Tarkan ne biz unutamıyorduk.

20 yıl, Tarkan'a iki yıl gibi geldi. Hiç yaşlanmadı. Üçer beşer yukarı çıktı basamakları. Biz kurumsallaştıkça, Tarkan meşhurlaştı. Gururlandık. Tarkan bizim adamımızdı. Şeklini hep geliştirdi. Maşallah. Saçları bir uzadı bir kıaldı. Bir kravat taktı, bir üstü çıplak çıktı.

Bir dudu&dudu, bir kuzu&kuzu, bir Turkccl bir Avea, bir karma bir sarma derken doldurdu 20 yılı. Biz hep Tarkan'a inandık. Unutmadık. Unutamadık. Unutmak mümkün olmadı.

Ama unutmadıkça, yıllar bize Tarkan kadar cömert davranmadı. 20 yıl 20 ömür gibi geçti üzerimizden. Yaşlandık. Saçlarımız ağardı, kemiklerimiz eridi. İki büküm olduk. Tarkan neşe içinde dans edip kafasını sallayarak "Yakalarsam muck muck" dedikçe, biz yakalanmamak istedik. Yakalanmak riskti. Hayat kimisini çok kötü biçimde yakalıyordu. Acıların sevinçlerden bir hayli fazla olduğu ülkedydi. İçimizden sürekli Tarkan'ın sözlerini tekrarladık, unutmamalı dedik. Zaten unutmanın, insana, toprağa karşı günah olacağı bir mirasa doğmuşsun, nereye unutuyorsun? 1915'den kalan devasa boşluk Anadolu'nun her yerinde. Dersim 1938'in acısı doğuda, 6-7 Eylül 1955'in kurum rengi batıda kapkara duruyor. Nasıl unutabilirsin? Maraş'ta ölenler, Sivas'ta ölenler, Beyazıt'ta ölenler. Üstüne darağacında ölenler. Sokakta ölenler. Evde ölenler. Gencecik ölenler. Yakılarak ölenler, taranarak ölenler, bombayla ölenler. Unutsak, Tarkan'ın deyimiyle "Ben hiç hak etmedim ki böyle unutulmuşu?" diye sitem etmezler miydi bize? Unutmanın kara bir günah olduğu hayata başladık. Bizim nesil çocuklara hep genç ölenlerin adını verdiler. Biz değilsek sıra arkadaşlarımız Deniz, Taylan, Sinan'dı.

Unutulmasınlar diye kocaman isimleri

oldu minicik bebeklerin. Geçmiş hiç unutamadık Tarkan. Hep geriye baktık. Karanlığı, kanı, dumanı gördük arkaya baktıkça. Nutkumuz tutuldu geçmişin acı yükünden. Kusura bakma Tarkan, ümitlerle yarınları hoş tutamadık. Dünler ümitlerimizi kuruttu. İleriye bakamadık.

Bu acı mirasla ancak yaşayabildik, kılı kılına. Hayatta kaldık. Tarkan şarkı söyledi, biz ise unutmak isteyeceğimiz ama asla unutulamayacak günler yaşadık. Biz dertler ve müzik arasında salınırken, onlar ince ince

kentleri öğüttüler. Önce otobanlar yaptılar, otobanların kenarlarına bizleri dolduracakları cam plazalar inşa ettiler. İnşaatlar sürerken ofis bilgisayarlarında kopya CD'lerden Tarkan çalıyordu. Otobanların diğer kıyısında Gazi Mahallesi'nde, Ümraniye'de insanları öldürdüler. Bu derin mevzulara girmese de Tarkan'ı pek sevdik biz. Gelelim, gündüzle gece olalım, onunla mutlu yarınlara koşalım istedik. Koşturmadılar.

Tarkan "Arar buluruz izini, bilirsin zırdeliyim ben" diye şarkı söylerken, kayıp çocuklarının acısından zırdeliye dönmeyip çocuklarının izini arıyordu Cumartesi anneleri. Tarkan memleket gibiydi. Doğudan öğreti taşıdı. Karma ne demek hepimize öğretip, biz kentlilerin felsefi boşluğunu dolduruyordu. "Yandım yandım ki ne yandım" diyordu 2000'lerin başında. Biz bu kadar yanacağımızı bilmez iken. 2007'de memleket başka bir şeye dönüşmeye başlamışken Tarkan, Metamorfoz'la bir sinyal daha çaktı hepimize. Sinyali geç, isyana çağırıldı cümlemizi. Tarkan gördü, biz sarhoşmuşuz göremedik. Elimizde mojitolarla, gece kulübünde sallanarak dinliyorduk. Uyanamadık herhal.

Elini veren kolunu kaptırıyor
Uyanık olmalı bu zamanda
Huyuna suyuna gitmeyip
Meydan okumalı alayına

Hakkımızın hesabını soralım hadi
Bir olup ta direnelim gel
Haykırılım isyanımıza hadi
Hadi hep beraber..

Tarkan'ı 20 yıldır simgemiz yaptık. Var ettik, Harbiye'de kapalı gişeye doyurduk da; bir Tarkan olmadık. Kendimizi Tarkan'ın yanına çekemedik bir türlü. Ne unutmamayı başarabildik, ne ümitli olabildik. Ne geçmişin acılarını hatırlayıp kınadık, ne geleceğin barışını çağırdık. Şehirlere bombalar yağmazken bile sevişemedik. Ne kavgamız oldu, ne sevdamız. Tarkan bile, Megastar haliyle Gezi Parkı'na sırt dönmedi, hatta uzaktan da selam etmedi, geldi parkta verdi üç beş kare pozunu kameralara. Yeni Türkiye'de, kentler faşizan şehir çetelerinin istilasındayken bile fikir özgürlüğüne selam çakabildi. Sahnelerin fırlama çocuğu iddiasına girmeden, o renk ve ışıltının içinden bile kalpten iki kelam çıkabileceğini gösterdi, fazlası değil. Bizler yarattığı megastarının dahi gerisinde kalan yegane topluluk olmanın acısını çekeduralım. Unutmamalı dediğimiz tüm acıları unutmuşçasına, dünsüz yarısız bugünde yuvarlanalım. Geleceğimizi haramilere, kentlerimizi farelere, barış umudumuzu çetelere teslim etmiş olmanın acısıyla İstanbul sokaklarında yürürken Tarkan'dan umutsuz bir şarkı mırıldanalım.

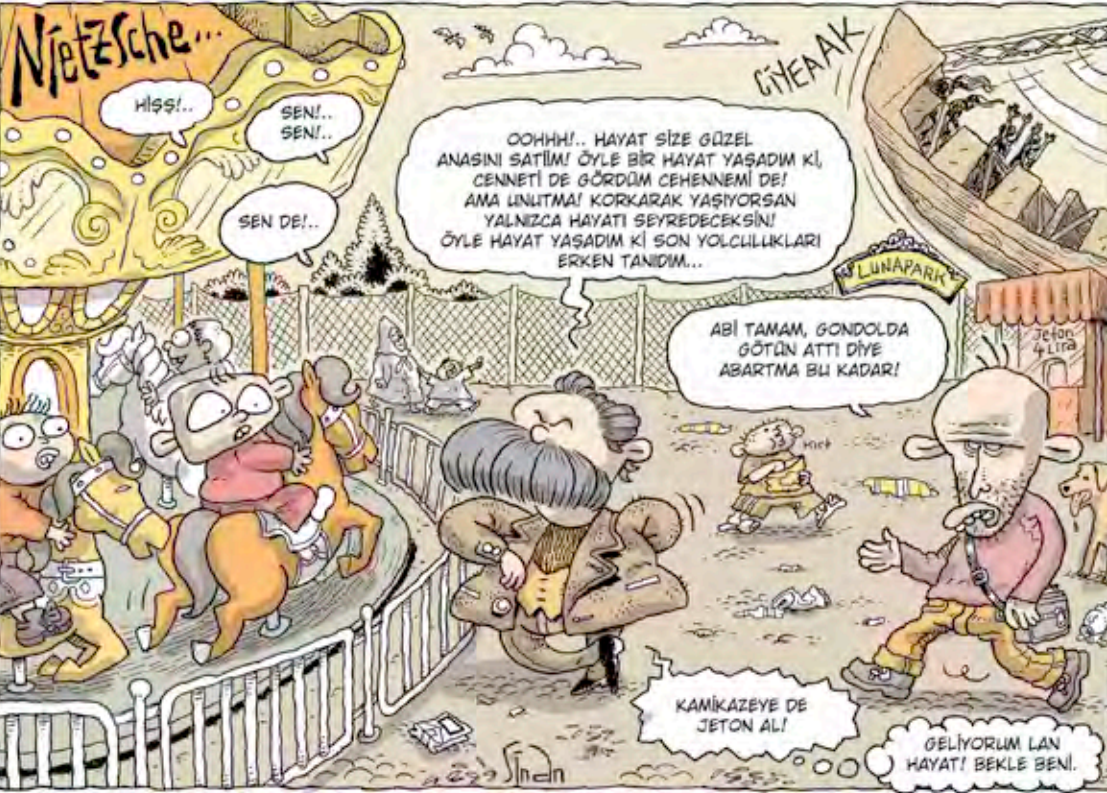
Çıkma sokaklarında kayıp
Derbeder haldeyim

diyerek bir yol bulmaya çalışalım. Tükenirken en azından Tarkan'ın bir dediğini yapalım. O kolay bak, unutmayalım. 🌟

**Zaten
unutmanın, insana,
toprağa karşı
günah olacağı
bir mirasa
doğmuşsun,
nereye
unutuyorsun?**

Sinan'ı Gecmiş Zaman

KAAN BOŞNAK

OT

KAYIP GÜNLER GÜNLÜĞÜ

Hakkınız yoktur kimsenin görmediğini bilmek istemeye. İçinde bulunduğunuz durumdur, sizi bana yaklaştıran, benden uzaklaştıran ve sonunda nefretin geri dönülmez yanlışlarına düşmenizi sağlayan.

Zaten yolunu kaybedecekti herkes hatta belki ilk önce ışığı en kuvvetli olan. Çünkü hikayenin o kısmında, bazı titrek mum ışıkları ve şehrin tüm akli kaçıkları aynı meydanda büyük bir led ekrandan geçişini izleyecekler, onursuz ama çoktan yazılmış hayatımın.

Bir seslenişten bahsetmiyorum asla yanlış anlaşılmasın bahsettiğim, sadece gece olduğunda büyüyen endemik bir tür gibi sadece geceleyin büyümüş bir geleceğin başlangıcıdır; çünkü o gecelerden birinde büyük puntolarla olmasa da madde madde açıklanmıştı başıma gelecekler gün doğmadan, bir gastenin 'mütevazı büyüler ve futbolcular için astroloji' adlı köşesinde.

Kim vurduya giden şey sadece bazı tatil planları değil hayatta mesela huzurumuz da biraz evvel buradaydı ıslak çıplak ayaklı çocuklar tahta iskelelerde koşturmayı hiç bırakmasın istedim, güneş batacak gibi yapmasın da plaj arılarla dolmasın istedim, şehre dönmemeliydim, memnundum misafir olmaktan, hatta bunun için para bile ödedim yine de anlayamadım, sıcağın verdiği mutluluğu; denizin aslında çarşaf gibi olmak zorunda olmadığını, ayaklarımı niye bu kadar önemseydiğimi hiç anlayamadım, anlatılmadı hiçbir antik yunan tanrısı tarafından.

zıtlığın büyüüne kapılmamak lazım onu anladım ama helal olsun bana, kendimi kucaklamak istedim kendi kollarımlan. ✨

KAMU SPOTU

TEVFİK
MERKUT

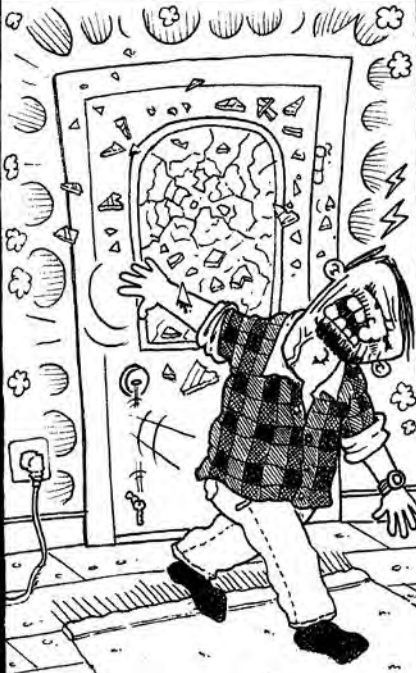
HER ŞEYİ BIRAKIP KÖYE YERLEŞMEYİ
PLANLAYAN PLAZA
ÇALIŞANLARININ %78'İNİN
İNEKTEN KORKTUĞUNU BİLİYOR
MUYDUNUZ?

AVM YOK,
STARBAKS YOK!
SIKILIR
İNSAN
AYOL!!!

İLİSKİLERDE
ÇARPILAN
KAPILARIN
EKONOMİYE
YILDA 3,8
MİLYON TL YÜK
GETİRDİĞİNİ
BİLİYOR
MUYDUNUZ?

KAPI
ÇARPMAYIN!
DUVAR
YUMRUKLAYIN!
HEM İNCİNİMİŞ
BİR KEMİK
GÖNÜLLERİ DE
YUMUŞATIR!

MATRIX'İ İZLEDİKTEN
SONRA GAZA GELİP
2 YILLIK BİLGİSAYAR
PROGRAMCILIĞI
OKUYANLARIN
3' TE
2'SİNİN
İŞSİZ
OLDUĞUNU
BİLİYOR
MUYDUNUZ?

BUNLAR HEP
DİŞ MİHRAKLARIN
OYUNU!
UYAN
TÜRKİYEM!

OTUZ YIL
İKİ MİLLET
BİR AŞK

BERNARD BÉLIER
BELİRLİ BİR BAKIŞ
CANNES FILM FESTİVALI
JURY ÖZEL ÖDÜLÜ

"Güneş Tepedeyken'de aşk,
iki millet arasındaki derin
nefrete karşı savaşıyor."

Screendaily

Güneş Tepedeyken

Bir DALIBOR MATANIĆ Filmi

Zvizdan • The High Sun

30 EKİM'DE
SİNEMALARDA

HAYVANLAR ÂLEMİ

1910 yılında İstanbul sokaklarından toplanan onbinlerce köpek Hayırsız Ada'da açlık ve sefaletle terk edildi. Tarihin en büyük köpek itlaflarından biri olarak kabul edilen Hayırsız Ada sürgününü tarihçi EKREM İŞİN'la konuştuk...

Bizans'tan bu yana İstanbul şehrinin bir parçası olan köpekler, Osmanlı döneminde de önemli bir yere ve işleve sahipti. Şehrin bir ögesi haline gelmiş olan köpekler halk tarafından korunur, beslenir ve barındırılırdı. Buna karşın, köpeklerin de güvenlik ve temizlikle ilgili çeşitli toplumsal görevleri bulunmaktaydı. İstanbul'un köpekleri geceleri kendi mahallelerine gelen yabancılara ve şüpheli kimselere havlayarak bir çeşit zabıta görevi görürdü. Bunun yanı sıra evlerdeki yemek artıkları köpeklere verilerek çöp sorunu giderilirdi.

Batılılaşma süreciyle beraber gelen bir takım yeniliklerden köpekler de nasibini aldı. Halkın uyum içinde yaşadığı köpekler, yönetim nezdinde uzaklaştırılması gereken bir unsur haline dönüşmeye başladı. Çünkü örnek alınan Avrupa'nın sokaklarında köpekler itlaf edilmişti. Hatta itlaf edilen köpeklerin üzerinden para bile kazanılıyordu. Köpeğin postundan, kemiğinden ve çeşitli uzuvlarından gelir elde edilebiliyordu.

Hayırsız Ada'ya sürgün fikrinin fitilini ateşleyen olaysa II. Mahmut döneminde yaşandı.

İngiliz Konsolosluğu'nda görevli olan yüksek bir memurun Bâb-ı Âli civarında köpek saldırısına uğraması üzerine İngiliz hükümeti Osmanlı'ya ultimatom verdi.

Bu olayın da etkisiyle beraber sokak köpeklerini derhal toplama kararı alındı. İstanbul'da ne kadar sokak köpeği varsa birkaç günde toplanıp Hayırsız Ada'ya gönderildi. Olayın duyulmasıyla beraber tepkiler de gecikmedi. Tepkilerin ardı ardına gelmesi II. Mahmut'u kararından caydırdı ve köpekler İstanbul'a geri getirildi. İstanbul halkının köpeklere duyduğu sevgi, Yeniçeri Ocağı'nı top tutturarak yok edilmesine sebep olan II. Mahmut'a geri adım attırmıştı. Köpeklere yardıma muhtaç bir insan gözüyle bakan İstanbul halkı, onlara eziyet edilmesinin uğursuzluk getireceğine inanıyordu. Halkın inancı bir tesadüfle birleşti ve Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın ordusu Kahire'den Anadolu içlerine kadar sokuldu...

İstanbul köpeklerinin sürülmesi ile ilgili olarak bir diğer teşebbüs Sultan Abdülaziz döneminde yaşandı. 1865 tarihinde İstanbul'un köpekleri bir kez daha toplanıp Hayırsız Ada'ya bırakıldı. Bu olayın ardın da Beyazıt'ta büyük bir yangın çıktı ve halk yangının nedenini bu olaya bağladı.

Halkın uğursuzluk getirdiğine inandığı girişimlerin sonuncusu ve en büyüğü 1910'da yaşandı. Sultan Reşat döneminin Belediye Başkanı Suphi Bey tarafından 80 bin

köpeğin tekrar Hayırsız Ada'ya yollanması emredildi. 80 bin köpek birkaç gün içerisinde toplanarak Marmara Denizi'nin ortasındaki koca bir kayadan ibaret olan Hayırsız Ada'da ölüme terk edildi. Açlık, susuzluk ve sıcak köpekleri telef ediyor ve büyük bir trajedinin doğmasına sebep oluyordu. 3 ay boyunca aralıklarla yeni seferler düzenlenerek köpekler sokaktan temizlendi. İki yıl sonra göreve gelen Operatör Cemil Topuzlu'nun emriyle yeniden bir karar çıkartıldı ve sokaklardan yaklaşık 30 bin köpek toplanarak Hayırsız Ada'ya gönderildi. Tüm bu katliamların sonunda Osmanlı'yı büyük bir felaket bekliyordu: Balkan Savaşı...

Esenyurt'ta baktığı sokak köpeklerinin İBB tarafından bilinmeyen bir yere götürüldüğünü söyleyen 88 yaşındaki hayvansever MEHMET AMCA'yla konuştuk:

88 yaşındayım. 1995'ten beri Esenyurt Cumhuriyet Mahallesi'nde oturuyorum. Taşındığım günden bu yana buradaki hayvanlara göz kulak olmaya çalışıyorum. Hayvanları çok seviyorum. 10 tane kedi, 30-40 tane kumru, 12 tane köpek besliyorum. Emekli maaşımla onlara et alıyorum, her türlü ihtiyaçlarını gidermeye çalışıyorum.

Belediye görevlileri geçtiğimiz günlerde köpeklerimden 5 tanesini alıp götürdü. Kısırkaya'daki barınağa kadar gittim ama köpeklerim hiçbir yerde yok. Hayvanlara eziyet ediyorlar, onları bu yüzden hiç sevmiyorum. İçlerinde hiç sevgi kalmamış bunların. İnsanlar böyle yaptıkça ben hasta oluyorum, ağlıyorum, kendimi kötü hissediyorum. Tamam, kısırlaştırmak için götürsünler ama sonra tekrar geri getirsinler; onlara işkence edip katletmesinler. Köpeklerim nerede şimdi. Ben hayvanlarımı geri istiyorum. Hayvanların da canı var, unutmayın, onların da bizim kadar yaşamaya hakkı var.

8 senedir özel bir klinikte veteriner hekim olarak görev yapan DENİZ GÜMÜŞTAŞ'la hayvan hakları üzerine konuştuk...

Hayvan haklarının çiğnendiği zincirleme bir sistem var. Hak gaspı ilk önce petshoplarda başlıyor. Çünkü hayvanların üretilmesi sürecinde çok ciddi hatalar söz konusu.

Bir: Hayvanların yaşam alanları çok küçük.

İki: Tuvaletlerini yapmasınlar ve az yesinler diye yeterli gıda ve sıvı verilmiyor.

Üç: Çoğu anne sütü emmeden, bir an önce satılsın diye reyonlara koyuluyor.

Bu noktadan sonra bizler devreye giriyoruz. Cebinde az çok parası olan kişiler bilip bilmeden bu hayvanları sevimli bulup satın alıyor. Birçoğunda ya viral ya da bakımsızlıktan ötürü hastalıklar oluyor. Daha sonrası malum... Böyle bir rant sistemi oluşmuş durumda, biz de toplum olarak bu sistemin yürümesi için her şeyi yapıyoruz galiba... Sokağımızda var olan kediye sahip çıkmaktansa cins kedilere kucak açıyoruz. Bana gelen vakaların çoğu bakılmamış ya da yanlış bakılmış cins kedilerden oluşuyor. Bazen öyle vakalarla karşılaşıyorum ki tüylerim diken diken oluyor: Sıcak havada arabada unutulmuş kediler, yıkanıp soğukta bırakılan köpekler... Hayvan bakmak bilinçli düşünmeyi gerektiren bir şey. Toplum olarak bunu beceremiyoruz sanırım.

Barınağa yolu düşen hasta ya da bakıma muhtaç sokak hayvanlarının durumunu Kadıköy Belediyesi Geçici Hayvan Bakım Merkezi'nden ŞEBNEM BEŞEVLEK'le konuştuk...

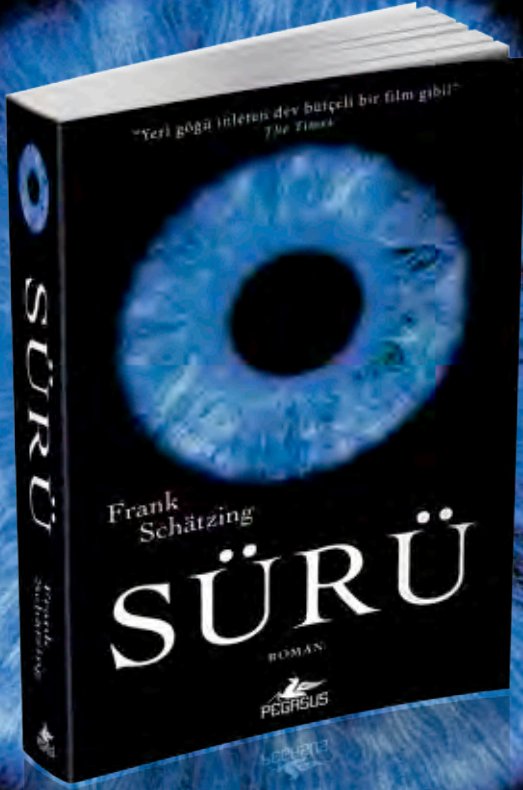
2 senedir barınakta görevliyim.

Merkezimize günde 20 civarı hasta ya da yaralı hayvan getiriliyor. Bunun dışında rutin kısırlaştırmalarımızı yapıyoruz. Geçici rehabilitasyon merkezi olduğumuz için geri dönüşüm sistemi mantığıyla çalışıyoruz. Hayvanların bakımını yaptıktan sonra tekrar doğal yaşam alanlarına bırakıyoruz.

Şehirde yaşamaları gerçekten çok zor, biz insanlar için bile zorken bir de onların durumunu düşünün. Toplu halde yaşadıkları için sürekli salgınlarla mücadele ediyorlar ve gücünden düşmüş vaziyettedirler. Bu noktada biz üstümüze düşen vazifeyi yapmaya çalışıyoruz ama bunu halkla beraber ortak bir şekilde yapabilmenin önemli bir aşama olduğunu düşünüyorum. Git gide bilinçleniyoruz elbette, en azından geçmiş yıllara nazaran bir aşama kaydediyoruz. Hayvan hakları konusunda sorunun temeli şu: İnsan hakları ne derece gelişmişse hayvan hakları da o derece gelişmiş oluyor. Yani bir doğru orantı ya da paralellik söz konusu. Bu algıyla hareket ettiğimiz sürece hayvan hakları konusunda içimiz rahat olabilir. 🐾

UZAYIN OKYANUSLARA YANSIYAN HALI
BİLİNMEZLİĞİN DERİNLERE UZANAN KOLU
KOLTUĞA ÇAKILI İZLEYECEĞİNİZ BİR FİLM GİBİ

“Sürü”yü okurken dünya yıkılsa fark etmeyeceksiniz.”
Die Welt

“Satış rekorları kıran bir kitap... Tatil güneşi ne kadar sıcak olursa olsun tüyleriniz ürperecek. Tadını çıkarın.”
Evening Standard

“Bu nefes kesici romanı okuduktan sonra denizlere çok farklı bir gözle bakacaksınız.”
Focus

“Nefes almak için yüzeye çıkacağınızdan kuşkuluyum.”
Contra Costa Times

“Yeri göğü inleten dev bütçeli bir film gibi!”
The Times

EDGAR ALLAN POE GELENEĞİYLE
STEPHEN KING'İN TARZINI BİRLEŞTİREN
YENİ BİR YETENEK!

“Adam Nevill bir kez daha rüyalarınızı altüst etmek için geri dönüyor – hem de kariyerinin en iyi eseriyle. *Ritüel*, İngiltere'nin Stephen King'e rakip olarak çıkardığı, gelecek vadeden yetenekli bir yazarın kaleminden, şiddetle tavsiye edilecek bir roman.”

Scotspec.blogspot.com

“Vahşi, kanlı ve asla tahmin edilemeyen *Ritüel*, hayatta kalmak için ne bedeller ödenebileceğini ve yaşamının ne anlama geldiğini bize bütün sertliğiyle hatırlatıyor.”

David Moody

“Nevill'in okurlarını ürpertmek için kanlı sahnelere bel bağlaması gerekmiyor. Onun yerine insan zihnine odaklanarak feci bir şeyler olduğu düşüncesini uyandırması, o şeyin gerçekten olması kadar kötü bir etki yaratıyor.”

FantasyBookReview.co.uk

“Nevill son yılların en gerilimli, en korkutucu eserlerinden birini yaratmış... *Ritüel* insanlığın temel korkularını uyandıran olağanüstü bir kitap. Nevill'in korku edebiyatında edindiği şöhreti perçinliyor.”

SFX

KORKU DALINDA AUGUST DERLETH ve RUSA ÖDÜLLERİ

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

 twitter.com/pegasusyayinevi

 facebook.com/pegasusyayinlari

 instagram.com/pegasusyayinlari

TURBO TUNÇ DİNDAŞ

Ara sokaklarda, tren vagonlarında, dükkanların kepenklerinde ve ıssız duvarların üzerinde gördüğümüz, büyük çoğunluğu hayatımıza fotoğraf nesnesi olarak giren graffiti sanatının Türkiye'deki öncülerinden TURBO takma adını kullanan TUNÇ DİNDAŞ'la kendi hikâyesini ve Türkiye'de graffiti sanatını konuştuk.

Ben Hip-hop kültürüne Break Dance ile merak sardım. 80'li yıllarda Break Dance popüler olunca ben de yapmaya başladım. O dönemlerde Break Dance plakları satılırdı. Babam müzisyen olduğu için evde bir müzik kültürü hep vardı. Ben de Break Dance plakları isterdim babamdan. Graffiti'leri ilk kez bu plak kapaklarında gördüm. Resim yeteneğim olduğu için kağıtlara graffiti'ler çizmeye başladım. Ama ne olduklarını bilmiyordum. Öylesine güzel yazılar diye çiziyordum. 1984 sonu ya da 1985 olması lazım video kasetçiden "Beat Street" diye bir film kiralamıştık. Yeni nesil video kaset kiralamak vs. bilmez herhalde. İlk kez graffiti'nin ne olduğunu ve nasıl yapıldığını o filmde gördüm. Sonra Afrika Bambaataa'lar, Grandmaster Flash'ler derken, Run DMC'li ve Public Enemy'li dönemlere geldim.

Graffitiye başladığımda Türkiye'deki dönem çok daha farklıydı. Ben graffiti yapacağım diye gaza gelip sokağa çıkınca bir Türkiye gerçeği ile karşılaştım. Sanki Amerika'da yaşıyormuş gibi spreylere bulacağımı sanıyordum ama nerde. Uzun uğraşlardan sonra nalbur gibi yerlerde sadece beyaz spreylere bulacağımı gördüm. O da buzdolabı gibi beyaz eşyaları boyamak için üretilmiş, çok kötü kalitede bir boyaydı. O markanın daha sonra siyah ve kırmızı renk boyaları da piyasaya sürüldü. Tahminim 86-87 olması lazım. Şu andaki gibi rahatlıkla sokaklara bir şeyler yapamıyordunuz. Çünkü duvarlarda politik yazılar vardı. Duvara ne yaparsanız yapın illegal politik gruplarla karıştırılıyordunuz. O yüzden çok dikkat etmek gerekiyordu. Boyalar yüzünden bir süre sadece tag attım ya da throw-ups dediğimiz stilde yazılar yazdım. Zaten sonra 1989'da yaparken yakalandım. Duvara slogan yazmak ve devlet malına zarardan ceza aldım.

Şu anda durum inanılmaz kadar farklı. Bu duruma geleceğini hiç ummazdım. Kepenklerini boyatmak isteyen ya da benim kepenklerime neden yapmıyorsunuz, güzel değil mi benim kepenkler diye soranlarla bile karşılaşıyorum. Genelde sokaktaki insanlar renkli işleri daha çok seviyor. Tag dediğimiz imzalarından pek hoşlanmıyorlar. Bence İstanbul graffitiye alıştı diyebilirim.

Kolleksiyonerlik ruhumda var. Genelde bir şeyleri toplamayı, saklamayı severim. İlk kitap "Turkish Graffiti vol.1" adıyla 2009 yılında çıktı. Tamamen kendi imkanlarımız ile 500 adet basılan bu kitabı tek tek numaralandırıp o şekilde sattık. Çıkarttığımız anda satılmaya başlaması ile yayınevlerinin dikkatini

çekti. Bana bu kitabı basmak istediklerini söylediler. Ben de, elimde daha çok fotoğraf var, yeni bir kitap yapalım diyerek o yıl ikinci kitap olan "Street Soul: Graffiti from Turkey" i çıkardım. Bu kitapları yaparken amacım o yıllara ait görsel belgeler bırakmaktı. Çünkü daha kitabı hazırlık aşamasında bile kitapta bulunan graffiti'lerin %80-90'ı siliniyor ya da karalanıyordu. O yüzden yapılan işleri zamanında fotoğraflayarak bir arşiv oluşturmayı düşündüm. Çünkü bunun başka bir örneği yoktu. Zannedersen de başardım.

Türkiye'de her sokak sanatçısının başına gelen iş JR'ın da başına geldi. JR'dan önce bana göre daha önemli sanatçıların işleri silindi ve kayboldu İstanbul'da. JR daha çok medyatik olduğu için duyuldu. 2009 yılında silinen ya da tahrip edilen Space Invader, Above gibi sanatçıların işlerinden kimsenin haberi yok.

Underground olarak bence iyi gidiyor, yetenekli gençler çıkıyor ama maalesef senelerdir dediğim şey olmadı Türkiye'de. Hip-hop kültürü, Rap müzik maalesef bir sektör haline gelemedi. İnternet yüzünden üretilen şarkıların ve ürünlerin bedavaya indirilmesi ya da dağıtılması yüzünden bu işi iyi yapan insanlar maddi sıkıntı yüzünden bırakıp, hayat derdine giriyor. Bir iki istisna da maalesef kaideleri bozamıyor. Umarım bu dediklerim değişir ve üreten insanlar para kazanıp Hip-hop kültürüne hayatlarını adarlar. Dinleyici kitlesi de büyük problem. Genelde Rap dinleyenlerin yüzde olarak büyük çoğunluğu lise öğrencileri. Nedense yaşları ilerlemeye başlayınca başta tarz müziklere geçiyorlar. Bunun arkasında ise ilk dediğim konu var. Üretici kitlenin yaşının küçük olması yüzünden dinleyicinin yaşı ilerledikçe dinlediği müzik ona hitap etmemeye başlıyor. Klasik olarak tavuk mu yumurtadan çıkar yumurta mı tavuktan hikayesi.

Gençler Hip-hop kültürünü bir moda gibi görüp yaşamasınlar. Bu tutku gerektiren bir uğraş. Üreten insanları destekleyip, bu işin tarihini araştırmaları lazım bence. Hip-hop'ın tarihi derken sadece Türkiye'de değil, dünya üzerinde nereden nereye geldi diye onu da okuyup öğrensinler. ✨

AKROBAT

AYHAN KANATOĞLU, 16 yıldır profesyonel olarak yaptığı sirk akrobatlığını ve hayatta kalmayı nasıl başardığını anlattı.

6 yıldır akrobatlık yapıyorum. Türkiye'de bu iş için eğitim veren bir kurum yok. Dolayısıyla her şeyi kendim öğrendim. Videolardan seyrederek, deneyerek, düşe kalka öğrendim bu işi.

Nefes egzersizleri uygulayarak baş dönmesi ve mide bulantısını engellemeye çalıştık. Bu bizim işimizin önemli bir parçası.

Bizim işimizde bir anlık hata yaptığınızda her şey için çok geç olmuş olabiliyor.

Kullandığımız vinçler ve tellerinin -Türkiye'de üretilmediği için- ek yerleri oluyor ve biz bunları fark edemiyoruz. Bu teller koptuğunda kendimizi yerde buluyoruz. Birkaç kez böyle kazalar atlattık. Ufak tefek kırıklarla kurtulduk.

Şova başlamadan önce mutlaka çok iyi ısınmamız gerekiyor. Ekipmanlarımızın sağlam olup olmadığını her gösteriden önce mutlaka kontrol ediyoruz.

Ellerimiz terlemesini diye bol magnezyum kullanıyoruz. Özellikle ellerimizin ve ayak bileklerimizde kupkuru olması gerekiyor gösteri sırasında. Ters bir durum olursa hiçbir garantimiz yok. Altımızda ağ bile yok. Allah'a emanet gösteriye çıkıyoruz.

Bizim işimizin en büyük tehlikesi ölüm ve sakat kalmak. Omurilik kırılmaları, felçler sık görülüyor. Yurtdışından kaza geçiren bazı tanıdığımız akrobatlar var. Bunların bir kısmı işlerine devam edebiliyor, bazıları ise sadece hayatlarını devam ettirmeye çalışıyor.

Maalesef kendimizi sakınmak ya da korumakla ilgili yapabileceğimiz pek fazla bir şey yok.

Bu durumların dışında omuzda kireçlenme gibi meslek hastalıklarımız da var. Bende de ufak ufak başladı.

Bizim mesleğimiz insanüstü bir güç gerektiriyor. Hasta olmanız, başka işiniz olması bir mazeret değil. Şov mutlaka devam etmek zorunda. Yedeğiniz olmadığı için her daim hazır olmak zorundasınız. Ekip arkadaşım Anıl ile tartışıp şova çıktığımızda havada barışıyoruz. ✨

İki garip âdet: Dalak kesmek / Korku damarını basmak

Eski İstanbul'da aşağı yukarı her organ ve bunlarla ilgili rahatsızlıklar için bir tedavi yöntemi vardı. Bu rahatsızlıklardan bazılarında çeşitli otlar kullanılsa da, bazılarında uygulanan yöntemler hayli tuhaftı. Ağızla ilgili inanışlarda mesela çekilen dişi sokağa atmak günahı, hasta dişi ya saklamalı ya da cami duvarına sokmalıydı. Dudağını emen çocuğun büyüyünce katil olacağına inanılırdı. Dil ucunun kabarması, hayvan artığı yenildiğinin işaretiydi.

Dil ısırarak tatlı yenileceğine âlâmetti. Dili sivri olanın çok yalan söyleyeceğine, dili kaşınanın kavga edeceğine inanılırdı.

Müzminleşmiş sıtma hastalığı için ve karın su toplayıp şişince uygulanan garip âdetlerden biri dalak kesmekti. Kocakarı tıbbıyla genelde kadınların ilgilenmesine rağmen dalak kesme işini erkekler yapardı. Dalakçıların genelde hangi kahvehaneye takıldığı bilinirdi ama bilmeyenler için dalakçı kahvenin kapısına dalak asar, ihtiyaç sahibi de onu nerede bulabileceğini böylece anlardı.

Tıpkı kurşuncu kadınlar, büyücüler, falcılar gibi dalakçılar da ocaklı ve izinli olurdu. Dalak kesilirken iki yöntem uygulanırdı. İlkine göre dalakçı hastayı sırtüstü yatırır, elindeki kara saplı bıçağı dualar eşliğinde yukarı aşağı, sağa sola gezdirir, bu işlemin ardından ateş üzerinde kızdırdığı bir çiviye hastanın karnı üzerindeki üç veya yedi noktaya dokundurur, ardından sarımsakla ovuştururdu.

İkinci yöntemde ise dalakçı bir koyun ciğeri veya dalağı alıp hastanın karnının üzerine koyar, hasta sahibi veya hasta ile dalakçı arasında şöyle bir konuşma geçerdi:

– Kimin dalağını kesiyorsun? / – Falancanın dalağını.
/ – Öyleyse kes gitsin. / – Kestim gitti.

Bu soru cevap üç kere tekrarlandıktan sonra dalakçı ciğer ya da dalağı hastanın karnı üzerinde üç kere çizip hastaya teslim eder; hastaya ister bir günde, ister yedi günde yedi onluk sadaka dağıtmasını, çok su içmekten sakınmasını, hamama gitmemesini salık

verirdi. Çizilmiş dalakla evine giderken hastanın uygulaması gereken bir kural daha vardı. Buna göre hasta yerde bulunduğu bir taşı alır, kendi kendine “Bu ne taşı?” diye sorar, ardından “Dalak taşı” diye cevaplar. Son olarak “Öyleyse tükür üstüne, koy beline” diyerek üzerine tükürdüğü taşı beline sıkıştırırdı. Nihayet evine vardığında dalağı ocağın yakınlarında bir yere asar, dalak kurudukça hastalığın da geçeceğine inanılırdı.

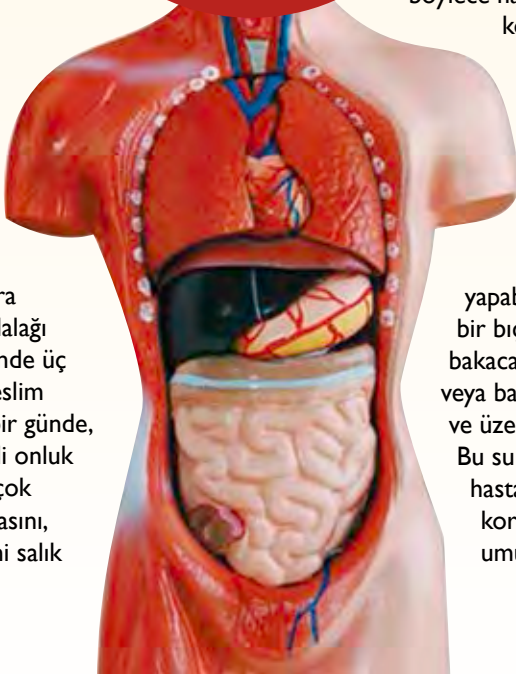
Dalağın kullanıldığı başka bir âdet de kulak ağrısını kesmekle ilgiliydi. Buna göre ayı ödü ile dalak bir arada kaynatılır, pelte haline gelince balla karıştırılır, bu karışım fitil haline getirilerek kulağa sokulurdu.

Kaynağının korku olduğuna inanılan hastalık veya rahatsızlıkların giderilmesinde uyulan garip âdetlerden biri korku damarını basmaktır. Korku damarını basmanın üç şekli vardı. Yöntemlerden biri, günümüzde de devam eden, parmağı damağa bastırıp başı üç kere yukarı doğru kaldırma âdetiyle ilgiliydi. Ama o zamanlar bunu damar basıcı kadınlar yapardı. Sırtüstü yatırdığı hastanın ağzına işaretparmağını sokar, üç kere yukarı doğru bastırdıktan sonra iki elini hastanın iki kulağına dayar ve başını yukarı aşağı sallayarak korkuyu bastırır, ardından hastaya limonata veya su verirdi.

Korku damarını basmanın ikinci yöntemi ise daha ayrıntılıydı. Hastanın karnı açılır, her iki kasık da ovularak damarlar meydana çıkarılır, sonrasında tıpkı dalak kesmekte olduğu gibi, “Falancanın korkusunu basıyorum. Basayım mı?” diye sorulurdu. “Bas gitsin” cevabı alınınca ayaklar yere vurulur, dualar ve “Benim elim değil, Ayşe, Fatma anamızın elidir” sözleri eşliğinde damarlara bastırılır, böylece hastanın içine giren korkunun çıkacağına inanılırdı.

Üçüncü yöntemde ise bir korku basıcıya ihtiyaç duyulmaz, bunu ev halkından herhangi biri de yapabiliyordu. Buna göre bir bıçak, sivri ucu yukarı bakacak şekilde bir kap veya bardağın içine konur ve üzerinden su dökülürdü. Bu su şifa niyetine hastaya içirilir, böylece korkusunun çıkacağı umulurdu. ✨

Kaynağının korku olduğuna inanılan hastalık veya rahatsızlıkların giderilmesinde uyulan garip âdetlerden biri korku damarını basmaktır.

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Sunay Akın'ın "KÜL KEDİSİ" şiirinden

Çevresinde bilmediği yüzler, sular, orman

Lütfi Özkök'ün "MÜLTECİNİN AĞITI" şiirinden

Umut, karlı bir dalda sallanan son yaprak.

SINIFSIZ BİR DÜNYANIN AMELELERİ

İçimde nesli tükenmiş balıklar denizi, denizin sahiline vuran küçük cansız bir çocuk, kafam ölen arıların uğultusuyla dolu.

Öncülerin bizi uyardığı kabus bu, dinle.

Artık işçi sınıfı olmayacak. Orta sınıf olmayacak. Köylüler de çiftçiler de esnaf da kalmayacak.

Sanat veya zanaat sahipleri olmayacak. Ne ustalar olacak ne de artık çıraklar.

Öğrencilerin de öğretmenlerin de kalmadığı bir kabusa doğru ilerliyoruz. Yalnız mühendislerin kullandığı parçalar kadar değer ve ehliyeti olanların nefes alabildiği bir kabus.

Kategorik düşman kalmadı bu dünyada. Sadece Batılılar yapmıyor bunu, Mamoste; Doğulular da yapıyor, Güneyliler de.

Dünyayı herkese yetecek şekilde yaratan Allah'ın işini yapmaya soyunmuş çağdaş firavun düzeninin, çağdaş Karunların önümüze çıktığı oyuna katılmayı seçen hepimiz inşa ediyoruz bunu.

Her gün yaptığımız seçimlerle bir dünya inşa ediyoruz kendimize, her gün tuğlalar ekliyoruz kabusa.

Bankalarda tuttuğumuz her kuruşla, gelinlerden alıp bankalara attığımız her çeyrekle, AVM'lerde harcadığımız her bir lirayla, borç istemekten utandığımız her arkadaşla, hatırını sormadığımız her komşuyla, sadece ameleler olarak var olacağımız bir dünyaya katkıda bulunuyoruz.

Sorgulayan seslere her kulak tıkadığımızda Allah'ın bize verdiği yegane özelliğimizi kullanıyoruz: Seçme özgürlüğü ve sorumluluğumuzu. Ve onu Allah'ın söz verdiği selamete kapatmayı seçiyoruz.

Memur olmaktan, gibi yapmaktan başka ve hiçbir şeye inanma kabiliyeti olmayan orta zekalılara attığımız her alkışla bir seçim yapıyoruz.

Omurgasız gevezelere eklediğimiz 'rating' rakamları ve attırdıkları her slogana ettiğimiz aminle bir seçim yapıyoruz.

Adalet maslahata her kurban edildiğinde, her sessiz kalmayla bir seçim yapıyor ve bir adım atıyoruz kabusa doğru.

Müslüman bir ülkeden pasaportla, vizeyle hacca, umreye gitmeyi seçenler, İsrail adlı işgalciden vize alıp Mescid-i Aksa önünde resimler çektirenler bir seçim yapıyor. Ve pasaportla hacca gitmeyi reddeden son diriliş şairlerini, taşeronlara yaranmak adına gürültüye boğanlarımız bir seçim yapıyor.

Hiçbir suçu olmayan insanlar hapislerde çürütüldüğü her bir gün her birimiz bir seçim yapıyoruz. Katliamlara sorumsuzluk veren raporlar yazarken bir seçim. Sadece işkenceye ortak olmayı değil, çocuklarımızın yaşayacağı dünyayı seçiyoruz.

Halkının verdiği yetkileri Allah'ın adıyla firavun düzenin taşeronluğuna döndürenlere kahve köşelerinde kafa sallamaktan başka bir şey yapamayan dünya aydınlarının her günü, kabusa karşı durmadığımız bir gündür.

Payeler, ulufeler ve bir sonraki Nescafe bardağını

garantiye almak uğruna, zalimlerle iş tutanların zafer dediğine zafer, düşman dediğine düşman, lütuf dediğine lütuf dendiği ve buna itiraz edilmediği her yerinde dünyanın, her an, kabusa rıza yolunda bir adım atılıyor.

Katlanaduran vergiler ve bin katlı bankalar, seçme ve seçilme hakkına inandırılmış orta sınıfın hayat damarlarına çöreklenirken, çocuklarına mırıldanabildikleri tek öğretisi 'bu devirde babana bile güvenmeyeceksin' oluyor.

Günde 25 saat çalışıp çocuklarını besleyemeyen ama hakları olan işçiler, sistemin serumu bağladığı omurgasız, ufuksuz ve inançsız sendika yöneticilerinin işbirliği ile yeni toplu sözleşme kıyımlarından geçip, taşeron şirketlerin pazarladığı ucuz işgücü yani ameleler olmaktan başka bir kapı bulamıyor. Bulamayacak. Kamu kuruluşları da ve artık tüm dünyada kamuyu yöneten şirketler de bu amelelerin iş kazası cinayetlerden arta kalanlarını kullanıp kullanıp çöpe atacak.

Son kiraathanenin ve makam otolarına flama olmak istemeyen son derginin yerini alan Starbucks'larda oturup Twitter'da nihilist takılan amaçsız, kimliksiz, libidosu her dakika tavan yaptırılan ve kurgulanmış savaşların taraflarından biri için iki tweet'le devrimci damarını uyuşturmayı seçen ergen gençlerin umarsız bakışları arasında, kendini vinçlere bağlayıp direnmeye çalışan son işçi de geri-dönüşüm çöplüğüne keşçelenecek.

Son Dindar Kürt ile son Şii son savaşta birbirlerini öldürdüğünde, beyninden işeyen sırnaşık Twitter ergenleri de ameleliğe terfi edilecek. Kredi kartı ve maaş almaya razı olmayan son umutlarımızın, Penthouse partilerinde planlanan ve son onur kırıntısının da kısa vadeli kâra kurban edildiği savaşlarımızda nâra atacak kabus.

Bir an evvel yegane rızık verici olmak isteyen gıda devlerinden arta kalan son küçük tarım alanları da, son gül bahçeleri de bankaların ve inşaat şirketlerinin şehvetle sindireceği tarımsız arsalarla dönecek.

Bugün hayal kurabilen bir gencin sözüne yatırım yapmayanların yarın son ipotekleri seçme ve inanma kabiliyetleri olacak.

Cumhuriyetlerinden başka kutsalı kalmayanların ne cumhuriyet kalacak ne hürriyeti. Vatan sevgisi ve soydan başka değeri kalmamışların ne vatani kalacak, ne sevgisi, ne de imanı. Mülteci kamplarının yanından geçenlerin yanından geçenleri bile kalmayacak.

Genetik deneylerin kobaylarına dönmüş topraksız köylülerin son inekleri de hamburgere döndüğünde zafer naraları yükselecek kabusumuzun.

Sistemin dışında yaşamayı bilen son Kürt anne, son Şii dede, son Amerikalı Amish, Yozgat'daki son çiftçi, Perulu son tohum direnişçisi, son Kızılderili, son Hamas inatçısı, son uyumsuz yazar, son bakkal düşerken; sadece iki şey yükselmeye devam edecek: Hiçbir hakkı ve güvencesi olmayan amele güruhlarını pazarlayan taşeron firmaların sayısı ve Finans Kapital'in kâr payı...

Sattıklarımıza karşılık aldıklarımız, kaybettiklerimizi satın almaya yetmeyecek ve taşeronlar da dünyaya hükümdar olmayacak.

Böyle giderse varılacak dünyada, sadece New York'un

'Wall Street'inden, Londra'nın 'The Square Mile'ından ve İsrail Örgütü'nün Tel-Aviv'inden yöneten mutlu ve global bir azınlık ve onların kulu milyarlarca ameleden başka bir şey olmayacak.

Bu kabus sürecine direnişin akil adamları olmayacak; yalın, müstenkif, suskun, susturulmuş olacaklar.

'Kelimeleri yerinden oynatan' düzenbazların her gün yeniden ürettiği bir dilden başka dil konuşulmayacak. Anadil kalmayacak. Bin çatallı bir dille konuşacak konuşan herkes. Tutarlıymış gibi yapmaya bile gerek duymayan, doğruyu da yalanı da çürüten bir dilden başka dil kalmayacak.

Alışkanlıkları, ilgileri ve beslenme haritaları dahil, hiçbir insan tekinin sistemin veri tabanlarına kaydedilmemiş ve manipüle edilmeyecek bir tek mahrem yanı, bir tek gizli duası bir tek küçük günahı bile olmayacak.

Bir kimlik numarasından ibaret olmayan, bankalara borçsuz kimse ve çipsiz kimlik kartı kalmayacak.

Kahrolası genelevler de bankaların yanına taşınacak, her ikisinin CEO'ları da taşeron firmalarla pazarlıklar yapacak.

Memurlaşarak vadesini uzatan son insan hakları derneği de son direniş örgütünü teslim olmaya ikna ettikten sonra, istihbarat şirketlerinden birine katıldığını ilan edip tabela değiştirecek.

Yetimlere pasta, Araplara petrol, Afrika'ya prezervatif, yaşanan amelelere uyuşturucu dağıtan örgütlerden başka STK kalmayacak.

Ben ben ben ben diyen şiirlerden başka şiir okunmayacak.

Amelelerin birbirlerini sırtından bıçakladığı gladyatör yarışmalarından başka show izlenmeyecek, devam etmeyecek. Eşcinsel zencilerin seri katil hintlileri kovalayıp infaz ettiği çinli detektiflerin anlatıldığı hikayelerden başka öykü yazılamayacak. Et ve kozmetikten başka kare kalmayacak filimlerde. Romanlar şizofrenlerin çağrışım zincirinden başka bir şeye benzemeyecek o gün. Çingeneler şarkı söylemeyecek. Her şey sanal her şey fanzin olacak.

Çocuklar olmayacak böyle giderse dünyada, sadece gözleri fersiz amele adayları. Drone'lar.

Korkarım Allah da durdurmayacak bu kabusu çünkü bunu sen seçmiş olacaksın, ben seçmiş olacağım, biz seçmiş olacağız...

Öncülerin bizi uyardığı kabus geliyor. 'Fav'lamakla yetinme, ReTweet'le bu kabusu.

Ya da değiştir bir şeyi. Küçükse de anlamlı seçimlerimiz olsun. Rezidans inşaatlarından başka şeyler inşa olsun.

Yeni bir tefsir yazsın Laz'ın Çerkes'in biri, bir Ermeni sucuk yapsın, bir Alevi türkü yaksın, bir Yahudi Şalom desin, bir solcu mümin olsun, bir İslamcı tövbe etsin. Bir daha. Bir daha. Benden sonra kıyamet demesin bir devletli. Allah Rezzaktır de bana be muhterem, ikirciksiz. Pürüzsüz de, dosdoğru de, ve inan.

Müslüman Müslüman'ın bekçisi değil mi; kaldır beni, aç kitabı, bir kazma tut, GDO'suz bir ekmek böl, bir ayçiçeği ek, bir arı konsun.

Uyandır beni Kekémin, uyandır bu kabustan... ❀

Omurgasız gevezelere eklediğimiz 'rating' rakamları ve attırdıkları her slogana ettiğimiz aminle bir seçim yapıyoruz.

BİSİKLETİMDEN ÖNCE ÖLMEK İSTİYORUM

Yıllık iznim bitti, Pazartesi işe başlıyorum, yine aynı dertler, aynı insanlar, aynı sıkıntılar, aynı vapur... Bence hayatın bize sunduğu her rutini reddetmeliyiz, iş dahil, her gün yediğimiz ekmek dahil ve ailemiz dahil. Aile, dünyanın en öldürücü rutindir, ama bunu ifade edebilmek için yüreğinde sevginin kırıntısının bile olmaması gerek. Ailemizi bir yandan severken, diğer yandan da bizlere verdikleri zararı göremeyiz. Çünkü annelerimiz dünyanın en güzel sigaralarıdır. Nikotinin esiriyiz de, duygularımızın değil miyiz?

Şarköy'e de gidemedim, ilk defa İstanbul'da geçirdim tatilimi, havanın bulutlu olduğu günler gündüz, güneşli olduğu vakitlerde de geceleri bisiklete bindim. Güneşi, kemiklerimi ısıtmasını, gözümün içine açık sarı açık sarı girmesini sevmiyorum. Rahatsız ediyor varlığı, yaydığı ısı sanki bana tecavüz ediyor, fazladan D vitamini sokuyor ağzıma. İzlanda'da yaşasaydım keşke.

O zaman hava hep bulutlu olurdu, hem de Cizre diye bir kasabanın varlığından da haberim olmazdı. Ama Kadıköy'de yaşıyorum ve Cizre diye bir yer var, bu gerçekten kaçamıyorum. Bisikletle evden Moda'ya, Moda'dan Bostancı'ya, oradan da eve kadar bir rotam var, 22 kilometre... Daha güzel bir rota İstanbul'da yok. Çevremde Cumhuriyet'in beni rahatsız etmeyen ideal vatandaşları, güzel kadınlar, dinç yaşlılar, terbiyeli, gülümsemeyi bilen çocuklar var. Küçük bir fanusa sıkıştırılmış, ideal bir ülke. Ama bu ülkenin bütün geleceğini ve ideallerini de yok ettik farkında olmadan. Nasıl da yok etmeyi başarıyoruz her şeyi. Koskoca Osmanlı'yı yıktık, yetmedi, üzerine Cumhuriyet'i didiklerimiz. Bir şeyleri yok etme isteğimizin sonu gelmiyor bir türlü.

Bunları yazmayacaktım ki, konu nerelere geldi, bugün sahil çok güzeldi, fazla güneşli değil, fazla sıcak değil, serin değil, tam olması gerektiği gibiydi. Bostancı'da oturdum biraz, Belediye'nin çay bahçeleri var orada, bir sürü yaşlı manyak geliyor, bir görseniz, yemin ederim hepsi akıl hastası, konuştukları konuları falan anlatamam. Hepsinin ne konuştuklarını merak ediyorum ve hiç de utanmadan dinliyorum. Anladığım şu; galiba herkes birbirinin arkasından konuşuyor; oğlunun, kızının, arkadaşının, kuzeninin, amirinin, sevgilisinin, kocasının, herkesin...

Ama bugün pek de manyak olmayan, daha doğrusu suskun birkaç yaşlı gördüm. Çok etkilediler beni, gördüklerimin ilki yaşlı bir çiftti, çay bahçesinin cemeke tarafında oturmuş, hiç konuşmadan ve birbirlerine de bakmadan öylece denize doğru bakıyorlardı, o kadar garip bir andı ki, sanki onlara bakarken zaman geriye sardı, 50'li yılların İstanbul'una onların gençlik yıllarına gittik, deniz daha doldurulmamıştı, etraf biraz daha sakindi fakat

ikisi de bu sefer çok neşelilerdi ve birbirlerinin gözlerinin içine bakarak konuşuyorlardı. Zaman sadece hayatımızı değil, aynı zamanda neşemizi de yok ediyor.

Gittim kendime büfeden bir paket kuruyemiş aldım, bir de elmalı soda, hangi partiye oy verdiği üzerinden akan eleman "dokuz lira" dedi, elemana on lira verirken, oy verdiği partiyi tahmin edip, önyargılara kapılmanın ayıp olduğunu düşündüm, sonra da para üstünü alırken "Ayıbını sikim bana ne, ona ayıp buna ayıp, hiçbir şey düşünmeyecek miyim" diye kendimi rahatlatmaya çalıştım.

O büfede sonsuza kadar çalışacakmış gibi duran gamsız suratlı adamın seks hayatını düşündüm sonra da, aklıma otuz bir çekmesinden başka bir şey gelmedi. Bu çirkin, iştah kaçırıcı düşünceden başka bir yaşlı adamı görerek sıyrıldım, tekerlekli sandalyedeydi, orta yaşlı olmasına neredeyse ramak kalmış ama hala çok güzel ve bakımlı kızı tekerlekli iskemlenin arkasında babasını büyük bir mutlulukla itiyor, bir yandan da babasına bir şeyler anlatıyordu. Fakat babasının yüzünü göremiyordu, eğer adamın yüzündeki o çaresizliği görseydi, eminim sonsuza kadar susardı. Yaşlı adamın yüzünde "Ben nasıl düştüm bu iskemleye?" der gibi öyle büyük bir keder vardı ki, o çizgileri mermerden yontulmuş suratı gördüğüm an, gökyüzündeki gri bulutlar biraz daha alçaldı sanki.

İşsiz ve Kürt olduklarını tahmin ettiğim iki genç geçti önümden, bir örnek giyinmişlerdi. Az beslenmenin verdiği zayıflıklarını Aksaray'daki bitik dükkanlardan alındığı belli olan taşlanmış ucuz kotların üzerine giydikleri cart kırmızı ince montlarla kapamaya çalışıyorlardı. Zayıf oldukları için mi Kürttüler, Kürt oldukları için mi fakirdiler, fakir oldukları için mi zayıftılar anlayamadım. Ne konuştuklarını da anlamadım, arkalarından bakarken kendi kendime Kürtçe konuşuyormuş gibi yaptım, sonra gençlerin taklidlerini yaparken yan masadaki kadının beni izlediğini fark ettim, deli sanmıştı herhalde, kadının gözünün içine baka baka kuruyemiş paketinin ucunu ağzıma dayadım, karınca yiyeceğini karıncaları yediği gibi kuruyemişleri hüüüvvvp diye içime çektim. Kadın da, gözlerini sanki çok acelesi varmış gibi üzerinden çekti, acelesi yoktu önündeki gazeteye daldı.

Oturmaktan canım sıkılmıştı, kalktım bisikletime bindim, eve dönmeliydim, yarın işe başlayacaktım..

Acaba işe gitmeseydim ve Bostancı'ya bir gün daha gelseydim, içeride oturup birbiriyle hiç konuşmayan o yaşlı çifti, tekerlekli sandalyedeki ölümü dileyen adamı ve o iki Kürt genci yine görebilir miydim? İtiraf etmek gerekirse hiçbirisi sikimde bile değildi. Çünkü kendimi kötü hissettiren tek bir insanı bile etrafımda görmek istemiyordum ve bu ülkede yaşayan hiç kimse bana kendimi iyi hissettirmiyordu.

Bisikletim ve ben bu coğrafyaya uğursuz eller tarafından inşa edilmiş umutsuzluk parkurunda sonsuza kadar kalmıştık herhalde ve ölmeden asla buradan kurtulamayacaktık.

Bisikletimden önce ölmek istiyordum. 🌱

Aile, dünyanın en öldürücü rutindir. Annelerimiz dünyanın en güzel sigaralarıdır. Nikotinin esiriyiz de, duygularımızın değil miyiz?

ÇİZGİLİ ÖYKÜ DERGİSİ

ÇIKTI!

MÜZİĞE KÜÇÜK BİR ARA

Geldiğimizde müzik başlamıştı. Piyano, bas, davul... Biz yerimize yerleşirken şarkıyı bitirdiler. Abartısız bir alkış... Ağâh başını kaldırdı, Cansu'yu gördü, parmaklarını kırıştırarak selam verdi. Piyanist selamı... Başçı, teşekkür etti seyircilere. Sonraki şarkıya geçtiler. Bu müziği tanıyorum, Shine On You Crazy Diamond, daha doğrusu onun oldukça serbest bir caz uyarlaması. Cansu'nun kulağına eğilip şarkının adını söyledim, anlamaz gözlerle baktı bana. "Pink Floyd," dedim. "Haa," dedi. Bunu bilmek için çok genç. Birbiriyle, sır paylaşır gibi Pink Floyd albümleri paylaşan nesillerden değil.

Bas ve davul adeta fıslıtiyla çalışıyor, arada tamamen susuyorlar. Ağâh koşturmuş gidiyor. Sol eliyle, şarkının kendisinden meşhur dört notalı Syd temasını tekrarlıyor, sağ eliyle adeta dans ediyor klavyenin üstünde. Başı önde, piyanosuyla yekvücut olmuş. Kromatikten hicaza akıyor, oradan acemkürdiye, bayatiye, sabâya... En tiz tuşlara iniyor, yumuşakça dokunuyor, minik çekiçlerin tıkrırtıları tellerin sesine karışıyor, insanın ağlayası geliyor. Melodi geriye çekiliyor, ritm öne çıkıyor yavaşça. Kaşlarıyla bateriste küçük bir işaret... O da zillerden birini tıkırdatmaya başlıyor aynı tempoda. Yavaş yavaş yükseliyorlar. Bateriden küçük bir atak... Bas da giriyor. Olağanüstü...

Birkaç parça sonra bir ara verdiler, Ağâh, birazdan yanımıza geleceği anlamında bir işaret yaptı. Ayakta takılan bir grubun yanına gitti. Parçalardan birine eşlik eden orta yaşlı trompetçiyle kucaklaştı. Herkes çevresinde, birkaç tane kız onun daha yakınında durabilmek için neredeyse itişiyorlar. İncecik vücuduyla tam ortalarında heykel gibi dikiliyor. Buranın tanrısı o, herkes ona tapıyor. Ben de dahil... Gözlerimi ayıramıyorum, her hareketini izliyorum, övgüleri sakın gülümsemesiyle kabul edişini, öne eğilerek birkaç kelimeyi geçmeyen yorumlar yapışını, gözlüklerini düzeltişini, çenesini kaşıyışını...

"Selçuk," diye sesini yükseltti Cansu, ilk seferinde duymamışım herhalde. "Ne güzel çalışıyor değil mi?" "Evet, müthiş."

"Amerika'da bayağı geliştirmiş kendini."

Bu, Amerika'nın bir müzik okulunda kendini geliştirmekle olacak şey değil, biliyorum, ama bir şey demedim.

Birazdan yanımıza geldi, oturdu. Elinde soda-limon... İçki içmiyor. Bense üçüncü biradayım şimdiden.

"Selçuk'la tanıştırayım," dedi Cansu.

Tanıştık, memnun olduk.

"Çok başarılı," dedim, "gerçekten, laf olsun diye söylemiyorum. Genç müzisyenleri takip ediyorum zaman buldukça, epeydir bu kadar iyi bir müziğe rastlamamıştım."

"Çok teşekkürler," dedi. "Çok"tan sonra küçük bir es vererek... "Bilmediğimi mi sanıyorsun" demek istiyor aslında...

"Müzikle ilgilisin yani."

"Evet, ben de çalardım eskiden, biraz gitar, biraz da ud. Epeydir elime almıyorum gerçi, işlerden fırsat bulmak zor."

"Ne iş yapıyorsun?"

"Yazılım, e-ticaret üzerine..."

"Selçuk'un yazılım şirketi var," diye ekledi Cansu.

"Çok güzel," dedi. Evet, şirketim var, ama ona bir şey ifade etmiyor. "Ben bilgisayarlardan uzak durmaya çalışıyorum mümkün olduğunca," dedi, "ruh sağlığını kötü etkiliyor."

Sanki benim ruh sağlığımı iyi etkiliyor! Ben her gün insanların kalbini kırıyorum bilgisayarla cebelleşmeyi beceremiyorlar diye. Yeterince makineleşmedikleri için işten çıkarıyorum insanları, kendilerine güvenlerini eziyorum. Ruh sağlığımı böyle düzeltiyorum işte.

"Başka neler yapıyorsun? Var mı yeni projeler?" dedi Cansu.

"Gelecek ay Fransa'ya gidiyorum yeni albüm kaydı için. Müthiş bir Fransız başçı var, Janpiyer Karınağrısı (ben öyle duydum en azından), geçen yıl Montréal'de birlikte çalmıştık, o zaman konuşmuştuk albüm yapalım diye. Benim dört bestem olacak, iki tane de standartlardan çalacağız."

"Ne güzel bir şey," dedi Cansu, hayran hayran.

"Evet, beni de çok heyecanlandırıyor."

"Buraya ilk kez geliyorum, bayağı şık bir mekanmış," diye söze girdim.

"Evet, mekân güzel, ama bir caz kulübü bu kadar pahalı olmamalı bence," dedi Ağâh.

"O kadar da pahalı değil canım," dedi Cansu, benden de onay bekleyerek. Doğrusu, fiyatlara bakmamıştım bile.

"Benim için fark etmez tabii," diye devam etti Ağâh, "ama dinleyici kitlesi ona göre değişiyor. Müzik dinlemekten ziyade poz kesmek için geliyorlar sanki. Sizin için söylemiyorum tabii. Ben küçük, mütevazı yerlerde çalmayı daha çok seviyorum, dinleyici daha samimi, daha ilgili. Buradaki Bösendorfer'e laf yok yalnız. Bizim okulda bile böyle piyano yoktu."

Küçük bir sessizlik... Bizim söyleyeceğimiz ilginç bir şey yok. Ben ne anlatayım? Amerikan yatırım fonlarıyla yapmak üzere olduğum anlaşmaları mı? Yakında çok daha zengin olacağımı mı?

"Burası serinmiş bayağı. Hırkamı arabada mı bıraktım acaba?"

Cansu, sözü arabaya getirmeye çalışıyor sanki. Benim arabamla hava atacak. Oysa bu görkemli dehanın yanında bir Carrera'nın ne önemi olabilir, ya da parayla alınabilecek herhangi bir şeyin. Ağâh'ı bununla etkileyemem. Ama etkileyebileceğim başka bir şeyim de yok. Bakışlarından okuyabiliyorum. "Senin gibi bir odun," diyor, "Cansu gibi bir kızı ancak parasıyla tavlayabilir."

Kalktım, tualete gittim. Çıkınca masaya dönmedim, barın çevresinde oyalandım. Bir bira daha aldım. Ağâh'la Cansu'yu izledim uzaktan. Ağâh bir şeyler anlatıyor, Cansu gülüyor. Ne anlatıyor? Bizim ancak ismen bildiğimiz şarkıcılarla ilgili dedikodular mesela, para kazanmak için bazen pop albümlerinde çaldığını söylemişti Cansu. Ya da müzikle ilgili yüce fikirleri...

Belki beni aşağılıyor inceden. Belki de kur yapıyor açıkça, güzelliğine övgüler düzüyor.

Cansu başını kaldırdı, gözleri beni aradı. Beni özlediği için değil, bana uygunsuz bir durumda yakalanmamak için. Biliyorum, onların böyle şeyleri. Bir adamın arkasına saklandım, görmedi beni. Aslında buradan kaybolsam herkes için daha iyi olacak. Elimde olsa Cansu'yu sunarım ona. Al, bu gece senin olsun. Sen bunu hak ettin. Burada ondan güzel kız mı var? Çılgınlar gibi sevişin bu gece, ilham kaynağı olsun sana, belki birkaç nota da onun için dökülür parmaklarından. Ben arabada beklerim.

Önümde, barda oturan sarışın kadının bana baktığını fark ettim o ara. "Selam," dedi. Ona sokulmaya çalıştığımı sandı herhalde. Başımla sıkın bir selam verdim. Şimdi seninle uğraşamam.

Dakikalar geçtikçe daha net fark ediyorum ki, bu herifi eşşek sudan gelinceye kadar dövmeden içim rahat etmeyecek. Ama nasıl? Dışarı çağırırsam bir dakikalığına, şüphelendirmeden, ilgisini çekecek bir bahaneyle... Ya da doğrudan girişsem... Ama Cansu'nun yanında olmaz.

Grup elemanları sahneye doğru harekete geçtiler. Aranın sonu... Ağâh'ı da çağırıyorlar. Ağâh yerinden kalktı, önce bir tualete gitmek için izin istedi elemanlardan. Cansu'ya asılmaktan, işlemeye zaman bulamadı.

Şimdi tam zamanı. Biramı bara bıraktım, peşinden gittim.

İşte orada, pisuarda işiyor. Ellerini yıkayan bir adam var bir de içeride. Yanındaki pisuara yanaştım. Gördü beni, selam verdi.

"Burada mıydın? Cansu merak etti seni."

"Bir arkadaşına rastladım."

"Hmm," dedi, inanmıyor mu ne!

Arkadaki adam elini kurulamayı bitirdi sonunda ve çıktı. Artık ikimizden başka kimse yok. Nasıl yapsam? Ensesindeki saçlardan kavrayıp kafasını duvara çarpsam... Birkaç kere... Şu cetvel gibi burnunun şekli kalıcı olarak değişene kadar... O arada bayılır herhalde. Bayılmazsa, bayılana kadar devam ederim. Sonra kabinlerden birine sürüklerim, kapıya yaslanacak şekilde yerleştiririm. Etrafa kan sıçarsa onları da temizlemem lazım. Sonra ne olacak? Grup sahnede piyanisti bekliyor. Birazdan bakmaya gelirler. Cansu'ya acil bir telefon aldığını söylerim mesela, hemen kalkmam gerekiyordur. Birisi herifi burada bulmadan çıkmış oluruz. Cansu gelmek istemez, Ağâh'a hoşçakal demek ister önce. Ben yalnız çıkarım. Belki beni bir daha görmek istemez. Önemli değil, Carrera'm var, başkasını bulurum.

İşemesini bitirdi, donunu toplarken geriye bir adım attı, gözüm bebe cevizi kadar aletine kaydı yanlışlıkla.

"Ne oldu, niye gülüyorsun?" dedi pantolonunu iliklerken.

"Hiç," dedim, "aklıma komik bir şey geldi de." ✿

İkimizden başka kimse yok. Nasıl yapsam? Ensesindeki saçlardan kavrayıp kafasını duvara çarpsam... Birkaç kere...

Maksat Spor Olsun

KAAN KOÇ

ELDE VAR SIFIR!

“Nerde bir kuvvet birikmişse haksız
Nerde bir zartzurt ya da cartcort
Nerde elimizden kapılmışsa ekmek
Sınıfta, sokakta, evde, çarşıda
İşte çocuklar faşizm ordadır”

Çocuklar İçin Faşizm / Ergin Günçe

Futboldan nefret etmeye Türkiye - Hollanda maçından hemen önce başladım. Bütün oyunlardan tiksindiğim bir andı o; öyle kuvvetli bir mide bulantısıydı ki gelen, korktum. 29 yıldır yediğim ne varsa hepsini kusacaktım sanki, düşünebiliyor musunuz, anne sütü dahil. Sadece bir fotoğrafı beni bu hale sokan; onlarca adamın arasında kalan bir çocuğun fotoğrafı. Maçtan hemen önce “şeref” tribünü; jilet gibi takımların içinde onlarca adam, hepsi ayakta, hepsi gülüyor; hatta bazılarının zevkten dişleri görünüyor gülerken, başbakan bir elini havaya kaldırmış halkı selamlıyor; diğer elinin ucunda bir hayalet var. Hayaletin eli, babasının elini tutan bir çocuğun eli gibi. Ama değil. Hayaletin diğer elinde, babasının hediye aldığı bir oyuncak var gibi. Ama değil. Hayaletin yüzü tatlı mı tatlı, koca yanaklı bir çocuk suratu. Ama çocuk değil. Hayalet, sırttan onca insanın arasında hayli asık yüzü ve dalgın bakışlı. Nereye baktığını, o an aklından geçeni ya da geçemeyeni, eline tutuşturulmuş oyuncak araba kutusunun ona hissettirdiklerini bilmiyoruz. Henüz teknoloji o kadar ilerlemiş değil. Yine de herkesin keyiften dört köşe güldüğü bir fotoğraf bu, bir kişi hariç. Herkesin güldüğü bir oyun, bir kişi hariç. Çocuk, bu oyuna gülmüyor. Deklanşörün tetiğe benzeyen bir yapısı vardır. Bizi vuran fotoğrafları hepimiz biliriz küçük hayatlarımızdan. Bu sefer durum kitlesel. Kaynayan günlerimiz içinde bir günde konuşup tükettiğimiz ve gündemden defettiğimiz bu fotoğraf, yıllar içinde tekrar tekrar yakalayacak bizi. Bu konuda bana güvenin, geçmişten dönüp gelen hayaletleri iyi tanırım. Bu hayalet, bizden intikamını alacak. Oyunlara alet edilmek için çağrıldığı evden çıkamamış bir ruh gibi ensemize yapışıp fısıldayacak; “babamı öldürdünüz, güldünüz, vicdanınızı benim üstümden temize çektiniz.” O hayaletin bir ismi bile yok hiçbir haberde. Öldürülen babasının adı var sadece, onun oğlu olarak geçiyor kayıtlara, kendi adının haber değeri sıfır. Sıfır. Sıfırı tekrarlıyorum. Verdiğimiz vermediğimiz oylar adına, inandığımız demokrasi ve insan hakları şerefine, hepimizin kafasında biçimlenen tanrı için, hepimizin içinde taşıdığı ülke yolunda babasını öldürdük. Sıfır. Şehit deniyor ya da. Oysa evren için bir ölü sadece bir ölüdür. Çaktırmıyoruz ama bizim için de böyledir bu daima; sıfırdır bir ölü. Bunların hepsi sıfırdır artık; çarpamayız onlara çünkü yutar adamı. Hiçbir haberde yok o çocuğun ismi. Ölü babasının adıyla belirtilen isimsiz bir isim tamlaması işte. Hiç işte o, sıfır, yutan eleman.

Babasını I. Dünya Savaşı'nda yitiren, zayıf mı zayıf, Hitler'in Almanya'sına gol atıp sonra şeref tribününün önüne geçip oradaki Führer'i aşağılayarak dans eden yahudi adamı duydunuz mu peki? Fotoğrafa bakıp, sizden küçük bir ricada bulunuyorum. Bu belki de bir kayıp ilanı. Matthias Sindelar'ı istiyorum sahada. Futboldan nefret etmeye başladığım o an, sizinle konuşabilsem diz çöküp yalvarırdım onu getirmeniz için. Korkup 1938 Dünya Kupası'nda Almanya bayrağı için oynamayı kabul eden tüm arkadaşlarının aksine Nazi bayrağını ve Hitler'i reddeden Viyanalı sosyal demokratın nerede olduğunu bileneiniz var mı? Ülkeyi ele geçiren Almanya, hıznı alamayıp Avusturya Milli Takımı ile bir maç düzenlemişti ya hani, hani maçtan önce onlara “bu maçı kazanmanız yasaktır” denilmesine rağmen, Hitler'in en büyük propaganda silahlarından birini çevirip onun gırtlığına sokmuştu ya Sindelar, sonra da karşısında dans etmişti takır takır... Onu diyorum işte! 3 Nisan 1938 günü, futbol hayatındaki son maçında Hitler'i rezil bir sıfıra çeviren o adam Avusturya tarihinin en iyi futbolcusuymuş, öyle diyorlar. O bir kahramanmış. Kahramanlar midemi bulandırır benim, size de olur mu bilmem ama şu an hiç sorun değil, yemin ederim. Kendi mide bulantım umurumda bile değil. Hitler'in onurunu tekmeleyen Sindelar'ın, 23 Ocak 1939'da evinde ölü bulunduğunu söylemeyin bana şimdi. Karbonmonoksit zehirlenmesi. Gönülünden çıkıp kimseye vermediği sevgili şehri Viyana'da, sevgiliyle birlikte yatakta, öylece öldü yahu o demeyin. Adı olmayan hayaletin boş boş baktığı yerde, o çimlerin fırladığı lanet yerde, dans eden, incecik, çelimsiz, mükemmel bir futbolcu olmalı. Gülen zulüm meleklerinin karşısında pırıl pırıl parlayan biri, o çocuğun adını bilen, babasını savaşta kaybedip savaşmayı reddeden ama kat'a diğer arkadaşları gibi boyun eğmeyen biri. Sindelar nerede, biriniz söylesin.

Nisan 2013'te devrin bakanlarından Erdoğan Bayraktar; ilaç bulamama sıkıntısı yaşayan kanser hastası Dilek Özçelik'in yardım talebini nasıl karşılamıştı hatırladınız mı? Eline biraz para sıkıştırmaya çalışarak. İktidar; halkın karşısındaki zaferini kurbanının elinden tutup kameralara sırtarak kutlar. Fakat olur da kurban oyuna ters davranırsa, Dilek Özçelik gibi o eli iter ya da o çocuk gibi çok uzaklara bakarsa oyun biter. Futbolu bir daha sevmeye Türkiye - Hollanda maçından hemen önce başladım. O sahanın, bütün faşistler ve halk düşmanları tarafından göz koyulan en büyük yeşillik olduğunu unutmadan, futbolda galibin er ya da geç daima halk olacağına inandım tekrar. “Endüstriyel futbolun ortasında artık öyle halk falan mı kaldı canım” deyip bu söylediklerimi romantik bulabilirsiniz. Dünya savaşının göbeğindeki Sindelar'a romantik gelmiyordu bu. İnanın bana, adını bilmediğimiz o çocuğa da öyle gelmeyecek. Çünkü futbolda gol yiyen sıfırın, artık kaybedecek hiçbir şeyi kalmamıştır. Yani elde var; sıfır! ❀

MAKSAT MUHABBET OLSUN

ANKARA OT BATIKENT AÇILDI!

ATLANTİS AVM
Kentkoop Mah. Başkent Bulvarı
213 / C14 Batıkent / Ankara

Düzeltili: OT 2015 Haziran sayımızdaki ‘Dokuz Kusurlu Hareket’ köşesinde kullanılan Korkut Boratav fotoğrafı ERDEM UYSAL'a aittir.

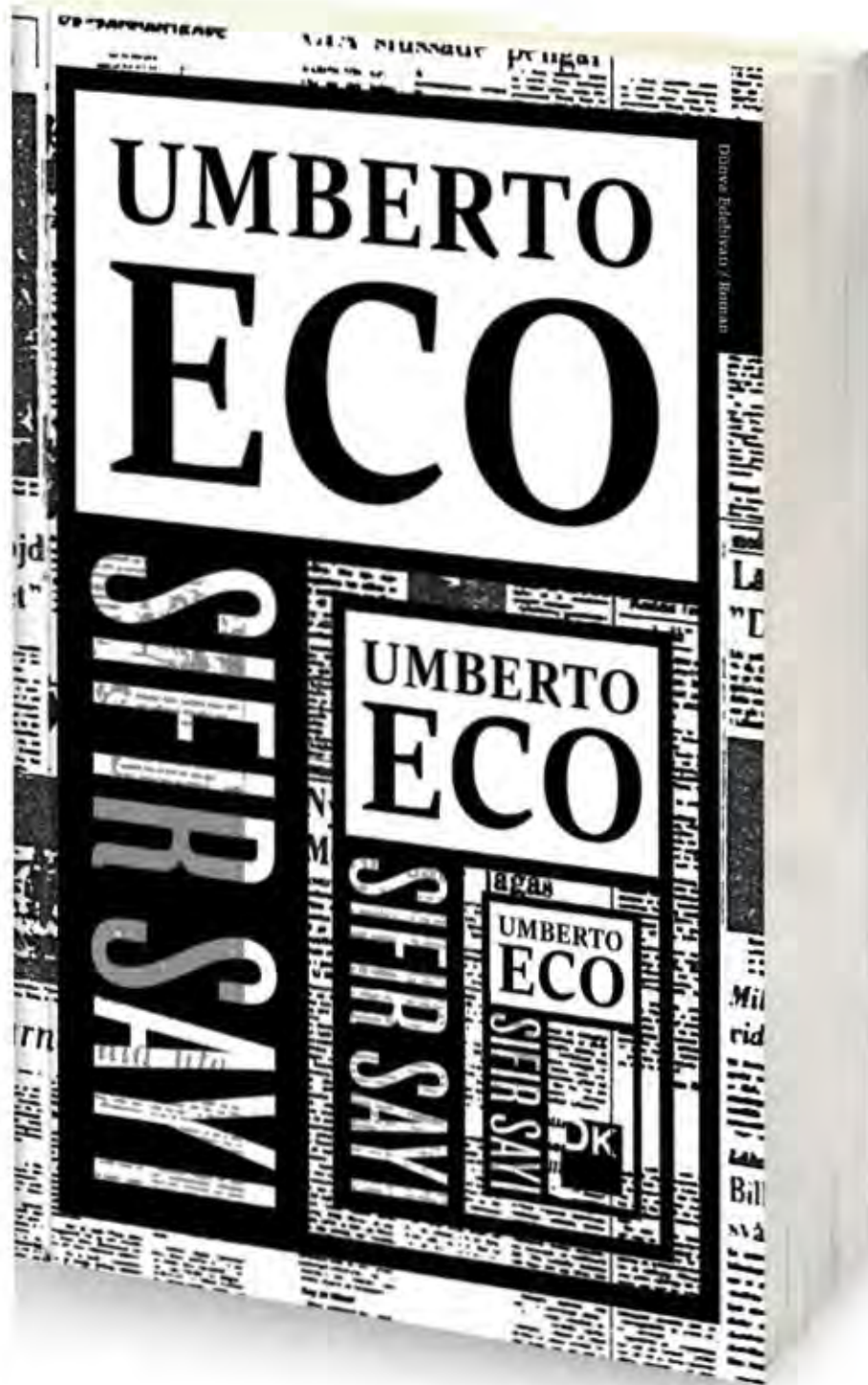
EKİM 2015 Sayı: 32 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - **İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK
TİC. LTD. ŞTİ. **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Nurhak Kaya
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09

Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

UMBERTO ECO'NUN YENİ ROMANI KÖTÜ GAZETECİLİK KONUSUNDA BİR REHBER

Umberto Eco
yeni romanında
İtalya'nın 50 yıllık
tarihini yeniden
yazıyor: Gladio,
Papa'ya suikast,
başka bir Papa'nın
öldürülmesi,
hükümet darbeleri,
gizli servislerle
terör örgütlerinin
karmaşık ilişkileri...
Ve bir soru: Acaba
Mussolini sağ mı?

“

Barışınca ne yapacaklarını bilmiyorlar! Çünkü barıştığın zaman susmak lazımdır. Susmak ise dünyanın en zor işlerinden bir tanesidir. Karı-koca kavgası ve barışması gibi. Susup kendinle ilgilenmek, susup kendin olmak, susup gazete okumak, yemek yemek ve o ilişkiyi hâlâ sürdürebilmek, hâlâ ayakta tutabilmek gerekir. Kürt-Türk meselesinde de durum bu. Zaten derinlerine inmeye, herkesin kullandığı cümleleri kullanmaya gerek yok tekrar tekrar. Her şeye razı olarak masaya oturan, gerçekten barışır. Ama barışınca ne yapacaklarını bilmiyorlarsa barışamazlar, bir şekilde kalkarlar o masadan. Mevlana'nın bir lafı vardır; ne aradığını bilmiyorsan bulduğundan hiçbir şey anlamazsın.

”

